

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

102'nci Birleşim
13 Temmuz 2021 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- YOKLAMALAR

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı'nın, Bitlis'in sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- Şanlıurfa Milletvekili Zemzem Gülander Açıkanal'ın, Şanlıurfa'nın turizmine ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Ankara'nın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

- 1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Srebrenitsa Bosna-Hersekli öğrencilere ve hocalarına “Hoş geldiniz.” denilmesi

B) Önergeler

1.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, (2/2978) esas numaralı T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatifleri Tarafından Üreticilere Kullanılan ve Sorunlu Hale Gelen Tarımsal Kredilerin Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanunda ve Tarım Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/141)

VI.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, Kırklareli Lüleburgaz'ın ulaşım ile ilgili sorunlarına ilişkin açıklaması
- 2.- Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in, Erzurum'da bitkisel üretim ve hayvancılıkla ilgili eğitim hizmetlerine ilişkin açıklaması
- 3.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, RTÜK'ün kestiği cezalara ilişkin açıklaması
- 4.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Bursa Büyükşehir Belediyesine bağlı BİNTED'de çalışan işçilere yapılacak zamma ilişkin açıklaması
- 5.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, gençler için yapılan yatırımlara ilişkin açıklaması
- 6.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, arpa ve buğday fiyatlarına ilişkin açıklaması
- 7.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, Hakkâri Özel Harekât Şube Müdürü Ali Er ve korumalarının ölüm yıl dönümüne ve güvenlik korucularının sorunlarına ilişkin açıklaması
- 8.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, 15 Temmuz 2016 darbe girişiminin yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 9.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, Uşak'ın Banaz ilçesine bağlı Ayrancı köyünün isim değişikliğine ilişkin açıklaması
- 10.- Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin, Sivas Sanayi Mektebi Müzesine ilişkin açıklaması
- 11.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Mersin Mezitli'ye yapılan sağlık yatırımlarına ilişkin açıklaması
- 12.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, Yunanistan'da Galatasaray Spor Kulübüne yapılan saygısızlığı kınadığına ilişkin açıklaması
- 13.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Çanakkale'de termik santraller nedeniyle kanser hastalığının arttığına ilişkin açıklaması
- 14.- Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, Soma Uyar Madencilik işçilerine ilişkin açıklaması
- 15.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, et ve tavuk fiyatlarındaki artışa ilişkin açıklaması
- 16.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin Yusufeli'nde iş yeri ve konut sahiplerine yaptırılacak kura çekimine ilişkin açıklaması
- 17.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Mardin'in sorunlarına ilişkin açıklaması
- 18.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, güvenlik korucularının sorunlarına ilişkin açıklaması
- 19.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, geçici Kur'an kursu öğretmenleri ve vekil imamların sorunlarına ilişkin açıklaması
- 20.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, Ruanda soykırımının yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 21.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, Dersim Ovacıklı Firik dedenin ölüm yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 22.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, silahlı saldırıda şehit olan Hakkâri İl Emniyet Müdür Yardımcısı Hasan Cevher'e Allah'tan rahmet dilediğine, Srebrenitsa katliamının 26'ncı yıl dönümüne, Türk Dil Kurumunun 89'uncu kuruluş yıl dönümüne, Avrupa Gençler Yüzme Şampiyonası ile Avrupa U23 Atletizm Şampiyonası'nda madalya kazanan sporcuları ve Tarihî Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nde

başpehlivan olan Ali Gürbüz'ü kutladığına, Yunanistan'da Galatasaray Spor Kulübüne uygulanan iğrenç tavrın Türkiye'ye karşı oluşan cesaretin tezahürü olduğuna, Türkiye'de bulunan sığınmacılara ve Tunceli'nin sorunlarına ilişkin açıklaması

23.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Srebrenitsa katliamının 26'ncı yıl dönümüne, İşitme Engelliler Dünya Güreş Şampiyonası ile Avrupa Gençler Yüzme Şampiyonası'nda madalya kazanan sporcuları ve Tarihî Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nde başpehlivan olan Ali Gürbüz ile bütün pehlivanları kutladığına, Yunanistan'ın Galatasaray Spor Kulübüne yaptığı hukuksuz ve hadsiz davranışları kınadığına ve Manisa Alaşehir'deki trafik kazasında hayatını kaybeden tarım işçilerine Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması

24.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Zilan katliamının yıl dönümüne, Anayasa Mahkemesi kararı gereğince Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun vekilliğinin iade edilmesi gerektiğine, trafik kazasında hayatını kaybeden BAĞIMSIZ MADEN İŞÇİLERİ Sendikası Genel Başkanı Tahir Çetin ile madenci Ali Faik İnter'in yakınlarına başsağlığı dilediğine, Hey Tekstil işçilerine, Mehmet Emin Özkan'la ilgili Adli Tıp Kurumu raporuna, Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerinin eğitim haklarının engellendiğine ve Kürtçe namaz kıldırarak ve dua okudukları için tutuklanan din insanlarına ilişkin açıklaması

25.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Srebrenitsa soykırımının 26'ncı yıl dönümüne, trafik kazasında hayatlarını kaybeden CHP Konyaaltı Gençlik Kolları Başkanı Deniz Demiral ile CHP Silifke Gençlik Kolları Başkan Yardımcısı Batuhan Uysal'a Allah'tan rahmet dilediğine, Manisa Alaşehir'deki trafik kazasında hayatını kaybeden tarım işçilerine, Soma Uyar Madencilik işçilerinin durumuna, Yunanistan'ın Galatasaray Spor Kulübüne yaptığı muameleyi kınadıklarına, Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerine yurt dışı yasağı konulmasının zulüm olduğuna ve Surp Takavor Kilisesi'ne yapılan hakaretimiz davranışın cezalandırılması gerektiğine ilişkin açıklaması

26.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Manisa'daki trafik kazasında hayatını kaybeden işçilere Allah'tan rahmet dilediğine, Soma Uyar Madencilik işçileriyle ilgili olarak konuyu çözme yönünde adım attıklarına, silahlı saldırıda şehit olan Hakkâri İl Emniyet Müdür Yardımcısı Hasan Cevher'e Allah'tan rahmet dilediğine, Srebrenitsa soykırımının 26'ncı yıl dönümüne, Yunanistan'ın Galatasaray Spor Kulübüne uyguladığı saygısız tavrı kınadığına ve Tarihî Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nde başpehlivan olan Ali Gürbüz ile bütün pehlivanları kutladığına ilişkin açıklaması

27.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

28.- Yozgat Milletvekili Ali Keven'in, Yozgatlı SMA hastası Yiğit Alp'e ilişkin açıklaması

29.- Antalya Milletvekili Kemal Bülbül'ün, tütün üreticilerinin tutuklanmasına ilişkin açıklaması

30.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un doğrudan gündeme alınma önergesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

31.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 255 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin bazı maddeleri Anayasa'ya aykırı olduğundan görüşmelerine başlanmamasını ve Başkanlık Divanı tarafından Komisyona iade edilmesini arz ve talep ettiklerine ilişkin açıklaması

32.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

33.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

34.- İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu'nun, Kahramanmaraş Milletvekili Ahmet Özdemir'in usul görüşmesinde aleyhte yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

35.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Başkanın kararına ve şahsına saygılı olduklarına ama doğru olmadığına, sağlıksız bir müzakere biçiminin iktidar partisi tarafından dayatıldığına ve Riyaset makamı tarafından kendilerinin hukukunun korunmadığına ilişkin açıklaması

36.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

37.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

38.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, turizm sektörüne yapılan yatırımlara ilişkin açıklaması

39.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, Ziraat Bankasının verdiği kredilere ilişkin açıklaması

40.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, yerel yönetimlerin yetkilerine ilişkin açıklaması

41.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, tütün üreticilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması

42.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa ile Cizre'ye ilişkin açıklaması

43.- İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu'nun, Anayasa'ya uygunluk denetimine ilişkin açıklaması

44.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Yunanistan'ın Galatasaray Spor Kulübüne gösterdiği tavrı uygulamayı kabul etmediklerine ilişkin açıklaması

45.- Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'ın, turizmin siyasetüstü bir mesele olduğuna ilişkin açıklaması

46.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Ağrı'nın Türkiye'nin en yoksul kenti olduğuna ilişkin açıklaması

47.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, vücut diliyle hatibi küçük gören veya itiraz eden Bakan Yardımcısının Başkan tarafından uyarılması ve Parlamento adabına uygun bir tavır içinde görüşmeleri izlemesi gerektiğini hatırlattığına ilişkin açıklaması

48.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, hatip kürsüdeyken Bakan Yardımcısının ve bürokratların oturduğu bölümde Meclisin vakarına yakışmayan davranışları kabul etmediklerine ilişkin açıklaması

49.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel ile Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- İYİ Parti Grubunun, Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs ve arkadaşları tarafından, Türkiye'de yapılmakta olan ya da yapılacak olan maden çalışmaları ve hidroelektrik santrallerin (HES) doğaya, derelere ve canlılara vermiş olduğu zararların incelenmesi, HES projeleri ve her türlü maden çalışmalarının denetiminin yapılması, yasal mevzuatlara, ÇED raporlarına ve taahhütlere uygun yapılmayan projelerin tespiti ve

idari yaptırımların uygulanması, oluşabilecek zararların önlenmesi ve gerekli tedbirlerin alınması amacıyla 3/3/2021 tarihinde verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 13 Temmuz 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, sivillere dağıtıldığı iddia edilen silahların akıbetinin araştırılması amacıyla 13/7/2021 tarihinde verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 13 Temmuz 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Özgür Özel tarafından, Diyarbakır'ın sorunlarının araştırılması amacıyla 13/7/2021 tarihinde verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 13 Temmuz 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4.- AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerinin yeniden düzenlenmesine ilişkin önerisi

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

2.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında HDP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

3.- Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

4.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

5.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

6.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Diyarbakır Milletvekili Oya Eronat'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

7.- Diyarbakır Milletvekili Oya Eronat'ın, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

8.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Diyarbakır Milletvekili Oya Eronat'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

9.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Antalya Milletvekili Atay Uslu ve 23 Milletvekilinin Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3517) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 255)

X.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Bazı maddelerinin Anayasa'ya aykırı olması nedeniyle Komisyona iade edilmesi istenen 255 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlanması nedeniyle Başkanın tutumu hakkında

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Sinop Milletvekili Barış Karadeniz'in, bir il milli eğitim müdürünün sosyal medya hesabından yaptığı paylaşıma,
- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, 6 Haziran 2021 tarihinde gerçekleştirilen LGS ile ilgili çeşitli iddialara,
- Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer'in, depremde zarar gördüğü gerekçesiyle boşaltılan Tekirdağ'da bulunan bir lisede yemek çıkarma işinin devam ettiği yönündeki iddialara,
- Muğla Milletvekili Mürsel Alban'ın, öğrenciler arasında antidepresan kullanımının yaygınlaşması ile ilgili Bakanlıkça yapılan çalışmalara,
- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir'in Kemalpaşa ilçesinde bulunan ve 30 Ekim 2020 tarihli depremde hasar gören okul binalarına,
İzmir'in Kiraz ilçesinde bulunan ve 30 Ekim 2020 tarihli depremde hasar gören okul binalarına,
İzmir'in Kınık ilçesinde bulunan ve 30 Ekim 2020 tarihli depremde hasar gören okul binalarına,
İzmir'in Ödemiş ilçesinde bulunan ve 30 Ekim 2020 tarihli depremde hasar gören okul binalarına,
İzmir'in Menemen ilçesinde bulunan ve 30 Ekim 2020 tarihli depremde hasar gören okul binalarına,
İzmir'in Tire ilçesinde bulunan ve 30 Ekim 2020 tarihli depremde hasar gören okul binalarına,
-Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Bakanlık tarafından düzenlenecek olan bir çalışmaya,
İlişkin soruları ve Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk'un cevabı (7/47033), (7/47034), (7/47035), (7/47037), (7/47038), (7/47039), (7/47040), (7/47041), (7/47042), (7/47043), (7/47046)

2.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Kocaeli Şehir Hastanesi Tramvay Hattı yapım ihalesine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/47101)

3.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, Batman İl Kültür Müdürlüğü Müzesinde kaybolduğu iddia edilen bir esere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/47314)

4.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, muhafaza edildikleri yerlerden farklı yerlerde sergilenen tarihi eserlere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/47317)

5.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, Batman'da yapılması öngörülen il emniyet müdürlüğü ek hizmet binası ihalesine dair çeşitli iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/47425)

6.- Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Bingöl ili Kiğı-Yedisu yolunun yapımına dair yapılan ihaleye ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/47515)

13 Temmuz 2021 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.02

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Enez KAPLAN (Tekirdağ)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 102'nci Birleşimini açıyorum.^(x)

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Bitlis'in sorunları hakkında söz isteyen Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı'ya aittir.

Buyurun Sayın Gaydalı. (HDP sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı'nın, Bitlis'in sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Bitlis ilimizin sorunları hakkında gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle tüm Bitlisli hemşehrileri bir kez daha selamlarım.

Sözlerime başlamadan önce -11 Temmuz 2019 tarihinde- siyasetin önemli isimlerinden Dengir Mir Mehmet Fırat ağabeyimizin aramızdan ayrılışının 2'nci yılı, kendisini bir kez daha rahmetle anıyoruz.

Değerli milletvekilleri, maalesef Bitlis'in sorunları bitmiyor, bitirilmiyor, yetmezmiş gibi yeni sorunlarla gündeme gelmeye devam ediyor. İşte bu sorunlardan biri, Bitlis merkezde dükkânları yıkılan esnafımızın sorunudur. 30 Haziran tarihinde riskli bölge olarak ilan edilen bölgede bulunan tüm esnafın dükkânlarını tahliye etme süresi 30 Temmuz 2021'e ertelendi. İdare mahkemesinden alınan "yürütmeyi durdurma" kararına da polis tarafından "Geçersizdir." denilmiştir. Yoksa yeni düzenle polisin yetkisi yargının yetkisinin üzerinde midir? Bu iş her şeyden önce samimiyetle başlamadı, yalanla başladı, yolsuzlukla başladı. Öyle ki gariban gördükleri esnafa "50 bin verelim dükkândan çık." demişler, kabul etmeyince 200 bine çıkarıp kandırmaya çalışmışlar, hâlbuki benzer metrekareye sahip dükkânlara 300-350 bin TL ödemeler yapıldığı iddia edilmekte; birine 5, emsaline 45.

Şu an Bitlisli esnafımız derterini anlatabilmek, sorunlarına çözüm bulabilmek adına Ankara'dadırlar. 2 otobüs dolusu esnaf Bitlis'ten buraya kadar geliyor derterini anlatmak için, size de zahmet olacak, o rahat koltuklarınızdan kalkıp da yanlarına gidin, derterini nedir bir dinleyin. Gerçi Meclisteki rahat koltukları yerine rant koltuklarını tercih edenlerin çoğunlukta olduğu gözüküyor.

Bitlis, şehirler arası otogarı olmayan belki de tek ilimiz. 321 afet konutu yapıp hak sahiplerine devredilmeden "Bu her 2 bina da otogar da 321 konut da çürüktür." raporu verilerek yıktırılıp arsasının üzerine çökmüştür. Yıkım kararıyla ilgili Çevre Bakanı topu belediyeye, belediyeler de Bakanlığa atıyor. 2019'da 10 milyon harcanıp "sokak sağlıklılaştırma" adı altında yapılan binalar bugün yıkılmaya çalışılıyor. Bitlis Belediyesi belgede sahtecilik yapıyor, Bakanlık buna sessiz kalıyor; Bitlis'e, Bitlisli esnafın dükkânına her türlü usulsüzlükle saldırılıyor.

Değerli milletvekilleri, diğer bir sorun, Bitlis'te bütün üreticilerinin durumudur. Zaten az sayıda insanın çok küçük bir alanda binbir zorlukla yaptıkları bütün üretimi artık tamamen bitme noktasına gelmiştir. 1 Temmuz 2021'den itibaren Tarım ve Orman Bakanlığından yetki belgesi almayan veya bildirimde bulunmayan üreticilerin bütün ticareti yapmaları yasaklandı. Söz konusu uygulamada 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nda 2017'de düzenleme yapılmış, uygulamaya geçmesi için verilen Haziran 2020 tarihi bir yıl daha ertelenmişti. Yönetmeliğe göre, tek başına kıyılıp içilebilme vasfına sahip bütün çeşitlerinin üretildiği Bakanlıkça belirlenmiş üretim merkezlerinde en az 250 bütün üreticisi gerçek kişinin bir araya gelerek bütün üretim ve pazarlama kooperatifleri kurmaları gerekiyor.

Bitlis'te binlerce aile bütün sayesinde evine ekmek götürüyordu, kapattınız, sermaye gruplarına kurban ettiniz. İnsanlar ekmek parası bulmak için göç etti. Şimdi de diyorsunuz ki: "250 kişi bir araya gelip kooperatif kurun." Bu iş artık utanmazlık boyutunu da geçti; insanlarla, insan aklıyla alay eder bir olay olmaya başladı. Eskiden bütün ve sigara devlet tekelinde olduğu için satış yasağı vardı, şimdi de yabancı güçlerin, sigara ve bütün kartellerinin tekeli yüzünden yasaklar konulmuş durumda. Buradan soruyorum: Sigara fabrikalarının yüzde 100 ham maddesi olan bütün tamamen yerli üretilebilecekken niçin sadece yarısı için kota konuluyor? Ayıptır, yazıktır, günahtır.

Sorunlar bunlarla da bitmiyor, sağlık alanında da ciddi sorunlar var. Bakın, neredeyse aylardır Bitlis'teki Covid vaka sayıları birçok büyük şehrin ortalamasından yüksek hatta vaka sayısı olarak en yüksek 5 ilden biri oldu; aşı durumunda da Türkiye'nin en düşük ili. Acilen bir eylem planı hazırlanmalı ve insanlar aşıya gelmiyorsa aşının insanlara ulaşması için bir çalışma yapılmalıdır.

Bu arada, buradan Bitlisli hemşehrilerime aşı olmaları gerektiği, bilime kulak vermeleri gerektiği uyarısında bulunmak istiyorum. Aşınızı olun, hem kendi sağlığını hem de çevrenizdeki insanların sağlığını koruyun. Aslında bu durum sadece Bitlis'in sorunu değil, tüm çevre illerin sorunu. Aşılamanın bu kadar düşük olması gerçekten endişe verici.

^(x) 7/4/2020 tarihli 78'inci Birleşimden itibaren, coronavirus salgını sebebiyle Genel Kurul Salonu'ndaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, evet, maalesef sorunlar sadece bunlarla da bitmiyor. Defaatle dile getirdiğimiz sorunlar çözüme kavuşuncaya kadar da bu kürsüden defalarca dile getireceğiz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Devamla) – Tatvan-Ahlat-Bitlis yol ayrımında yapılması beklenen ve üzerinden yıllar geçmesine rağmen adım atılmayan Karşıyaka Kavşağı, halkın deyiimiyle ölüm kavşağı sorundur. Orada, yine, canlar yitip gitmeye devam ediyor. Artık, yiten her canın asıl müsebbibi AKP'dir.

Diğer bir sorun da her başbakan döneminde Bitlis halkına verilen havaalanı sözü. Bakın, aradan kaç seçim geçti, sistemler değişti, damat "uzaya yol yapmaktan" bahsediyordu ama gelin görün ki Bitlis'e bir havaalanı bile yapılamadı. Aynı zamanda KİT Komisyonunda Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğünden Muş Havaalanı-Tatvan arasına raylı sistemle uçak seferlerine akuple edecek bir sistem için çalışmalar yapmasını rica ettim. Fakat "böyle bir planlama olmadığı" cevabı yazılı olarak bana gönderildi.

Hepinizi saygıyla selamlarım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, Şanlıurfa'nın turizmi hakkında söz isteyen Şanlıurfa Milletvekili Zemzem Gülender Açıanal'a aittir.

Buyurun Sayın Açıanal. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

2.- Şanlıurfa Milletvekili Zemzem Gülender Açıanal'ın, Şanlıurfa'nın turizmine ilişkin gündem dışı konuşması

ZEMZEM GÜLENDER AÇANAL (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tarihin sıfır noktası olarak kabul edilen Edessa'dan Ursu'ya, Kaliru'dan El-Ruha'ya birçok isim almış peygamberler diyarı Urfa'mdan bizi izleyen aziz hemşherlerimi ve Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, yeryüzünde önemli şehirler vardır. Bu şehirler geçmişten günümüze bilim, inanç ve sanat gibi insanlık kültürünün oluşumuna ve gelişimine kaynak olmuş önemli merkezlerdir. Bu şehirler batıda Atina ve Roma, doğu da ise Mekke, Medine, Kudüs ve Urfa'dır. Tarih sürekliliklerin, kopuşların ve değişimlerin sahnesidir. Urfa şehri bu anlamda sürekliliği temsil etmiştir. Urfa, akan zamanın âdeta dışında kendi iç ahengini muhafaza etmiş bir şehirdir. Bu ahenk sadece şehrin fiziki yapısında ve mahalle dokusunda değil sosyal ve kültürel yapısında da mevcuttur. Şehirde müslim ve gayrimüslim, Türk, Kürt ve Arap birlikte yaşamış, örf ve adetler devamlılık göstermiş, sanat ve müzik harmanlanmıştır. Urfa zamanın yıpratmasına göğüs germiş, sırtına vurulan hiçbir yükün altında ezilmeyip şanlılığını kendi kanıyla yazmış, kültürünü korurken değişime ayak uydurmuş bir şehirdir. Mezopotamya bölgesinin 3 semavi dini bağrında yaşatmış kadim Urfa, dünyanın en eski kenti, insanlık tarihinin başlangıcı, tüm insanlığın ortak ata yurdudur.

Değerli milletvekilleri, Abul Farac'a göre Urfa Nuh Tufanı'ndan sonra kurulan ilk şehirlerden biridir. Hazreti İbrahim Urfa'da doğmuştur ve bugün şehrin merkezinde yer alan Halilürrahman Gölü dev bir ateş iken Enbiya suresi 69'uncu ayetle İbrahim'e serin ve selamet olmuştur. Ayneliha Gölü'yle, Halilürrahman Gölü ve camisiyle, Urfa Kalesiyle, Hazreti İbrahim'in doğduğu makamlar, Hazreti Eyüp'ün Sabır Makamı'yla Türkiye'nin en büyük müzesinde sergilenen on iki bin yıllık Balıklıgöl heykeliyle, kral mezarları ve Şuayip şehriyle, Birecik'te kelaynaklarıyla, Bozova'da höyükleriyle, Halfeti'de saklı cennet ve siyah güllüyle, Soğmatar Antik Kenti'yle, Harran kümbet evleriyle, Siverek'te Karacadağ kayak merkeziyle, Karaali kaplıcalarıyla, geniş gastronomisi, halk oyunları, camileri, medreseleri, köprü ve bentleri, çeşmeleri, kale ve surları, hanları, geleneksel el sanatları ve masalsı tarih sokaklarıyla tarih ve kültürün merkezidir Urfa.

Değerli milletvekilleri, tarihin sıfır noktası olarak adlandırılan Göbeklitepe, Malta Tapınakları'ndan altı bin yıl, Mısır Piramitleri'nden yedi bin beş yüz yıl daha eskidir. Bu niteliği sebebiyle Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın olurlarıyla 2019 yılı Göbeklitepe Yılı olarak ilan edilmişti ve UNESCO tarafından Dünya Kültür Mirası Listesi'nde yer almıştır. Yapılan her kazi bir tarih olunca tarihin taşlara yazıldığı yer Diyarbakır, eski toprakların yeni kenti Batman, işğin ustaya saygı duyduğu şehir Siirt, şehri Nuh Şırnak, güneşin güne kavuştuğu yer Adıyaman, bir Mezopotamya masalı Mardin, mozaikler şehri Gaziantep, gönlü geniş insanlar şehri Kilis ve tarihin sıfır noktası Şanlıurfa. Bu illerin oluşturduğu "Mezopotamya" markası lansmanı Bakanlarımız Sayın Mustafa Varank ve Sayın Mehmet Nuri Ersoy'un katılımı, Sayın Cumhurbaşkanımızın destekleriyle Urfa'mda, haklı gururumuzla gerçekleştirilmiştir.

Değerli milletvekilleri, uygarlıkların buluşup kaynaştığı muhabbetin başkentini, Hazreti İbrahim'den gelen bereketli sofraları, Hazreti Eyyüp'ten gelen sabır öğretisini görmek, acının ne kadar tatlı olabileceğini tatmak için sizleri Urfa'ma davet ediyorum. Her bir hemşherim adına sizlere başım gözümlü üstüne, buyurun Urfa'ya gelin diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben hatibe teşekkür ederim. Yani ben Hanımefendinin sözünü kesmek istemezdim, güllük gülistanlık diye anlattılar. Urfa'nın su sorunu var, elektrik sorunu var, öğrencilerin okul sorunu var, öğrencilerin tablet sorunu var, internet sorunu var.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Tanal...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Yani şu güzel konuşmanın karşısında söylenecek bu mu ya?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yol sorunu var hatta bu turistik yerlerle ilgili soğuk su içilecek yer yok, tuvaletleri yok, tabelaları yok.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – İşleri güçleri negatiftenden bakmak, söylediklerinizin hakikat payı yok.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Uçak biletleri çok yüksek, turistler gelemiyor. Yani Karaköprü'den ta Balıklıgöl'e gidinceye kadar engellilerin tuvalet yapma imkânı yok. Yani yok, yok, yok!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bunların hiçbirisi doğru değil.

ZEMZEM GÜLENDER AÇANAL (Şanlıurfa) – Sayın Mahmut Tanal, biz her şeyin içindeyiz, her konuya hâkimiz.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Srebrenitsa Bosna-Hersekli öğrencilere ve hocalarına "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şu anda Meclisimizde misafirlerimiz var. Bosna Hersek Srebrenitsa'dan gelen öğrencilerimiz var, hocalarıyla beraber teşrif ettiler.

Srebrenitsa anısına tüm şüheadayı rahmetle anıyor ve kendilerine "Hoş geldiniz." diyoruz. (AK PARTİ, CHP, HDP, MHP ve İYİ Parti sıralarından ayakta alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları (Devam)

3.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Ankara'nın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Ankara'nın sorunları hakkında söz isteyen Ankara Milletvekili Levent Gök'e aittir.

Buyurun Sayın Gök. (CHP sıralarından alkışlar)

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Ankara'mız baőkentimiz ama Ankara'mızın, baőkentimizin burnunun dibindeki ilçelerde dağlar kadar sorunlar var. Kendi seçim bölgem olan 1'inci bölgedeki dış ilçelerle ilgili birazcık bilgi paylaşmak istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, Sakarya Meydan Muharebesi'ne ev sahipliği yapmış Haymana'mızın, Polatlı'mızın hâli nicedir bilir misiniz? Geğtiğimiz günlerde Haymana'daydım, ticaret borsasını ziyaret ettik. Haymana'da birçok köyümüzü dolu vurdu, 6 bin dönüm arazimiz, Kerpiçköy, Saatli, Boğazkaya, Tepeköy'deki yaşayan yurttaşlarımızın arazileri dolu yüzünden biçilemez hâle geldi, çoğunun da sigortası olmadığı için sigortadan para alamıyorlar ve sigortayı ilgilendiren şirket TARSİM -geldiği zaman da- yüzde 80'lik, yüzde 90'lık arazilere yüzde 30 zarar biçiyor değerli arkadaşlarım. Çiftçimiz zararına mı yansın, sigorta yaptırdığı hâlde parasını alamamasına mı yansın? Çünkü TARSİM diyor ki: "Ben size ancak devletin ilan ettiği buğday fiyatından para veririm." Borsada 2.500, 2.900'e buğday gidiyor ama TARSİM doludan mağdur olan yurttaőlarımıza diyor ki: "Ben size 2 bin liradan ödeme yaparım, zararın da yüzde 30." yüzde 80'lik, yüzde 90'lık yerlere. Bunu kabul etmek olanaklı değil. Haymanalı çiftçimiz dertli, ürünün bedelini alamıyor. Kuraklık her yeri vurdu; Haymana, Polatlı, őereflikoçhisar, Evren, Balâ, Gölbaőı, Elmadağ'ın tümünü.

50 dönümlük bir yerden örnek vermek isterim; 50 dönümü eken bir çiftçimiz kuraklık nedeniyle -Ankara Büyükşehir Belediyesinden aldığı tohum katkı payına rağmen değerli arkadaşlarım, 50 dönüme- mazot, biçer ve başka girdiler olmak üzere tam 5 bin lira civarında masraf yaptı, 50 dönüm yerden ancak 600 kilo buğday çıktı. Çiftçimizin eline geçen para 5 bin liralık gidere karşı 1.500 lira. Buna Haymana çiftçisinin dayanması mümkün değil, Polatlı çiftçisinin dayanması mümkün değil.

Polatlı il olması gereken bir ilçemiz, günde 10 kez elektrik kesintisi oluyor değerli arkadaşlarım, bunu kabul etmek olanaklı değil; 10 kez. Sulu tarım yapılıyor -pancar üretiminin de merkezidir Polatlı- su, elektrik kesilince motorlar çalışmıyor, tarlalar sulanmıyor, çiftçimizin zarar gördüğü bir dönem geçiriyor şu anda Polatlı.

Gökpinar Barajı'nın Polatlı'da mutlaka devreye alınması gerekiyor değerli arkadaşlarım, Polatlı'nın su sorununun çözümleri açısından. Elektrik borcu olanların abonelikleri kesiliyor ve derhâl -fahiş fiyatlarla da- haciz işlemine gidiliyor.

Değerli arkadaşlarım, bir yandan Balâ'ya bakıyorsanız, yoğun hobi bahçelerinde içme suyu kullanıyor. İçme suyu bahçelerde kullanılır mı değerli arkadaşlarım? Bunun derhâl, başka, tarımsal sulama şeklinde düzenlenmesi gerekiyor.

Balâ Devlet Hastanesinde uzman doktor yok. Balâlı hemőehrilerimiz Ankara'ya gelmek zorunda kalıyor herhangi bir acil ihtiyaıda. Türkiye'nin ekonomik değeri bakımından en zengin alçı üretim merkezi olan Balâ'da alçı üretiminden Balâlı hemőehrilerimiz faydalanamıyor. Balâ'da alçı üretimine ilişkin bir organize sanayi bölgesinin kurulması ve Balâlı hemşehrilerimizin burada istihdam edilmesi şarttır.

Değerli arkadaşlarım, őereflikoçhisar'a gidiyoruz. Peğenek Barajı var. Peğenek Barajı'nın hâlâ suyla dolmasını bekliyor Koçhisarlı hemőehrilerimiz. Tuz Gölü'nün özelleőtirilmesiyle yaratılan mağduriyetlerden dolayı Tuz Gölü'nün nimetlerinden faydalanmayan bir őereflikoçhisar halkıyla karşı karşıyayız. Organize sanayiye de katılımcıların gelmesi için teşvik kapsamına alınmasını bekliyor Koçhisarlı hemőehrilerimiz ve arsa bedellerinin de, gelecek sanayicilerin almaları için cazip hâle getirilmesini bekliyorlar.

Evren, Ankara'mızın en őirin ilçesi olan Evren'de Hirfanlı Barajı'nın yanında olmasına rağmen sulama sıkıntısı çekiliyor. Hirfanlı sulama projesi derhâl hayata geçirilmelidir Evren'de. Ekonomik ürün, bitki yetiőtirilmesi özendirilmeli ve Evren ilçemizde üretilen balıkçılıktan Evrenli kardeşlerimiz faydalanamıyor. Gümüş balığı çıkıyor, kerevit çıkıyor. Gümüş balığının kilosunu 90 kuruőa satıyorlar, alan firmalar 50 liraya kadar, 100 liraya kadar dışarıya bunu ihraç ediyorlar değerli arkadaşlarım. Evren'de 90 kuruş, dışarı satıldığı zaman 50 lira, 100 lira; arada fahiş bir fark var.

Yine, değerli arkadaşlarım, Gölbaőı'mızda çok ciddi imar sorunları var. Özellikle Gölbaőılıların yakından bildiği 74 parsel ile ilgili imar sorunları derhâl çözümlmelidir. Mogan Gölü 226 farklı kuő türüne ev sahipliği yapıyor ve burada, Türkiye'nin ve dünyanın göz bebeği bir sevgi çiçeği üretiliyor. Sevgi çiçeğini, daha, Ankaralılar ve Türkiye'de yaşayan yurttaőlarımız bilmiyor. O kadar değerli bir çiçek ki bunun mutlaka turizme, sanayiye ve üretime kazandırılması gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

LEVENT GÖK (Devamla) – Yine, Gölbaőı'nda değerli arkadaşlarım, andezit taşı, Ankara taşı üretimi özendirilmeli ve güçlendirilmeli. Kamu eğer bir inşaat yapacaksa alacağı taşı Gölbaőı'ndaki Ankara taőından alarak inőaatlarını yapmalı ve Gölbaőı halkı zenginleőmeli.

Yine, Elmadağ'da Çukurcak Barajı yapımı ihalesi bu yıl, söz verildiği hâlde yine yapılmadı. Elmadağ Devlet Hastanesinde yine uzman doktorlarımız yok. Kentsel dönüşümü yaptı Çevre Bakanlığı, 10 tane binayı yarı yolda bıraktı. Eğer Çevre Bakanlığı yapamıyorsa bu 10 bina Elmadağ Belediyesine devredilmeli ve ilçedeki bu çirkinlik bir an önce ortadan kaldırılmalı.

Değerli milletvekilleri -bildiğiniz gibi- "Ankara, Ankara güzel Ankara/ Seni görmek ister her bahtı kara" dizelerini hepiniz hatırlarsınız ama Ankara'mız ve ilçeleri maalesef o kadar bahtı kara oldu ki yirmi yılda her birinin nüfusu yarı yarıya düşmek suretiyle Ankara'mızın ilçeleri Türkiye'nin en mağdur ilçeleri hâline geldi diyor, hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – şimdi, sisteme giren sayın milletvekillerine yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Gündoğdu...

VI.- AÇIKLAMALAR

1.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, Kırklareli Lüleburgaz'ın ulaőımla ilgili sorunlarına ilişkin açıklaması

VECDİ GÜNDOğDU (Kırklareli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sorum Ulaştırma ve Altyapı Bakanına: Trakya'nın tarım ve sanayi merkezi Lüleburgaz ilçemizin şehir merkezinden günde binlerce taőıtın geğtiği uluslararası D100 Kara Yolu can ve mal güvenliği açısından ciddi tehdit oluşturmaktadır. Son üç yılda Lüleburgaz merkezinde trafik kazalarından 20 canımızı kaybettik. Yirmi yıldır AKP hükümetleri tüm ısrarlarımıza rağmen Lüleburgaz Çevre Yolu'nu yapmamıőtır, yapamamıőtır. Sadece 4,5 kilometre uzunluğunda planlanan çevre yolunun ısrarla yapılmaması nedeniyle kaybettiğimiz canların hesabını kim verecektir?

Yirmi yıldır yatırım fakiri hâline getirerek cezalandırdığınız Lüleburgaz halkımızı çevre yolundan daha ne kadar süre

mahrum bırakacaksınız? Söz verdiğiniz hâlde neden yapmıyorsunuz ve soruyorum: Utanmıyor musunuz?

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Aydemir.

2.- Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in, Erzurum'da bitkisel üretim ve hayvancılıkla ilgili eğitim hizmetlerine ilişkin açıklaması

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Değerli Başkanım, Erzurum'un en mühim sosyoekonomik tarifi, bitkisel üretim ve hayvancılık ili olduğudur. Bu kimliğimizi taçlandıran eğitim kurumlarının başında Atatürk Üniversitemiz bünyesindeki ziraat ve veterinerlik fakülteleri gelmektedir. Bu kurumlarımızla iftihar ediyoruz. Bu dönem bunlara ilave yeni bir eğitim kurumumuz daha oldu. Bünyesinde bitkisel üretim, hayvan yetiştiriciliği, hayvan sağlığı ve laboratuvar hizmetleri bulunan Aziziye Yavuz Selim Tarım ve Hayvancılık Lisesi açıldı. Üniversitemiz hocalarının da derslere gireceği bu nadide okul öğrencileri, veterinerlik ve ziraat fakültelerinin laboratuvarlarında uygulamalı ders yapma imkânı da bulacaklar. Genç jenerasyon çiftçiler yetiştirecek olan okulumuzu Erzurum'a kazandıran Millî Eğitim Bakanımız Sayın Ziya Selçuk Bey'e dadaşlar adına yürekten teşekkür ediyoruz.

Erzurum'a hayır, uğur getirsin diye niyazda bulunuyorum, size de saygı sunuyorum.

BAŞKAN – Bilmukabele efendim.

Sayın Barut.

3.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, RTÜK'ün kestiği cezalara ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, AKP beğenmediği, susturmak ve sesini engellemek istediği herkesi, muhalif olanları ve fikrini ifade edenleri her türlü yollarla sindirmeye çalışmaktadır.

İktidar, RTÜK'ü bir sopa gibi kullanıyor. Geçtiğimiz günlerde değerli dostumuz Serhan Asker'in Halk TV'deki Görkemli Hatıralar programıyla ilgili bir konu vardı. RTÜK, otuz yıldır söylenen "Cemo" türküsünü Hilmi Yarayıcı okudu diye 3 program kapatma cezası verdi. Türkülerin susmayacağını, susturulmayacağını öğreneceksiniz. Şiirlerimizle, marşlarımızla, türkülerimizle ve destanlarımızla size teslim olmayacağız. Çukurova'nın gürleyen sesi, Torosların yiğit evladı, aşkın ve başkaldırının şairi Adnan Yücel'in bir şiiriyle size bir kez daha meydan okuyoruz. "Saraylar saltanatlar çöker / Kan susar bir gün / Zulüm biter / Menekşeler de açılır üstümüzde / Leylaklar da güler / Bugünlerden geriye / Bir yarına gidenler kalır / Bir de yarınlar için direnenler." (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Aydın...

4.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Bursa Büyükşehir Belediyesine bağlı BİNTED'de çalışan işçilere yapılacak zamma ilişkin açıklaması

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bursa Büyükşehir Belediyesine bağlı BİNTED'de -en son 2019 Mart ayında yapılan ücret iyileştirmelerinden sonra- 2021 Martta yapılması gereken ancak hâlâ herhangi bir zam alamamış olan yaklaşık 6 bine yakın işçi ve aileleri çok büyük tedirginlik içerisinde. Şu anda konu ara bulucuda ve oradan da hakem heyetine gitmesi bekleniyor. Büyükşehir Belediyesi enflasyonun çok az üzerinde bir zam teklifinde bulunuyor ancak iki yılda bir yapıldığı için bu oran çok hızlı bir şekilde ediyor. Buradan sesleniyoruz: Sosyal demokrat belediyeçilik yapan CHP'li belediyelerdeki zam oranlarını örnek alın. Bazı belediyelerimizde yüzde 40'a yakın zamlar yapıldı. Oradaki işçileri ve ailelerini mağdur etmeyin. Onlar şu anda bu konuyu takip ediyorlar, biz de takipçisiyiz diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

5.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, gençler için yapılan yatırımlara ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde son on dokuz yıldır, halkımızın tamamıyla birlikte gençlerimiz için de çalıştık çabaladık. Eğitim altyapısını güçlendirmekten burslara, barınmadan teknoloji ve spora, istihdamdan destek ve teşvik paketlerine kadar gençlerimiz için pek çok adım attık. Türkiye genelinde 9 olan gençlik merkezi sayısını 374'e ulaştırdık. Spor tesisi sayımızı 2 kattan fazla artırarak 3.915'e çıkardık. Mahallelerimize toplam 2.754 adet futbol ve voleybol sahası kurduk. Yükseköğrenim yurt yatak kapasitemizi 182 binden 700 bine taşıdık. Üniversite sayımızı 76'dan 207'ye yükselttik. Yükseköğrenim burs ve kredi tutarını lisans öğrencileri için 45 liradan 650 liraya, yüksek lisans öğrencileri için aylık 90 liradan 1.300 liraya, doktora öğrencileri için ise aylık 135 liradan 1.950 liraya kadar çıkardık. Her zaman gençlerimizin yanında olduk, olmaya devam edeceğiz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Sümer...

6.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, arpa ve buğday fiyatlarına ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Açıkladığı fiyat, piyasanın gerisinde kalınca içerden arpa ve buğday alamayan Toprak Mahsulleri Ofisi 440 bin ton arpa, 395 bin ton ekmeklik buğday olmak üzere toplamda 835 bin ton ithalat için 2 yeni ihale açtı. Böylece iki haftada toplam 1 milyon 550 bin ton arpa ve buğday ithalatı için ihale açılmış oldu. Arpa ithalatının yanı sıra buğdayda da artan fiyatları aşağı çekmek için ithalat yapan Toprak Mahsulleri Ofisi 13 Temmuzda yani bugün bir kez daha 395 bin ton buğday ithalatı yapmak için ihale açtı. Ofisin 30 Haziranda açtığı 395 bin tonluk ithalat ihalesinde ton başına ortalama 2.270 lira buğday alındı. Ülkemizdeki verimli toprakların ekilememesinin, çiftçinin tarlasına küsmesinin, ithalat tarımının ülkede egemen hâle gelmesinin tek sorumlusu buğdayın doğduğu topraklarda yerli değil, ithal buğday satın alan AKP iktidarına elbette çiftçilerimiz ilk seçimde hesap soracaktır.

BAŞKAN – Sayın Kılavuz, buyurunuz lütfen.

7.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, Hakkâri Özel Harekât Şube Müdürü Ali Er ve korumalarının ölüm yıl dönümüne ve güvenlik korucularının sorunlarına ilişkin açıklaması

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Büyük Türk milletinin namus ve haysiyeti, ay yıldızlı al bayrağımızın şanla şerefle dalgalanması, Türk vatanının ve Türk devletinin ebet müddet var olması uğruna bölücü alçak teröristlerin hain saldırısında kahraman silah arkadaşlarıyla birlikte şehit olan Hakkâri Özel Harekât Şube Müdürümüz Ali Er büyüğümüzü, korumaları Abdülkadir Sadıkoğlu ve İbrahim Kaplan'ı şahadetlerinin yıl dönümünde rahmet, minnet ve iftiharla anıyor, aziz hatıraları önünde saygıyla eğiliyorum.

Güvenlik korucularımız ailelerinin geçimini temin etmek amacıyla her şeyden önce maaşlarının artırılmasını talep etmektedir. Bunun yanı sıra sigorta kodunun 4C'ye alınmasını, emeklilik ikramiyesi ve sağlık yönetmeliği hazırlanmasını beklemektedir. Güncel korucu kanunu çıkarılarak çalışma koşulları, özlük hakları ve görev tanımlamalarının düzenlenmesini, yurt

içi, yurt dışı görev ücretlerinin yükseltilmesini beklemektedir.

BAŞKAN – Sayın Kılıç...

8.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, 15 Temmuz 2016 darbe girişiminin yıl dönümüne ilişkin açıklaması

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

15 Temmuz 2016 gecesinde terör örgütü FETÖ, PDY ve yandaşlarının ülkemizin birliğine ve millî iradeye yönelik başlattıkları darbe girişimleri akim kaldı. Yıllardır din kisvesi altında ümmetin imanını, milletin imkânını sömürenler üzerinde tüyü bitmemiş yetimlerin hakkı olan uçaklarla, helikopterlerle, tanklarla, zırhlı araçlarla millî iradeyi teslim almaya kalkıştı. Bu milletin evlatları, kadını erkeği, yaşlısı genci başkomutanının riyasetinde devletin, bayrağın, vatanın, ezanın ne derece önemli olduğunu ve gerektiğinde bu değerler için seve seve canını verebileceğini bütün dünyaya gösterdi. İnsanımız millî iradeye sahip çıktı, hukukunu ayaklar altına almaya çalışan çapulculara ve iş birlikçilerine pabuç bırakmadı. En kötü aldatma Allah'la aldatmadır, bu nedenle olur olmaz yemin etmek de makul görülmemiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Yalım...

9.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, Uşak'ın Banaz ilçesine bağlı Ayrancı köyünün isim değişikliğine ilişkin açıklaması

ÖZKAN YALIM (Uşak) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Başta Meclisimize olmak üzere Sayın İçişleri Bakanına sesleniyorum: Uşak'ın Banaz ilçesine bağlı eski adı Comburt, yeni adı Ayrancı olan köyümüzde, başta muhtar ve tüm köylülerimiz, köylerinin adının tekrar Comburt olmasıyla alakalı imza topladılar. Buradan köyün adının resmî olarak Comburt olmasıyla alakalı gerekenin yapılmasını Sayın İçişleri Bakanından özellikle talep ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Ekinci...

10.- Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin, Sivas Sanayi Mektebi Müzesine ilişkin açıklaması

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) - Teşekkür ediyorum Kıymetli Başkan.

Geçtiğimiz hafta sonu Sanayi ve Teknoloji Bakanımız Sayın Mustafa Varank'ın katılımlarıyla, 1961 yılından beri açık cezaevi olarak kullanılan tarihî yapı restorasyon, çevre düzenlemesi ve tefrişatı yapılarak "yaşayan müze" konseptiyle Sivas Sanayi Mektebi Müzesi olarak hizmete açılmıştır. Sivas'a özgü eserler alanı, müze satış mağazası, kafeterya, yarı açık cezaevi odası, sanayi mektebi odası, minyatür halı ve kilim atölyesi, Sivas tarağı atölyesi, Sivas ağızlığı ve Sivas kalemi atölyesi, Sivas bıçağı atölyesi, müzik aletleri atölyesi, bakır atölyesi, gümüş atölyesi gibi geleneksel el sanatlarına yönelik uygulama atölyeleri oluşturulmuştur. Ziyaretçiler de müzeyi gezerken uygulama atölyelerinde geleneksel el sanatı yapma imkânı bulabileceklerdir. Bu güzel mekânı ilimize kazandıran başta Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özkan...

11.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Mersin Mezitli'ye yapılan sağlık yatırımlarına ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Mezitli'mizde sağlık alanında gerçekleştirdiğimiz yatırımlara yenisini eklemenin heyecanını yaşıyoruz. Mezitli ilçemizde 150 yatak ve 50 ünitelik Mezitli Devlet Hastanesi ile Ağız ve Diş Sağlığı Merkezinin hayata geçirilmesinde zemin etüt çalışmalarıyla süreci başlattık. Yaklaşık 280 dönümlük arazi üzerine inşa edilecek hastanemiz tamamlandığında, Mersin'in batısında yaşayan vatandaşlarımızın önemli bir ihtiyacı giderilmiş olacak ve bölgeye ayrı bir değer katacak. Uzun süredir beklenen bu projenin hayata geçirilmesine katkı sağlayan başta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere, değerli bakanlarımıza, milletvekillerimize ve emeği geçenlere teşekkür ediyor, tüm hemşehrilerimize hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Çakır...

12.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, Yunanistan'da Galatasaray Spor Kulübüne yapılan saygısızlığı kınadığına ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Sayın Başkan, spor, bir beden hareketi, sağlıklı yaşam için son derece önemli bir aktivitedir ama daha ötesinde, tanışmayı, kaynaşmayı, hatta ülkeler arası yakınlaşmayı sağlayabilecek başlı başına bir güzellik ifade edebildiği kadar asıl anlamını yerine getirmiş olur. Sporlu holiganlaştırma sürecine sokmak, siyasetleştirmek, art niyetli, arzulanı iyi niyeti bertaraf etmek olacaktır. Yunanistan'da, bir özel müsabaka için misafir olarak davet edilen Galatasaray Spor Kulübüne karşı yapılan saygısızlığı sözde medeni Avrupa kafası olarak yeterli olmayacaktır. İçlerinde milletimize karşı duydukları kinin basit bir yansıması olan bu olayı kınıyor, Galatasaray Spor Kulübüne geçmiş olsun dileklerini iletirken vakur duruşlarından dolayı tebrik ediyorum.

Edep, bir devlet ve millet geleneği değilse bugün yaşananlardan farklı bir davranış beklemek yanlış olur diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Ceylan...

13.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Çanakkale'de termik santraller nedeniyle kanser hastalığının arttığına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, Çanakkale'de 5 termik kömür santrali faal. Kanser, öldürücülüğü yüksek ciddi bir halk sağlığı sorunudur; Çanakkale ise termikler ve maden projeleri nedeniyle tehdit altındadır. Kömürden elde edilecek 1 megavat elektrik için doğaya 1 ton karbondioksit salınmakta ve baca gazları bronşit, kanser ve damar hastalıklarını tetiklemektedir.

Çanakkale'de 2009 yılından itibaren kansere bağlı ölümler artarak devam ediyor. 2009 yılında 537 olan ölüm sayısı, 2011'de 816, 2013'te 863, 2018'de 859 kişiye çıkmıştır. 2018'de ölümlerin 305'i gırtlak, soluk borusu, bronş ve akciğer tümörleri kaynaklıdır ve Biga'da 45, merkezde 87 ve Çan'da da 29 ölüm gerçekleşmiştir; 2019'da da rakam Biga'da 62, merkezde 75, toplamda da 318'e çıkmıştır. Ölümlerin önüne geçmek için artık termik santrallere izin verilmemeli, filtrelerin çalıştırılması konusunu devlet ciddi şekilde takip etmelidir.

BAŞKAN – Sayın Başevirgen...

14.- Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, Soma Uyar Madencilik işçilerine ilişkin açıklaması

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Kazanılmış haklarını almaya çalışan Uyar Madencilik işçileri için iktidarın tavrının oyalama taktiğinden öteye

geçmediğini yaşanan süreçte gördük. Bu madenciler evlerinde geçim mücadelesi, mahkeme salonlarında adalet mücadelesi, yollarda da hak mücadelesi verdi. Madenlerin altında ölmek yetmedi, hak ararken yollarda da hayatlarını kaybettiler. Birkaç gün önce Soma bu uğurda 2 şehit daha verdi, BAĞIMSIZ MADEN İŞ Sendikası Genel Başkanı Tahir Çetin ile sendika üyesi Ali Faik İnter'i bir kez daha rahmetle anıyorum. Bir önceki düzenlemede Uyar Madencilik işçileri de kapsama alınmış olsaydı bu ölümler yaşanmayacaktı.

Değerli milletvekilleri, Soma'nın adını artık ölümlerle birlikte anmayalım. Ortada sekiz yıllık bir mağduriyet var ve zaman aşımına uğramak üzere. Meclis kapanmadan önce bu mağduriyetlerin giderilmesi ve bu düzenlemenin torba yasaya eklenmesi gerektiğini bir kez daha ifade ediyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Yılmazkaya...

15.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, et ve tavuk fiyatlarındaki artışa ilişkin açıklaması

BAYRAM YILMAZKAYA (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Kurban Bayramı öncesi et ve tavuk fiyatları almış başını gidiyor. Gaziantep'te kırmızı etin kilosu 130 lira, tavuk etinin kilosu 30 lira olmuş, karaciğerin kilosu 85 liraya yükselmiş. Yaşanan bu yükseliş karşısında vatandaşlar eti gramajla almaya başladı. Yetkililerin bu işe el atması gerekirken maalesef ortada et ve tavuk fiyatlarının çıkışını durduracak ne bir Bakanlık var ne de bir Hükümet.

Bu yükselişin sebebiyse iktidarın uyguladığı yanlış tarım ve hayvancılık politikalarıdır. Bu yanlış politikalar sonucu gerçekleşen zincirleme reaksiyonla maliyetler artmakta, köylü ve besici hayvancılıktan uzaklaşmakta, et fiyatları da devamlı artış göstermektedir; tüketiciler kadar kasaplar da mağduriyet yaşamaktadır. Hayvancılığa yönelim olmaz ise et fiyatları her geçen gün artmaya devam edecektir. Bu yanlış politikalar böyle devam ederse önümüzdeki günlerde et fiyatlarındaki artışı daha fazla göreceğiz. Bu sürecin sorumlusu olan Hükümetin yerli ve millî politikaları bir an önce hayata geçirmesi şarttır diyor, yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Bayraktutan...

16.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin Yusufeli'nde iş yeri ve konut sahiplerine yaptırılacak kura çekimine ilişkin açıklaması

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sular altında kalacak olan Yusufeli ilçesiyle ilgili olarak 13-14-15 Temmuz tarihlerinde yani bugün ve yarın arsa, iş yeri ve konut sahipleri arasında kura çekimi yapılmaktadır. Kura çekimi yapılmadan satış fiyatlarının belli olması zorunludur ancak fiyat açıklaması yapılmamıştır. Kura çekiminden itibaren üç haftalık süre içerisinde hak sahipleri arasında yer değiştirme yapılacak ancak fiyat belli olmadan yapılan bu kuraya bağlı olarak yer değiştirmeler sakat olacaktır. Dahası, yaklaşık 500 adet konut birinci kat seviyesindeyken kura çekimi yapılması hatalıdır, olmayan konutun kurasını çekmek doğru değildir. Herkesin bir çuval içerisinde karışık kuraya girmesi doğru değildir, aynı binada altı üstü oturmak isteyen, yaşlı anne ve babalarına bakmak isteyen ailelerin en azından 2 kuraya girmeleri gerekir ancak bu bile yapılmamıştır. Mahalle kültürü ve komşuluk ilişkileri de bu kurayla yok ediliyor, kimin nereye kura çekeceği belli olmadığından çok büyük sıkıntılarla karşı karşıya kalınacaktır. Mahalle kültürünün yaşatılması için mahalle isteyen hak sahiplerinin talepleri yerine getirilmeyerek kura çektirilmesi hatalıdır. İş yerleri için gerekli eşleşmeler hakkında yapılmadan çekilecek kura yöre esnafını açıkça mağdur edip...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tanal...

17.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Mardin'in sorunlarına ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sizin aracılığınızla Sayın Cumhurbaşkanına şu soruları yöneltmek istiyorum: Geçen haftalarda ben Mardin'deydim, Mardin halkımızın içme suyu sorunu var, elektrik sorunu var. Mardin'de yol sorunu var, Mardin'de tarım arazilerinin sulanması sorunu var, Mardin'de GAP bitirilmediği için Mardinli vatandaşlarımız mağdur; Mardin'in ilçelerinde de yine aynı şekilde çöp toplanmıyor, yollar yapılmıyor. Mazıdağı ilçesinde fabrika var, fabrikada filtre olmadığından dolayı pis hava kokuları Mazıdağılı vatandaşlarımızı perişan etmiş durumda. Nusaybin Sınır Kapısı açılmadığı için ekonomik açıdan Nusaybinli kardeşlerimiz mağdur. Nusaybin'in içerisinde İpek Yolu geçmekte, orada alt geçit, üst geçit olmadığı için yayalar karşıdan karşıya geçerken sürekli trafik kazaları yaşanmakta. Devlet Su İşleri burada kanal yapmış ancak sulama gelmemiş; kısacası, Mardinli vatandaşlarımız mağdur, bu mağduriyetin bir an önce bitmesini istiyorlar. Öğrencilere tablet dağıtılmamış, internet yok, maalesef perişanlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aycan...

18.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, güvenlik korucularının sorunlarına ilişkin açıklaması

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, güvenlik korucuları özellikle kırsal alanda, köylerde terörle mücadele ve genel olarak güvenlik konusunda önemli faydalar sağlamaktadırlar, özveriyle görevlerini yapmaktadırlar. Güvenlik korucuları artık yedi gün yirmi dört saat görev başındadırlar, operasyonlara katılmakta ve verilen diğer görevleri yapmaktadırlar yani artık tam süreli bir iş yapmaktadırlar, tam süre terörle mücadele etmektedirler.

Haziran ayında 2 güvenlik korucusu çıkan çatışmalarda şehit olmuştur, Allah rahmet eylesin.

Bazı bölgelerde güvenlik korucusu sayısı yetersizdir, buralara ek alım yapılmalıdır. Güvenlik korucularının maaşları ve özlük hakları iyileştirilmelidir. Güvenlik korucuları en düşük ücret alan kamu görevlisi durumundadırlar. Maaş ve tazminatları artırılmalı, özlük hakları iyileştirilmelidir.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Bilmukabele.

Sayın Erel...

19.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, geçici Kur'an kursu öğreticileri ve vekil imamların sorunlarına ilişkin açıklaması

AYHAN EREL (Aksaray) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesinde ihtiyaç odaklı yıllarca görev yapan geçici Kur'an kursu öğreticileri ve vekil imamlarımız diyor ki: "Kadrolu, sözleşmeli statüde çalışan imamlarımızın sahip oldukları tüm şartları taşımaktayız. Türkiye'nin en ücra yerlerinde devletimizi, Diyanetimizi temsil etmekteyiz. Bugün Diyanetin ihtiyacı en az 2 bin civarındadır. Diyanetin bu boşluklarını KPSS DHBT'den en az 60 puan alarak, mülakat sınavını geçerek doldurmaktayız. Bizler 800-1.200 TL maaş ve sekiz dokuz günlük sigortayla hayat sürdürmekteyiz. Taşeronlara, beş yıl ücretli öğretmenlik yapanlara kadro verildiği gibi geçici Kur'an

kursu öğreticilerine ve vekil imamlara da geçmiş yıllarımız baz alınarak kadro verilmesini talep etmekteyiz. 2018'de Meclise sunulan kanun teklifinin neden yasallaşmadığını hâlâ merak etmekteyiz."

BAşKAN – Sayın Durmuşoğlu...

20.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, Ruanda soykırımının yıl dönümüne ilişkin açıklaması

MÜCAHİT DURMUşOĞLU (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Dostluk Grubu Başkanlığını yürüttüğüm Ruanda Cumhuriyeti'nin Ankara Bykelşi Sayın Mironko'yu Gazi Meclisimizde misafir ederek iki ülke ilişkileri hakkında iştişarelerde bulunduk. Dünyanın gözleri önünde 20'nci yüzyılın en korkunç soykırımlarından birine sahne olan Ruanda, bugün başarılı yönetimi, huzuru ve büyüyen ekonomisiyle ne çıkıyor. Cumhurbşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde, inşallah önümüzdeki süreçte kültürel, ekonomik ve siyasi anlamda iş birliği yaparak iki ülkeye de fayda sağlayacak adımlar atılacaktır. Asırlardır sürdürdüğümüz ancak kesintiye uğramış olan Afrika lkeleriyle olan dostluğumuz böylece hak ettiği yeri almış olacaktır. Güçlü bir imparatorluk geçmişi olan Türkiye, Afrika'nın sömürü hikyesini her zaman göz önünde tutarak mazlum ve mağdurların daima yanında olmaya devam edecektir.

1994 yılında kaos ortamı oluşturularak 1 milyondan fazla insanın öldüğü soykırımı kınıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAşKAN – Sayın Kenanoğlu...

21.- İstanbül Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, Dersim Ovacıklı Firik dedenin ölüm yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Dersim'in kâmil insanı Firik dedenin aramızdan ayrılışının yıl dönümünde yiz. Sözlü geleneğin son temsilcilerinden olan Dersim Ovacıklı Firik dede 10 Temmuz 2007'de hayata gözlerini yumdu. 1980 askerİ darbe günlerinde Ovacık'ta işkence yapılarak, diri diri yakılarak öldürülen Behzat Firik'in babası olan Firik dede o günden beri oğlunun acısıyla yas tuttu, acısı da gözyaşları da hiç dinmeyen Firik dede o günden sonra bir daha hiç konuşmadı. Derviş Cemal ocağının bireyi olan Firik dede, yaşamı boyunca Alevi-Kızılbaş geleneğine, yoluna, ritüellerine ve öğretisine göre yaşayan ve bu öğreti y toplumdaki sözleriyle, deyişleriyle ileten bir bilge insandı, bir kâmil insandı. OĞlu Behzat Firik'in acısıyla yas tutan Firik dedenin konuşurken son sözleri şöyle olmuştu: "Başımıza geleni sorma oğul, bir karanlık dönemdi. Harami sofralarında yer kapma yarışına girdiğimiz gün zaten kaybetmiştik her şeyi. Cellada kılavuz olma hlimizi evliyalarmız da kabul etmemişti. Kabul etmediği içindir ki bize 'Gidin ne hliniz varsa görün.' demişlerdi."

Saygıyla anıyorum Firik dedeyi.

BAşKAN – şimdi, Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İYİ Parti Grup Başkan Vekili Sayın Ltf Türkkkan.

Buyurunuz Sayın Başkan.

22.- Kocaeli Milletvekili Ltf Türkkkan'ın, silahlı saldırıda şehit olan Hakkâri İl Emniyet Müdür Yardımcısı Hasan Cevher'e Allah'tan rahmet dilediğine, Srebrenitsa katliamının 26'ncı yıl dönümüne, Türk Dil Kurumunun 89'uncu kuruluş yıl dönümüne, Avrupa Gençler Yüzme şampiyonası ile Avrupa U23 Atletizm şampiyonası'nda madalya kazanan sporcuları ve Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nde başpehlivan olan Ali Gürbüz' kutladığına, Yunanistan'da Galatasaray Spor Kulübüne uygulanan iğrenç tavrın Türkiye'ye karşı oluşan cesaretin tezahürü olduğuna, Türkiye'de bulunan sığınmacılara ve Tunceli'nin sorunlarına ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; az önce üzücü bir haber aldık. Hakkâri İl Emniyet Müdür Yardımcısı Hasan Cevher makamında görevi başındayken ekibinde yer alan bir polis memurunun silahlı saldırısına uğradı. Cevher saldırının ardından olay yerinde yaşamını yitirdi. İl Emniyet Müdür Yardımcımıza Allah'tan rahmet diliyorum; yakınlarına, Emniyet mensuplarına, yüce milletimize başsağlığı diliyorum. İlk gelen bilgileri göre, şehit eden kişi, daha önce İl Emniyet Müdür Yardımcısının kendisi hakkında soruşturma açtığı bir polis memuru. Dolayısıyla, olayın terör ya da başka bir boyutu yok, tamamen kurum içi bir işleyiş Emniyet Müdür Yardımcısının hayata geimesi sonucu vuku bulan bir hadise. Olayın tüm yönleriyle değerlendirilmesini bekliyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 11 Temmuz 1995 günü bebek, ocuk, kadın demeden 8.372 Bosnalı Müslüman kardeşimiz Avrupa'nın gözü önünde soykırıma uğradı. Srebrenitsa katliamının 26'ncı yıl dönümünde hayatını kaybedenleri rahmetle anıyorum, ruhları şad olsun.

Türk Dil Kurumu "Türk Dili Tetkik Cemiyeti" adıyla 12 Temmuz 1932'de Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün talimatıyla kuruldu. Dilimizin muhafaza edilmesi ve gelişmesi amacıyla kurulan Türk Dil Kurumumuzun 89'uncu kuruluş yıl dönümünü kutluyorum.

İtalya'nın başkenti Roma'da düzenlenen Avrupa Gençler Yüzme şampiyonası'nda 2'nci olan Millİ Takım'ımız 7 altın, 5 gümüş, 3 bronz madalyayla şampiyonluğa damga vurdu. 2 Avrupa rekoru kıran Merve Tuncel kızımız başta olmak üzere, şampiyonada madalya kazanan bütün genç yzclerimizi yürekten kutluyorum, başarılarının devamını diliyorum. Millİ sporcumuz Tuğba Danişmaz Estonya'nın başkenti Tallin'de Avrupa U23 Atletizm şampiyonası'nda altın madalya kazanarak ülkemizi şampiyonluğa taşıdı. Değerli sporcumuz Tuğba Danişmaz'ı kutluyorum, başarılarının devamını diliyorum.

Geçtiğimiz pazar günü Edirne'de Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri vardı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAşKAN – Buyurunuz efendim.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – 660'ıncı Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nde ata sporumuzu günümüzde yaşatmak adına mücadele veren tüm greşlerimizi tebrik ediyorum. Finaldeki galibiyetiyle başpehlivan olan Ali Gürbüz' yürekten kutluyorum.

Galatasaray Futbol Takımı yeni sezon hazırlıkları kapsamında Olympiakos'la hazırlık maçı yapmak için Yunanistan'a gitti -bakın, bu çok önemli; Türk Dışışleri açısından da önem arz ediyor, hazır Komisyon Başkanımız da burada- ancak Galatasaray burada skandal denecek bir muameleyle karşı karşıya kaldı. Sarı kırmızılıların dn yaptırdığı PCR testini geçerli saymıyorlar, bunu gerekçe gösteren Yunan yetkililer temsilcilerimizi havalimanında beklettiler. Galatasaray kafilesi de Yunan cephesinin bu skandal tutumu sonrası İstanbül'a geri döndü. Buradan şunu söylemek istiyorum: Yunanistan'ın Galatasaray Takımı'na uyguladığı bu iğrenç tavır bu ülkede Türkiye'ye karşı oluşan cesaretin tezahürüdür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAşKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – 18 tane adanızı alırlar ve siz ses ıkarmazsanız yarınlarda başka şeylere de cesaret edeceklerinden hiç şüpheniz olmasın. Türkiye'nin hemen yanı başında, Dedeağaç'ta, kurulmaya devam edilen Amerika'nın üslerini de hiç unutmayın, neye dair kurulduğunu da aklınıza bir getirin.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dünyada en fazla sığınmacı alan ülkeyiz biz. Türkiye, yaklaşık 9 milyon Suriyeli sığınmacıya bakıyor; bu sayı pek çok Avrupa ülkesinin nüfusundan daha fazla. Yaklaşık 100 milyon nüfusu olan Mısırdaki sığınmacı sayısı, bizim yalnızca Kilis vilayetimizdeki Suriyeli sığınmacılarımızdan daha fazla. Büyük Suriyeli g yetmezmiş gibi

şimdi bir de Afgan göçüyle karşı karşıyayız; günde 500 ila 1.000 arasında Afgan, yasa dışı yollarla Türkiye'ye giriş yapıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Türkiye'de bulunan sığınmacı sayısı Türkiye'nin kültürel ve etnik dokusunu değiştirecek şekilde hızla ilerliyor. Yani ülkemiz silahsız bir istilayla karşı karşıya şu anda. Türkiye Orta Doğu'nun göç merkezi hâline gelerek millî güvenliği tehdit edilirken, Avrupa'ysa, Türkiye'yi, sığınmacıların kendi memleketlerine gelmesini önleyen bir duvar gibi görüyor. Türkiye, Adalet ve Kalkınma Partisinin yanlış dış politikası sonucunda dünyanın en büyük göç merkezi konumuna geldi. Türkiye Cumhuriyeti devletin hudutları kanla çizilmiştir ve bu hudutlar bizim namusumuzdur. Türk milleti böyle bir külfete daha fazla katlanamaz. Türk halkının vergileri üzerinden finanse edilen sığınmacıların Türkiye'deki varlığı sürdürülebilir değildir. İYİ Partinin iktidarında Türkiye dünyanın göç merkezi olmaktan kurtulacak, sınır politikalarımız "hudut namustur" ilkesine göre yeniden inşa edilecek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – ...Türkiye'de misafirliği artık sona eren Suriyeliler ve diğer sığınmacı gruplar vatanlarına geri dönecekler.

Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener'le birlikte Türkiye'yi karış karış gezmeye, milletimizin sıkıntılarını dinlemeye devam ediyoruz. Dün de Sayın Genel Başkanımızla birlikte Tunceli'nin ilçelerinde ve köylerindeydik. Sıcaklık 42 derece olmasına rağmen programlara hiç ara vermeden vatandaşlarımızı dinledik, sıkıntılarını not aldık. Bu sıkıntıların birkaçından kısaca söz etmek istiyorum. Tunceli'nin Mazgirt ilçesi İbimahmut köyündeki içme suyu hattı yetersiz. Bu köyde köylülerimiz içme suyuna ne yazık ki erişemiyorlar. Köyde ayrıca kanalizasyon altyapısı yok, su hatlarının yetersizliğinden dolayı da toplum sağlığı risk altında. İbimahmut köyüne giden ulaşım yolları ise gerçekten çok kötü. Kötü havalarda çamur ve balçık yüzünden de kapanıyor, araba gitmiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Tunceli merkeze bağlı Batman köyü Durak mezrası mevkinde bulunan içme suyu hattında da sık sık arızalar yaşanıyor. Vatandaşlar kendi imkânlarıyla su hattını onarmaya çalışsalar da hattaki boruların gerek açıkta olması gerekse malzeme yetersizliğinden dolayı suya erişim imkânları ortadan kalkıyor. Ayrıca, Batman köyündeki ulaşım yolları yetersiz, köye ulaşım yolu sık sık çamur ve balçık yüzünden kapanıyor. Bu konularda Hükûmetin dikkatini çekmek istiyoruz.

Yüce Parlamentoyu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Başarılar diliyoruz efendim.

Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Erkan Akçay.

Buyurunuz Sayın Akçay.

23.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Srebrenitsa katliamının 26'ncı yıl dönümüne, İşitme Engelliler Dünya Güreş Şampiyonası ile Avrupa Gençler Yüzme Şampiyonası'nda madalya kazanan sporcuları ve Tarihî Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nde başpehlivan olan Ali Gürbüz ile bütün pehlivanları kutladığına, Yunanistan'ın Galatasaray Spor Kulübüne yaptığı hukuksuz ve hadsiz davranışları kınadığına ve Manisa Alaşehir'deki trafik kazasında hayatını kaybeden tarım işçilerine Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

11 Temmuz 2021, acısını yüreklerimizde hissettiğimiz Srebrenitsa soykırımının 26'ncı yıl dönümüdür. 11-16 Temmuz 1995 tarihleri arasında katil Mladiç komutasındaki Sırp askerler, Sırp devlet adamları Karadziç veya Miloseviç'in emriyle yaklaşık 8.500 Boşnak'ı vahşice katletmiştir. Avrupa'nın göbeğinde gerçekleştirilen bu soykırımda 2 milyon 200 bin kişi evlerinden edilmiş, 100 binin üzerinde Boşnak işkence kamplarına atılmış, tecavüze uğramış, 985 cami yok edilmiştir. Katil Mladiç "Türklerden intikam almanın vakti geldi." sözüyle Batı'nın Türk milletine olan asırlık kinini ortaya koymuştur. Osmanlı Devleti'nin nizamî alem ülküsüyle adaletle yönettiği topraklar, Batı'nın ırkçı, Darwinist, sömürgeci, materyalist zihniyetiyle kana bulanmıştır. Dünyanın gözü önünde gerçekleşen bu soykırım 20'nci yüzyılın en büyük insanlık suçlarından biridir. Bu vesileyle Srebrenitsa'da katledilen Bosnalıları ve Bilge Kral Aliya İzzetbegoviç'i rahmetle anıyorum.

Sayın Başkan, Serbest ve Grekoromen Millî Takımlarımız 3-8 Temmuz 2021 tarihleri arasında İstanbul'da düzenlenen İşitme Engelliler Dünya Güreş Şampiyonası'nda 8 altın, 9 gümüş, 12 bronz olmak üzere toplam 29 madalya kazanmıştır. Büyüklük serbest stilde mücadele veren millî sporcularımız Mükremin Aktaş, Sinan Sadak, Onur Arı, Ömer Saner, Dursun Gözel altın madalya; Oğuz Dönder, Ferhat Binici gümüş madalya; Ercan Gör bronz madalya kazanarak takım sıralamasında Millî Takım'ımız dünya 1'incisi olmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Diğer yandan, millî yüzücülerimiz İtalya'nın başkenti Roma'da düzenlenen Avrupa Gençler Yüzme Şampiyonası'nda 7 altın, 5 gümüş ve 3 bronz olmak üzere toplam 15 madalya kazanmıştır. Millî sporcularımız Merve Tuncel, Batuhan Filiz, Berke Saka, Mert Kılavuz, Yiğit Aslan, Beril Böcekler farklı stillerde altın, gümüş ve bronz madalya kazanarak takım sıralamasında 2'nci olmuşlardır. Güreş ve yüzme şampiyonalarında elde ettikleri başarılarla ülkemizi gururlandıran millî sporcularımızı, teknik ve yönetim ekibini tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyorum.

Sayın Başkan, 9 Temmuz 2021'de Edirne'de başlayan 660'ncı Tarihî Kırkpınar Yağlı Güreşleri, 11 Temmuz 2021'deki final müsabakalarıyla sona ermiştir. Kırkpınar Yağlı Güreşleri, Türk milletin tarihinin, kültürünün, cesaretinin, kahramanlığının ve geleneğinin en somut örneklerinden biridir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Kırkpınar, Kel Aliço'nun, Koca Yusuf'un, Adalı Halil'in, Kurtdereli Mehmet'in emaneti, Türk kültürünün er meydanındaki adıdır. Bu vesileyle 660'ncı Tarihî Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nde 1'inci olarak 4'üncü kez başpehlivanlığı kazanan Ali Gürbüz'ü, 2'nci olan İsmail Koç'u, 3'üncü Orhan Okulu'yu ve güreşlere katılan tüm pehlivanlarımızı tebrik ediyor, ata sporumuzun yaşatılmasında emeği geçenlere teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Yunanistan, Türkiye düşmanlığını yeşil sahalara da taşımıştır; 12 Temmuz 2021'de Galatasaray Futbol Takımı, Olympiakos Futbol Takımı'yla hazırlık maçı yapmak üzere Yunanistan'ın başkenti Atina'ya gitmiştir. Yunan yetkililer tahkir edici ve insanlık dışı muamelelerle futbolcularımızı ve teknik heyeti saatlerce havaalanında bekletmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yunanistan'ın hukuksuz, haksız, hadsiz, küstah bu davranışlarını şiddetle kınıyor, acilen Türkiye'ye dönme kararı alarak gereken cevabı veren yönetim kadrosunu ve futbolcularımızı tebrik ediyorum.

Sayın Başkan, 12 Temmuz 2021'de Manisa'nın Alaşehir ilçesine bağlı Tepeköy Mahallesi'nde tarım işçilerini taşıyan servis ile otomobilin çarpışması sonucu 2 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 9 vatandaşımız da yaralanmıştır. Kazada hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına, ailelerine başsağlığı; yaralılara acil şifalar diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Meral Daniş Beştaş.

Buyurunuz Sayın Başkan.

24.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Zilan katliamının yıl dönümüne, Anayasa Mahkemesi kararı gereğince Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun vekilliğinin iade edilmesi gerektiğine, trafik kazasında hayatını kaybeden BAĞIMSIZ MADEN İŞÇİLERİ Sendikası Genel Başkanı Tahir Çetin ile madenci Ali Faik İnter'in yakınlarına başsağlığı dilediğine, Hey Tekstil işçilerine, Mehmet Emin Özkan'la ilgili Adli Tıp Kurumu raporuna, Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerinin eğitim haklarının engellendiğine ve Kürtçe namaz kıldırıldıkları ve dua okudukları için tutuklanan din insanlarına ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün Zilan katliamının yıl dönümü. 13 Temmuz 1930'dan bu yana doksan bir yıl geçti ve doksan bir yıl önce bugün, Zilan Deresi kan aktı ve Zilan Deresi'nin kan akmasından sonra, doldurmasından sonra bütün cesetler orayı doldurdu. Binlerce Kürt, çocuk, çocuk, yaşlı hep birlikte büyük bir katliamdan ve kıyımdan geçirildiler. Açıkçası Kürtlerin yaşadığı katliamlardan bir tanesidir Zilan katliamı ve o katliamda on binlerce insanın katledilmesi dışında 44 köy de yakıldı. Hamile kadınların karınlarının deşildiği bir katliamdır Zilan katliamı ve sevgili Musa Anter'in, Ape Musa'nın şöyle bir tespiti var: "Kıyametti, zulümdü, kan akardı derelerimizden." diye o tarihi niteler. Ve maalesef o katliamdan sonra katliamda görev alanların cezasızlıkla ödüllendirilmesi için bir yıl sonra bir af kanunu çıkarılır ve katliamdan hiç kimse ceza almaz. İktidarlar değişiyor, tarih değişiyor ama Kürtlere karşı politika, inkâr, imha ve ret politikası maalesef değişmiyor. Zilan katliamında yitirdiğimiz canları saygıyla, minnetle anıyorum ve bu meselelerin yüzleşme olmadan kesinlikle çözülemeyeceğini, altını çizerek, defaaten söylemek istiyorum ve tekrar anıları önünde saygıyla eğiliyorum.

Sayın Başkan, Kocaeli Milletvekilimiz Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun burada vekilliği düşürüldü bir haberi paylaştığı için, yayında olan bir haberi paylaştığı için.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – O zaman da, konunun tartışıldığı dönemde de defalarca ifade ettik "Bu, suç değildir, düşünce, ifade özgürlüğü kapsamındadır, milletvekilliği düşürülmemelidir..." Birçok şey söyledik ama maalesef vekillik düşürüldü, sonra yalan bir propagandayla hatta koridorlarda slogan atıldığı bile iddia edildi, kesinlikle asılsız ve yalandı, bunu biz gayet iyi biliyoruz, bunların belgelerini de açıkladık. Şimdi Anayasa Mahkemesi on iki gün önce bir karar verdi ve dedi ki: "Hem siyaset yapma hakkı hem de düşünce ve ifade özgürlüğü ihlal edilmiştir." Altı gün sonra karar yerel mahkemeye gitti ve altı gün önce - bugün yedinci gün- Gergerlioğlu vekilimizle ilgili iade-i muhakeme kararıyla birlikte tahliyesine karar verildi, kendisini karşıladık ve bu süre zarfında aradan on iki gün geçti, yerel mahkemeyi esas alacak olursak altı gün geçti ve aldığımız bilgiye göre hâlâ karar Meclis Başkanlığına intikal etmiş değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Benzer bir örnekte, Enis Berberoğlu'nda iki gün içinde gelmişti. Bu süre uzatımının görevi kötüye kullanma olduğunu, halk iradesinin gasbının devamı olduğunu önemle ifade etmek istiyorum. Zaten üç ay haksız ve hukuksuz bir yere işkence yapılarak cezaevine götürüldü, tutuldu, şimdi de vekilliğinin bir an önce iadesi artık bir yargı kararı gereğiyle bu süreler niye uzuyor, bunu anlamak mümkün değil. Yani bu konuda iktidar grubu sözcülerinin özellikle bunu takip etmesini, Başkanlık Divanımızın da bu konuda hassasiyet göstermesini önemle rica ediyorum.

Ayrıca şunu da eklemek istiyorum: UYAP diye bir sistem var, Ulusal Yargı Ağı Projesi, karar anında işler ve karşı tarafta aynı anda görünür. Yani altı günde Kocaeli'den buraya bir karar gelmemesini kesinlikle iyi niyetli değerlendirmiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yani Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun kararı, tezkeresi bir an önce okunup vekilliği iade edilmelidir.

Maden işçilerinin vefatı hepimizin yüreğini dağladı, hakikaten bir trafik kazasında BAĞIMSIZ MADEN İŞÇİLERİ Sendikası Genel Başkanı Tahir Çetin ve tazminat mağduru madenci Ali Faik İnter Ankara'ya gelirken... Aslında trafik kazası değil, bu bir iş cinayeti çünkü iktidar sözcüleri ve özellikle İçişleri Bakanı Soylu kendilerine söz vermişti bu sorunun çözüleceğine dair. Bugün, Soylu sözünü tutmuş olsaydı belki bu 2 işçi aramızda yaşıyor olacaktı. İktidar sözcüleri gasbedilen haklara dair "Kamu kaynaklarını kullanarak gerekirse ödeyeceğiz." dediler ama maalesef ödenmedi, işçiler de her seferinde "Köle değiliz ve haklarımızı istiyoruz." dedikleri için polis zoruyla, şiddetle karşı karşıya kaldılar. Bilahare iktidar sözcüleri "Bana ne, bize mi çalıştınız?" şeklinde çok...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – İktidar sözcüleri bu talepleri görmezden geldi.

Evet, bu Tahir Çetin ve Ali Faik İnter, bize hakikaten, sabırla, cesaretle örgütlenmeyi, mücadele etmeyi ve direnmeyi miras olarak bıraktılar ve maalesef paylarına yine ölüm düştü. Tüm sevenlerine, ailelerine, yakınlarına başsağlığı dileklerimizizi tekrar iletmek istiyorum ve mücadelelerinin takipçisi olacağımızı, maden işçilerinin yanında olacağımızı da ifade etmek isterim.

Şimdi, benzer bir durum da Hey Tekstil işçileri için söz konusu. Hey Tekstilden haklarını alamayan 420 işçi var. Firma başka adlar altında yeni işletmeler kuruyor ve işine devam eden işçilerin haklarını ödemiyor. Bu durumda daha fazla yoksulluk ve sömürü maalesef yaşam buluyor. Bir çağrımız da 2012 yılından beri haklarını alamayan Hey Tekstil emekçileri için. Onlar hepimiz için çalışıyor, emek sarf ediyor. Onların haklarının ödenmesi gerektiğini ve haklarının ödenmesinin anayasal bir hak olduğunu önemle ifade etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Mehmet Emin Özkan... Sayın Başkan, burada kaç defa söyledim hatırlamıyorum, sayısız defa söyledim. En son dün Adli Tıp Kurumu bir rapor verdi. Tahmin edelim raporda ne demiş: "Cezaevinde kalabilir." raporu vermiş. Elimde Adli Tıp Kurumunun bütün üyelerinin listesi var. Ben burada şunu söyleyeyim; Adli Tıp Kurumunun

raporunda diyor ki: Mehmet Emin Özkan bütün sorulara “Bilmiyorum.” diye cevap vermiş; 83 yaşında. Adli Tıp Kurumu Mehmet Emin Özkan'ın Kürtçe dışında bir dili bilmediğini bile tespit etmemiş, edememiş, yazma gereği bile duymamış. Hiçbir soruyu anlamadan “Bilmiyorum.” demiş. Şimdi, diğer yandan, bu Mehmet Emin Özkan'ın neymiş hastalığı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Mehmet Emin Özkan 5 defa kalp krizi geçirmiş, 4 defa anjiyo olmuş, zehirli guatrı var, kemik erimesi var, aşırı kilo kaybı var, böbrekleri sorunlu, görme ve duyma kaybı var. 1 Haziranda ziyaret ettiğimde bir bölümünü ben kendim tespit ettim; duymadığını, görmekte sıkıntı çektiğini. Şimdi, bu insanın, hiçbir soruya cevap vermeden, ana dilinde kendisiyle muhatap olunmadan hem de mahkeme dosyasında tercüman vasıtasıyla ifade verdiği ortadayken Adli Tıp Kurumu üyeleri bu raporları neye dayanarak veriyor? Kendileri doktor mu, cellat mı? Nedir yani? Bunlar doktor olamaz. “Hipokrat yemini” diye bir yemin vardır. Onlar mahkeme yerine geçemezler. Burada bir sürü titrleri var, yok efendim profesör, yok bilmem ne yani isimlerini açıklamayacağım ama ben doğrudan ATK'ye sesleniyorum: Siz, yüzde 90 oranında iş göremez durumda olan 83 yaşındaki bir hastaya hangi tıp bilginizle “Cezaevinde kalabilir.” raporu veriyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Herhâlde öldükten sonra “Cenazesini cezaevinden çıkarabilirsiniz.” diyecekler. Adli Tıp Kurumu sadece görevini kötüye kullanmıyor, suç işliyor; bırakalım yeminlerinin gereğini yerine getirmeyi, hakikaten ifade edemeyeceğimiz kadar çok büyük bir suç pratiği içinde. Taammüden Mehmet Emin Özkan'ın ölümüne gidecek raporu imzalamışlar, üstelik hiçbir şey anlamadan. Bunu bir kez daha ifade edeyim.

Sayın Başkan, uzattım, farkındayım. İzin vererseniz, bir iki konu var önemli: Boğaziçi Üniversitesi öğrencileri protestolara katıldılar diye şimdi ciddi bir baskıyla karşı karşıyalar ve yurt dışında kazandıkları lisansüstü eğitimlerine devam edememe durumları var. Neden? Çünkü haklarında adli kontrol kararı ve yurt dışı yasağı var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yani Boğaziçi Üniversitesi öğrencileri demokratik haklarını kullandıkları için şimdi öğretim hakları, eğitim hakları engelleniyor, bursları kesildi ve yurt dışındaki üniversitelerden burs kazandıkları hâlde şu anda Boğaziçi Üniversitesi öğrencileri gidememe durumuyla karşı karşıyalar.

Bir de yeni bir haber düştü: Bunun dışında, ayrıca, ön lisans eğitimini uzatan Boğaziçili öğrenciler artık yurtlarda da kalamayacaklar, ilişkisini kesmişler. Yani bu iktidar diyor ki: “Bana muhalifsen ben kötülükte sınır tanımıyorum, hukuk da tanımıyorum. Her türlü kötülüğü, zulmü ve hukuksuzluğu uygulayım.” Ama buradaki hukuksuzluk kayyum atanmasıdır, ona tepki verilmesi değil.

Son söyleyeceklerim din âlimlerine ilişkin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Geçen hafta 9 din insanı; mele, hoca ve seyda tutuklandı. Neden mi? Kürtçe namaz kıldırıldıkları için ve duaları Kürt dilinde yaptıkları için. 2015'te Cumhurbaşkanı ve AKP Genel Başkanının Kürtçe yazılan Kur'an-ı Kerim'le seçim propagandası yaptığını sadece not olarak ifade etmek istiyorum.

Her dilde ibadet yapmak yasak ama Kürt dilinde ibadet yapmak tutuklanma gerekçesi olmuş ve bu insanlar dinle alay etmemiş, “Bakara makara.” da dememiş; dini kendi inançlarının gereği olarak nasıl yaşamak istiyorlarsa öyle yaşamışlar. Sarayın, iktidarın dayattığı din anlayışıyla ibadet etmek zorunda değillerdir. DIAYDER Başkanının da aralarında bulunduğu -Ekrem Baran'ın- bu din insanların çoğunun 83 yaşının üstünde olduğunu da ifade ederek bu zulme son verilmesi çağrısını yapıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Son cümlem de şu olsun: Diyarbakır'da Kürtçe bir hitap yapılıyordu; aynı dakikalarda, saatlerde İstanbul'da din insanları Kürtçe ibadet yaptıkları için tutuklandılar. Bunu da halkımızın, kamuoyunun takdirine sunuyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Özgür Özel.

Buyurunuz Sayın Özel.

25.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Srebrenitsa soykırımının 26'ncı yıl dönümüne, trafik kazasında hayatlarını kaybeden CHP Konyaaltı Gençlik Kolları Başkanı Deniz Demiral ile CHP Silifke Gençlik Kolları Başkan Yardımcısı Batuhan Uysal'a Allah'tan rahmet dilediğine, Manisa Alaşehir'deki trafik kazasında hayatını kaybeden tarım işçilerine, Soma Uyar Madencilik işçilerinin durumuna, Yunanistan'ın Galatasaray Spor Kulübüne yaptığı muameleyi kınadıklarına, Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerine yurt dışı yasağı konulmasının zulüm olduğuna ve Surp Takavor Kilisesi'ne yapılan hakaretimiz davranışın cezalandırılması gerektiğine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

1991-1995 Yugoslavya iç savaşı sırasında Sırp ordusunun giriştiği Krivaya Harekâtı'nda 11-22 Temmuz 1995 tarihleri arasında en az 8.372 Bosnalı hayatını kaybetmişti. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupa'da yaşanan en büyük katliamdır, insan kıyımıdır, soykırımdır ve insanlık suçudur. Bunu bir kez daha lanetliyoruz ve Aliya İzzetbegoviç'in “Ne yaparsanız yapın ama soykırımları unutturmayın.” deyişini bir kez daha tutanaklara geçirmek istiyorum.

Bu acılı dönemi andıktan, acıları bir kez daha paylaştıktan sonra... Pek çok acılı haber aldık geçen haftadan bu yana. Bunlardan bir tanesi, partimizin Konyaaltı Gençlik Kolları Başkanı Deniz Demiral ve Silifke Gençlik Kolları Başkan Yardımcısı Batuhan Uysal'ı hafta sonu geçirdikleri ayrı ayrı trafik kazalarında kaybettik. Hayalleri vardı, görevleri vardı. Çok daha önemli görevler için onların umutları, bizlerin onlara dair umutları vardı. Belki bu salonda yer alacaklardı, görevler yapacaklardı ama hem ailelerini hem Cumhuriyet Halk Partisi ailemizi gözünü yaşlı bıraktılar. İkinin de hatırası önünde saygıyla eğiliyorum. Ailelerine başsağlığı, kendilerine bir kez daha Allah'tan rahmet diliyorum.

Sayın Başkan, Manisa'mızın Alaşehir ilçesinde tarım işçilerini taşıyan bir araç kaza yaptı; 2 işçimizi kaybettik, 9 işçimizin tedavileri sürüyor. Tedavisi sürenlere acil şifalar diliyoruz. Hayatını kaybedenlerin acılarını yüreğimizde hissediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Daha önce de Gölarmara'da, Haciveliler köyünde 14 kadın tarım işçisini kaybetmiştik. Bu konudaki Meclis komisyonu çalışmalar yapmıştı ama bu konuda alınması gereken tedbirler, önlemlerle ilgili, ilgili bakanlıkların ve idarenin üzerine düşenleri yapmadığını bu kazaların Türkiye'nin dört bir yanında tekrar etmesinden anlıyoruz ve bu konuda

yetkilileri bir kez daha göreve davet ediyoruz Sayın Başkan.

Bir diğer acı haber, bu sefer hem Manisa'dan ama hem Ankara'dan, hem Meclisten; bütün Türkiye açısından çok büyük bir sıkıntı. Biliyorsunuz, Manisa'da 301 madencinin hayatını kaybettiği facia yaşanmıştı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O facianın görünür kıldığı bir diğer maden Uyar Madencilikti, faciadan sekiz dokuz ay önce kapatılmıştı 2 işçinin ölümüyle ama sayısız iş kazası yaşanan güvensiz bir madendi Azim Uyar'ın işlettiği. Maden kapandı, maden sahibi malını mülkünü yakınlarının üzerine geçirdi, Türkiye'de madencilik faaliyetlerine devam etti. Hatta, daha sonra Ermenek'teki facia da kendisine ait bir madene oldu. Manisa'daki Uyar Madencilik işçileri sekiz yıldır haklarını arıyorlardı. Soma'daki işçilere söz verilirken, 15'inci madde, Adalet ve Kalkınma Partisinin Genel Başkanı o dönem Başbakanlık görevindeyken gözünün önünde tutanak altına alındı ve Uyar Madencilik'in sorunları çözülecek. Ben bunu altı yıldır söylüyorum, geçen sene Soma'nın sorunları çok gecikmeli mutabakatla çözülürken de dile getirdik; Sayın Özlem Zengin "Bu işte vebal var." dedi, olumlu katkı sağladı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hepimiz konuştuk defalarca; AK PARTİ MKYK'ye gidecek gelecek, oraya gidecek gelecek, hep "Çözülecek...", hep "Çözülecek..." En son dayanamadılar, yollara düştüler; yollardayken Süleyman Soylu yanlarına gitti, "Namus sözü veriyorum." dedi, basına yansıdı, "1 Ocak, bilemedin 15 Ocağa kadar çözeceğim, gerekirse kendi yöntemlerimle çözeceğim." dedi ama o namus sözü de ortada duruyor. Madenciler 17 kez gidip geldiler, gidip geldiler.

Sayın Başkan, madenciler, son gelişlerinde 40 kişiydiler, Ankara girişine 32 kilometre kala durduruldular, sadece 5'inin gelmesine izin verildi, bütün hafta mekik dokudular. Perşembe günü akşam Meclis kapanırken "Yasa çıkarmayacağız, sorun çözülmeyecek..." Son derece üzüldüler. Son, odamda vedalaştık, hatta son akşam yemeğini Meclis Üyeler Lokantası'nda yedik, birçok, her partiden arkadaşla selamlaştılar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bütün hafta tüm gruplara da gittiler geldiler ama bir kez daha, 17'nci kez boyunları bükük - ama uykusuz çünkü otobüsün içinde yattılar, bir tesiste yattılar, konakladılar- yorgun ve uykusuzdular ve dönüşte yolda uyudular, öndeki araçta giden 2'si hayatını kaybetti. Ben, İzmir Kınık'ta ve Manisa Soma'da o cenazelere katıldım, o annelere bir şey diyemedim, bir şey diyemedim Sayın Başkan; hanginiz olsa diyemezsiniz. O yakaran anaların yüreklerindeki yangını nasıl söndüreceğiz bilmiyorum. Herkes "Haklısınız." diyor, herkes "Çözeceğiz." diyor ama -ne Manisa ne madenciler- ölümler son bulmuyor. Bu konuda, dün ilgili Komisyona çıktım, bütün konuyu anlattım. Tek talepleri var, Tahir Çetin diyordu ki: "Sayın Başkanım, Meclis kapanmadan şu torbaya koysunlar bizi."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bitireceğim Sayın Başkan.

Özlem Hanım "İlk torbaya konulacak." dediğinden beri dokuz ay geçti, ben kendisinin samimi gayretlerine şahit oldum ama ne zaman ki Grup Başkan Vekilliğinden ayrıldı, bizim iş ortada kaldı. Madenciler oradan oraya, oradan oraya... "Bugün git, yarın gel." "Sizin işiniz kanunla olmaz." "Neden?" "Emsal teşkil eder." Vallahi Tahir Çetin'in sözü şu: "Etsin be, etsin. Ne olur? Etsin ki birkaç gariban daha hakkını alsın." diyor. Haksız mı? Bir de diyor ki: "Madem emsal teşkil edecekti, geçen seneki Soma kararı bize niye emsal teşkil etmedi?" Haksız mı? Biz bunları duymadan nasıl bu koltuklarda oturacağız?

Şu anda görüşülen torbaya bu sorunun çözülmesiyle ilgili bir madde koyarsak 25 milyon TL. Geçen sene Soma'da 75 milyonluğa çıkardık, 200 milyonluk da ekstradan inisiyatifle başka yerlere ödeme yaptı bu idare. Polemik olsun diye söylemiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sarayın bir günlük harcaması 10 milyon TL. Salı, çarşamba, perşembe öğlene kadar 25 milyon TL harcanacak orada, şu 880 insana yazık. Ali Faik öldü, 25 yaşında; babası Ali Faik 5 yaşındayken ölmüş. Babasının hakkı için geliyordu, o uğurda kendi de öldü Sayın Başkanım. Sizler vicdanlı insanlarsınız; istirahat ederim, gerçekten gruplar arası bir uzlaşmaya katkı sağlayınız. Parlamento gündemine hâkimse bu gündeme hâkim olamayacak da nereye hâkim olacak? Bu konuda sürekli topu taca atmalar, sürekli topu taca atmalar; bıktık usandık, bıktık usandık Sayın Başkanım. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, ben de diğer mevkidaşlarım gibi, bugün süreyi biraz fazla kullandım ama -inanın- bu kadar olayın olduğu yerde hangi birine değinmeden geçesiniz, atlayasınız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Galatasaray'a Atina'da yapılan muameleyi kınıyoruz. Galatasaray'ın dönüp gelişini doğru buluyoruz. Spor siyasete, siyaseti spora ve 2 ülkenin suyun iki yanındaki kardeşliğini siyasilerin hırslarına, komplekslerine alet eden Yunan siyasetini, Yunanistan siyasetini buradan eleştirdiğimizi ve bu konuda yanlış yaptıklarını bir kez daha tutanaklarımıza ve Yunan siyasetçilerin yüzüne söylüyoruz. Yunanistan'ın Büyükelçiliği, yazacağınız kriptoya yazın bunu: Türkiye Cumhuriyeti devleti hiçbir zaman sizin yaptığınız kadar basitleşmeyecektir. Ancak, bunun kendi sporcularınıza yapıldığını düşününüz, değerlendiriniz ve bu ülkenin, bu Parlamantonun da sabrını sınamayınız.

Boğaziçi Üniversitesinde malum var bir kayyum ve bu kayyum, Melih Bulu üniversiteye zulmetmeye gelmiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şımartılmış, yetkisini aşmış, aldığı yetki Anayasa'ya aykırı bu kayyum rektör üniversitelerde - Parlametoda o mağduriyetin de haklı olarak dile getirildiği- 28 Şubatta yapılan zulümleri aratmayacak zulümler yapıyor. Bu iş doğru bir iş değildir. Vicdan sahibi bütün milletvekillerini Boğaziçi'nde neler oluyor, gidip o işe bir bakmaya davet ediyoruz.

Ece Erten, Paris Üniversitesi Dil Bölümüne 1'incilikle kaydolmuş. O bölümü 1'incilikle kazanan bir öğrenci ne kadar terörist olabilir? Yurt dışına çıkış yasağı koymuşlar.

Beril Destan Zaman, Siena Üniversitesi Avrupa Çalışmaları Bölümünün üstün dereceyle kazanmış; eylem yaptı diye sokağa çıkış yasağı koymuşlar. Niye? Süleyman Soylu "Terörist bunlar." dedi, herkese "terörist, terörist" denildi; savcı, bir örgüte bağlantı bulamadı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bitiyor Sayın Başkan.

Süleyman Soylu "Terör örgütleriyle bağları var." dedi, bu yalana da partisinin Genel Başkanı dâhil bütün siyasetçilerini mahkûm etti, büyük büyük konuşuldu. Savcı bir tane terör örgütü tespit edemedi ama "Ne yapalım, Bakanın sözü yerde kalsın..." Cumhurbaşkanı "prompter"dan saydırdı "Her örgüt var bunların içinde." diye, bir örgüt bağlantısı yok. Yurt dışına çıkış yasağıyla tahliye, çocuklar kazandıkları yerlere gidemiyorlar. Büyük bir haksızlık var, bunu da eleştiriyoruz.

Son olarak da, Surp Takavor Kilisesi'nde yapılan densizliği, 3 kişinin hakaretamiz davranışlarını kınadığımızı belirtiyoruz. Kendi inancımıza saygı beklerken başkalarının inançlarına, kendi kutsalımıza saygı beklerken başkalarının kutsallarına karşı girilen bu davranışın en ağır şekilde eleştirilmesi, en ağır şekilde cezalandırılması gerektiğini ifade ediyoruz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Bülent Turan konuşacaktır.

Buyurunuz Sayın Başkan.

26.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Manisa'daki trafik kazasında hayatını kaybeden işçilere Allah'tan rahmet dilediğine, Soma Uyar Madencilik işçileriyle ilgili olarak konuyu çözme yönünde adım attıklarına, silahlı saldırıda şehit olan Hakkâri İl Emniyet Müdür Yardımcısı Hasan Cevher'e Allah'tan rahmet dilediğine, Srebrenitsa soykırımının 26'ncı yıl dönümüne, Yunanistan'ın Galatasaray Spor Kulübüne uyguladığı saygısız tavrı kınadığına ve Tarihî Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nde başpehlivan olan Ali Gürbüz ile bütün pehlivanları kutladığına ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Manisa'daki madencilerimizin geçirdiği trafik kazasında maalesef 2 işçimiz hayatını kaybetti; Allah'tan rahmet diliyorum, yakınlarına başsağlığı diliyorum.

Özgür Bey'in bahsettiği konuya ilişkin olarak da dün basına bu konuda ayrıntılı bilgi verdiğimizizi ifade etmek isterim. Enerji Bakanlığımızla beraber Grup Başkanlığımız yoğun çalışma içerisinde ve TKİ merkezli bir adımla konuyu çözme yönünde adım attığımızı ifade etmek isterim. Prensipte konu çözülmek için anlaşılacakla beraber sürece ilişkin, yönetime ilişkin bazı ihtilaflar var; onları da çözüp inşallah, bu konuyu hepimizin kabul edeceği şekilde sonuçlandıracağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hakkâri İl Emniyet Müdür Yardımcısı Hasan Cevher makamında görevi başındayken maalesef bir polis memurunun silahlı saldırısı sonucu hayatını kaybetti; olay tüm ayrıntılarıyla değerlendiriliyor, inceleniyor. Hasan Cevher amirimize Allah'tan rahmet, ailesine başsağlığı dilekelerimizi iletiyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; pazar günü, insanlığın kanayan yarası Srebrenitsa soykırımının 26'ncı yılıydı. Srebrenitsa, insanlığın kabuk tutmayan yaralarından biri; Srebrenitsa, insanlığın gözü önünde yaşanan, tarihin en utanç verici lekelerinden biri; aradan geçen yıllara rağmen acısı, hüznü hâlâ yüreklerimizde. Uluslararası toplum ne yazık ki o dönemde sessiz kaldı; 8 binden fazla Bosnalı kardeşimiz kadın-erkek, yaşlı genç, çoluk çocuk demeden Avrupa'nın göbeğinde, BM Barış Gücü askerinin ve dünyanın gözü önünde, üstelik, Birleşmiş Milletlerin oluşturduğu güvenli bölgede katledildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bugün yeni ihmallerin, katliamların yaşanmaması, insan canının birkaç ülkenin insafına bırakılmaması için "Dünya 5'ten büyüktür." anlayışına, yeni bir sisteme çok daha fazla ihtiyaç olduğunun en somut örneği. Bunu siyasi saiklerle söylemiyorum; yaşanmış, bedel ödenmiş, acı tecrübeler doğrultusunda gördüğümüz bir gerçek. Srebrenitsa soykırımının 26'ncı yılında, hayatını kaybeden Bosnalı kardeşlerimize tekrar Allah'tan rahmet diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin güzide spor kulüplerinden Galatasaray Futbol Takımı'na, dün gece, özel maç yapmak üzere gittiği Atina Havalimanında Yunan makamlarınca uygulanan çirkin, hadsiz, saygısız tavrı herkes gibi kınıyorum, üzüntülerimi ifade etmek istiyorum. Galatasaray'ın maruz kaldığı muamele centilmenlikten çok uzak, kötü niyetli bir yaklaşım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sporun evrenselliğinden, birleştirici rolünden, misafirperverlikten bihaber; devlet ciddiyetinden çok uzak, karşılıklı anlaşmalara aykırı, yakışsız bu tavrı kınıyoruz. Yunanistan'dan geri dönme kararı alan Galatasaray'ı da bu duruşundan dolayı tebrik ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; güreşçilerin atası, Allah'ın aslanı Hazreti Hamza'dan bu yana süregelen, tarihimize ise Kırkpınar'la özdeşleşmiş, bu yıl 660'ncısı yapılan Kırkpınar Güreşleri'nde heyecan dolu müsabakaları hep beraber izledik. Şampiyon olan Ali Gürbüz pehlivanımız başta olmak üzere tüm pehlivanlarımızı tebrik ediyor, emeği geçenleri kutluyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- İYİ Parti Grubunun, Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs ve arkadaşları tarafından, Türkiye'de yapılmakta olan ya da yapılacak olan maden çalışmaları ve hidroelektrik santrallerin (HES) doğaya, derelere ve canlılara vermiş olduğu zararların incelenmesi, HES projeleri ve her türlü maden çalışmalarının denetiminin yapılması, yasal mevzuatlara, ÇED raporlarına ve taahhütlere uygun yapılmayan projelerin tespiti ve idari yaptırımların uygulanması, oluşabilecek zararların önlenmesi ve gerekli tedbirlerin alınması amacıyla 3/3/2021 tarihinde verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 13 Temmuz 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

13/7/2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 13/7/2021 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Lütfü Türkkan

Kocaeli

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs ve 19 milletvekili tarafından, Türkiye'de yapılmakta olan ya da yapılacak olan maden çalışmaları ve hidroelektrik santrallerin (HES) doğaya, derelere ve canlılara vermiş olduğu zararların incelenmesi, HES projeleri

ve her türlü maden çalışmalarının denetiminin yapılması, yasal mevzuatlara, ÇED raporlarına ve taahhütlere uygun yapılmayan projelerin tespiti ve idari yaptırımların uygulanması, oluşabilecek zararların önlenmesi ve gerekli tedbirlerin alınması amacıyla 3/3/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 13/7/2021 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Trabzon Milletvekili Sayın Hüseyin Örs.

Buyurunuz Sayın Örs. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu olarak vermiş olduğumuz araştırma önergesi üzerinde grubum adına söz aldım. Hepinizi en derin saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde yapılmakta olan HES projeleri ve maden arama faaliyetlerinin doğaya, derelere ve canlılara vermiş olduğu zararlar her geçen gün daha da artmaktadır. Ülkenin dört bir tarafında bu çalışmalar nedeniyle ortaya çıkan doğa tahribatına şahit oluyoruz ama en büyük tahribat Türkiye'nin en yeşil bölgesi olan Karadeniz Bölgesi'nde yaşanmaktadır desem herhâlde bana itiraz etmezsiniz. Bu kapsamda, Artvin Kamilet Vadisi, Giresun Çanakçı Deresi ve kendi şehrim Trabzon'un Araklı ilçesindeki Karadere, Ordu'nun Korgan ilçesindeki Güllü ve Karakoyun Deresi'ndeki HES projeleri bölgemizde doğa tahribatının en belirgin örnekleridir maalesef.

Değerli arkadaşlar, HES projelerinin etkisiyle iklimde değişikliklerin yaşandığı, bunun da ani ve yoğun yağışlar nedeniyle sel felaketlerine sebep olduğu akademisyenler ve STK temsilcileri tarafından belirtilmektedir. Bölgede uzun zamandır yaşanan sel ve heyelanlar sonucu insanlarımızın hayatlarını kaybetmesi her birimizin hafızasındadır.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 2018 yılında Karadeniz için İklim Değişikliği Eylem Planı açıklanmış, hazırlanan raporda kaçak yapılaşmadan, dere yataklarının bozulmasından ve yağmur sularının çeşitli sebeplerle denize ulaşamamasından söz edilmiş; Karadeniz'de yapılan maden çalışmaları, denetimsiz yol inşaatları ve HES'ler nedeniyle doğa tahribatının yaşandığı teyit edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, HES projelerinin yanı sıra, yine bölgemizde ormanlık alanları, fındık bahçelerini tahrip eden ve içme sularını etkisiyle insan hayatını tehlikeye atan siyanürlü altın arama çalışmaları ve maden arama çalışmaları da halkın haklı tepkisine neden olmaktadır. Ordu'nun Fatsa ilçesinde yapılan siyanürlü altın arama çalışmaları, Artvin ilimizin Murgul ilçesine bağlı Damar köyünde maden işleme ve ayrıştırma tesisi için bölgede açılan siyanür havuzu buna birer örnektir.

Değerli arkadaşlar, bu noktada, İkizdere'de İşkencedere Vadisi'nde yapılacak taş ocağına karşı yöre halkının gösterdiği haklı mücadeleyi burada bir kez daha hatırlatıyor, ağacını, ormanını ve deresini gelecek nesillere bırakma derdinde olan İkizdereli hemşehrilerimizin yanlarında olduğumuzu tekrar buradan ifade etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, sevgili arkadaşlar; özellikle yaylaları, dereleri, ormanları ve eşsiz doğasıyla insanı büyüleyen Karadeniz Bölgesi'nin son yıllarda ekolojik yıkımın merkezi haline geldiğini görmekteyiz. Yaylaları imara açmak için yapılan yollarda binlerce ağaç kesilmiş, HES'ler nedeniyle dereler kurumuş, bunun yanında siyanürlü maden arama çalışmalarıyla bölgenin önemli geçim kaynağı olan fındık ve çay tarımına darbe indirilmiş, dereler çamur akar hâle gelmiş, su tutulmasının yapıldığı bölgelerde heyelanlar meydana gelmiştir. Bu sebeplerden ötürü, yapılan ya da yapılacak olan maden arama ve ayrıştırma çalışmaları ve HES projelerinin çevreye, doğaya, bölgede yaşayan vatandaşlarımıza ve canlılara olan zararları incelenmeli, denetimleri yapılmalı ve gelecekte yaşanması muhtemel tehlike ve felaketlerin önüne geçilmelidir.

Değerli arkadaşlar, konuşmamın bu son bölümünde yine seçim bölgem Trabzon'dan bir konuyu gündeme getirmek istiyorum. Trabzon'un Araklı ilçesindeki hemşehrilerim bir sorunu yüce Mecliste dile getirmem için bana iletiler, dün memleketteydim.

Bilindiği üzere, Araklı ilçemiz Taşönü mevkinde Trabzon ve Rize İlleri Yerel Yönetimleri Katı Atık Tesisleri Yapma ve İşletme Birliğince entegre katı atık bertaraf tesisi kurulmuştu. Bu tesisle ilgili bu kürsüde birkaç kez konuşmuştum. Ayrıca 19 Şubat 2019'da da Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bu görmüş olduğunuz önergeyi vererek burada yaşanan sıkıntılara dikkat çekmiş ve alınması gereken tedbirler konusunda yetkilileri uyarıştım.

Şimdi, burada yaşayan insanlarımızın şikâyetleri var değerli milletvekilleri. Bu tesis yapılırken "Burada vahşi depolama olmayacak, tesis son sistem olacak, koku olmayacak." denilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Örs.

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) – Bugün ise burada "ayrıştırma" adı altında dışarıya dökülen çöplerden inanılmaz kokular gelmekte ve insanlar evlerinin pencerelerini açamamaktadır. Bu durumdan olumsuz etkilenen Arsin ilçemizin Kuzguncuk, Çubuklu, Yeniköy, Fındıklı ve Yolüstü Mahalleleri ile Araklı ilçemizin, başta Taşönü olmak üzere, Hasköy, Karatepe, Ayvadere, Yeşilce, Ortaköy, Yiğitözü, Özgen, Yolgören, Buzluca, Karşıyaka ve Yalıbozu Mahallelerinde vatandaşlarımız artık nefes alamaz hâle gelmişlerdir. Atık suyun arıtılmadan Yanbolu Deresi'ne akıtıldığı iddiası vardır ki bu, ciddi bir iddiadır. Buralarda yaşayan vatandaşlarımız bölgeye dadanan martılardan dolayı şemsiyeyle gezebildiklerini, bölgeye domuzların indiğini ifade ediyorlar.

Bu arkadaşlarımızın, bu vatandaşlarımızın sesine kulak verelim, Yanbolu Vadisi'ndeki vatandaşlarımızın mağduriyetini giderelim, vadiyi tekrar yaşanabilir hâle getirelim diyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Serpil Kemalbay Pekgözegü.

Buyurunuz Sayın Kemalbay. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Değerli milletvekilleri, değerli halkımız; Deniz Poyraz'ı, Tahir Çetin'i, Ali Faik İnter'i saygıyla minnetle anarak sözlerime başlamak istiyorum.

Serbest piyasaya açılan enerji alanları Türkiye'nin başının belası olmuş durumda. Kamu yararı olmayan bu projeler sınırsızca bütün coğrafyamızda doğamızı katlediyor. Artvin, Giresun, Trabzon, Ordu ve buralardaki iklim değişikliği, sel felaketleri, heyelanlar, ormanların kesilmesi, dere ve ırmaklardan suyun borularla kilometrelerce taşınarak şirketlere peşkeş çekilmesinden kaynaklanıyor. Canlılar, insanlar sudan ve doğal varlıklardan yararlanamıyor. Karadeniz'de her derenin başında bir HES kurmak nasıl sürdürülebilir bir proje olabilir ayrıca? Bu alanlar tamamen insansızlaştırılıyor, ekosistem bundan olumsuz etkileniyor, ekosistem birbirine bağlı olduğu için biyoçeşitlilik yok ediliyor ve doğa geri dönüşü olmayacak şekilde tahrip ediliyor ve bütün bu düzenlemelerin hiçbir bilimsel temellere dayanarak yapılmıyor. Öyle ki, sit alanları HES'lerin yapılmasının önünde engel olmaması için yeniden dercelendiriliyor; doğal sit alanları, koruma alanları tahrip ediliyor ve meralar, ormanlar, kıyılar, millî parklar, yaylalar, kışlalar tamamen gasbediliyor. Halk gelirden uzak tutularak geliri elinden alınıyor, halkın geçimlik kaynakları elinden alınarak şirketlere peşkeş çekiliyor. Bütün bunlar meslek odalarının ve kamu kurumlarının hazırladıkları raporlar göz ardı edilerek sadece ve sadece yandaş şirketleri desteklemek adına gerçekleştiriliyor. ÇED'ler kopyalayapıştır sistemiyle halkın rızası alınmadan gerçekleşiyor; halk istemiyor, protesto ediyor, Jandarma ise halkın karşısında şirketlerin temsilcisi olarak halka zulmediyor, yaşam hakkına sahip çıkan halka şiddet uygulanıyor.

Aynı şeylerle bizler İzmir'de de karşılaşyoruz. Aynı şekilde, örneğin, Seferihisar'da şu anda zeytin ağaçları kesiliyor.

Otoyollar, köprüler, madenler, jeotermaller, HES'ler...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (Devamla) – Teşekkürler.

Bütün bunlar için ağaçlar yok ediliyor ve deniyor ki: “Biz başka yerlerde ağaç dikiyoruz.” Ya, bu yalandan artık vazgeçin. “KİPTAŞ” diye bir şirket var. KİPTAŞ güya Maraş'ta 500 bin ağaç dikiyormuş. Siz yüz yıllık, bin yıllık zeytin ağaçlarını keserek o zeytinlerden yararlanan kurdu, kuşu, hayvanı, insanı zeytin ağaçlarından mağdur ederek ne kadar ağaç dikerseniz dikin bunu telafi edemezsiniz. Efemçukuru'na altın madeni işletmesi yapıyor, Ordu'nun Fatsa ilçesinde aynı şekilde. Bu maden şirketleri, bu altın şirketleri siyanürlerle suyu zehirliyor. Bunlar kırk dokuz yıllıkına şirketlere kâr devşireceğiz diye, şirketlere bir şeyleri peşkeş çekeceğiz diye halkın hayatını zehirlemekten ve halkın geçim kaynaklarını şirketlere aktarmaktan başka bir şey değildir. Bu, doğa düşmanlığıdır, halk düşmanlığıdır; bu, işsizliğin, yoksulluğun aynı zamanda sebebidir. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Mehmet Bekaroğlu.

Buyurun. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Değerli arkadaşlar, hepinizi saygıyla selamlıyorum. İYİ Parti ve Sayın Hüseyin Örs'ü tebrik ediyorum, önemli bir konuda önerge vermişler.

Tabii, HES konusuna farklı bakışlar var. Hükümet “Dere akar, Türk bakar; su akar, Türk bakar. Böyle saçmalık olur mu?” diye her şeyi para gözüyle görerek saldırıyor, tarihî sit alanlarını değiştiriyor; doğal sit alanlarına, gen bölgelerine, endemik canlıların alanlarına, millî parklara dalıyor. “Nereden para gelecek?” arkadaşlar.

Bakın, Türkiye'nin 2021'de 340 gigavat elektrik ihtiyacı var; isterse Türkiye 539,7 gigavat üretebiliyor değerli arkadaşlar; 200 gigavat fazlamız var. Böyle olmasına rağmen, elektrik üretsün diye Çin firmasına ruhsat verilmiş, Adana Hunutlu'da ithal kömürle termik santral yapılıyor. Orası var ya, deniz kaplumbağalarının üreme alanı değerli arkadaşlar. “Ne ilgisi var ya? Kaplumbağa da ne ki ya? Yani karıncalara, balıklara bakacağız da elektrik mi olmayacak? Peki, o zaman, cep telefonunu kullanmayın, bilgisayarı kullanmayın.” gibi bir de böyle dikeniyorlar, konuşuyorlar. Öyle değil arkadaşlar ya! Tabii, para olsun ya, tabii, kalkınma olsun, tabii, gelişme olsun; tabii, teknolojinin, dünyanın, medeniyetin gelmiş olduğu zenginliklerden istifade etmek istiyoruz ama biz yeryüzünde yaşıyoruz. Hani, hatırlayın ayeti “Yeryüzünü sizin için döşedim. Orada türlü türlü zenginlikler yarattım.” diyor. O yaratılan şeye nasıl saldırıyorsunuz ya? Gidiyorsunuz suyu –“HES” dediğimiz HES var ya, boru tipi HES'ler asıl problem- bir borunun içine alıyorsunuz, kilometrelerce, 10 kilometre yukarı çıkarıp aşağı indiriyorsunuz, oradan elektrik enerjisi üretiyorsunuz. O 10 kilometrede karınca, kurt, arı, arı, arı... Bakın, “Maçahel” diye bir yer var, Borçka'nın bir köyü, bir vadisi, Maçahel Vadisi. Dünyada, Kafkas arısı için gen bölgesidir, başka hiçbir yerde yok. Orada suları kanallara aldınız, kanallara; arıların yaşama alanlarını bozuyorsunuz, su ihtiyaçlarını gideremiyorlar. Ya, siz nasıl insanlarsınız ya? Siz gerçekten nasıl bakıyorsunuz?

Bakın, şu anda Türkiye'de 478 adet faal HES var, 370'i Doğu Karadeniz Bölgesi'nde. Değerli arkadaşlarım, baraj tipi HES'ler falan ayrı bir problem ama bu boru tipi HES'lerden söz ediyorum; bütün bu boru tipi HES'lerin tamamı bittiği zaman, Türkiye'deki enerji ihtiyacının yüzde 1,5'ünü karşılayacak. Yüzde 1,5'u için yok ediyorsunuz zenginliklerimizi değerli arkadaşlar, yok ediyorsunuz yüzde 1,5 için. Bakın, Türkiye'deki -şimdi, satacaksınız ya- elektrik dağıtım sisteminde yüzde 20'ye yakın kaçak var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bekaroğlu.

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – HES'lere harcadığınız paranın onda 1'ini harcayarak bu kaçakların yarısını ortadan kaldırılabiliyorsunuz. Peki, bu sizin yaptığınız hesap, nasıl hesap değerli arkadaşlarım?

Sözlerimi bitirirken buradan, İkizdere'de Cengiz Holdingin bir vadiyi, bir dağı yıkmasına karşı direnen köylüleri gerçekten saygıyla selamladığımı iletmek istiyorum değerli arkadaşlarım.

İkizdere'de Eşkenci Vadisi'nde bir inat uğruna, bir inat uğruna değerli arkadaşlarım, 10 kilometre içeride, hiç üzerinde ağaç olmayan yamaçlarda aynı sert bazalt taşı, kayası olmasına rağmen, inatla o vadiye giriliyor ve dünyanın en güzel vadisi yok ediliyor değerli arkadaşlar ve bu bir inat uğruna yapılıyor, binbir türlü yalan söylenerek bu yapılıyor. Orada köylüler hâlâ direnmeye devam ediyor ama Cengiz'in makineleri de o dağları yıkmaya devam ediyor değerli arkadaşlarım.

Nereye kadar? Az kaldı yani ben iki sene bekleyebileceğiniz kanaatinde değilim, yakında seçim olacak ve siz gideceksiniz inşallah. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Nevzat Şatıroğlu.

Buyurunuz Sayın Şatıroğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA NEVZAT ŞATIROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti grup önerisi aleyhinde AK PARTİ Grubum adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle şunu ifade etmek isterim ki, ne bir maden projesi ve işletmesi ne de bir hidroelektrik santral projesi ve işletmesi denetimden uzak olsun. Tüm bu projeler en küçüğünden en büyüğüne kadar ilgili kurumlar ve bakanlıklar tarafından sürekli izlenmekte ve denetlenmektedir. Örneğin, madencilikte ve hidroelektrik santral projelerinde ÇED konusu oldukça hassas ve önemli bir konudur. Yapılması planlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerinin belirlenmesi, olumsuz etkilerinin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin seçilecek yer ve teknoloji alternatiflerinin belirlenerek değerlendirilmesinde ve projelerin uygulanmasının izlenmesi ve kontrolün sürdürülecek çalışmaların belirlenmesi için ÇED raporu tanzim edilmektedir.

Yine, madencilikte ruhsat kolay bir aşama değildir, ardından orman izinleri, sit veya özel su kaynaklarına yakınsa hassasiyetle yapılan çalışmalar, gayrisihhi müessese izinleri ki bu izinler alınırken gerek itfaiyelerin gerek Karayolları Genel Müdürlüğü'nün ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığının olurları alınmak zorundadır ve bu teftişler sahada sürekli yapılmaktadır. Bu izinler tamamlandıktan sonra açılan bir maden işletmesi ilgili kuruluş olan MAPEG tarafından risk grubuna göre periyodik olarak üç ay ya da on iki aylık periyotlarla sürekli denetlenmekte, izlenmekte.

Yine, Çalışma Bakanlığımız tarafından işçi sağlığı ve iş güvenliği bakımından gerekli çalışmalar takip edilmekte, Çevre Bakanlığı da verdiği ÇED raporu dâhilinde yapılan çalışmalarını sürekli izlemekte ve denetlemektedir.

HES konusuna gelince vaktim çok kısıtlı olduğu için fazla temas edemeyeceğim. Ülkemizde su kaynaklarının planlaması DSİ tarafından yapılmakta, tüm projelerin kodları ve projelerin bütüncül yaklaşımla birbirlerine ve çevreye olan etkileri, başta DSİ olmak üzere, tüm kurumlar tarafından incelenmektedir. Çevreyi ve ekosistemi bozmadan topoğrafik ve jeolojik şartlar imkân sağladığı takdirde çevreyle uyumlu proje yapmaya hassasiyet gösterilmektedir.

Kıymetli hazırun, ülkemizde 781 hidroelektrik santral projesinin işletmede olduğunu, bunun 31 bin megavat olduğunu ifade etmek isterim yani ülkemizin kurulu gücünün yaklaşık üçte 1'i yenilenebilir kaynak olan temiz enerjiyi hidroelektrik kaynaklarından sağlamaktayız. Yani ülkemizin elektrik enerjisinin yaklaşık dörtte 1'i bu kaynaktan gelmektedir ama unutmayalım

ki HES projelerinin önemli bir bölümünün de enerji üretiminin yanı sıra başta taşkın koruma, sulama suyu temini, içme suyu temini gibi maksatlara da hizmet ettiğini asla unutmayalım.

Kıymetli hazırun, HES'ler DSİ Genel Müdürlüğü koordinasyonunda Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Orman Genel Müdürlüğü, Su Yönetimi Genel Müdürlüğü ve Çevre ve Şehircilik il müdürlükleri, merkez ve taşra teşkilatı çalışanlarından oluşan ilgili kurumların marifetiyle düzenli olarak işletme döneminde denetlenmekte ve izlenmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

NEVZAT ŞATIROĞLU (Devamla) – Söz konusu izleme ve kontrol heyetleri tarafından kontrol listesine uygun olarak en az ikişer aylık periyotlarla izleme ve kontrol raporları tanzim edilmektedir. Ülkemiz için bu kadar faydalı ve önemli olan HES'lere karşı halkımız, bu konuda yeteri kadar bilgiye sahip olmayan bazı kişi, lobi ve kuruluşlar tarafından yanlış bilgilendirilmekte ve bunun sonucu HES'lerin yapımına karşı bir tavır alınmaya yönlendirilmektedir. Oysaki ülkemizin kalkınması ve vatandaşlarımızın refahı için hidroelektrik santraller büyük önem arz etmektedir.

Önerinin aleyhinde olduğumuzu belirtir, yüce heyetinizi saygıyla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisini oylarınıza sunuyorum...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yoklama talep ediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Özel, yoklama talebiniz var.

Sayın Özel, Sayın Ağbaba, Sayın Sümer, Sayın Yalım, Sayın Budak, Sayın Kaplan, Sayın Hakverdi, Sayın Beko, Sayın Şahin, Sayın Zeybek, Sayın Yavuzylmaz, Sayın Çeviköz, Sayın Aydın, Sayın Barut, Sayın Keven, Sayın Bekaroğlu, Sayın Özdemir, Sayın Tüzün, Sayın Tanrıkulu, Sayın Şevkin.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.49

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Enez KAPLAN (Tekirdağ)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 102'nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisinin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi, yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

BAŞKAN – Pusula veren sayın milletvekilleri lütfen Genel Kurulda kalalım.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

1.- İYİ Parti Grubunun, Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs ve arkadaşları tarafından, Türkiye'de yapılmakta olan ya da yapılacak olan maden çalışmaları ve hidroelektrik santrallerin (HES) doğaya, derelere ve canlılara vermiş olduğu zararların incelenmesi, HES projeleri ve her türlü maden çalışmalarının denetiminin yapılması, yasal mevzuatlara, ÇED raporlarına ve taahhütlere uygun yapılmayan projelerin tespiti ve idari yaptırımların uygulanması, oluşabilecek zararların önlenmesi ve gerekli tedbirlerin alınması amacıyla 3/3/2021 tarihinde verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 13 Temmuz 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, sivillere dağıtıldığı iddia edilen silahların akıbetinin araştırılması amacıyla 13/7/2021 tarihinde verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 13 Temmuz 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

13/7/2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 13/7/2021 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Meral Danış Beştaş

Siirt

Grup Başkan Vekili

Öneri:

13 Temmuz 2021 tarihinde Siirt Milletvekili Grup Başkan Vekili Meral Danış Beştaş ve İstanbul Milletvekili Grup Başkan Vekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından verilen, 13585 grup numaralı, sivillere dağıtıldığı iddia edilen silahların akıbetinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 13/7/2021 Salı günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Ali Kenanoğlu.

Buyurunuz Sayın Kenanoğlu. (HDP sıralarından alkışlar)
HDP GRUBU ADINA ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli vekiller; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

“Kayıp silah” ne demek? Herhâlde konuyu bilmeyen bir vatandaş izlese, mühimmat aracı yolda giderken birkaç silah düşürmüş, bunlar da kaybolmuş filan zanneder. Oysa konu bu değil. Konu: Bizzat yetkililer tarafından dağıtılan silahlar var, verilen silahlar var. İlk kez, Ankara’da işlenen bir cinayette ortaya çıkıyor. 15 Temmuz darbe girişiminden on beş gün sonra Mustafa Maraş isimli bir kişi, MP-5’le birini öldürüyor, 1 kişiyi de yaralıyor ve sanık Mustafa Maraş bu silahın, MP-5 silahının kendisine 15 Temmuz 2016’da yani darbe girişiminde Ankara Emniyet Müdürlüğü tarafından verildiğini söylüyor, oradan aldığını söylüyor. Bu, mahkeme tutanaklarına giriyor, konu kamuoyuna yansıyor ve Ankara Valiliği açıklama yapıyor, “Evet, biz o gün halka uzun namlulu silahlar dağıttık.” diyor, resmî açıklama yapıyor. 15 Temmuz davası görülürken bilirkişi 3 tane G-3, 8 tane Kalaşnikof’un kaybedildiğine yönelik bir tespitte bulunuyor. Fakat İçişleri Bakanlığının açıklamaları, resmî raporları ve internet sitelerine baktığınız zaman, durum, öyle, 3 tane, 5 taneye ilgili değil; 2014 yılındaki rakam 14.682 silahın kaybolduğu şeklinde, 2016’da ise, bu darbe girişiminden sonra ise kayıp silah rakamı 107.628 olarak açıklanıyor yani 100 binin üzerinde uzun namlulu silahtan bahsediyoruz; mühimmatların sayısı belli değil yani ne kadar mühimmat olduğu. Şimdi, bu konuda, 200 bine yakın rakam olduğunu iddia edenler de var ancak resmî rakam bu, 107 bin rakamı. Şimdi, bu, son olarak sosyal medyada bir tartışma konusu oldu. Malum çete lideri ya da mensubu, 15 Temmuzun hemen akabinde, ülke genelinde demokrasi nöbetleri tutulurken, ağustosun ilk haftasında Esenyurt Cumhuriyet Meydanı’nın arkasında arabaya koyulan bir kasa Kalaşnikof marka uzun namlulu silahın İstanbul Balat’a gittiğini ve orada AK PARTİ İstanbul Gençlik Kolları Başkanı olan Taha Ayhan’ın yardımcısı olan Osman Tomakin’e teslim edildiğini, silahların Balat’ta “Demir Kilise” olarak bilinen Sveti Stefan Kilisesi hizasındaki boş bir ara sokakta başka bir arabaya yüklendiğini iddia ediyor. Şimdi, bu olaylarda ismi geçen Ahmet Onay olayı doğruluyor yani “Evet, oraya gittik.” diyor, “Bir nakil oldu ama silah mıydı ben bilmiyorum.” diyor. O kadar da diyecek tabii yani onlar silahtı demeyecek. Böyle ciddi bir iddia var.

Şimdi, bunun üzerine, bu olaylar sürerken diğer taraftan da bir anda 14 Mart 2018’de bir genelge yayınlanıyor ve mermi, mühimmat miktarı artırılıyor. Yani sizin ruhsatlı silahınız var, ruhsatlı tabancınız var, yılda 200 mermi alma hakkınız var, bu, bir anda bine çıkartılıyor yani 2018 tarihinde bine çıkartılıyor, sayı da artırılıyor böyle ve neredeyse her taraf bir cephaneliğe dönüşüyor.

Şimdi, yetkililer ne diyor bu konuda? Soru önermeleri verilmiş, İçişleri Bakanı önce diyor ki: “Ya, bu mümkün değil.” diyor, “Böyle şey olur mu falan” diyor. Yani kendi internet sitesine bakmıyor herhâlde. Daha sonra, verilen soru önermelerine cevap verdiğinde de bunu doğruluyor ve Kayıp Eşya ve Belge Projesi’ne işlendiğini ve arandığını söylüyorlar. Ya, nerede arıyorsunuz yani? Kime verildiğini biliyorsunuz, kimlerin dağıttığını biliyorsunuz; e ama nerede arıyorsunuz yani? Aranıyormuş! “Kayıp Eşya ve Belge Projesi çerçevesinde aranıyor...” Tabii, bu kayıp silah konusu yeni gündemin konusu değil yani bu yılların konusu değil. 90’lı yıllarda, Mehmet Ağar bu konuda yargılanıyor, Ankara’da faili meçhuller davasında yargılanıyor, kendisine soruluyor, deniliyor ki: “Bu kayıp silahlar nerede, nedir bu durum?” Diyor ki: “Ben depo sorumlusu değilim, bilemem.” diyor. Yani lakayt, devlet ciddiyetinden uzak bir şekilde, âdeta suçunu itiraf eder gibi “Ben depo sorumlusu değilim.” diyor. Kim depo sorumlusu o zaman? Depo sorumlusu kimse onu söyle.

Şimdi, silahların nereye dağıtıldığını, kimin dağıttığını biliyorsunuz; isim isim biliniyor, nerelere dağıtıldığı da biliniyor ancak siz hâlâ silahları arıyorsunuz, henüz bulamadınız.

Şimdi, ya, biz burada 100 bin silahtan bahsediyoruz yani 100 binin üzerinde silahtan bahsediliyor. Yani ne yapmaya çalışıyorsunuz, yani bir darbe mi planlıyorsunuz, iç savaş mı planlıyorsunuz? Çünkü hani -iç savaş lafını bilerek söylüyorum- 100 bin silahla öyle çatışma filan olmaz, savaş olur ya, bildiğiniz savaş çıkar yani ve savaş yapılır yani. 100 bin silah ve onların mühimmatları, bütün bunlar nerede, kimde ve neden araştırılmıyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Kenanoğlu.

ALİ KENANOĞLU (Devamla) – Şimdi, devleti organize suç örgütlerinden ayıran şey hukuktur. Yani bir devlet hukuka bağlı ise ancak ona devlet diyebiliriz. Eğer hukuku yok sayıyorsa, hukuku tanımıyorsa, bu tür durumlarda, hukuki konularda bu tür meselelerin araştırılmasını, soruşturulmasını, incelenmesini, yargılanmasını yerine getirmiyorsa, kaybedildiği resmî rakamlara göre belli olan silahların bulunması konusunda herhangi bir işlem yürütmüyorsa, etkili ve etkin bir işlem yürütmüyorsa artık bu devlet hukukun dışındadır, bu iktidar hukukun dışındadır ve ne buna “devlet” denir, ne de bu iktidara “iktidar” denir ancak bu, mafyacılıktır, mafya yöntemidir.

Bütün bunların ortaya çıkarılması için bu araştırma önergesinin kabul edilmesi gerekir ki işte o zaman samimiyetinizi ve hakikaten hukuka bağlı olup olmadığınızı da bir şekilde görmüş olalım. O anlamıyla araştırma önergesini desteklemenizi talep ediyoruz.

Saygılarımla. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Sezgin Tanrıkulu.

Buyurunuz Sayın Tanrıkulu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MUSTAFA SEZGİN TANRIKÜLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konu mühim ama yani arkadaşlarımızın gündemi bu değil tabii, kayıp silahlar değil. Silahların sahibi olunca da bu gündemle ilgili olamıyorsunuz maalesef.

Değerli arkadaşlar, bakın, sizi biraz hafıza tazelemeye davet ediyorum. Niye kayıp silahlar bugün gündeme geldi? Neden gündeme geldi? Bakın, bütün katliamlar silahla olur, bütün faili meçhul cinayetler silahla olur; tıpkı Srebrenitsa’da olduğu gibi, Zilan’da olduğu gibi, faili meçhul cinayetlerde olduğu gibi hepsi silahla olur ve çoğu da kayıt dışıdır yani işte meşru bir savaş yoktur bana göre, çoğu da silahla olur.

Şimdi de bakın, kayıt dışı silahlar bir daha gündeme geldi. Neden gündeme geldi? 15 Temmuz darbe girişimine bu Parlamento, burada, bütün milletvekilleriyle karşı çıkmadı mı? Burada olan milletvekilleri eğer darbe girişimi başarılı olsaydı ya ölmüşlerdi ya da hapistelerdi. Hepimiz beraber karşı çıkmadık mı? Ama biliyoruz ki o darbe girişimi sırasında Emniyet Genel Müdürlüğünün silah depoları boşaltılmış, bunları biliyoruz. Nereden biliyoruz? Beyanlardan biliyoruz, Darbe Komisyonu beyanlarından biliyoruz. Nereden biliyoruz? Mahkeme tutanaklarından biliyoruz. Peki, AK PARTİ olarak size düşen görev... Eğer bu silahlar bir katliamda kullanılmayacaksa neden araştırmadınız? Hükümet sizsiniz. Nerede bu silahlar ya? Bakın, tugayları donatacak silahlar var, kayıt dışı, devletin envanterinde olmayan. Bunlarla ne yapılacak? Bakın, değerli dostlar, değerli arkadaşlar, bu ülkede iç savaş olmaz, bu ülkenin mozaigi iç savaşa uygun değil ama bu ülkede katliam olur. Nasıl katliam olur? Nasıl faili meçhul cinayet olur? Tıpkı geçmişte olduğu gibi olur. Dolayısıyla size düşen görev bunları araştırmak, soruşturmak, peşine düşmek ama sessiz sessiz oturuyorsunuz; niye? Çünkü faillele ortaksınız, faillele ortaksınız.

Bakın, “suç örgütü lideri” diyorsunuz, es geçiyorsunuz. Evet, suç örgütünden yargılanabilir bir şahsiyet ama onun

şüpheli olması ayrı bir şeydir, sizin partinizle ilgili olarak söyledikleri ayrı bir şeydir. Ne yaparsınız? Burada komisyon kurarsınız, o komisyon geçmişten bugüne -ki 107 bin olduğu söyleniyor- o silahları araştırır, 15 Temmuzdan sonra o silahların nereye gittiğini araştırır eğer bununla ilgili bir düşünceniz yoksa. Bakın, bir kez daha söylüyorum değerli arkadaşlar, kulaklarınızı kapatıyorsunuz ve Türkiye'nin gerçekliğinden uzaklaşmışsınız, geldiğiniz yeri unutmuşsunuz, geldiğiniz yeri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) - ...unutmuşsunuz farkında değilsiniz ve üzülerek söylüyorum, sizi derin devlet teslim aldı. Derin devletin aperitif oyuncacı hâline geldiniz, oyuncacı hâline geldiniz bütün bunlarla. Sessiz kalıyorsunuz çünkü suç ortağısınız, suç. Bütün bu işkencelerin, faili meçhul cinayetlerin, zorla kaybedilmelerin artık suç ortağısınız. Eğer değilseniz, gelin, bunları araştıralım. Gelin, bu silahlar nerede ya, soralım bir. Bakın, geçmişte Susurluk'ta oldu, ceza aldılar. Devletin Batman Valisi, Batman Valiliğinin gizli ödeneğiyle silahlar aldı, Hizbullah'a dağıttı. O silahlarla faili meçhul cinayetler işlendi.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Yalan!

İSMAİL TAMER (Kayseri) – İftira atıyorsun, iftira!

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Şimdi, bu silahlarla ne yapılmayacağını siz biliyor musunuz veya ne yapılacağını biliyor musunuz, ne yapılmayacağını biliyor musunuz? Dolayısıyla eğer yüreğiniz yetiyorsa eğer bu failerle ortak değilseniz, sizin bilginiz dâhilinde değilse, gelin, bunları araştıralım ve yeni katliamların önüne geçelim.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Erzurum Milletvekili Sayın İbrahim Aydemir.

Buyurunuz Sayın Aydemir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Arkadaşlar, elimde bir metin var, grup önerisi; 40 satırdan müteşekkil bir metin ve içinde 10'un üzerinde "iddia" kavramı geçiyor. Gazeteciler bunu çok iyi bilirler ki birine kara çalmak isterseniz "İddia edildi." diye bir kavram koyarsınız, ondan sonra hesabı vermek kolaydır. Bu ucuz bir yöntem, bu ucuzluğu hep yapıyorlar. "İddialara göre, iddia edildi..."

Arkadaşlar, çok net bir şey söyleyeyim, az önce konuşan arkadaşla özellikle söyleyeceğim: AK PARTİ, bu heyet, Cumhur İttifakı'nı ifade eden heyet ne yapmışsa siyasi zeminde hep meşru olmuştur, o çizginin dışına asla çıkmamıştır. Artı, beş bin yıllık bir devletimiz var elhamdülillah, bugüne kadar alını ak yüzü pak bir biçimde geldi, asla hileli, faullü bir yöntem uygulamadı. Bu nedir biliyor musunuz arkadaşlar? Bu önerinin, bu önerenin altında yatan temel sebep: Efendim, daha önce narkoterörle devletimizi ilintilendirmek istedi. Tabii ki safsata. Ardından neyi getirdiler arkadaşlar? Çocuk asker. Bu da bir saçmalık, bu da bir safsataydı. Şimdi bununla beslemeye çalışıyorlar.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) - Hepsi doğru, hepsi.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Kayıp silahlar hikâye arkadaşlar, kayıp silah filan yok, devletimizin her şeyi çok aşikârdır, çok nettir.

Şunu çok net söyleyeyim arkadaşlar: Kayıp çocuklar var, kayıp çocuklar, analar feryat ediyor; onun hesabını vereceksiniz siz! (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) - İftira!

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Bununla, yediğiniz herzelerin üstünü kapatamazsınız.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – PKK'nın kaçırdığı kayıp çocuklar var.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – PKK gibi bir imansız terör örgütüne müzahir olacaksınız, onları her zeminde savunacaksınız, sonra gelip devlete iftira atacaksınız.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) - Safsata... Böyle bir şey yok!

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Bunu bu millet kabul etmez, yemez. Biz de bunları kabul edip sineye çekmeyiz. İşiniz gücünüz yalan, işiniz gücünüz iftira!

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Deniz Poyraz'ı katlettiler.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Şunun altını çok net bir biçimde çiziyorum: Tarihî seyir içerisinde Türk devletinin yürüyüşüne, serencamına bakın, bir defa dahi bizi mahcup edecek, insanlarımızın yüzünü kara çıkaracak hâlimiz olmamıştır.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Safsata bunlar, safsata, başka bir şey yok.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – 1944'ten bu yana kayıp silahlar var. Bunu Bakanlık çok net bir biçimde açıklamış, izah etmiş. 1944'ten bu yana arkadaşlar, seksen yıllık bir zaman dilimi ve şu söyledikleri öylesine afaki rakamlar ki hakikatle uzak yakın ilgisi yok. Niye arkadaşlar? Bunların yaptıkları bu, işleri bu. Çirkinliklerini örtelmek için büyük yalanlar, abartılı yalanlar söylüyorlar.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) - Görgü tanıkları var.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – İftira atıyorlar.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Az önceki konuşmacıyı özellikle telin ediyorum. Kimin kimlerle iş tuttuğunu hepimiz biliyoruz. Biz asla gayrimeşrunun yanında yer almadık...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Aydemir.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Öneriyi veren arkadaş ne diyor? Tarif geliştiriyor, diyor ki: "Çete liderinin söylediğine göre..." Çete lideri diye tarif edeceksin, onunla iş tutacaksın...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Gel, araştıralım.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Mahkeme kararı var, mahkeme, mahkeme...

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – ...gelip onun iddiasıyla burada devleti töhmet altına koyacaksın.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Gel, araştıralım o zaman.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – İşiniz yalan! Bu devletin -söylediğim gibi- her işi pirüptür.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – "Yalan" sizin, sizin iddianız öyle.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Allah'ın izniyle, yüzümüz ak, her yerde göğsümüzü gere gere geziyoruz. Siz Diyarbakır Analarına gidin, o kayıp çocukların hesabını verin.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sen de Cumartesi Annelerine git!

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – "Edep yahu, haddinizi bilin!" diyoruz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Mahkeme kararı var.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Hepinize saygı sunuyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Tanrıkulu...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan, az önceki konuşmacı beni kastederek “Telin ediyorum.” dedi. Ben öyle bir konuşma yapmadım. Dolayısıyla cevap hakkımı kullanmak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ya, siz “Tanrikulu” ismini verdiniz mi?

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – “Az önceki konuşmacıyı” dedi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Bir önceki konuşmacıyı telin ediyorum.” dedi.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Eğer beni kastetmemişse söylesin, konuşmayayım.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Konuşun...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bir önceki konuşmacı kim?

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – “Az önceki konuşmacı”...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Tanrikulu.

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrikulu’nun, Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir’in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Değerli arkadaşlar, bakın, ciddi bir meseleyi konuşuyoruz gerçekten. Yani bu sizin döneminizle alakalı değil, sadece sizin döneminizle alakalı değil, AK PARTİ’yle alakalı bir mesele değil. Ben şunu söylüyorum iddiayla: Ya, şimdi “derin devlet” denen bir mesele var, “derin devlet” denen bir mesele var.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – 100 bin rakamını nereden alıyorsun sen?

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Bu derin devlet, sonuç itibarıyla, iktidarların içerisine yerleşirler ve teslim alırlar; bu kadar basit. Şunu söylemeye çalışıyoruz: Ya, bakın, mahkeme kararlarına yansıyan, ondan sonra basına yansıyan bilgiler var. Kayıp silahlar vakası var bu Türkiye’de kardeşim yani. Sonuçta bu devletin gizli envanteri de var. Niye peki? Bu devletin sahibi olmanız şu anda benimle konuşmazsınız. Çünkü yeni sahibi sizlersiniz, kabul edin; bütün bu derin ilişkileri, kabul edin bunu.

O nedenle söylüyoruz; bakın, bu silahların yarın, ne zaman, nerede, nasıl kullanılacağı belli olmaz. Evet, 15 Temmuzda meşru nedenlerle belki o an için dağıtıldı ama hiç olmayan yerlerde eğer bu silahlar varsa ya, gelin, araştıralım kardeşim. Susurluk’ta olmadı mı, inkâr mı ediyorsunuz? Batman Valisi yapmadı mı, inkâr mı ediyorsunuz?

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Ee, doğru.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Bu faili meçhul cinayetler nasıl işlendi? Bütün bu silahlarla işlendi. Yarın 15 Temmuzun gizli envanteriyle işlenmeyeceğini nereden biliyorsunuz? O nedenle, söylüyorum, bu devlette iç savaş olmaz ama katliam olur. Kimin ne yapacağını bilemezsiniz; gelin, araştıralım kardeşim ya. Dolayısıyla, şu söylemiş değersizdir, bu söylemiş değerlidir demeyelim, bu Parlatmentonun görevi katliamları, faili meçhul cinayetleri önlemektir, bunu yapalım. Dolayısıyla, böyle üstünüze alınarak... Evet, üstünüze alınır çünkü yirmi yıldır iktidarsınız, yirmi yıldır.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Alınmıyoruz, alınmıyoruz.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Geçmişe baktığınız zaman da bütün bu yirmi yılda olanların siyasi sorumlusu sizsiniz. Dolayısıyla, bundan kaçamazsınız, eğer bugün “ret” verirsiniz, yarın, bu Parlamento başka biçimiyle sizden hesap sorar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Siyasi olarak da sorar, hukuki olarak da sorar.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hatip konuşmasında, doğrudan grubumuzu hedef alarak “En basiti, bu ucuzluğu yapıyorlar...” Direkt sataşmada bulundu.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Beştaş. (HDP sıralarından alkışlar)

2.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın, Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir’in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında HDP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Doğrusu bu nakaratlara alıştık. Cevap veremedikleri her soru geldiğinde aynı cümlelerle, 5 kelimelik, 5 cümlelik dağarcıkla bize cevap vermeye çalışıyorlar. Siz bize cevap veremezsiniz çünkü insanın cevap verebilmesi için elinde bilgi olur, haklılık olur, veriler kendilerini destekler ya da hakikaten anlatacağı bir şey vardır.

HÜDA KAYA (İstanbul) – En önemlisi irade olur, irade.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Sizin anlatacağınız bir hikâye kalmadı. Dediniz ki “Bunlar iddia.” Niye iddia yazıyoruz? Çünkü bizim önerelerimizin önemli bir bölümü bu şekilde reddediliyor, o nedenle iddia ediyoruz. İddia dediğimiz meselelerin tamamı sübut bulmuştur ve doğrudur. Ayrıca kayıp silahlar meselesini bu şekilde bir konuşturmayla ne unutturabilirsiniz, ne kapatabilirsiniz.

Ankara Valiliğinin elimde resmî açıklaması var. Bizzat İçişleri Bakanı Süleyman Soylu’nun yaptığı açıklamada kayıp eşya ve belge ayrıntıları var -zamanım yetmiyor- “Ülke genelinde aranıyor.” diye açıklaması var. Yine, 2017 İçişleri Bakanlığı Faaliyet Raporu’nda çalıntı ve kayıp 106.704 silah olduğu söyleniyor. Yine, TRT envanterinde bildirilen 11 silahın kilitli kasadan kayıp olduğu iddiası var. Bunları artırabilirim.

Şimdi, AKP’ye yönelik iddialar arasında sabit, iddia değil. Olaylar, silahları dağıtıyorlar, faili meçhul cinayetlerde kullanıyorlar, sonra onları cezasızlıkla ödüllendiriyorlar.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Hiç alakası yok.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – 90’lı yıllarda da kayıp silahlar vardı, Mehmet Ağar’dı o zaman ortağı, şimdi Mehmet Ağar sizin ortağınız. Evet, bu kayıp silahlarla Roboski katliamı işlenebilir, her an vatandaşlar karşı karşıya getirilebilir. Eğer yoksa bir korkunuz, hodri meydan, gelin, kabul edin, kayıp silah var mı, yok mu, araştıralım. Bu manipölasyonlardan, böyle, halkı yalanla dolanla aldatmaktan vazgeçin ya. Kayıp silahları siz kaybettiriyorsunuz, sonra da kullanıyorsunuz. (HDP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Başkanım, konuşmasında beni özellikle itham ederek suçlamada bulundu, söz istiyorum.

OYA ERSOY (İstanbul) – Bir gerçek!

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Çocuklara bir şey demedin, kayıp çocuklara.
BAŞKAN – Sataşmadan buyurun, lütfen.

3.- Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in, Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Şimdi, değerli arkadaşlarım, birkaç kelimeyle konuştuğumu iddia etti, ifade etti.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Daha açıktan konuş.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Söylenmesi gerekenleri biz en net en mütebariz hâlde söyleriz.

OYA ERSOY (İstanbul) – “Kandırıldık.” gibi değil mi? İl Başkanınıza sorun.

BAŞKAN – Yeni bir sataşmaya lütfen meydan vermeyelim.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Sizi tarif eden hâl, söyledim; kayıp çocuklardır, analardır...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Ya, cevabını verin, cevabını verin! Kaybedilen silahlar nerede?

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – ...ağlattığınız analardır ve sizin şu öneriniz var ya, neyin hesabına mebni onu söyleyeyim: 15 Temmuz sulandırma girişiminiz sizin.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Silahlar nerede?

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Bu yaptığınız, 15 Temmuz değerli kılma, orada insanlarımızın topyekûn vermiş olduğu mücadeleyi hafife almaktır.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Paralel ordulardan bahsedin.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Bunun derdindesiniz siz ve bu devlet, söylediğim gibi, serencamı içerisinde çok vakur bir duruş sergilemiştir, asla ve kata bu neviden faullü girişimleri olmamıştır. “Kayıp silahlar” diyorsun indi, kendine göre, efendim belgesi olmadan; İçişleri Bakanlığı demiş ki: “Kayıp var.”

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Kardeşim, araştırın, araştırmadan...

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Elbette kayıp var, bunu söyleyecek ama sizin yaptığınız gibi o devasa, büyük, abartılı yalanlar yok.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Daha fazla, daha fazla, daha fazlası var.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Bunları uydurmadık.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – O yalanlarla insanların zihinlerini iğfal ediyorsunuz ve bu yaptıklarınıza artık kimse inanmıyor. Bakın, arkadaşlar, çok net bir şey söyleyeyim ben size: Şu iddialarınızdan dolayı özellikle Kürt kardeşlerimizin müthiş bir şekilde canları acıyor, yürekleri sızlıyor ve bize yöneliyorlar “HDP'nin şu iftiralarına, şu dedikodularına karşı sükût etmeyin, sessiz kalmayın.” Arkadaşlar, dertleri ne bunların? Benim üzüldüğüm de şu, bunların derdini biliyorum, CHP niye bunların arkalarından gidiyor onu anlayamıyorum. Terörle mücadelede aldığımız mesafe, eşi emsali olmayan bir mesafedir.

OYA ERSOY (İstanbul) – Böyle konuşuyorsunuz, sonra “Kandırıldım.” deyip...

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – PKK Allah'ın izniyle yerle yeksan oldu; dert bu, sıkıntı bu.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Burada PKK'dan bahsedene mi var? Silahların cevabını verin.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Ne yaparsanız yapın, Allah'ın izniyle teröre hayat hakkı tanımayacağız. Şu iddialarınız, şu iftiralarınız da hiçbir şekilde aksülamel bulmayacak, bunu zihninize iyice kazıyın diyorum.

Hepinize saygılar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Kayıp silahlara sahip çıkmak da katliamcılığa sahip çıkmaktır.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, Sayın Özel'in talebi var.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Olsun, Sayın Beştaş'a... Sonra alırım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yo, alabilir önce.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tamam, sataşmadan...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben de sataşmadan istiyorum.

BAŞKAN – Tamam.

Sayın Özel...

4.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, sayın hatibin sözlerinin son dakikasındaki grubumuzu aşağılamaya yönelik tavrını kınıyorum ama... Ki onun peşinden, bunun peşinden değil; bugün, grup önerimiz Ankara Milletvekilimizin önerisiyle bu olacaktı, bir başka siyasi parti aynı öneriyi verince biz yarına bıraktık, yarın da bu konuyu konuşacağız; konu son derece önemlidir. Otoriter popülist liderler nerede varsa, onların toplumu hamasetle yönetimleri nerede varsa, nerede şeytanlaştırma, kutuplaştırma varsa orada bireysel silahlanmada artış, kaçak silah edinimi ve bu silahların karıştığı, aydınlatılmaya muhtaç birçok vaka vardır.

Bir insan hakları aktivisti olan, yakasında Srebrenitsa'yı anan ve o sembolle bu yıl dönümünde o acıyı paylaştan biri, size dönüp de “Yanlış yapıyorsunuz, yarın bu silahların nereye döneceği belli olmaz ve bu silahların ucundan acı saçılır.” diyorsa burada yapılacak iş şahsi saldırıya geçmek, grubunu itham, ilzam etmek değil, bir kulağınla dinleyip daha sonra tarih önünde bu tutanaklarda mahcup olmayacak bir pozisyon belirlemektir. Bir çağrı yapılmalıdır, denmelidir ki: “15 Temmuz akşamı ortamında kime ne verilirse, şu tarihe kadar devlete bu silahlar teslim edilirse soruşturması olmayacak.” Ama bunu yapmayıp da bu silahları ne idiği belirsiz makamların, kişilerin ellerinde tutarsanız yarın olabilecek her şeyden sorumlu olursunuz. Yerinizden bağıriyorsunuz “Alnımız ak, bizim dönemimizde olmaz.” Nasıl olmayacak Beyefendi? Sizin döneminizde sınavla alınmış, tayin, terfi görmüş, sicillerine yüksek puanlar verilmiş kişiler bu Meclise F-16'yla saldırdılar. Sizin ellerine silah verdikleriniz, altlarına tank verdikleriniz Genelkurmayın önünde milleti ezdiler, 251 kişi şehit oldu. (CHP sıralarından alkışlar) Siz, bizim, eline silah verdiklerimiz, ya sınavla, sözlü mülakatla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Sayın Başkanım, toparlıyorum müsaadenizle.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Elli sene önce AK PARTİ vardı değil mi!

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Müsaadenizle toparlıyorum Sayın Başkanım. Yarım dakika...

BAŞKAN – Efendim, sataşmadan böyle bir şey vermedik şimdiye kadar.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Sayın Başkanım, verdiniz daha önce.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum anlayışınıza. Süremi sonuna kadar kullanmayacağım.

Son olarak şu cümlemi söyleyeyim: Sizin sınavla, mülakatla, biraz da size sadakatle -öyle sandığınız- aldığınız kişilerin bu millete, bu devlete ihanet içinde olduklarını 15 Temmuz akşamı gördüğünüzde “kandırıldık, aldatıldık” dediniz. Ki orada bir devlet aklı ortadayken, sizin elinizde bulundurduğunuz yetkilerin suistimaliyle bu noktaya gelinmişti. Şimdi diyorsunuz ki: “Biz 15 Temmuz gecesi o telaşa kimin eline verdiğimiz doğru vermişizdir, yanlış çıkmaz.” Buradan Parlamente’ye önerimizdir: Bir tarih belirlenmelidir. Elinde kayıtsız -15 Temmuz’da veya bir başka zaman- silah olanların o silahlarını teslim etmesi istenmeli, aksi takdirde en ağır şekilde cezalandırılacakları müeyyide konmalıdır. Bu rezaletten bu ülke de, bu devlet de, bu Parlamente de kurtulmalıdır.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Sayın Başkan, söylememe gerek var mı? “Aklımızı ifsal ediyorsunuz.” dedi yani birçok şey söyledi de... Sataşmadan söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Beştaş.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ne dedim ne anlamadım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – O kadar çok şey söylediniz ki.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ne söyledim?

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sadece siz söyleyin ne olur, biz hiç konuşmayalım.

5.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın, Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir’in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben resmî rakamları söyledim biraz önce, tekrar edeyim. İçişleri Bakanlığı faaliyet raporuna göre, 2017’de 106.740; 2015’te 91.120; 2014’te 14.682; 2013’te 76.758 silah Kaçakçılık İstihbarat, Harekât ve Bilgi Toplama Dairesi Başkanlığınca kayıp olarak dercedilmiş; bu bir.

İkincisi: Hatip ilk konuşmasında “Tabii ki kayıp silah yok.” dedi ama nasıl olduysa ikincisinde “Elbette var.” dedi. Resmî rakamları sununca artık kendini mecburen düzeltmek zorunda kaldı.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ben “1944’ten bu yana” diyorum. Devletin açıkladıkları var, 1944, seksen sene önce.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Şimdi, buradaki seremoniyi her zaman yaşıyoruz. Hakikaten, cevap verebilecekleri aslında belge, bilgi yok, hem neye cevap versinler? Aslında sizi de anlıyorum, anlamıyor değilim. Ortada Peker’in iddiaları var, biz adını koyuyoruz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ya, Peker de... Kaynağa bakar mısınız!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Onun dışında da iddiamız var.

Bütün dünya onu konuşuyor, tek bir Allah’ın kulu savcı, sizin korkunuzdan, talimat almadığı için bu suçları soruşturmuyor ya, ifadeye çağırıyor. Bu iddialar kimin hakkında olsaydı şimdi bir milyon kere gözaltına alınmıştı, bir milyon kere tutuklanmıştı.

Bir de işi dönüp dolaştırıp, Kürtlere en büyük düşmanlığı yapıp, “Kürtler, Kürt kardeşlerim” dediklerinde de sanki onlar için akan sular duruyor. Ya, böyle bir kardeşlik anlayışı dünyanın neresinde görülmüş? Daha biraz önce anlattım; din âlimleri, mele, seyda hocalar Kürtçe namaz kıldırıyor diye, dua okudu diye, sadece Kürtçe, tutuklanıyor bu ülkede. Siz bu zulmü de yapıyorsunuz, kayıp silahlarla Kürt halkına karşı yeni zulümler de örgütleyorsunuz, katliam hesapları yapıyorsunuz, diğer yandan da gelip burada hiçbir şey yokmuş gibi aynı nakaratı tekrar ediyorsunuz. Bunları kabul etmiyoruz. (HDP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ya, Meral Hanım, nerede tutuklanmış Kürtçe namaz kıldırıldığı için?

HÜDA KAYA (İstanbul) – İstanbul’da.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bu iftira, bu yalan. Bu doğru değil, yalan.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Yandaş medyanız hiç vermedi bile.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Yalan bu, bu iftira. Getir, belgesini getir, Kürtçe namaz kıldırıldığı için...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Ne demek belgesi ya?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Mahkeme tutanağı var, getireceğim. Size ifade tutanağını getireceğim.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Dünya yanıyor umurunuzda bile değil, görmüyorsunuz hiç.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ya, boş versene sen.

BAŞKAN – Sayın Turan...

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

27.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Küçük bir konuyu zapta geçmek isterim.

Sayın Başkan, silah demokratik rejim içerisinde en büyük engel, en kabul edilemez husus, en affedilmez suç çünkü silahın nelere mal olduğunu bu ülkede de tüm dünyada da hep beraber yaşıyoruz, görüyoruz. O yüzden kaçak, kayıp, suç konusu silah varsa bunu bulmak, adalete teslim etmek bizim görevimiz. Kaldı ki Bakanlığımız bu konuda çok özel bir Komisyon kurmuş, çalışıyor, çabalıyor; hiçbir şekilde kaçak, kayıp silah olmaması için çok yoğun mesai harcanıyor. Ancak, burada hatibimizin de ifade etmeye çalıştığı problem şu Sayın Başkanım: Siz, silaha karşı bu kadar tepkiliyseniz -ki olmanız gerekir- bütün silah kaçakçılarına...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – ...bütün silah taraftarlarına, bütün silah kullanıcılarına, bütün silahlı örgütlere aynı şekilde tepki göstermeniz gerekir diye düşünüyorum.

Onun dışında, bu bir genel problemse, buna saygı duyuyorum, anlayışla karşılıyorum, bu riski paylaşıyorum.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Gelin araştıralım.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Fakat bunu 15 Temmuz’un arifesinde veriyor olmayı da açıkçası soru işaretiyle karşıladığımızı ifade etmek istiyorum. Bu milletin 15 Temmuz’daki meşru müdafaasına hâle getirecek, o direnişe yan baktıracak, zan altında bırakacak yaklaşımların yani değersizleştirme adımlarının bir sonucu olarak görüyorum. Bu konunun önemini... Bir daha altını çiziyorum, beraber Bakanlığımızı arayalım, eksik, fazla ne var bunları değerlendirelim ama 15 Temmuz’un arifesinde bu adımın doğru olmadığını, maksadını aştığını ifade etmek istiyorum Sayın Başkanım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Karar yeter sayısı istiyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yok zaten.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Daniş Betaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, sivillere dağıtıldığı iddia edilen silahların akıbetinin araştırılması amacıyla 13/7/2021 tarihinde verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 13 Temmuz 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Karar yeter sayısı yok. Başkan, ayan beyan yok.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Var mı canım 150?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Var, var. Başkanım, var.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – 150 var mı? 151?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – 100, 30, 150; var, var Başkanım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, 151 kişi var mı Allah aşkına?

BAŞKAN – Kâtip Üyeler arasında uzlaşmazlık var, elektronik oylama yapacağım.

İki dakika süre veriyorum ve oylamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylamaya başlandı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, karar yeter sayısı aranırken bir dakika verilir, dışarıdan geliyorlar; o ana bakıyoruz.

Sayın Başkan, ben karar yeter sayısı istedim, taraflardan birinin 151 olması lazım. Sayın Turan “Var, biz 100 kişiyiz, 50 kişi de burada var.” diyor. Öyle olmaz ki; olmadığını itiraf ediyor.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hayır, MHP’yi gösteriyorum arkadaşlar, biz beraber çalışıyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – MHP’nin hepsi 40 kişi.

BAŞKAN – İşimizi kolaylaştırıyorsunuz, ikinize de teşekkür ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tutanak önünde söylüyor “Biz 100, CHP 50.” diyor. 151’i bulacak.

(Elektronik cihazla oylamaya devam edildi)

BAŞKAN – Karar yeter sayısı yoktur. Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.41

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.54

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Enez KAPLAN (Tekirdağ)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 102’nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Halkların Demokratik Partisi grup önerisinin oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi, oylama işlemini tekrarlayacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Oylama için iki dakika süre veriyorum ve oylamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Öneri kabul edilmemiştir, karar yeter sayısı vardır.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Özgür Özel tarafından, Diyarbakır’ın sorunlarının araştırılması amacıyla 13/7/2021 tarihinde verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 13 Temmuz 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

13/7/2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 13/7/2021 Salı günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Özgür Özel

Manisa

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Manisa Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Özgür Özel tarafından Diyarbakır’ın sorunlarının araştırılması amacıyla 13/7/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (2720 sıra no.lu) diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 13/7/2021 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Sayın Suzan Şahin.

Buyurunuz Sayın Şahin. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Sayın Başkan, değerli üyeler; Cumhuriyet Halk Partisi heyeti olarak 1-2 Temmuz tarihlerinde Diyarbakır’daydık. Muhtarlarla yaptığımız toplantıda bölgenin adının terörle anılmasından duydukları rahatsızlığa, karşılaştıkları maddi imkânsızlıklara, TEDAŞ’ın fahiş fiyat uygulamasına, su kuyuları için destek göremediklerine, devletin bölgeye hiç altyapı, üstyapı yatırımı yapmadığına, hizmet binaları olmadığına, Sur’da yaşanan kamulaştırmaların kendilerini mağdur ettiğine, ulaşım, sağlık ve eğitim olanaklarının yetersizliğine dikkat çektiler. Şu anda bölgede gerçekten bir terör varsa o da TEDAŞ terörü. “Daha öncesinde insanlar silahlar yüzünden köylerini terk ediyorlardı, şimdi TEDAŞ yüzünden köylerini terk ediyorlar.” diyen muhtarlar TEDAŞ’la baş edemediklerini, yerli üreticiyi soyup soğana çevirdiğini söylüyor.

Kuraklık burada da karşımıza çıkıyor. Bölgede yüzde 40 oranında kuraklık yaşanıyor. GAP bitirilseydi kuraklığın bölgeyi ve Türkiye’yi bu kadar olumsuz etkilemeyeceğini, 2010 yılında GAP’ı bitireceğini söyleyen AKP, GAP’ı hâlâ bitiremedi. Tütün üretimi Adıyaman’da olduğu gibi Diyarbakır’da da engelleniyor. Türkiye’de geçimini tütünden sağlayan 4 milyona yakın insan var ama AKP nedense yerli tütüncü yerine yabancı sigara firmalarını mutlu etme derdinde. Kanal İstanbul’u değil GAP’ı bitirin. Diyarbakırlı Kanal İstanbul istemiyor; öncelik istiyor, GAP’ı istiyor, fabrika istiyor, üretmek, emeğiyle kazanmak istiyor.

Sur ilçesindeki hukuksuzluklar ve istimlak çalışmaları vatandaşı canından bezdirmiş durumda. 2016 yılı sonunda evlerin metrekaresine 430 lira, Sur’dakilerin metrekaresine 2 bin lira değer biçen AKP, Sur’da oturan günübirlik işçi olan aileler istenilen farkları ödeyemeyince, bu insanları TOKİ’ye yönlendirmiş. Sur’u rant alanına çevirme derdindeler.

Aynı şekilde, 500 Evler'deki konutlar afet evleri olarak vatandaşa verildi. Ödemelerini bitirenlere dahi tapu verilmemiş, konut sahipleri tüm borçlarını ödeseler bile herkes ödemediği için tapu alamadıklarını iddia ediyorlar, devir için izin verilmiyor. Kayapınar ilçesindeki otogar esnafı aynı ebatla olan bitişik dükkânların birine kira olarak bin lira, diğerine 3 bin lira ödüyor. Otogardaki fiyat farkının nedeni dükkânların bazılarının belediye, bazısının vakfa ait olması. Belediye, kayyumdan sonra kiralari 600 TL'den 3.500 TL'ye çıkarmış. Kayyum geldiğinde dükkânlar kiracılarına yeniden ihale edilmiş, ihale bedeli adı altında 20'şer bin TL toplanmış. Bu paralara ne olmuş, bilmiyorlar. Otogara bakım hiçbir şekilde yapılmamış; otogarda klimalar çalışmıyor, kışın ısıtma sistemi çalışmıyor. Esnaf, "On bir yıldır çalışmayan klimadan, otogar esnafından kira dışında klima katkı payı alındığını." söylüyor. Yazın vantilatör, kışın elektrikli soba kullanıyor. Ellerin de asgari ücret bile kalmıyor.

Serap Güzeli adında bir mahalleyi ziyaret ettik. Arkadaşlar, mahalle sakinleri ilin içme suyu kendi mahallelerinden yani Hamravat Suyu'ndan temin edildiği, ana şebeke borusunun mahalleye mesafesi 400-500 metre olduğu hâlde ciddi su sıkıntısı çekiyor. Sularını kurulu şirketler paketleyip satıyor, mahalleli su taşıyor. 1970'teki imarı değiştiremiyor, çözüm de üretmiyor bu iktidar. 2 bin nüfuslu mahallede sadece 5 noktada çeşme bulunuyor, bir aile günde 30 kez gidip gelerek evine su taşıyor. 2 kilometreyi bulan bu mesafelerden taşıma yapıyorlar, sürekli su taşımak zorunda olan kadınların omuzları çürümüş vaziyette. 21'inci yüzyılda, Türkiye'de yaşanan bu rezilliğin sorumlusu kim? Yirmi yıldır bu ülkeyi yöneten AKP hükûmeti elbette.

Diyarbakırlı kadınlar da pandeminin ve AKP'nin yarattığı ekonomik krizden olumsuz yönde etkilenmiş durumda. Eşitlik olmadığını söyleyen kadınlar, eşitlik ve demokrasi olmayınca ne hak ne hukuk ne adalet ne refah ne de huzur olamayacağını belirtiyor; sadece ufak bir yandaş kesimin zenginleştiğini, halkın ise sefaletle mahkûm bırakıldığını söylüyor. Bu iflasın sebebinin sistemin yanlışları olduğunu ve AKP hükûmetlerinin yandaş doyurma ile israflara neden olduğunu haykırıyorlar. Bir kadın esnaf Afgan mültecilerin akın akın Diyarbakır'a geldiklerini söyleyerek Afganların otogar ve pazar çevresinde vergisiz satış yaptığını, idari amirlerin buna göz yummasından şikâyetçi olduklarını, bir mülteci kadar devletin kendi vatandaşına hak tanımadığını söylüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

SUZAN ŞAHİN (Devamla) – Bir diğer pazarcı kadın "Düşünün ki biz kendi ülkemizde mülteci bile olmadık, sen kendi ülkende, kendi toprağında bir mülteci kadar hakka sahip değilsin yani ölümden öte köy yok." diyor bize, "Ölüyoruz, bu yavaş yavaş bir ölümdür ama mutlaka bir gün güneş doğacak." diye isyan ediyor. Valiyi 5 kez aradım, ortalarda yok; İçişleri Bakanlığını aradım, dönüş yok. Millet vekilinin ulaşamadığı Valiye, Bakana üvey evlat edilen halk nasıl ulaşacak?

Değerli milletvekilleri, Diyarbakır için gelin çözüm üretelim. Diyarbakır'da yaşanan mağduriyetler için Hükûmet nezdinde gerçekçi adımlar atılması gerektiğini bir kez daha hatırlatarak yüce Meclise sunduğumuz Meclis araştırması açılmasına vicdanlarınızla oy vermenizi temenni ediyoruz.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Behiç Çelik.

Buyurunuz Sayın Çelik. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyet Halk Partisinin, esnafın, özellikle de Diyarbakır esnafının sorunlarıyla ilgili grup önerisi üzerinde görüşlerimi arz edeceğim.

Biz İYİ Parti olarak, başta Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener olmak üzere, bütünüyle ülke çapında esnaf ziyaretleri yapıyoruz. Yerinde yaptığımız incelemelerde temas kurduğumuz kişiler doğal olarak sadece esnaftan oluşmamaktadır; çiftçi, işçi, memur kısaca dar gelirliilerden her kesimle fikir teatisinde bulunuyoruz.

Değerli arkadaşlar, ortalık yangın yeri. Vatandaşlarımızı kuru ekmeğe, ete, süte, soğana, patatese muhtaç edenler, hiç mi yüzünüz kızarmıyor? Tırnaklarının içi çamur dolu, ellerinin her yeri nasırlı Silifke Sarıaydın'dan üretici diyor ki: "Bir kök fidenin gelişi sadece 2,5 lira. 25 kilogram bir çuval gübre alıyoruz, 400-500 lira. 70 liraya aldığımız başka bir gübre ise 150 lira. Böylece 1 kilogram domatesin maliyeti 3 Türk lirasına kadar çıkıyor." Böylece üreticinin kâra geçebilmesi için 3 TL'nin üzerinde satış yapması gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, AKP, çiftçiyi, üreticiyi Tarım Kredinin yüksek faizine, piyasaların kaderini kapkaççılara terk ederek ezdirmektedir. Aynı durumda, eğitim fakültesini bitirip öğretmen olamayınca kurbanlık yetiştirerek satışa sunan Ali Özdemir'i tanıdık Mut'ta. Eşi de öğretmen olmak istiyor ama atanamamışlar. Ali diyor ki: "Eşim beni öğretmen olacağım diye aldı ama şimdilik eşim çobanlık yapıyor. Eğer bu koyunları satamazsak açız."

Değerli milletvekilleri, ülkenin her yeri aynı durumda. Buna tek kelimeyle "zulüm" denir. İktidar tarafından kendi oligarşisine tüm kaynaklar aktarılıyor ve kitleler kaderine terk ediliyorsa orada derin bir huzursuzluk var demektir. Burada bir gerçeklikle karşılaştık, o da atanamayan öğretmenler meselesi. İktidar bu konuda zerrece kılını kıpırdatmamaktadır. Tarım sektörü gübreden, ilaçtan, tohumdan, fideden, mazottan, sudan şikâyetçi, zamlardan şikâyetçi. Tarımsal desteklerden, önceden belirlenmiş bir kesimin yararlanması, iktidarın keyfi idaresinin bir sonucudur. Halk sahipsiz, kimsesiz, mağdur ve çaresiz. Soruyorum: Bu insanlar nasıl geçinecek değerli milletvekilleri?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

BEHİÇ ÇELİK (Devamla) – Esnafın her yerde dile getirdiği feryat, sattığı malı yeniden yerine koyamama durumuyla onları karşıya bırakıyor. Böylece, eriyen küçük sermaye, esnafı ticaret alanının dışına atmaktadır. Esnafını, işçisini, çiftçi ve köylüsünü ekonominin dışına iterek atıl duruma düşürenler, yarattıkları tabloların altında boğulacaklardır. Sadece anlattığım bu olay Türkiye'nin bütün bölgelerinde geçerlidir ve Diyarbakır için de aynıdır. Çaresizlik ve fukaralık artık millî bir sorun hâline dönüşmüştür, bunu yaratanlar da bir millî sorun hâline dönüşmüştür. AKP, Türk milletine yabancılaşmıştır; AKP, millî bir sorun hâline dönüşmüştür.

Sonuç olarak, saray entrikalarıyla devlet yönetilemez. Devlet kan kaybettiği gibi millet de kan kaybetmektedir, daha fazla hasara yol açılmadan derhâl seçime gidilmeli diyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Garo Paylan.

Buyurunuz Sayın Paylan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sizleri selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, vekili olduğum Diyarbakır'ın çok sayıda sorunu var. Diyarbakır'ın işsizlik sorunu var. Bakın, Türkiye'nin batısında her 3 kişiden 1'i işsiz, şu anda geniş tanımlı işsizlik olarak 3 kişiden 1'i işsiz. Diyarbakır'a geldiğinizde her 3 kişiden 2'si işsiz arkadaşlar. Diyarbakır'da her 4 gençten 3'ü işsiz arkadaşlar. Derin bir yoksulluk var, işsizlik var. Çiftçiye sorsanız, bu yıl zaten zor durumda olan çiftçiyi bir de kuraklık vurdu, çiftçinin büyük sorunları var. Diyarbakırlı kadınların sorunları var,

gençlerin sorunları var; beşeri sorunlar var, şehrin sorunları var ama değerli arkadaşlar, bütün bu sorunlara neden olan ve bütün bu sorunları da aşan temel bir meselemiz var: Diyarbakır, iradesi gasbedilmiş bir şehir değerli arkadaşlar. Diyarbakır bizlerin göz bebeği, siz göz bebeğimize defalarca darbe vurdunuz. Bakın, 2014 yılında Diyarbakır halkı yüzde 60'ın üzerinde oyla Gültan Kışanak ve Fırat Anlı'yı Belediye Eş Başkanları olarak seçtiler. Onlar halk adına hizmet ediyorlardı, siz 2016 yılında yaptığınız bir kayyum darbesiyle Diyarbakır'a darbe vurdunuz, iradesine darbe vurdunuz, yerine kayyum atadınız.

Kayyum ne yaptı ilk iş olarak değerli arkadaşlar? Makam odası yaptı, lüks makam odası yaptı, 2 milyon lira harcadı makam odasına; lüks, şatafat içinde yaşadı. Başka ne yaptı? 1,5 ton baklava yedi o kayyum, zıkkım olasıca, boğazına dizilsin; 1,5 ton baklava yedi, kadayıf yedi, tonlarca kuru yemiş almış.

Değerli arkadaşlar, siz, o kayyum, yolsuzluklara bulaşan kayyum, Sayıştay raporlarında tespit edilmiş şekilde yolsuzluklara bulaşmış kayyum aday olarak gösterdiniz 2019 yerel seçimlerinde. Eğer kayyum iyi şeyler yapmış olsaydı Diyarbakır halkı ona oy verirdi. Gerçi ne yaparsa yapsın bir kayyuma destek vermez Diyarbakır halkı ama siz kayyum aday gösterdiniz, biz sevgili Selçuk Mızraklı'yı eş belediye başkanımız olarak aday gösterdik. Biz yüzde 60'ın üzerinde oy aldık, yüzde 65, kayyum yüzde 20 oy aldı. Diyarbakır halkı "kayyuma hayır" dedi. Peki, siz ne yaptınız? Erdoğan demişti ki: "Eğer 2019 seçimlerinde belediyeyi bir daha HDP'liler kazanırsa hiç beklemeden, derhâl kayyum atayacağız." Yani halk iradesine daha seçim olmadan kayyum atayacağını ilan etmişti Erdoğan 31 Mart akşamı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Devamla) – Biz yüzde 65 oy alarak eş belediye başkanlarımızı seçmişiz, halaylar çekiyoruz; o sırada Erdoğan ne yapmış? İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'ya talimat vermiş. Kayyum yazısını daha o gece yazmışlar, 1 Nisan tarihli kayyum yazısını. 31 Mart gecesi yüzde 65'le biz belediyemizi kazanıyoruz, aynı gece kayyum yazısını yazıyor. Hukuk devletiyiz ya değerli arkadaşlar(!)

Peki, yeni kayyum ne yapıyor değerli arkadaşlar? İşte böyle karpuz görüntülü baz istasyonları yapıyor, içinde bir tosuncuk var, buralara milyonlarca lira para aktarılıyor.

Değerli arkadaşlar, bir halk için ekmek önemlidir, aş önemlidir, iş önemlidir ama her şeyden önemlisi, ekmekten de işten de aştan da önemlisi o halkın iradesine saygı göstermektir. Siz, Diyarbakır halkının iradesine yıllardır darbe vuruyorsunuz, Diyarbakır'ın sevgilisi sevgili Selahattin Demirtaş'ı beş yıldır cezaevinde tutuyorsunuz, bu dönem seçilen Milletvekilimiz Musa Farisoğulları'nı rehin alıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GARO PAYLAN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, Erdoğan birkaç gün önce "OHAL'i kaldırdım." diye Diyarbakır'a gitti ama bütün memleketi OHAL rejimi altında yaşıyor. Kayyum siyasetiyle ne Diyarbakır'a ne memleketin herhangi bir yerine ne huzur getirebilirsiniz ne refah getirebilirsiniz.

Sizlere saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Oya Eronat konuşacaktır.

Buyurunuz Sayın Eronat. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; CHP grup önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlarım.

Değerli milletvekilleri, Diyarbakır belediyeleri çok sert bir kayyum dönemi yaşadıkdan sonra son beş yıldır devletin görevlendirdiği mülki amirler tarafından idare edilmeye başlandı ve onlar da canla başla çalışmaya başladılar.

Şimdi, burada kastettiğimiz nedir? Diyarbakır, kayyumlarla aslında 1999 yılında tanıştı. Seçilmiş belediye başkanlarının yanına, HADEP'li belediye başkanlarının yanına Kandil ve PKK tarafından kayyumlar atandı.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Onlar meclis üyesi ya, ayıp ya!

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ayıp ayıp!

OYA ERONAT (Devamla) - Bu kayyumlar, koltuğuna oturmuş belediye başkanıyla beraber o odada bulunarak, belediye başkanının PKK tarafından verilmiş talimatları yerine getirip getirmediğini kontrol etmeye başladı.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Meclis üyesiydi onlar, meclis üyesi; meclis üyesine kayyum diyemezsin sen! Seçilmiş meclis üyesi onlar!

OYA ERONAT (Devamla) – Zorunuza gidebilir ama bunlar gerçektir ve bütün Diyarbakır biliyor.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Senin zoruna gitmesi lazım; Diyarbakırlısın, utanman lazım!

BAŞKAN – Sayın Eronat, bir saniye efendim.

Sayın milletvekilleri, lütfen...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Meclis üyesine kayyum diyor ya, ayıptır ya!

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Halkın iradesini tanıyın, tanıyın artık!

BAŞKAN - Buyurunuz Sayın Eronat.

OYA ERONAT (Devamla) – Değerli arkadaşlar, odasında bulunan kendi himayesindeki çalışanı temizlik görevlisi tarafından sorgulanan bir büyükşehir belediye başkanının sorgulama sesleri ve tokatlanma sesleri sosyal medyada duyulmuştur. Bunları ben söylemiyorum, sosyal medya söylüyor.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Hadi oradan! Hadi oradan!

OYA ERONAT (Devamla) - Şimdi, sestem nereye geldim? Diyarbakır son yıllarda başka sesleri duymaya başladı, martı seslerini. Diyarbakır'ın denizi yok, Diyarbakır'ın gölü de yok ama Diyarbakır martılarla tanıştı; nasıl martılarla biliyor musunuz? Çöplük martılarıyla tanıştı.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Halk verdi cevabını. Halk veriyor sizin cevabınızı.

OYA ERONAT (Devamla) - Diyarbakır Karaca Dağ eteklerine oturmuş bir şehirdir ama Diyarbakır'da Everest Tepesi kadar yüksek çöp dağları oluştu. Diyarbakır yirmi yıl bu çöplerle mücadele etti.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – O yüzden yüzde 65 oy verdiler.

OYA ERONAT (Devamla) - En sonunda, geçen yıl, şu beğenmediğiniz kayyum bir ihale yaparak bu çöp dağlarından Diyarbakır'ı kurtardı...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Siz beğeniyor musunuz?

OYA ERONAT (Devamla) - ...ve şu anda, biz, o çöp dağlarından elektrik enerjisi üretmeye başladık ve belediyeye belli bir gelir gelmeye başladı.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Yine kimleri zengin ettiniz kim bilir. Kim bilir hangi yandaşı zengin ettiniz.

OYA ERONAT (Devamla) – Şimdi, Sayın Milletvekilimiz, Serap Güzeli Mahallemizle ilgili bir sıkıntı olduğunu söyledi, bu çok doğru bir tespittir. Serap Güzeli Mahallesi içme suyu havzasında olan bir mahalledir. Kanunen içme suyu havzasında olan mahallelere kaçak yapılaşma olduğundan dolayı hiçbir şekilde çivi çakılamaz. Ha, başka mahallelere kaçak su götürülebilirsiniz

fakat içme suyu havzasındaki mahallelere hiçbir şekilde şebeke döşeyemezsiniz, böylelikle kaçağı artırmış olursunuz. O nedenle, bu mahalleye bir şey yapılamamaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Eronat.

OYA ERONAT (Devamla) – Oy saikiyle buradaki kaçak yapılaşmaya izin verenleri de buradan kınıyorum. Buna rağmen, yine Çelikevler Mahallemiz kaçak yapılaşmayla oluşmuş bir mahalle olmasına rağmen, buranın içme suyu ve kanalizasyon şebekesinin ihalesi yapılmış olup bu cuma günü inşallah kazmayı vuracağız.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Diyarbakır'dan elinizi çekin.

OYA ERONAT (Devamla) – Otogara gelirse: Büyüklüğüne ve kullanım alanlarına göre şu an Belediyeye ait büfelerin kirası 1.200 lira...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Gölge etmeyin, ihsan istemiyoruz.

OYA ERONAT (Devamla) – ...yazihanelerin kirası 2 bin lira, kargo şubelerinin kirası da 700 lira olup pandemi döneminde, yine beğenmediğiniz kayyumlar tarafından... (HDP sıralarından gürültüler)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Siz beğeniyor musunuz?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Gölge etmeyin, ihsan istemiyor Diyarbakırlılar.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Halk beğenmiyor, halk; biz değil.

OYA ERONAT (Devamla) – ...1 Ocak 2021 ile 30 Haziran 2021 tarihleri arasında otogardaki dükkânların kiralarda yüzde 30 indirim yapılmıştır.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – İnsan utanır biraz ya!

OYA ERONAT (Devamla) – 20'şer bin lira bir para bizim dönemimizde, kayyumlar döneminde asla verilmemiştir, envanterde böyle bir para görünmemektedir.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Kayyumu savunurken biraz utanın.

OYA ERONAT (Devamla) – Ha, dağa gönderilmişse onu bilemeyeceğim, o konuda bilgi veremeyeceğim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Darbedir darbe.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Seçildiniz mi?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Yüzde 20 oy alıp konuşuyorsunuz burada. Ayıptır ya, ayıp! Hangi yüzle konuşuyorsunuz? Halkın iradesini gasbedemezsiniz.

BAŞKAN – Tamamlayınız.

OYA ERONAT (Devamla) – GAP'a gelince: Arkadaşlar, Silvan Barajı inşaatında hâlâ bir tabur asker bulunduruyoruz. Niye, biliyor musunuz?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Biliyoruz, biliyoruz.

OYA ERONAT (Devamla) – Kürt işçilerimiz, Kürt çocukları Kürtçüler tarafından öldürülmesin diye bulunduruyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Siz öldürdünüz, Kemal Kurkut'u siz öldürdünüz, Deniz Poyraz'ı siz öldürdünüz. Korumadınız Deniz Poyraz'ı.

OYA ERONAT (Devamla) – Peki, niye bu saldırılar yapılıyor? Silvan Barajı bittiği zaman 235 bin hektar alan sulanabilecektir. Dünya istatistik literatürüne göre 1 hektar alanın 1,2 kişiyi istihdam ettiğini varsayarsak...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Kürt kızlarını öldürüyorsunuz, Kürt çocuklarını öldürüyorsunuz siz.

OYA ERONAT (Devamla) – ...çarpın 235 binle 1,2'yi, 300 bine yakın insanımızın istihdam edildiğini göreceksiniz. Sayısız defa saldırıya uğradı Silvan Barajı. GAP'ın bitirilememesinin sebeplerinden biri de budur.

Sur'a gelince: Arkadaşlar, Sur için elimizden geleni yaptık, anahtarlar teslim edilmeye başlandı ve bu devam edecek.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Evet, elinizden geleni yaptınız, yıktınız her tarafı.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sur'u mahvettiniz.

OYA ERONAT (Devamla) – Sur'u yıkanları değil de Sur'u ihy edenleri eleştirmenize doğrusu üzüldüğümü söylemek istiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Kurşunlu Cami, beş yüzyıllık camimiz yıkıldı, yakıldı. Dört Ayaklı Minaremin ayaklarına saldırıldı, baltalarla saldırıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sur'u hapishane yaptınız, hapishane! Size yakışıyor!

OYA ERONAT (Devamla) – Ne tarihe saygı var ne dine saygı var ne inanca saygı var.

Saygılarımla. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hatip seçilmiş belediye başkanlarımızı "kayyum" diye niteleyerek ve daha birçok sebeple sataşmıştır.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Anlayamadık Başkanım, sataşmayı.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Belediye başkanlarını "asıl kayyum" diye niteledi. Duymadıysanız...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hayır, çok doğru söylemiş gibi geldi de ondan söylüyorum.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Pandemi vakalarını söyledim, bilmiyorsan öğren! Pandemi vakaları sayılarını söyledim.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ya, ne kadar antidemokratiksiniz, demokrasiden nasibinizi almamışsınız.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Vallahi, hesabını vereceksiniz, hiç şüphemiz olmasın.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Sen mi alacaksın hesabını? Oradan tehdit eder gibi...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hesap soracakmış Başkanım, vursunlar, atlasınlar o zaman, ne diyelim yani!

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Beştaş...

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

6.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Diyarbakır Milletvekili Oya Eronat'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Sayın Başkan, eğer sessizlik olursa başlayacağım. (Gürültüler)

Arkadaşlar...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

Buyurunuz Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bence Diyarbakır Milletvekili Eronat'a da

kayyum atanabilir bu konuşmadan sonra çünkü kendisi de seçildi ya. (HDP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Size de!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bakın, benim görüşüm değil; onun konuşma içeriğine göre, Diyarbakır'dan seçilmiş bir milletvekili ama bu iktidar kendisine de kayyum atasın, bir kere böyle bir şeyi düşünsün.

Bir kere halk tarafından seçilen belediye başkanlarına “çok sert bir kayyum dönemi” demek halkı tamamen yok saymaktır, halk iradesini tamamen reddetmektir.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Onlar değil.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Zaten kayyum da bu anlama geliyor. Hele bir kadın olarak...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bakın, Oya Hanım ben sizi dinledim ve tek cümlemi duyamazsınız...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ama yanlış dinlemişsin!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Sonuna kadar dinledim sizi ama sizde saygı yok, gerçekten saygı yok ya!

SERMİN BALIK (Elâzığ) – Ama grubunu sustursaydın!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Böyle bir şey olamaz, ben orada dinledim üç dakika boyunca.

SERMİN BALIK (Elâzığ) – Ama grubun hep bağırı!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Şimdi, bir kadın milletvekilinin eş başkanlığını, kadınların toplumsal olarak sosyal hayatta eşit temsile kavuşmasını kayyum olarak nitelemesini benim karşılayabilecek bir kavramım yok. Yazık diyorum, yazıklar olsun! Kadınlığı bilmiyorsunuz ya, insanlıktan geçtim, kadınlık nedir, bunu da bilmiyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Diğeri, şimdi, Sur'u bir cezaevine dönuştürdünüz. Sur'un fotoğraflarını getireceğim yarın size. Diyarbakır D Tipinin, E Tipinin yapısıyla Sur'u katlettiniz, dünyanın en uzun sokağa çıkma yasağını Sur'da ilan ettiniz. Diyarbakırlılar “AKP” deyince tiril tiril titiyorlar ya; nefretten, öfkeden ve tepkiden.

SERMİN BALIK (Elâzığ) – Kim açtı o hendekleri? Sur'a o hendekleri kim açtı?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Yani Diyarbakır'a kim gidiyor bilmiyorum hakikaten. Benim bir evim de Diyarbakır'da, Diyarbakır'ı gayet iyi biliyorum, otuz yıl yaşadım orada. Bu kayyumlar, bu kayyumlar var ya, hırsızlık yapıyor, yolsuzluk yapıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Çok konuşular Başkan. Normalde istemezdim ama.

BAŞKAN – Böyle güzel bir bağlasanız efendim.

Buyurunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Şöyle: Bir de size bir hesap soracağım, biz hesap vermeyiz. 2017-2018 yılları arasında belediye ve halk otobüslerinin parasının aktarıldığı havuzdan 5,5 milyon liralık bir yolsuzluk sözümüz var, raporumuzu da yayımladık, şu ana kadar hiçbir cevap yok. 5,5 milyon TL nerede? 2019 yılında kayyumun bıraktığı borç 1 milyar TL'yi aştı. Yine - hatibimiz söyledi ama- gerçekten bu kadayıfı herhâlde 100 fil yeseydi doymazdı. Bu tonlarca kadayıfı ne yaptılar, bilmiyorum.

Selçuk Mızraklı'ya selam vermeden olmaz. Bizim değerli arkadaşımız, ağabeyimiz, bizim doktorumuz. (HDP sıralarından alkışlar) Diyarbakır'da her üç evden birine mutlaka cerrahliğiyla sağlık, sıhhat katan arkadaşımız belediye başkanı seçildiği için tutuklandı, belediye başkanı seçilmeseydi şu anda doktorluk yapıyor olacaktı; sahte delillerle hapse kapattınız ve şu anda Kayseri'de, ailesinden 700 kilometre ötede.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Zulmünüzde boğulun demeyeceğim, zulmünüz artsın ki tez zeval bulasınız diyorum. (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Başkanım, bir dakika...

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sataşma var.

BAŞKAN – Sayın Eronat, bir saniye efendim, bir saniye... Bir saniye, müsaade eder misiniz?

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Ne dedi?

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

Sataşma hangi konuda efendim?

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sataşma, kadınlığı bilmediğim... (Gürültüler)

BAŞKAN – Bir saniye efendim, bir saniye efendim...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Eş başkanlığa karşı çıkıyor ya!

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Soyadımı söyleyerek kadınlığı bilmediğim konusunda bir sataşma...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Eronat. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

7.- Diyarbakır Milletvekili Oya Eronat'ın, Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kadınlığı bilmediğim konusunda bir sataşma oldu. Ben, kadınlık erkeklik diye bir ayrıma her zaman karşı çıkmışımdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Helal olsun! Bravo!

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Belli oluyor!

OYA ERONAT (Devamla) – Ben burada “kadın milletvekili” “erkek milletvekili” bu cümleleri de tamamen elimini tersiyle itiyorum. Milletvekili milletvekilidir, belediye başkanı belediye başkanıdır; bunun kadını erkeği olmaz. Ben kendimi milletvekili olarak görüyorum, kadın olarak değerlendirilmek istemiyorum, açıkçası bu.

Otuz yıldır Diyarbakır'da yaşadığınızı söylediniz, ben doğma büyüme Diyarbakırlıyım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben de o zaman Diyarbakırlıyım.

OYA ERONAT (Devamla) – Hem de şu yakılan yıkılan Sur var ya, orada doğmuşum. Melik Ahmet Mahallesi'nin kızıyım.

Selçuk Mızraklı'ya gelince... Selçuk Mızraklı'nın doktorluğuna bir şey de demeyeceğim, başarılı bir doktordur, biz de tanıyoruz, biliyoruz, Sivereklidir kendisi ama suçuna gelince...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sen kimsin ki ya “suçlu” diyorsun.

OYA ERONAT (Devamla) – Ben yargı mensubu da değilim. Daha seçildiği gibi PKK'nın marşlarıyla ayakta hazır oldu durduğunu bütün dünya gördü ya! Bütün dünya gördü! (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Daha buna ne diyeceksiniz?

Sur'a gelince... Sur'daki rezalet hakkında hiç konuşmamanız gerekiyor, hiç konuşmamanız gerekiyor! Beş bin yıllık surlarımızı ne hâle getirdiniz! İlçemizi ne hâle getirdiniz! Gezdiğimiz zaman gözümüzden yaş akıyordu. Bizim çocukluğumuzun

geçtiği yerlerden oralar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Siz yıktınız.

OYA ERONAT (Devamla) – Kurşunlu Camisi’ni ne hâle getirdiniz! Ne camiye saygınız var ne kiliseye saygınız var! Saint George Kilisesi’ni de yıktınız. Yalnız camilere değil, kiliselere de saygınız yok.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bravo!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – “Hem camiye saygınız yok hem kiliseye yok.” Bir de “Sur’u siz yıktınız.” dedi. Sataşmadan söz istiyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, izin verirse Başkanımıza çıkmadan şunu söyleyeyim, beraber cevap versin: “Kadın” tarzı -ne dediniz- “Kadınlığınızı bilin.” tarzı...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kadınlık nedir?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – “Kadınlığınızı bilin.” tarzı bu kürsüye yakışmayan, Meclisin mehabetine yakışmayan - çok özür dilerek söylüyorum- kötü, amiyane bir ifade kullandı Sayın Başkan. Bu tarz bir ifadeyi AK PARTİ’den bir vekil kullansaydı burayı yakarcasına “Cinsiyetçisiniz.” derdi, cinsiyetçi ithamda bulunurdu. Bu cinsiyetçi ithamı reddettiğimiz gibi kınıyoruz, kürsüye çıkmışken de özür bekliyoruz kendisinden Sayın Başkanım. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ne ilgisi var ya!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Özür bekliyoruz Sayın Başkan, biz yapsak burada kavga ederlerdi.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Duyduğunuzu da anlamıyorsunuz.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Beştaş.

8.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın, Diyarbakır Milletvekili Oya Eronat’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben size birazdan özür dileteceğim, siz göreceksiniz! Niye “Kadınlık nedir, bilmiyorsunuz?” derken...

Sayın Başkan, itiraz çok iyi bildiğim bir yerden geldi. “Kadınlık nedir?” derken. eş başkanlık kadınların yerel yönetimlerde ve siyasette temsilini öngören bir düzenlemedir. Size uluslararası CEDAW’dan başlayarak, hani o sizin liderinizin kaldırdığı İstanbul Sözleşmesi’nden devam ederek ve kadın-erkek eşitliğinin sağlanması amacıyla pozitif ayrımcılığın uygulanması gerektiği noktasında tüm uluslararası belgelerdeki maddeleri hatırlatmak isterim. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) “Kadın-erkek benim için fark etmiyor.” dedi hatip, benim için fark ediyor; eşitler arası bir siyasetten söz etmiyoruz. Kadınlar dezavantajlı bir şekilde siyasete başlıyorlar ve pozitif ayrımcılık uygulayan bir partinin sözcüsü olarak buna bir kadının karşı çıkmasını çok talihsiz bulduğumu ifade ediyorum ve buna devam ediyorum. Bence her kadın iktidar partisinden olsun, başka partilerden olsun -hiç düşünce ayrımı gözetmiyorum- kadınların toplumsal yaşamda dezavantajlı olduğunu, erkeklerle eşit haklara sahip olmadığını ve siyasette öncelik verilmesi gerektiği savunmasını bir kadın hakları savunucusu olarak talep ederim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Özür dile, özür!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Ayrıca, o kiliseyi biz yaptık biz, bizim belediyemiz yaptı ama yıkan sizsiniz, camiye de yıkan sizsiniz, Sur’u da yıkan sizsiniz; bunu Sur’da yaşayanlar gayet iyi biliyor. Ben, Sur’a sokağa çıkma yasağı döneminde defalarca gittim, gidin, oradaki yurttaşı dinleyin; Sur’u kim yıktı, yıktı size anlatsınlar. Gidip Diyarbakır’da ahkâm kesip gelip burada yakmayı, yıkmayı, katliamı savunmak herkes tarafından görülür diyorum.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Sen “kadın” ne anlatsaydın, biz de öğrenseydik.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Özgür Özel tarafından, Diyarbakır’ın sorunlarının araştırılması amacıyla 13/7/2021 tarihinde verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 13 Temmuz 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

4.- AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerinin yeniden düzenlenmesine ilişkin önerisi

13/7/2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 13/7/2021 Salı günü (bugün) toplanamadığından, İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Bülent Turan

Çanakkale

AK PARTİ Grubu Başkan Vekili

Öneri:

Genel Kurulun;

Haftalık çalışma günlerinin dışında 16, 17, 18 ve 19 Temmuz 2021 Cuma, Cumartesi, Pazar ve Pazartesi günleri saat 14.00’te toplanması ve bu birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi;

13 Temmuz 2021 Salı günü (bugün) birleşiminde 255 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin birinci bölüm görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

14 Temmuz 2021 Çarşamba günü birleşiminde 255 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

16 Temmuz 2021 Cuma günü birleşiminde 259 sıra sayılı Kanun Teklifi’ne kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

17 Temmuz 2021 Cumartesi günü Birleşiminde 172 sıra sayılı Kanun Teklifi’ne kadar olan işlerin görüşmelerinin

tamamlanmasına kadar,

18 Temmuz 2021 Pazar günü birleşiminde 98 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

19 Temmuz 2021 Pazartesi günü birleşiminde 203 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi önerilmiştir.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Manisa Milletvekili Sayın Özgür Özel.

Buyurunuz Sayın Özel. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, Adalet ve Kalkınma Partisi bu hafta nasıl çalışalım, onunla ilgili önerge vermiş. Önergenin gerekçesini açıklamadı ama ben, bu Meclis neler yapması gerekiyor ve neden bunlar ihmal ediliyor, biraz onun üzerinde duracağım.

Paris İklim Anlaşması; 22 Nisan 2006'da 197 ülke imzaladı, 4 Kasım 2016'da da yürürlüğe girdi. O günden bugüne parlamentolarından bunu geçirmeyen 5 ülke var; bu 5 ülke İran, Irak, Yemen, Eritre ve Türkiye. Bunun dışında 192 ülke kendi onay mekanizmalarını işletmiş ve Paris İklim Anlaşması'nı onaylamışlar. Bu anlaşma, ülkelere küresel ısınmayı azaltmak için üstlendikleri katkıyı belirleme, planlama ve raporlama sorumluluğu veriyor. Bizim Çevre Bakanlığının internet sitesine, Dışişleri Bakanlığının internet sitesine bakınca Türkiye açısından ne kadar mühim olduğu söyleniyor ama o günden bugüne Parlamento bu adımı atmamış. Neden? 22 Nisan 2016'da imzalanmış, 24 Haziran seçimine kadar Cumhurbaşkanı'nın, Başbakanın bunu Meclise yollaması gerekiyordu, yollamamışlar. Yani Dışişleri Komisyonunda görüşülecek işler arasında yok. O günden sonra yeni İç Tüzük yaptık; artık hükümet kanun teklifi sunamıyor bütçe dışında, nasıl yapacağız? Hep birlikte oturduk, konuştuk, "Meclis Başkanı sunsun bunu." dedik. Sayın Şentop da görev süresi boyunca bu görevi yapmamış. Bakın, Sayın Şentop'a yazı yazdım; Paris İklim Anlaşması'nı niye bir kanun teklifi olarak sunmuyorsun belli değil. Bir derin akıl var, seçimden önce Başbakan'a yaptırmıyordu, şimdi de Şentop böyle bir eylemsizlik içinde ve Türkiye Cumhuriyeti, Eritre'yle birlikte, Yemen'le birlikte Paris İklim Anlaşması'ndaki attığı imzanın arkasında durmayan 5 ülkeden 1 tanesi. Önümüzdeki günlerde yapılacak olan uluslararası toplantıya gidip de ne diyeceğiz belli değil ama esas sorun şurada: Türkiye, maalesef, bu konuda "mış" gibi yaparak uluslararası yönetim ve diplomasi alanında imzasının arkasında durmayan, taahhüdünü yerine getirmeyen, hep birlikte yaşadığımız küreyi kirleten ve bu konuda önlem almayan, kendisiyle ilgili takvimini açıklamayan bir ülke durumunda. Eritre, Yemen, İran, Irak, Türkiye... Ya, olacak iş mi? Geri kalan 192 ülke attığı imzanın arkasında. Ki ben bu ülkelerin hiçbirinde hani, "İmza namustur." "İmza sözümüzdür." falan gibi sözlerin olduğunu da düşünmüyorum ama imzayı atıp gereğini yapmıyoruz. Sonra ne yapalım? Turizm alanlarında belediyelerin yetkilerini alalım, OHAL yetkilerini Süleyman Soylu'ya verelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yok öyle bir şey.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Bu yaklaşımın doğru bir yaklaşım olmadığını düşünüyoruz ve Paris İklim Anlaşması konusunda Türkiye Cumhuriyeti'nin yükümlülüğünü tarif etmek üzere Dışişleri Komisyonunu göreve çağırıyoruz, Mustafa Şentop'u göreve çağırıyoruz.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Genel Başkanına oy vereceğim ben.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Siirt Milletvekili Sayın Meral Daniş Beştaş.

Buyurunuz Sayın Daniş Beştaş. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yine bir AKP klasiğiyle karşı karşıyayız; Meclis tatile girmeden son hafta apar topar bir torba kanun Plan ve Bütçe Komisyonuna getirildi. Tabii, bu torbanın içinde her şey var, birçok kanun giriyor. Gözaltı süreleri Plan ve Bütçe Komisyonunda uzatılacak. İşte, ihraçların önünü açan düzenleme yapılacak. Bir de TMSF'nin işte, kayyum yöntemi tekrar ettiriliyor.

Bu yöntem süreklileşti; torba değil artık çorba, hiçbir kanun yapma tekniğine uymuyor. Nedir? Muhalefete getirirken hadi acele edelim, hadi vekiller tatile gitsin, hadi bayram var. Ya, ne demek bayram? Siz, OHAL'i uzatıyorsunuz. İnsanların, kişi özgürlüğü ve güvenliğini tamamen ortadan kaldıran, çalışma hakkını yok sayan, ihraçların önünü açan ve OHAL'i süreklileştiren 3 madde getiriyorsunuz Plan ve Bütçe Komisyonunun önüne; İşte "Bugün akşama kadar bitireceksiniz." diye bize dayatıyorsunuz bunu. Bu, açıkçası bir karşı darbedir. 15 Temmuz darbe girişiminden beş gün sonra, hemen bir karşı darbe süreci başlatılmış, ve bugüne kadar devam ettirililmektedir. Bir hatırlayalım tarihleri, evet, neydi? İki 2018 yılına kadar getirildi bu OHAL yetkileri, sonra 2021'e kadar uzatıldı yani bu ayın sonu, işte 31 Temmuz 2021. Şimdi de diyorlar ki: "Bu süreleri üç yıl daha uzatalım." Aslında bu, AKP ve MHP'nin seçim startını verdiği bir düzenlemedir. "Biz normal şartlarda herkesin özgür ve güvenlik içinde seçim kampanyası yapacağı bir Türkiye'de seçim kazanamayız; biz kapı kapı kimsenin dolaşmasına izin vermeyiz, istediğimizi gözaltına alır on iki gün gözaltında tutarız." yasaıdır. "Biz beğenmediğimiz kamu görevlisini ihraç ederiz, sonra OHAL Komisyonuna başvurur dört yıl, beş yıl, altı yıl onu iade etmeyiz, süründürürüz." yasaıdır. "Ben OHAL'siz bu ülkeyi yönetemiyorum." yasaıdır. "Benim elimde sopa olmadan, devletin gücünü, zor gücünü, şiddeti, gözaltını, yargıyı kullanmadan ben bu ülkeyi yönetemiyorum."dur. Ya, Deniz Poyraz'ı katleden cani on yedi saat gözaltında kaldı, arkasındaki güç ortaya çıkarılmadı ama Kobani kumpas davasında bizim MYK üyelerimiz sekiz gün psikolojik işkenceyle gözaltında tutuldu. Niye istiyorsunuz on iki günlük gözaltı süresini? Hakikaten on iki gün neye lazım? İşkence yapmaya lazım. Bu "İşkenceyi uygulayacağım." yasaıdır. İşte bu nedenle biz bu baskıya, bu sıkıştırılmaya asla geçit vermeyeceğiz. Bayramda da çalışalım, bayramdan sonra da çalışalım, tatil de yapmayalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Hiçbir tatil, Türkiye'nin, Türkiye yurttaşlarının haklarından daha önemli değil. Niye? Bu da bilinçli bir politika, vekillere şunu diyecekler, kendi vekillerine: "Ya, ne yapalım, muhalefet geçit vermiyor, o yüzden paket yasallaşmıyor." Yok artık ya! Yeter artık gerçekten, bu kaçınıcı getirdiğiniz zorlama paket. Yani çıkarın bu 3 maddeyi, diğerlerini getirin; oturalım, konuşalım. Bu, tam anlamıyla hem ihraçlara izin veren hem gözaltı süresini on iki güne çıkaran hem de kayyum üç yıl uzatan bir paket; şu anda Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülüyor. Asıl sivil darbe budur, apoletlilerden sivillere geçen bir darbe pratiğidir. Bugün siz, çoğunluk, MHP'yle birlikte olup bu kanunları geçiriyor olabilirsiniz ama emin olun, ülkeyi yüzlerce yıl geriye götürüyorsunuz. Bu yoldan vazgeçin diyorum ve bu kanuna karşı direneceğimizi söylemek istiyorum.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Aynı kanun mu Sayın Başkan? Turizm konuşacağız şimdi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Torba, torba.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – İşte, turizm konuşacağız.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Plan Bütçe dedim ya, duymadın mı?

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, oylamaya geçmeden önce yoklama yapılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN – Yoklama talebi var.

Sayın Özel, Sayın Akar, Sayın Sümer, Sayın Zeybek, Sayın Ünver, Sayın Barut, Sayın Aygun, Sayın Arı, Sayın Hakverdi, Sayın Şahin, Sayın Yeşil, Sayın Kılınç, Sayın Özdemir, Sayın Girgin, Sayın Şevkin, Sayın Keven, Sayın Bakırlioğlu, Sayın Ağbaba, Sayın Tanal, Sayın Kaboğlu.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.44

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.56

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Enez KAPLAN (Tekirdağ)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 102'nci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi grup önerisinin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Başkanım, zapta geçsin, yoklama isteyen de yok galiba.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Var, var. Burada, Özgür Başkan burada.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

4.- AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerinin yeniden düzenlenmesine ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Keven...

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

28.- Yozgat Milletvekili Ali Keven'in, Yozgatlı SMA hastası Yiğit Alp'e ilişkin açıklaması

ALİ KEVEN (Yozgat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sizlere Yozgatlı SMA hastası evladımız Yiğit Alp'in milletvekili amcalarına, Yozgatlı Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay'a ve Sağlık Bakanına selamlarını iletiyorum. "Uzay hazırlığı yaptığımız bu süreçte, ülkemizde sayıları yaklaşık 1.600 olan SMA'lı bebeklerin tedavilerini sosyal devletimiz karşılamalıdır." diyor Yiğit Alp. "Eğer birkaç yüz kişinin kullandığı havalimanına 1 milyon yolcu garantisi verip bunun zararını avro olarak müteahhitlere ödüyorsanız 1.600 bebeğin tedavisini de çok rahat karşılayabilirsiniz." diyor Yiğit Alp. Lütfen elinizi vicdanınıza koyun, Yiğit Alp için Yozgat seferber oldu ve tedavi masrafının yüzde 75'ini topladı, geriye kalan sadece dörtte 1'i. Bu tedavi masrafının hiç olmazsa dörtte 1'ini karşılayın ve Yiğit Alp tedavi olmaya gidebilsin. Bir anne olarak, bir baba olarak düşünün, elinizi vicdanınıza koyun, gelin hep birlikte Yiğit Alp'e can olalım, Yiğit Alp'in umudunu yok etmeyelim -bir kez olsun bu çocukları- bir aynaya bakın ve karar verin.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Bülbül...

29.- Antalya Milletvekili Kemal Bülbül'ün, tütün üreticilerinin tutuklanmasına ilişkin açıklaması

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Abuzer Çalgan, Ali Yaprak, Cemal İlik, Ozan Özer, Bülent Göksu, Mehmet Yaylagül, Mehmet Neytullah Alagöz, Mustafa Sonkaya, Tugay Yıldız ve Abdurrahman Özbayrak; hakkını arayan tütün emekçileri, tütün üreticileri yandaş yargı tarafından tutuklandı ve tütün üreticilerine karşı Adıyaman'da açık ve aleni bir suç işlendi. Sadece haklarını ve ürettiği ürünün karşılığını aramak gibi hukuki bir amaçla meydana çıkan bu insanlar tutuklandı ve tütün üreticilerine karşı yandaş yargı tarafından suç işlendi.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre verilmiş bir doğrudan gündeme alma önergesi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) Önergeler

1.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, (2/2978) esas numaralı T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatifleri Tarafından Üreticilere Kullanılan ve Sorunlu Hale Gelen Tarımsal Kredilerin Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanunda ve Tarım Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/141)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

(2/2978) esas numaralı Kanun Teklifi'min İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre doğrudan gündeme alınmasını talep ederim.

Bilgilerinize arz ederim.

İlhami Özcan Aygun

BAŞKAN – Önerge üzerinde teklif sahibi olarak Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun konuşacaktır.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, bir uğultu var, uyarabilirsiniz.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Sayın Hatip hazırlıklı gelmiş, hep beraber hem izleyelim hem dinleyelim efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

Buyurunuz Sayın Aygun.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çiftçiyi borç batağına götüren ve üretimden çekilmesine sebep olan gelişmeler göz önüne alınarak tüm faiz borcunun silinmesi için vermiş olduğum (2/2978) esas numaralı Yasa Teklifi'm üzerinde söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi ve ekranları başında bizleri izleyen saygıdeğer hemşehrilerimi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'nin gıda tedarikçisi olan çiftçimiz bugün artık kendi karnını doyuramaz hâle gelmiştir. Kendi karnını doyuramayan çiftçimiz Türkiye'nin karnını nasıl doyursun? Çiftçilerimiz 2017 yılından bu yana büyük bir maliyet kriziyle karşı karşıyadır. O dönemden bu yana gübre fiyatları yüzde 200'ün üzerinde artmıştır. Bakın, geçen seneye göre, 2020 Temmuz ayı ile şu anki gübre fiyatları arasında yüzde 100 fark vardır. DAP gübresinin tonu geçen yıl 3.026 lira, şimdi 6.180 lira; artış oranı yüzde 104. Üre gübresine geçen yıl 2.406 lira, şu an 4.750 lira; artış oranı yüzde 97. Amonyum sülfat gübresine bakıyoruz, geçen yıl 1.315 lira, bugün 2.860 lira; artış oranı yüzde 103. 20-20 taban gübresine bakıyoruz, geçen yıl 2.143 lira, şimdi 3.185 lira; artış oranı yüzde 78. Ama ne yazık ki şu anda, Çukurova'dan Trakya'ya ülkemizin topraklarında alınındaki teri hâlâ kurumamış çiftçilerimizin hasat döneminde maalesef sıfır gümrüklü buğday, arpa getiriliyor. Kimin eliyle? "Ofis çiftçinin kara gün dostudur." diyen Ofis eliyle. Kendi çiftçisini hançerleyen Ofisin eliyle, buğday, arpa hasadında yurt dışından sıfır gümrükle mal getiriyoruz. Gübre artışı yetmedi, sert kuraklık yetmedi, dolardaki artış yetmedi, bir de iktidarın sıfır gümrüklü ithalat darbesiyle dört koldan mücadele eden çiftçilerimiz var. Üreticimizi bu kadar zorlamayalım, üreticimizin üzerinden elinizi çekin diyorum.

Bayram sonrası da Çukurova'dan başlayarak Trakya'ya doğru tüm Türkiye'de ayçiçeği hasadı başlayacak ama Cumhurbaşkanlığı karanamesiyle ayçiçeği üreticisini de hançerledik; sıfır gümrükle yine yurt dışından ayçiçeği getireceğiz. Ya, siz neyin millîsisiniz, neyin kafasını yaşıyorsunuz, merak ediyorum. Siz kime çalışıyorsunuz, Türk çiftçisine mi yoksa Rusya'daki, Bulgaristan'daki, Almanya'daki, Hollanda'daki çiftçiye mi çalışıyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar)

Bakanımız, sağ olsun, La Fontaine'den masal okumaya devam ediyor. Artık ona kimse inanmıyor. Bakın, daha Ocak 2021 tarihinde Sayın Bakan ne demiş? "Hayvan ithalatı artık yok, yapılmayacak; 1,3 milyon hayvan ithalatından inşallah bu yıl 150-200 bine kadar düşeceğiz." diyor. Onu da besilik için demişti. 50 bin ton et ithalatının 3.200 tona düştüğünü ifade etti. Hayır, hepsi yalan. Çünkü, Ocak 2021 açıklamasından sonra, üç ay sonra, 8 Mart-31 Mart, 1 Mart-31 Mayıs, 1 Mart-31 Temmuz tarihleri arasında et ithalatı için başvuru alındı, arka arkaya bu lop et ithalatına izin çıkıyor arkadaşlar. Bizim kendi çiftçimizin hayvanlarını kestiremiyoruz ama biz Sırbistan'dan, birçok ülkeden hazır lop et alıyoruz. Hayvancımız sizlere el sallıyor Sayın Erzurum Vekilim, Erzurum'daydık, hayvancılığımız bitmiş. (CHP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ezbere konuşuyorsun...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Devamla) – Yine bakınız, süt üreticisinin para kazanabilmesi için süt-yem paritesi... Avrupa'da çiftçi 1 litre süt sattığı zaman 1,5 kilogram yem alıyor ama -bize geldiğin zaman- 1 litre süt satan çiftçimiz ancak 700 gram yem alabiliyor. Ya, bu nasıl iştir merak ediyorum. "Bu ne perhiz bu ne lahana turşusu." diye sizlere soruyorum.

Gelin girdi maliyetleri yüksek olan çiftçimize bir güzellik yapalım. Nisan ayında bir yapılandırma yaptık ama maalesef olmadı, 931 milyon liralık bir yapılandırmayı tarım kredileriyle ilgili. O gün söyledik, yanlış yapıyoruz, yanlış yapıyoruz ama anlatamadık. Şu ana kadar 853 çiftçimiz -44 milyon liraya kadar- yapılandırma yapabildi çünkü pandemi dolayısıyla icra takibine düşmeyen çiftçilerimizin evrakları durdu -biz de 31/12 itibarıyla orayı orada bıraktık- ve birçok çiftçimiz şu anda yapılandırma yapmadan bekliyorlar. Gelin, yine çiftçimizin Ziraat Bankasındaki borçlarını yapılandıralım. Ya, Demirören'e 750 milyon dolar verdiniz ama çiftçiye bir türlü destek olmuyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, çiftçimizin yine Tarım Kanunu'ndan 211,5 milyar lira alacağı var; gelin bunu da mahsuplaşalım. Kanun çıktıktan sonra çiftçimizin Tarım Kredi ve Ziraat Bankası borçlarından alacağı varsa alacağını mahsuplaştıktan sonra onun faizlerini silelim, daha sonra gelecek tarımsal destekten olan 211,5 milyon lirayı da mahsup ederek ödeyelim ki çiftçimizin önü açılsın, nefes alsın diyoruz ama siz maalesef çiftçiyi düşünmüyorsunuz. Çiftçi için artık bıçak kemiğe dayanmış hatta kemiği kesmeye başlamış arkadaşlar.

Sonuç olarak, yurt genelinde çiftçi isyanda, AKP ise "Bu ne perhiz bu ne lahana turşusu." kabilinden yalan rüzgârı estirmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Devamla) – Onun için, değerli arkadaşlar, bu yıl kuraklık oldu, dolu oldu, birçok sebepten dolayı ve 2017'den beri yanlış politikalarından ve yüksek faizlerden dolayı çiftçimizin Ziraat Bankasına, Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçları birikti. Gelin, Kurban Bayramı öncesi, yandaşlarınıza yapmış olduğunuz, yandaş çetelerinize, 5'li çetelerinize yapmış olduğunuz o desteği milletin efendisine hep beraber yapalım; Kurban Bayramı öncesi çiftçimizin Tarım Kredi Kooperatiflerine, Ziraat Bankasına olan borçlarının faizlerini silelim, ana parayı 5 eşit taksitde bölelim, çiftçimiz nefes alsın ve ondan sonra bize de bir dua yapsın diyorum. Ama size -yapacağı dua- el sallayacak, diyecek ki: "Güle güle!" Sandıkta hem AKP'yi hem de MHP'yi gömecek çünkü çiftçimiz borç batağında. Nefes almasını istiyorsanız kanun teklifimize "evet" deyin, hep beraber Kurban Bayramı'nda çiftçilerimizle birlikte bayram yapalım diyor, saygıyla sevgiyle yüce Meclisi selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Turan.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

30.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un doğrudan gündeme alınma önergesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, kayda geçsin diye ifade etmek isterim izin verirsiniz. Şöyle: Sayın Vekilimizle konuya ilişkin her zaman konuşuyoruz. Daha iki ay önce konuya ilişkin bir kanun -biliyorsunuz- Meclisimizden geçti. Bir yapılandırma şu an var, daha süresi bitmedi, süresi bitsin beraber tekrar değerlendiririz Sayın Başkan.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) Önergeler (Devam)

1.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygün'un, (2/2978) esas numaralı T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatifleri Tarafından Üreticilere Kullanılan ve Sorunlu Hale Gelen Tarımsal Kredilerin Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanunda ve Tarım Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/141) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Başkanım, bir bilgi vereyim o zaman.

BAŞKAN – Tamamlayayım, size söz verelim efendim.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Grup Başkan Vekiline bir bilgi vereyim.

BAŞKAN – Oylama yapalım efendim, ondan sonra söz vereyim.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Başkanım, oylamaya başladınız.

BAŞKAN – Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, neye cevap veriyor? Bana mı cevap veriyor Başkanım?

BAŞKAN – Sataşmadan iki dakika süre veriyorum efendim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ben ne yaptım ya?

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Aygün. (AK PARTİ sıralarından “Neden söz veriyorsunuz?” sesleri, gürültüler) Sataşmadan efendim.

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

9.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygün'un, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Grup Başkan Vekilini, Sayın Bülent Turan'ı Çanakkaleli hemşehrisi Halil Kaya'ya havale ediyorum. Çünkü bizler kendimizi kandırıyoruz arkadaşlar.

Bakınız, çıkardığımız kanun teklifini söyleyeyim size: 31/12/2020'den itibaren, pandemi öncesindeki ve pandemi... İcra takipleri durduruldu ve durdurulduktan sonra bu işlemler takibe verilmedi. Ne yazık ki -o akşam da söyledik, bugün yine söylüyorum- 31/12 tarihi yanlıştır. Kanun teklifinin çıktığı günü alsaydık o 931 milyon liralık yapılanma bitecekti. Ama çiftçide nefes kalmadı, nefes; nefesini bitirdiniz. Gübre fiyatları, ilaç fiyatları aldı başını gitti ama hâlâ siz kafanızı kuma gömüyorsunuz. Tarım Kredi ve Ziraat Bankasında çiftçi borç batağında, cebinde üretim için 1 kuruş para yok. Ekim dönemi geliyor ama çiftçiye siz 1 kuruş para vermek taraftarı değilsiniz; Bulgaristan'daki, Rusya'daki, Ukrayna'daki çiftçiye ise akıtiyorsunuz, bütün kaynakları oraya akıtiyorsunuz.

Gelin, yol yakinken, Plan ve Bütçe Komisyonunda tartışılan bir kanun teklifi var; orada bizimkisi geçmesin, siz getirin, biz desteleyelim diyor, saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ağzımı açmaya korkuyorum Başkanım ne cevap vereceksiniz diye.

BAŞKAN – Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Antalya Milletvekili Atay Uslu ve 23 Milletvekilinin Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Antalya Milletvekili Atay Uslu ve 23 Milletvekilinin Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3517) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 255) ^(x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Tamamlayayım efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tamam, buyurun.

BAŞKAN – Komisyon Raporu 255 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, tam bu aşamada söz talebim var da.

BAŞKAN – Bir paragrafım kaldı efendim.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince, bu teklif İç Tüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle, teklif, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Buyurunuz Sayın Özel.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

31.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 255 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin bazı maddeleri Anayasa'ya aykırı olduğundan görüşmelerine başlanmamasını ve Başkanlık Divanı tarafından Komisyona iade edilmesini arz ve talep ettiklerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, bu yaptığınız bilgilendirmeden, Genel Kurula sunuştan 255 sıra sayılı Teklif'in görüşmelerine başlayacağımız anlaşılıyor ancak biliyorsunuz, siz de takdir edersiniz ki Türkiye Büyük Millet Meclisi Anayasa'ya aykırı bir kanun teklifini görüşemez. Elimizdeki, bastırılıp dağıtılmış olan 255 sıra sayılı Kanun Teklifi Anayasa'nın 43'üncü maddesine -kıyılarından yararlanma- 45'inci maddesine -çayır ve meraların amaç dışı kullanım yasağı- 63'üncü maddesine -tarih kültür ve tabiat varlıklarının zarar görmemesine yönelik Anayasal güvence- 169'uncu maddesine -ormanların korunmasına ve geliştirilmesine ilişkin hükümler- 127'nci maddesine -yerel yönetimlerin yetki alanları- ve 2'nci maddesine -hukuk devleti ilkesi- açıkça aykırılık teşkil etmektedir.

Bu aşamada, 255 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin Başkanlık Divanı tarafından Komisyona iade edilmesini ve Anayasa'ya aykırı bu kanun teklifinin görüşmelerine başlanmamasını Başkanlık Divanından arz ve talep etmekteyiz efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Turan.

32.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

^(x) 255 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Biliyorsunuz, Anayasa’da ve İç Tüzük’te kanunların meri olma süreçleri belli. Aynı şekilde, bu kanun teklifimizin de diğer kanun teklifleri gibi görüşmeleri, komisyon aşamaları vesaire, hepsi usulünce yerine getirilmiş ve şu an Genel Kurulun takdirine sunulmuş durumda. Dolayısıyla -tırnak içerisinde- zaman kaybı gibi olacak bir adımla, herkesin bildiği konuyu tekrar usul tartışması açarak uzatmanın iyi niyet kurallarına aykırı olduğu kanaatindeyim.

Takdir zatîalinizin Sayın Başkanım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, müsaadeniz olursa...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

33.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kanun teklifi Genel Kurula dört ay önce gelebilirdi çünkü komisyondan sıra sayısını dört ay önce aldı. Bu kanun teklifi hem iktidar partisi hem ittifak ortakları hem de toplumun tüm kesimlerinde gönül rahatlığıyla kabul edilebilecek ve yasalaşmasına herkesin “Evet.” diyebileceği bir kanun teklifi olmamasından mütevellit dört aydır beklemede ve yüzde 51’e 49 gelip gitmektedir.

Kanun teklifinin Anayasa’nın 5 ayrı maddesine açıkça aykırılık teşkil eden 12 maddesi vardır. Biraz önce alınan karar gereğince AK PARTİ grup önerisi kabul edilmiş olup temel kanun olarak görüşüleceğinden, her madde üzerinde 2 önerge hakkı ve grupların önerge hakkı saklı olduğundan, Anayasa’ya aykırılık önergesi verirsiniz maddenin içeriğine yönelik, içeriğe yönelik verirsiniz Anayasa’ya aykırılığına yönelik konuşma imkânı yoktur. Hâl böyle olunca, bu Anayasa’ya aykırılığın ancak bu aşamada Riyaset makamı tarafından takdir edilerek görüşmelere başlanmaması anayasal ihlalin önüne geçebilecektir.

Tutumunuzun bu yönde olacağını ümit ediyor; aksi takdirde, tutumunuz hakkında usul tartışması açma niyetimi beyan ediyorum efendim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Biliyorsunuz, usul tartışması İç Tüzük gereği takdirinize bağlı, talebe bağlı değilsiniz. Sizin takdirinize saygı duyuyoruz Sayın Başkanım.

X.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Bazı maddelerinin Anayasa’ya aykırı olması nedeniyle Komisyona iade edilmesi istenen 255 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine başlanması nedeniyle Başkanın tutumu hakkında

BAŞKAN – Şu anda Sayın Özel’in gerekçeli olarak izahatından sonra bir şeyleri başlatmak mümkün olmadığından...

Eğer usul tartışması konusunda talebiniz varsa onu açalım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Var efendim.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Lehte...

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Lehte...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Aleyhte...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Başkanlık Divanının tutumunun aleyhinde...

BAŞKAN – Ramazan Can, lehte; aleyhte Özgür Özel; lehte, Sayın Kubat; aleyhte Sayın Meral Daniş Beştaş.

İlk söz, lehte söz isteyen Sayın Ramazan Can’ın.

Buyurunuz Sayın Can. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, 255 sıra sayılı Kanun Teklifi dört ay önce 3’üncü sırada gündemde yerini almış dolayısıyla gündemin şu anda 1’inci maddesi 255 sıra sayılı Kanun Teklifi. Meclis Başkan Vekili gündeme geçeceği anda bu sıraya uymak zorunda yani şu gündeme uymak zorunda. Dolayısıyla Meclis Başkanımızın tutumu doğrudur.

Diğer taraftan, kanun teklifleri Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edildiğinde Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı Anayasa’ya aykırı olup olmadığını denetler, bir; iki, komisyona havale eder. Komisyonlar, 38’inci maddeye göre -38’inci madde “Anayasaya uygunluğun incelenmesi” başlıklı- kendilerine havale edilen tekliflerin ilk önce Anayasa’nın metnine ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler. Dolayısıyla ilgili komisyona geldiğinde, ilgili komisyonda komisyon üyelerinin Anayasa’ya aykırılık itirazı hâlinde burayı geçmesi gerekir. Burada gerek sözlü gerekse yazılı önergelerle Anayasa’ya aykırılık iddiasında bulunulabilir ve bunun tüketilmesi lazımdır ve tüketilmiş. Sonra, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna sevk edilmiş ve gündemde sıra sayısını almış dört ay önce. AK PARTİ grup önerisiyle de gündemin 3’üncü sırasına gelmiş dolayısıyla o yol da tüketilmiş. Bugün Genel Kurulda ve gündeme alınıyor, gündeme girmiş zaten, Türkiye Büyük Millet Meclisinde 1’inci sırada gündemde. Gündem dışı, 37’nci madde de görüşüldükten sonra -gündemin 1’inci sırasında- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili gündeme uymak zorundadır, görevidir ve görevi gereği de Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekilimiz şu an Komisyonu da oturttu ve bu kanun teklifini görüşmek durumundayız.

Efendim, burada Anayasa’ya aykırılık iddiasında bulunulamaz mı? Tabii ki bulunulabilir. Netice itibarıyla kanun koyucu İç Tüzük’te bunun da karşılığı vermiştir. 84’üncü maddede de “Anayasaya aykırılık önergeleri” başlıklı “Bir kanun teklifinin Genel Kuruldaki görüşülmesi sırasında teklifin belli bir maddesinin Anayasaya aykırı olduğu gerekçesiyle reddini isteyen önergeler, diğer önergelerden önce oylanır.” Dolayısıyla burada da Anayasa’ya aykırılık önergesi verilebilir ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu Anayasa’ya aykırı olup olmadığını değerlendirir. Bütün bunlar bittikten sonra bile Anayasa’ya aykırılık iddiasında yine bulunulabilir. Ana muhalefet partisi ya da belli bir çoğunlukta milletvekili sayısı ya da mahkemelerde somut norm denetimi yoluyla da Anayasa Mahkemesine aykırılık iddiasında bulunulabilir, nitekim Anayasa Mahkemesi de bunun için kurulmuştur. Anayasa’ya aykırılık iddiası geldiğinde Anayasa Mahkemesi Anayasa’ya aykırı olup olmadığını görüşür ve karara bağlar. Dolayısıyla bütün bu yollar tüketilmiştir. Şu an itibarıyla da, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda Anayasa’ya aykırılık iddiasına ilişkin, maddelere gelindiğinde önerge verilebilir ve burada Türkiye Büyük Millet Meclisi değerlendirir diyor, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun takdirine bu usul tartışmasını bırakıyor, hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın İbrahim Kaboğlu konuşacak.

BAŞKAN – Aleyhte söz sırası Sayın İbrahim Özden Kaboğlu’nun.

Buyurunuz Sayın Kaboğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Divan, değerli milletvekilleri; turizmi teşvik torba kanunu aslında Türkiye’yi torbalama kanunu biçiminde karşımıza çıkmış bulunuyor.

Komisyon aşamasında özellikle İç Tüzük 38 gereği Anayasa’ya uygunluk incelemesini talep ettik; bir. İki, yasa etki analizini talep ettik; üç, çevresel etki değerlendirmesini talep ettik ama hiçbirini karşılanmadı. Bu yasa aslında “turizmi teşvik” başlığını taşıyor olmakla birlikte Anayasa’nın özellikle Türkiye ülkesine ilişkin birçok maddesini düzenleme konusu yapmakta ve

bu maddelere de -bu maddelerin her birine- açıkça aykırılık oluşturmaktadır: Bunların başında 43'üncü madde gelmektedir, kıyıların korunması, doğaya eşit giriş hakkı; bunların başında çayır ve meraların amaç dışı kullanım yasağının ihlal edilmesi gelmektedir, Anayasa madde 45; tarih, kültür ve tabiat varlıkları, doğal varlıklar anayasal güvence altındadır, madde 63; bunu ihlal edici düzenlemeler içermektedir. Ormanların korunmasına ve geliştirilmesine ilişkin güvenceleri düzenleyen madde 169'a aykırı hükümler içermektedir. Yerel yönetimler-merkezî yönetim ilişkisinde yerel yönetimlerin birçok yetkisine merkezî yönetim el koymaktadır ve bunların sonucu olarak da hukuk devleti ilkesini zedelemektedir ama bunlar doğrudan aykırı olan hususlardır. Buna karşılık Anayasa'nın, özellikle madde 56'nın devlete yüklemiş olduğu korumak, önlemek ve geliştirmek biçimindeki üçlü yükümlülüğü bu maddeler açısından ikinci plana attığı için, Anayasa'nın başta -bu çerçevede- 56'ncı maddesi olmak üzere yine Türkiye'nin doğasına ve çevresine ilişkin maddelerine aykırı olduğu gibi hak ve özgürlüklerin güvencelerine ilişkin hükümlerini de ihlal etmektedir ama daha genel olarak sürdürülebilir gelişme kuralını ihlal etmekte, sürdürülebilir turizm ilkesini ihlal etmekte. Bu itibarla sadece Anayasa'nın bu açık hükümlerini ihlalinin yanı sıra aslında yasa analizi, Türkiye ülkesiyle ilişkisi olması bakımından...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Sayın Başkan, tamamliyorum.

BAŞKAN – Sayın Hocam, buyurunuz.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bir, yasa analizi; iki, çevresel etki değerlendirmesi; üç, Anayasa, İç Tüzük madde 38 gereği Anayasa'ya uygunluk olmak üzere çok yönlü olarak komisyon aşamasında Anayasa'ya aykırılık yapılmıştır ve bunun aşılması mümkün olmamıştır. Zaten dört ay bekletilmesinin de Anayasa'ya aykırılık itirazlarımız ve kuşkusunu sonucu olduğunu düşünüyoruz. Son dakikada OHAL'i üç yıl daha uzatalım kaygısı altında komisyonda boğuşurken bir de Türkiye'yi ihlal etme, Türkiye'yi batırma, bütün Türkiye'yi karartma yasasının gelmiş olması esasen şu Anayasa'nın, ülkemize, ülkemizin bölünmez bütünlüğüne ilişkin, ülkemizin ormanlarıyla, suları, yaylalarıyla, kırsaklarıyla bir bütün oluşturduğu kuralına aykırılık teşkil etmektedir.

Saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Lehte Sayın Özdemir konuşacak.

BAŞKAN – Lehte söz sırası Sayın Ahmet Özdemir'de.

Buyurunuz Sayın Özdemir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de bu tartışmada Başkanımızın lehine tutumumuzu açıklamak üzere kürsüye çıktım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Hocam keşke şu aşamada bu itirazın yapılabilip yapılamayacağıyla ilgili de bir değerlendirme yapsaydı daha iyi olurdu çünkü İç Tüzük'ümüzde -ki bizim işlemlerimizi yürütmemizde esas, temel olan İç Tüzük'ümüzde- bununla ilgili 2 hüküm var. İç Tüzük 38, bunun, ancak komisyon aşamasında bir itiraz olmasa bile komisyonun resen Anayasa'ya aykırılıkla ilgili bir değerlendirme yapabileceğini, bundan sonraki ikinci aşamada kanunun görüşülmesi başladıktan sonra yani İç Tüzük 84'te yapılan düzenlemede kanun teklifinin Genel Kurulda görüşülmesi başladıktan sonra ilgili kanun teklifinin Anayasa'ya aykırı olduğu iddia edilen maddeleriyle ilgili itirazlar ileri sürülebilir ama bu aşamada görüşülecek kanun teklifinin Anayasa'ya aykırılığıyla ilgili bir Anayasa'ya aykırılık iddiasında bulunulması hem kanunumuzla hem de bize yön veren İç Tüzük'ümüzle mümkün değildir. Fakat böyle bir itiraz söz konusu oldu. Kanun tekliflerinin Genel Kurulda ve Genel Kurul öncesinde komisyonda görüşülmesiyle ilgili aşamalar İç Tüzük 23'üncü maddede komisyonlara nasıl havale edileceği ve İç Tüzük 74'te görüşülme usulleri belirlenmiştir. Bunların içerisinde bir itiraz, Anayasa'ya aykırılık itirazını inceleme aşaması söz konusu değil, dolayısıyla da bugün aslında burada yapılan, hukuki bir talebi gerçekleştirirken hukuksuz bir zaman aralığında ve hukuksuz bir şekilde bunu gerçekleştirmek oldu. Bu nedenle Başkanımızın lehinde görüş bildiriyoruz ve görüşmelerin devamını talep ediyoruz.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aleyhte söz sırası Sayın Meral Daniş Beştaş'ta.

Buyurun Sayın Beştaş. (HDP sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; neyse bu itirazların iyi bir tarafı var; iktidar partisine kanunu okutuyor, en azından tekrar Anayasa'ya ve Tüzük'e bakma ihtiyacı hissediyorlar ama iki hatip arasında görüş ayrılığı var. Bunu izlerken çok net bir şekilde gördüm. Ramazan Can "Tabii ki itiraz edebilirsiniz, Anayasa'ya aykırılığı ileri sürebilirsiniz." dedi ama sonra çıkan hatip Anayasa'daki bazı maddeleri ifade ederek, itiraz edilemeyeceğini söyledi. Tabii ki birinci konuşma daha doğru.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – "İç Tüzük'teki" dedim, "Anayasa" demedim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – İç Tüzük'e ben de baktım.

Bir madde için ayrıca 84'e göre itiraz edilebilir ama kanunun geneli için bir Anayasa'ya aykırılık iddiasının ileri sürülmeyeceği anlamına gelmiyor. Şu andaki itiraz, bu Turizm Teşvik Kanun Teklifi'yle ilgili, tamamının, genel olarak Anayasa'ya aykırılığıdır ve -bu konuda İbrahim Kaboğlu Hocamız ifade etti, o maddeleri tekrar tekrar söylemeyeceğim ama- şunu söyleyeyim: Öncelikle 43, 45 ve "sağlıklı bir çevrede yaşama hakkı" diye ifade ettiğimiz 56'ncı madde asıl, çevre hakkı kapsamında hakikaten çevre hakkını tamamen lağveden, yok sayan bir düzenlemeyle karşı karşıyayız ve Anayasa'ya aykırılık iddiasının aslında komisyon aşamasında kabul edilmesi gerekiyordu ama Genel Kurula geldi ve buradaki mantık şu yani -yasayı uzun uzun anlatıp ne size ne bizi izleyen halka daha fazla yasayı anlatmayayım- ben işin mealini söyleyeyim, iktidar partisi ve ortağı şunu söylüyor: Benim kanun yapma çoğunluğum var, komisyonda da salt çoğunluğum var, ben Anayasa'yı dikkate almadan kanun teklifini getiririm, siz itiraz edersiniz, ben kabul ederim; getiririm Genel Kurula, siz yine itiraz edersiniz, ben yine kabul ederim çünkü benim ölçüm Anayasa değil, ben Anayasa'yı zaten kaldırdım. Artık bu ülke anayasasız. Tek bir anayasa var, o da Cumhurbaşkanı'nın sözleri, onun verdiği talimatlar.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Millet'in kabul ettiği Anayasa.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Şimdi, milletvekilleri bu kanun tekliflerini getiriyor ama gerçekten kendileri mi getiriyor? Tabii ki hayır yani eminim milletvekilleriyle konuşsak kendileri de gülecektir buna. Saraydan talimat veriliyor, kanun teklifi hazırlanıyor, geliyor milletvekillerinin önüne, "Evet." "Hayır." deniliyor. Bu işin anlamı budur.

Sonra Anayasa Mahkemesine gidince de, iptal edilince de bu sefer şöyle deniliyor: "Ey, AYM, bilmem ne ne ne... Mağaralarda karar mı aldınız?"

Şimdi, burada "çoğunlukçuluk" dediğimiz, "çoğunluğun diktası" dediğimiz ve "anayasasızlık" dediğimiz mesele tam da budur. Yani bu kanunlar Anayasa'ya kesinlikle uygun değil ve Anayasa yargısını da reddeden, Anayasa'yı da tamamen değersizleştiren bir yasama faaliyeti yürütüyoruz. Lütfen, sizler bir daha İç Tüzük'e bakın. (HDP sıralarından alkışlar)

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, sayın hatip konuşması sırasında, önce Sayın Kaboğlu'nun Anayasa hocası

olması sebebiyle ve kürsüde bunu konuşurken “Keşke bunu konuşmak yerine şu konuda bilgi verseydi.” diye başladığı konuşmasında “Talebin usulsüz olduğu, usulsüz bir zaman aralığı kullanıldığı...” gibi hatibimizi tutanaklar önünde zor durumda bırakabilecek ve hem kendi eğitimini verdiği Anayasa hem de Türkiye açısından sıkıntı yaşatabilecek ifadelerde bulundu. Hocamız bu konuyla ilgili, takdir ederseniz, cevap hakkını kullanmak istemektedir efendim.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâziğ) – Allah yardım etsin, çok zor durumda kaldı!

BAŞKAN – Hocamıza yerinden bir dakika söz hakkı verelim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Adı zaten usul tartışması, tabii ki “Usul.” diyecek Sayın Başkan, yapmayın Allah aşkına. Çünkü zaten haksızlık ama yani.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâziğ) – Çok zor durumda kaldığı için bir daha...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Kaboğlu.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

34.- İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu’nun, Kahramanmaraş Milletvekili Ahmet Özdemir’in usul görüşmesinde aleyhte yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Anayasa’mızın 11’inci maddesi Anayasa’nın üstünlüğü ilkesini öngörür ve yasama, yürütme ve yargı organlarını bağlar; kanunlar Anayasa’ya aykırı olamaz. Bunun İç Tüzük açısından karşılığı madde 38’dir ve İç Tüzük madde 38’e göre, biz Komisyon aşamasında başından itibaren Anayasa’ya aykırılık itirazımızı yaptık hem de yasa etki analizi, çevresel etki değerlendirmesi. Bu kadar önemli bir yasanın Anayasa’ya aykırılığının öne sürülemeyeceği ve bunun da zaman kaydına bağlı olduğu bir biçimde bir hüküm Anayasa’da yer almamaktadır. Bu bakımdan Anayasa üstünlüğüne ant içmiş vekiller olarak bunu her aşamada tespit edeceğiz, Anayasa Mahkemesine de zaten götüreceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

X.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER (Devam)

1.- Bazı maddelerinin Anayasa’ya aykırı olması nedeniyle Komisyona iade edilmesi istenen 255 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine başlanması nedeniyle Başkanın tutumu hakkında (Devam)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, malumları olduğu üzere, (2/3517) esas numaralı Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu tarafından görüşülüp karara bağlanmış, Komisyon Raporu Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuş ve Başkanlıkça da 255 sıra sayısıyla bastırılarak milletvekillerine dağıtılmıştır.

Teklif, 13 Nisan 2021 tarihinde AK PARTİ grup önerisinin Genel Kurulda kabulüyle Genel Kurul gündemine girmiştir. Bugün bu aşamalardan geçerek Genel Kurul gündemine girmiş söz konusu teklifle ilgili olarak Başkanlığımızın söz konusu raporu görüştürme veya Komisyona iade etme yetkisi bulunmamaktadır.

Genel Kurulda teklifin tümü üzerindeki görüşmeler sırasında Anayasa’ya aykırılık iddialarının dile getirilmesi mümkündür. Genel Kurulun bu görüşmelerden sonra Anayasa’ya aykırılık iddialarını ciddi görerek maddelere geçilmesini reddetme yetkisi bulunmaktadır. Yine İç Tüzük’ün 84’üncü maddesine göre teklifin belli bir maddesinin Genel Kurulda görüşülmesi sırasında Anayasa’ya aykırı olduğu gerekçesiyle reddini isteyen önergeler diğer önergelerden önce oylanır. Görüldüğü gibi bir teklifin Anayasa’ya aykırı görülmesi hâlinde gerek komisyonda gerekse Genel Kurulda reddedilmesine olanak tanıyan çok sayıda İç Tüzük kuralı bulunmaktadır.

Bu nedenlerle teklifin görüşmelerine başlanmadan önce Anayasa’ya aykırılık iddialarını görüşmek İç Tüzük’e uygun değildir. Bu çerçevede söz konusu talebe ilişkin tarafımızca yapılabilecek bir işlem bulunmamaktadır. Kanunun tümünün görüşmelerine geçilmesi hususunda tutumumda değişiklik olmamıştır.

Genel Kurulun bilgisine sunulur.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

35.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Başkanın kararına ve şahsına saygılı olduklarına ama doğru olmadığına, sağlıksız bir müzakere biçiminin iktidar partisi tarafından dayatıldığına ve Riyaset makamı tarafından kendilerinin hukukunun korunmadığına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Tabii, takdirinize diyecek bir şey yok, son karar sizin, oya sunabilirsiniz, orada da bir ısrarımız yok ama şunu ifade etmek isterim: Şimdi, 27’nci Dönemde milletvekili olan arkadaşlarımız “Kanunlar nasıl görüşülüyor?” diye sohbet ettiğimizde İç Tüzük’ün 91’inci maddesindeki ilgili temel kanunu yerleşik bir uygulama olarak, daha doğrusu “Kanunlar böyle görüşülüyor.” diye düşünüyorlar çünkü istisna bir hüküm genel kural hâline geldi. Örneğin, temel kanun, 900 maddelik, birbiriyle tamamen bağlantılı ve her bir maddenin ayrı ayrı İç Tüzük 81’e göre görüşülmesinin olanaksız olduğu durumlarda 30 maddeyi aşmamak üzere, örneğin 900 maddelik bir kanunu 30 bölüm hâlinde yapılmak için verilmiş bir imkân. Ancak iktidar partisi 24’üncü Dönemden itibaren, 26’nci Dönemde iyice artırarak ve 27’nci Dönemde zaman zaman 8 maddelik kanunu bile dörder maddelik bölümlere ayırarak bunu bir temel yasama biçimine dönüştürdü ve bir torba kanunun bu şekilde görüşülmesi son derece sakıncalı, yasama kalitesini düşüren sonuçlar doğuruyor. Örneğin, bir maddede katıldığınız, bir başka maddede de tamamen karşı olduğunuz hükümler yer alabiliyor. Bir torba kanunu temel kanun yapmak, temel kanun mantığının tamamen dışında bir iş.

Bir de şöyle bir zorluk getiriyor: “Anayasa’ya aykırılığı -biraz önce sizin de sunuş konuşmanızda dinlediğimiz gibi- o madde geldiğinde verirsiniz.” diyor. Şimdi, İç Tüzük 81’e göre olsa 7 tane önerge verilebilecekken burada 2 tane önerge verilebiliyor, ayrıca 2’den çok önerge varsa grupların hakkı saklı, yani bu şu demek: Bugünkü Meclis kompozisyonunda her grubun 1 önerge hakkı var. Şimdi madde, son derece kritik bir madde. Maddenin üzerinde konuşacağız -81’e göre on dakika madde üzerinde konuşma hakkı var- temel kanun yaptıkları için konuşamıyoruz. Bölüm üzerindeki konuşmada, örneğin, tütün mü konuşsun, OHAL’i mi konuşsun? O maddede konuşmak için bir önerge hakkın var, diyorsunuz ki: “Anayasa’ya aykırılığı gidin orada iddia edin.”

Şimdi, Anayasa’ya aykırılığı iddia edersek onu konuşacağız, bütün meselesiyle ilgili özü konuşamayacağız. Yani bu torba kanun ve temel kanunun birlikte kullanılması istismarcı bir yasama biçimine dönüşüyor ve bu hâlde sizin bize sanki kanun 81’e göre görüşülüyormuşçasına, 2’nci bir önerge verebilirmişiz gibi “Anayasa’ya aykırılık önergesi verirsiniz.” yolunu göstermeniz, üzerinde maddeyle ilişkin müzakere etmeme sonucunu doğuruyor ki bu da İç Tüzük’ün ve Anayasa’nın temel ruhuna aykırı. Bu açıdan, sözlerimi tutanak altında kayda geçirmeyi, vermiş olduğunuz karara, şahsınıza saygılı olduğumuzu ama doğru olmadığını ve kamuoyunun da nasıl sağlıksız bir müzakere biçiminin iktidar partisi tarafından dayatıldığını ve Riyaset makamı tarafından da bu konuda bizim hukukumuzun korunmadığı noktasındaki eleştirilerimizi kayda geçirmek isteriz efendim.

Teşekkür ederim.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Tam anlaşılmadı!

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Senin anlamın mümkün değil onu!

BAŞKAN – Sayın Özel, kayıtlara geçmiştir. Mutlaka süreçte veya oluşacak herhangi bir atmosferde bu gerekçeli izahatınız büyük bir boşluğu dolduracaktır.

Sayın Turan...

36.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, tartışmaya açık konuyu, 81'inci maddeyi bu Genel Kurulda sayısız kez tartıştık. Özgür Bey'i anlıyorum, kanunu geciktirmeyi -tırnak içerisinde- bir muhalefet tarzı olarak nitelendiriyor, buna saygı duyuyorum, eyvallah. Ancak, bunun da Tüzük gereği şimdiye kadar ki tüm kanunlar gibi hazırlanmasından, "Temel kanun mu, torba yasa mı?" tarzı tartışmaların çok ötesinde bir tartışmayla geldiğini... Anayasa değişikliği iddiası oldu, reddoldu, şimdi bu tartışmaya başlandı. Ben, şunu teklif ediyorum: Bir süre belirlesin Özgür Bey, o süre kadar biz ara verelim Meclis çalışmalarına ama -bu kadar insanımızı- aynı tartışmaları, dön başa, dön başa tarzı bir şey yapmayalım. Yani ne Anayasa tartışması bu konuda samimiydi ne de bu tartışma. Buna benzer kanunu biz geçen hafta görüşmedik mi Sayın Başkan, yargı paketinde görüşmedik mi, hayvan haklarında görüşmedik mi? Hepsini böyle görüştük. O yüzden, ne bizi yorsun ne de kendi yorulsun, bize bir saat versin, o kadar saat ara verelim, başarılı olsun arkadaşımız, sonra biz tekrar devam edelim Sayın Başkanım.

37.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, gerçekten, mevkideşimizin meseleyi bu kadar basite indirmiş olmasından fevkalade üzgünüm.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Aynen bu kadar basit Sayın Başkan.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Zaten 81'e göre görüşülmesi gereken kanunların her biri temel kanun yapılarak konuşma hakları kısıtlanıyor. Burada, defalarca Anayasa'ya aykırılık önergeleri ki... Kaldı ki ben, burada, biraz önce de kararınıza, şahsınıza saygılı olduğumuzu, doğru bulmadığımızı... Ancak yeni bir usul tartışması açıyor falan da değilim, öyle bir hakkım da var, istesem bu konuda da usul tartışması açarım, siz de takdir edersiniz, üzerinde konuşuruz. Benim söylediğim şu: Temel kanun olmayacak kanunu temel kanun yapıp, sonra da dönüp, bunu, gelip bize "Anayasa'ya aykırılığını maddedeki önergede tartış." dersiniz "Maddeyi konuşma." demiş oluyorsunuz. Bunun tutarsızlığına vurgu yapıyorum. Söyleyeceklerim bundan ibaret. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Tutanaklara geçmiştir efendim.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Antalya Milletvekili Atay Uslu ve 23 Milletvekilinin Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3517) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 255) (Devam)

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerinde söz isteyen İYİ Parti Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Metin Ergun.

Buyurunuz Sayın Ergun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA METİN ERGUN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde İYİ Parti Grubu adına görüşlerimizi açıklamak üzere huzurlarınızdayım. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum.

Muhterem milletvekilleri, şimdiye kadar torba kanun yapma usulüne defalarca itiraz etmemize ve sakıncalarını belirtmemize rağmen iktidar mensupları 5 farklı kanunda değişiklik öngören yeni bir torba kanun teklifiyle karşımıza çıkmış durumdadırlar. Bilinmelidir ki sağlıklı bir müzakere sürecinden geçmeyen, Anayasa'ya uygunluk denetimi yapılmayan, mevzuatta karmaşa yaratan tekliflerle yasama süreçlerini verimli bir şekilde işletmek mümkün değildir. Ne yazık ki şimdiye kadar bu anlayışla geçirilen kanunlar açık, anlaşılabilir ve sonuçları öngörülebilir nitelikte olmadığı için çeşitli sıkıntılara sebebiyet vermiştir. Dolayısıyla, hem mevzuatımızın sadeliği hem de demokratik müzakerenin kâmil manada işletilmesi açısından bu yöntemin bir an önce terk edilmesi gerekmektedir.

Sayın milletvekilleri, mevcut iktidar uzun zamandır ormanlarımıza, meralarımıza, denizlerimize, göllerimize, yer altı ve yer üstü sularımıza karşı âdetâ düşmanmışçasına bir dizi politika uygulamaktadır. Türkiye'de doğayı ve çevreyi tehdit eden, ormanları yok eden yeni bir haber duymadığımız gün hiç yok gibidir. Hâlbuki Anayasa'nın 169'uncu maddesinde "Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez." denilmektedir. Türkiye'nin orman varlığına yönelik tehdidin en önemli sebebi iktidarın bunu teşvik etmesidir. Görüşülen bu teklif de Türkiye'de orman varlığını tehdit eden ve yeni riskler yaratacak nitelikte bir düzenlemedir.

Teklifin 1'inci maddesiyle Cumhurbaşkanına istediği yerleri kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi ilan etme yetkisi verilmekte ve devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan orman arazilerinin de turizm bölgesi ilan edilmesinin önü açılmaktadır. Yani hem ormanlık alanlara yönelik yeni bir yapılaşma tehdidi ortaya çıkmakta hem de yerel yönetimlere ait olan yetki ve sorumluluklar merkezî idareye aktarılmaktadır.

Yine, teklifin 4'üncü maddesiyle de aynı şekilde kıyı alanlarıyla birlikte ormanlık alanların da turizm amaçlı yapılaşmaya açılacağı endişesini taşımaktayız. Benzer şekilde 6'ncı maddeyle meraların, yaylaların ve ormanlık alanların yapılaşmaya açılması riski oluşmaktadır.

Yine, teklifin 17'nci ve 21'inci maddelerinde de ormanlık alanların yapılaşmaya açılmasıyla alakalı birtakım düzenlemeler yapılmaktadır. Tüm bu düzenlemeler bizlere şunu göstermektedir: İktidar turizmi geliştirme adı altında ormanlık alanların yağmalanmasını ve Türkiye'nin ciğerleri olan ormanlarımızın biraz daha yok edilmesini amaçlamaktadır. Ormanlık alanların yapılaşmaya açılmak istenmesinin getirdiği riskler sadece yapılaşmalar için kesilecek ağaçlardan ibaret de değildir, söz konusu yapılaşmalar yerleşim yerlerini ormanlık alanların içine daha fazla çekerek hem ekosistemleri tahrip edecek hem de orman yangını risklerini artıracaktır.

Ülkemiz ve dünyamız iklim krizi gibi büyük bir felakette her geçen gün daha fazla karşı karşıya gelirken, bu krizi hızlandıracak adımların neden atıldığını ve neyi amaçladığını anlamak mümkün değildir. Dolayısıyla "turizmi teşvik etmek" kılıfıyla getirilen bu teklifi, ormanlara, kıyılara ve meralara ilişkin hiçbir etki analizine ve çevresel etki değerlendirmesine sahip olmadığı için, bu hâliyle desteklememiz mümkün değildir. Zira biz İYİ Parti Grubu olarak, söz konusu teklifi ülkemizin orman varlığı ve hayvancılık faaliyetleri için son derece tehlikeli ve riskli bir girişim olarak telakki ediyoruz.

Muhterem milletvekilleri, iktidar 2019 yerel seçimlerinin travmasını hâlâ daha atabilmiş değildir. 2019'da Millet İttifakı'nın birçok seçim bölgesinde elde ettiği kazanımları, yerel yönetimlerinin yetkilerini merkezî idareye aktararak tırpanlamaya gayret etmektedir. Son iki yılda her alanda yerel yönetimleri zayıflatmak için elinden geleni yapan iktidar, bugün de bu teklifle aynı yanlış politikayı devam ettirdiğini bir kez daha göstermiştir.

Teklifin 3'üncü maddesinde açılması ve çalıştırılması konusundaki ruhsat izinleri hâlen belediyelerin yetkisinde olan konaklama işletmelerine Turizm İşletmesi Belgesi alma zorunluluğu getirilmektedir. Belediyelerden alınan turistik iş yeri açma ve çalıştırma ruhsatları da yürürlükten kaldırılmaktadır. Ayrıca, 3'üncü maddeyle tüm konaklama ve plaj işletmelerine belgelendirme şartı getirilirken kamu misafirhanelerinin muaf tutulmasının haksız rekabete yol açacak bir düzenleme olduğunu da belirtmemiz gerekmektedir. Yerel yönetimlerin yetkilerinin tırpanlanması konusunda benzer bir durum 4'üncü maddeyle düzenlenen lüks çadır yerlerinin açılması hususunda da görülmektedir. Lüks kamp alanları konusunda da yerel yönetimler sürecin dışına itilmiş durumdadır. Aynı şekilde 5'inci maddede, korunan alanlarda ilan edilecek turizm bölgelerinin imar süreçlerinden belediyeler soyutlanmaktadır. 5'inci maddede de benzer şekilde yerel yönetimler dışlanmakta ve turizm koruma bölgelerinde Kültür ve Turizm Bakanlığı plan yapmaya yetkili kılınmaktadır. Bu şekilde, Çevre Bakanlığı ve Koruma Bölge Komisyonu onayıyla yatırım talepleri altı ay içinde sonuçlandırılabilir hâle getirilmektedir. Yatırımcı taleplerini hızlı şekilde sonuçlandırmayı önemseydiğimiz gibi bu süreçlerin şeffaf ve hesap verilebilir nitelikte olması gerektiği kanaatindeyiz.

Teklifin 17'nci maddesinde de ormanlık alanlardaki sabit kıymetlerin ve denize kıyı ilçelerdeki mesire yerlerinin tahsis yetkisini Kültür ve Turizm Bakanlığı almaktadır. Biz, bu hususta, turizm alan ve merkezleri dışında kalan mesire yerlerinin ilçe belediyelerinin yetkisinde olması gerektiğini düşünmekteyiz. Teklif bu hâliyle Anayasa'nın yerel yönetimlerin yetki ve sorumluluklarını düzenleyen 127'nci maddesine birçok açıdan aykırılıklar teşkil etmektedir.

Özetle, bu teklif, iktidarın yerel yönetimleri etkisizleştirme politikasının billurlaşmış bir hâli gibidir. Bu noktada, İYİ Parti olarak bir kez daha ifade etmek isteriz ki yerel yönetimleri kamu yönetiminden dışlayan bir siyaset anlayışı ülkemiz ve demokrasimiz için faydalı bir anlayış değildir. Bu siyaset anlayışı, seçilmişlerin yetkilerini atanmışlara devreden, yerel yönetimler üzerindeki idari vesayeti istismar eden bir anlayış niteliği taşımaktadır.

Muhterem milletvekilleri, turizm sektörünü yakından ilgilendiren böyle bir kanun teklifini görüşürken turizmin Türkiye ekonomisi açısından ne ifade ettiğini de gözden geçirmemizde yarar vardır. Bildiğiniz gibi, turizm sektörü ithalata bağımlılığı en az olan ve oransal olarak da en fazla katma değer yaratan sektörümüzdür. Doğru kullanıldığında teknik olarak kaynakların sınırsız ve sürdürülebilir olduğu neredeyse tek sektördür. Türkiye ekonomisinin cari açığı ve ödemeler dengesi açısından önemi tartışılmazdır. Turizm, uluslararası arenadaki rekabet üstünlüğümüzün olduğu tek alandır. Turizm sektöründe yaklaşık 1 milyon 250 bin kişi istihdam edilmektedir. Turizmin paydaşlarını ve dolaylı olarak etkilediği sektörleri de dikkate aldığımız takdirde, milyonlarca vatandaşımızın geçimini turizmin yarattığı gelire sağladığı ortaya çıkmaktadır fakat hepimizin bildiği gibi, bu sektör 2015 uçak krizinden bugüne kadar -2019 yılını hariç tutar isek- çeşitli olaylardan çok çeşitli şekilde olumsuz etkilenmiştir.

2020 yılında Çin'de ortaya çıkan ve bütün dünyaya yayılan Covid-19 enfeksiyonuyla turizm sektörümüz âdetâ entübe edilmiştir. Covid-19 etkisinden dolayı, ülkemizde olduğu gibi dünyada da turizm hareketliliği uzun bir süre durmuş, küresel turizm pazarı görülmemiş ölçüde küçülmüştür. Bundan dolayı, Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü 2020 yılının küresel turizmin tarihte geçirdiği en kötü yıl olduğunu belirtmiştir. 2020 yılında dünya turizm piyasasında 1 trilyon 300 milyar dolarlık bir kayıp olmuştur. Kültür ve Turizm Bakanlığının verilerine göre, 2019 yılında ülkemiz 51 milyon 750 bin turisti ağırlarken 2020 yılında yaklaşık 16 milyon turist ancak ziyaret etmiştir yani bir önceki yıla göre, ülkemize gelen turist sayısı 35 milyon 750 bin kişi azalmış ve turist sayısında yüzde 69 oranında bir düşüş yaşanmıştır. Bu rakamlarla turizm sektörü 2019 yılında 34,5 milyar dolarlık gelir elde ederken 2020 yılında yaklaşık yüzde 65 kayıpla 12 milyar dolar civarında bir gelir elde edebilmiştir. Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü ile Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansının ortak raporuna göre Türkiye 2020 yılında millî gelire oranla en fazla turizm geliri kaybeden ülke olmuştur, Türk lirasının olağanüstü şekilde değer kaybetmesi bile bu durumu engelleyememiştir. Dolayısıyla şurası açık ve nettir: Türkiye'nin dünyada millî gelire oranla en fazla turizm geliri kaybeden ülke olmasının arkasında iktidarın pandemiye olağanüstü bir şekilde kötü yönetmesi yatmaktadır.

Sayın milletvekilleri, pandeminin plansız, programsız, hedefsiz ve stratejisiz şekilde kötü yönetilmesiyle son yıllarda zaten çeşitli sıkıntılar yaşayan turizm sektörü âdetâ ölüm kalım savaşı verir hâle gelmiştir. Sektörün iki sene önce 76 milyar lira seviyesindeki borcu, iki yıl içerisinde 130 milyar liraya yükselmiş durumdadır yani dünyada olduğu gibi işletmelere doğrudan hibe ve destek vermek yerine kredi vermeyi seçen iktidarın yanlış pandemi yönetimi yüzünden sektörün borcu iki yılda neredeyse ikiye katlanmış durumdadır. Turizmciye gerçek manada hiçbir destek sunmayan iktidar, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı için kesilen aidatları ise almaya devam etmiştir.

İktidar mensuplarının Genel Kurula getirdiği bu teklif, turizm sektörüne yönelik hiçbir teşvik ve destek içermediği gibi düzenlediği cezalarla âdetâ sektöre yeni yükler getirmektedir. Bu duruma bir örnek verecek olursak: Bakanlığın uyarısından itibaren on beş gün içerisinde Güvenli Turizm Sertifikası'nı alamayanlara ve Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı payının ödenmesine ilişkin belgeyi ibraz edemeyenlere 13.500 lira ceza verilecektir. Bu meblağ turizm sektöründeki çok sayıda küçük işletme için çok büyük bir meblağdır ve gözden geçirilmesi gerekmektedir.

Muhterem milletvekilleri, iktidar, pandemi sürecinde turizm çalışanlarına gereken desteği vermemiş ve onların perişan olmasına göz yummuştur. Hâlbuki turizm emekçileri, turizm sektörünü ayakta tutan çok önemli ve oldukça vasıflı bir sınıftır. Kendi turizm çalışanlarımızın sorunlarına yönelik hiçbir şey yapmayan iktidar, bu teklifle turizm sektöründe yabancı işçi istihdamını artırmak için bir düzenleme yapmaktadır. Teklifin 8'inci maddesinde yapılan düzenlemeyle turizm işletmelerinde yabancı işçi çalıştırma limiti yüzde 10'dan yüzde 20'ye çıkarılmaktadır yani yüzde 100 bir artış söz konusudur. Geniş tanımlı işsiz sayısının 10 milyonu geçtiği, her dört üniversite mezunundan 1'isinin iş bulamadığı, milyonlarca gencin ise artık "ev genci" diye adlandırıldığı bir ülkede, yabancı işçi çalıştırma limitini artırmak hak mıdır, reva mıdır? Bu konuda iktidara tavsiyemiz, zaten mülteciler nedeniyle altüst olan iş gücü piyasasını daha fazla yabancılara açmak yerine işsiz gençlerimizi turizme ve birçok hayati sektöre entegre edecek politikaları hayata geçirmesidir.

Muhterem milletvekilleri, Türkiye'nin daha zengin ve müreffeh bir ülke olması konusunda turizm potansiyelimiz, şimdiye kadar gösterilen performansın katbekat üzerindedir. Bu potansiyelin gerçekleştirilmesi için mevcut iktidar, ciddi hiçbir düzenleme, plan, program ve strateji ortaya koymamıştır. Çünkü iktidarın ufkı, vizyonu ve problem çözme yetenekleri buna imkân vermemektedir. Bu yüzden ekonomiyi canlandırmak için yıllardır inşaata yüklenen iktidar, turizmde de betonlaştırmaya dayalı politikalarıyla mesafe almaya çalışmaktadır. İktidarın turizm konusundaki çaresizliği ve uyguladığı verimsiz politikalar rakamlara da yansımış durumdadır. Türkiye'nin mevcut otellerinin yüzde 14,5'i beş yıldızlıdır. Hâlbuki bizim rakiplerimiz olan ve bizden daha fazla turizm geliri elde eden İtalya ve Fransa'da bu oran yüzde 5'in altındadır. Yine önemli bir turizm destinasyonu ve rakibimiz olan İspanya'da da bu durum aynı şekildedir. Türkiye'de beş yıldızlı otellerin sayısı giderek artarken son yirmi yıldır kişi başına turizm harcamaları azalmaktadır, sadece bu veri bile iktidarın turizme yönelik uyguladığı beton ekonomisinin verimsizliğini göstermesi açısından yeterli bir delildir. Dolayısıyla turizm sektörümüz verimlilik anlamında bir tıkanma ve vasatlık tuzağı

içerisindedir. Turizm sektörünün rekabetçiliğini ve verimliliğini artırmak için turizm politikalarımızda köklü bir vizyon değişikliğine ve köklü reformlara ihtiyaç vardır. Bu hususta turizmin içine hapsediği her şey dâhil sistemden kurtarılmasının ve çeşitliliğinin artırılmasına, turizmdeki iş gücünün eğitime dayalı niteliklerinin yükseltilmesinden entegre bir turizm ve lojistik altyapısının inşa edilmesine, geleneksel kültürümüzün turistik tanıtımının artırılmasına, en önemlisi de dış dünyada insan hak ve özgürlüklerine değer veren, bağımsız bir yargıya sahip olduğuna inanılan, demokratik, barışçıl ve istikrarlı bir ülke imajı yaratılmasına kadar yapılması gereken bir dizi köklü yapısal dönüşüme ihtiyacımız vardır. Hâl böyle iken önümüzdeki dönemde dünyadaki turizm eğilimlerinin değişmesi beklenmektedir. Bu doğrultuda gelecekte kitle turizminin azalması, bireysel seyahatlerin artması, alternatif turizm türlerinde rekabetin artması, turizmde seyahat sürelerinin azalması ama harcamaların artması, çevreye, doğaya kültüre dayalı yerlerin tercih edilmesi, ekoturizm, macera turizmi ve kırsal turizmin payının giderek artması gibi ciddi beklentiler oluşmuş durumdadır. Türkiye'nin mevcut turizm politikasıyla ve bu iktidar zihniyetiyle bu eğilimlere cevap vermesi mümkün gözükmemektedir çünkü bunlar için her şeyden önce çevresel sürdürülebilirlik göstergelerindeki konumumuzu düzeltmemiz gerekmektedir. Zira, bu teklifte de görüldüğü gibi, turizmi geliştirmek için çevreyi yok ederek mesafe almaya çalışmak, gelecekte turizmi tamamen ortadan kaldırma riskini beraberinde getirmek demektir. Biz İYİ Parti olarak, bu hususta zamanı ve mekânı genişleten bir anlayışla turizmde çeşitliliğe gidilmesini, insanı ve dünyayı merkezine alan, çevreye, tarihe, kültüre saygılı sürdürülebilir politikaların oluşturulmasını hedefliyoruz, küresel gelişmeleri fırsata çevirecek şekilde turizmde dijital dönüşümü sağlayacak reformları gerçekleştirmeyi vad ediyoruz.

Bu duygu ve düşüncelerle konuşmama son verirken yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.01

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 20.29

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Enez KAPLAN (Tekirdağ)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 102'nci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

255 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Söz sırası Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kütahya Milletvekili Sayın Ahmet Erbaş'ta

Buyurunuz Sayın Erbaş. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA AHMET ERBAŞ (Kütahya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Turizmi Teşvik Kanunu'nda yapılacak değişiklikler hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum, Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Hepimizin bildiği üzere, turizm sektörü, dünyada olduğu gibi, ekonomik bakımdan yarattığı katma değer, oluşturduğu istihdam, cari açığın azaltılmasına olan olumlu etkisi, ülkemizin tanıtımına sağladığı katkı, yabancı sermayeyi ülkemize çekmesi, yöre halkının ekonomik refahına ve gelişmişlik düzeyine sağladığı katkı ve diğer birçok bakımdan ülkemiz için çok önemli ve vazgeçilmez bir sektördür.

Ülke olarak dünya turizm pastasındaki payımızı artırmak, dünyanın en çok ziyaret edilen ve en çok turizm geliri elde edilen ülkelerden biri olmak Kültür ve Turizm Bakanlığınca belirlenen temel hedeflerden biri olmalıdır. Tüm dünyayı 2019 yılı sonu itibarıyla etkisi altına almaya başlayan Covid-19 salgınının en fazla etkilediği sektörlerden biri turizm sektörü olmuştur. Kültür ve Turizm Bakanlığımız, Covid-19 salgınının sektör üzerindeki olumsuz etkilerini en aza indirmek ve kademeli de olsa başlayan turizm hareketlerinin ülkemize yönelmesini sağlamak için dünyada ilk örneklerden biri olan Güvenli Turizm Sertifikasyon Programı'nı başlatmıştır. Bu programın başarılı bir şekilde yürütülmesi sayesinde, pandemi döneminde ülkemize gelen ziyaretçi sayısında kaybımız yaklaşık olarak yüzde 60'lar bandındayken rakiplerimiz yüzde 75 ile yüzde 80 bandında kayıplar yaşamıştır. 2020 yılında ülkemizi ziyaret eden kişi sayısı Covid-19 pandemisine rağmen 16 milyona ulaşmıştır.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Maşallah.

AHMET ERBAŞ (Devamla) – Turizm geliri ise yaklaşık 12 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Gelinen bu aşamada bu kanun teklifi 2023 hedeflerimize ulaşılması için öncelikli önemi haiz düzenlemeler içermektedir. Kanunla getirilen düzenlemelerden bazıları şunlardır: Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezlerinin tespitine ilişkin yeni kriterler getirmiştir. Bu bölgelerde özel sektör katılımıyla turizm hizmetleri yönetim birliği kurulması öngörülmüştür. Konaklama tesislerinin ve plaj işletmelerinin Bakanlıktan Turizm İşletme Belgesi almaları zorunluluğu getirilmekte, kamu kurum ve kuruluşlarının misafirhanelerinin, vilayetler evi ile orduyelerinin bu düzenlemeden muaf tutulması öngörülmektedir. Bu belgenin alınmaması hâlinde iş yerinin faaliyetinin sona erdirilmesi yaptırımı da getirilmektedir. Lüks kampçılık turizm türünün ülkemiz mevzuatında yasal altyapısı oluşturulmakta ve kontrollü gelişimi sağlanmaktadır.

Bakanlığın kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezleri içinde her ölçekteki planları yapma, yaptırma, resen onaylama ve tadil etme konusundaki yetkisine ilave olarak, bu bölge ve merkezlerle çakışan alanlardaki planların Kültür ve Turizm Bakanlığı mutabakatıyla Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca yürütülmesi sağlanmaktadır.

Bakanlıkça ülke turizmine ve tanıtımına katkı sağladığı değerlendirilen ve boyları 39 metrenin üzerinde olan yatların Türk kara sularında faaliyet göstermelerine ve seyrine ilişkin usul ve esaslar belirlenmekte, bu durumda alınacak harçlar da Harçlar Kanunu'na eklenen tarifeye düzenlenmektedir.

Değerli milletvekilleri, sürdürülebilir turizm sürdürülebilir çevreyle mümkündür. Turizm canlı bir sektördür, yaşayan bir sektördür ve güncel olmalıdır. Turizmle ilgili hazırlanan kalkınma planlarında geçen fakat uygulanmayan en önemli konular şimdi tek tek hayata geçirilmeye başlanmıştır; genel turizm bölgesel turizmden daha fazla katkı sunulması, ülkenin turizm hedeflerine ulaşabilmesi için bu çalışmaların koordine edilmesi, yerel işletmelerin faaliyetlerinin kontrol altında tutulması, ziyaretçi odaklı planlamanın yapılması bunların başlıcalarıdır.

Biraz da yerelden bahsetmek istiyorum. Yerelde valilikler bir karar alıyor -turizmle ilgili bahsediyorum- belediyeler kendi kafalarına göre bir şeyler yapıyor, özel idareler başka planlar yapıyor, hâliyle, il kültür ve turizm müdürlükleri farklı projeler geliştiriyor, üniversitelerde turizm fakülteleri varsa akademi "En iyisini ben bilirim." anlayışında oluyor, birtakım sektörler de hiçbir bilimselliğe bakmadan, bu sefer de akademiye inkâr ederek kendi görüşüne göre hareket ediyor, içinde turizmi bilmeyen yöneticilerin olduğu turizm demekleri kuruluyor.

Şimdiye kadar turizmde en büyük sorun iletişim eksikliğidir. Yerelde ilim Kütahya'da olduğu gibi cevval bir Vali varsa işler doğru yürüyor, yoksa koordinasyon eksikliği büyük sıkıntılar yaratıyor. Kamunun parasını doğru kullanmak, turizm bileşenlerinin fikirlerini verimli şekilde değerlendirmek gerekmektedir. Bu konularda Bakanlığımızın, takip ettiğim kadarıyla, üç önemli çalışması var: Birincisi, şimdiye kadar güzelim ülkemizi bir lale figürünün arkasına sığınarak tanıtmaya çalıştık; deniz-kum-

güneş üçgeninden ayrılmadık; bir Kapadokya'yı, bir Mardin'i, Karadeniz'in yaylalarını, kaplıcalarıyla ünlü Kütahya ve Afyon'u görmezden geldik; ülkemize turist göndermeyen ülkelerin gazetelerinde, dergilerinde reklamlar vererek milyonlarca dolar harcadık ama şimdi, Bakanlığımız hem çok daha anlamlı reklamlar hazırlıyor hem de tanıtımın büyük kısmını sosyal medyalarla yapıyor. 3 milyar kullanıcısı olan Facebook 1,5 milyar kullanıcısı olan Instagram, bir saatte günlük olarak 1 milyar video izleten YouTube ve Twitter'da tanıtımlar yapılmasını çok önemli buluyoruz.

Bakanlığımızın ikinci önemli çalışması, açtığı ücretsiz halk plajlarıdır. Bu sene sayısı 7'ye ulaşan en az bin kişilik bu halk plajları seneye 15'e ulaşacak inşallah, bu sayı 50'ye de çıkar diye bekliyoruz.

Kültür ve Turizm Bakanlığımız, uzun yıllardır ihmal edilen "kültür" kısmına da önemli yatırımlar yapmakta, büyük bütçeler ayırmaktadır. Bunların en önemlisi Galata Kulesi, Sinema Müzesi, Sümela Manastırı, yirmi dokuz yıldır tamamlanması yılan hikâyesine dönen Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası binası, 29 Ekimde açılışının yapılacağı duyurulan İstanbul'un kültür mabedi olacağına inandığımız Atatürk Kültür Merkezi yani AKM ve kısa bir süre önce Bakanlığa devredilen, restorasyon çalışmaları başlatılacak olan Kız Kulesi'dir.

Ayrıca, arkeoloji kazılarının millileştirilmesi, kazı süresinin birçok yerde on iki aya çıkarılması, Göbeklitepe ve Aizanoi'deki son keşifler, Türkiye'nin ilk bölgesel kültür ve turizm markası ilan edilen Mezopotamya gibi çalışmalar uzun zamandır ihmal edilen kültür dünyamızın parlayan yıldızları olacaktır. Yani at binenin, kılıç kuşananın.

Uzun yıllar sonra masanın her iki tarafında da çalışmış olan bir Bakana sahibiz. Turizmde rakip olarak gördüğümüz ülkelere bakacak olursak; İspanya Turizm Bakanı ekonomist, İtalya Turizm Bakanı siyaset bilimcisi, Yunanistan Turizm Bakanı yazılım mühendisidir. Bu ülkelerde turizm gelir kaybı Avrupa Birliği'nin bütün teşvik ve desteklerine rağmen yüzde 80'leri bulmuştur, bizde ise bu oran bütün engellemelere rağmen yüzde 60'lar bandındadır, yıl sonuna kadar da bu oran inşallah düşecektir.

Pandemi gösterdi ki turizm bizim için en önemli gelir kaynağımızmış. Yabancı turistler gelmeyince, uçaklar kalkmayınca, otellere malzemeler verilmeyince; gıda, yeme içme, tekstil, ulaşım, konaklama, tur hizmetleri, uluslararası iletişim, marina hizmetleri, hediyelik eşya gibi tüm kalemler azalınca farklı sektörlerde ihracat rekorları kırmamız turizm olmadan ekonominin canlanmasına maalesef yetmedi.

İnşaat sektörüyle ilgili, ekonomik olarak tetiklediği 900 kalem olduğu söylenir. Turizm sektöründe de 900'e yakın kalem vardır, bu kalemler ya turizmi besler ya da turizmden beslenir. Şimdi, tüm bu ön yargıları bir kenara bırakmalı, kültür ve turizmi siyasetüstü görüp kalkındırmalıyız.

Değerli milletvekilleri, üniversite mezunu işsiz turizmci enflasyonuna sebep olmamak için dört yıllık turizm fakültesi açmaktan ve kontenjanlarını yükseltmekten vazgeçmeliyiz. Bunun yerine, iki yıllık meslek yüksekokullarında sektörde yabancı dilleri bilen aranan elemanlar yetiştirmeliyiz ama bunu yaparken turizm fakültesinde bu öğrencilerimizi yetiştirecek hocalarımızın da sektörde tecrübe sahibi olması zorunluluğunu getirmeliyiz.

Ayrıca, maalesef, otelcilerin meslek yasası yok, otelcilik meslek olarak görülüyor. "Turizm" denilince akla sadece acenteler gelmemeli. "Turizm acentesi" adı altında kurumlara organizasyon yapan firmaları "turizm" isminden ayırmak lazım; bunlara başka bir isim, başka bir statü bulmamız gerekiyor. Maalesef, otel sayısından fazla acentemiz var. Turizmle ilgilenen turizmci, eğitimle ilgilenen eğitimci, organizasyonla ilgilenen organizatör olsun. İllerde turizmi yönetecek kişilerin de turizm sektörünü ve yabancı dilleri bilmesinde fayda vardır.

Değerli milletvekilleri, daha önce çok önemsenmeyen ama pandemiyle beraber kullanıcı sayısı artan ve çok ciddi bir vergi kaybımızın olduğu bir konuya değinmek istiyorum. Bu konu, günlük kiralık evlerdir. Bu evler, hiçbir kontrolü olmayan, hiçbir resmiyeti olmayan kayıt dışı sektör hâline geldi. Diğer taraftan, oteller için, turizmciler için dünya kadar kurallar koyuyoruz, kanun yapıyoruz, cezai müeyyideler belirliyoruz ama konaklama açısından Kültür ve Turizm Bakanlığımıza, vergi açısından Hazine ve Maliye Bakanlığımıza, güvenlik açısından İçişleri Bakanlığımıza, sıhhi açıdan Sağlık Bakanlığımıza, izin açısından da belediyelere bağlı olması gereken bu sektör, turizmin en büyük rakibi hâline gelmiştir. 2019-2020 verilerine göre en az 700 milyon dolar vergi kaybımız olduğu tahmin ediliyor. Bu konuya da mutlaka Bakanlığımızın ve Meclisimizin el atması gerekmektedir.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Kütahya, yer altı ve yer üstü kaynakları, termal suları, el sanatları, tarihi ve kültürüyle ülkemiz için önemli bir turizm potansiyeline sahip kadim bir şehrimizdir. Turizm konuşulurken Kütahya'yı konuşmamanın imkânı yoktur.

Kütahya'mızın kültür ve turizm alanındaki bugüne dek saklı kalmış değerlerini canlandırmak, şehrimize tekrar kazandırmak ve gelecek nesillere aktarmak adına Gazi Meclisimizin kürsüsünden defalarca Kütahya'mızın güzelliklerinden bahsettim. Biz, kültür ve termal şehriyiz. Arkeoloji ve Maden Müzesi, Kütahya Kalesi, Çinili Camisi, Gözüm Şeyh Sultan Türbesi, Frig Vadisi, Kütahya Cafer Paşa Dârülkurrâsı, Dumlupınar Zafertepe Çalköy Zafer Anıtı ve Müzesi, Eğrigöz Kalesi, İkitaş Kanyonu gibi restorasyon, konservasyon, koordinasyon, inşaat, bağlantı yolları, projeler, parkur alanları gibi çalışmaları yapılan tüm kültür varlıklarımızın bir an evvel milletimizin hizmetine sunulmasını istiyor ve Kütahya adına bekliyoruz.

İsviçre Alplerine benzeyen, Türkiye'nin ilk ve tek termal kayak merkezi ilan edilen Murat Dağı ve Domaniç yaylalarına hem yatırımcılarımızı hem de turistleri davet ediyoruz.

Türkiye, jeotermal kaynakların zenginliği ve potansiyelinde Avrupa'da kaynak açısından 1'inci, dünyada ilk 7'nin içindedir. Kütahya, Frigya, Roma, Selçuklu ve Osmanlı'dan günümüze ulaşan şifalı sularıyla kaplıca termal turizmi ve termal sağlık turizmi denilince Türkiye'de ilk akla gelen şehirlerden biridir. Bunun sonucu olarak da ülkemizde sertifikalı 73 adet termal turizm merkezinin 9'u Kütahya'dadır. Ilica, Gediz Murat Dağı, Gediz Ilicası, Simav Eynal, Simav Çitgöl, Simav Naşa, Emet Termal, Emet Dereli, Emet Yenice, Tavşanlı Göbel, Hisarcık Esire, Yoncalı kaplıcaları Evliya Çelebi'nin "Dünyada ve Anadolu'da birçok kaplıcaı gezdim, gördüm ama bunun gibisini görmedim. Böylesi yeryüzünde yoktur." ifadeleriyle bahsettiği, hepsinin mineralleri ve sıcaklıklarının birbirinden farklı olduğu şifa kaynağı kaplıcalarımızdır.

Değerli milletvekilleri, yine, milletvekili olduğum günden bugüne kadar her konuşmamda Aizanoi'den bahsediyorum. Bu antik kenti küçük bir kazı alanı, birkaç kalıntı olarak düşünmeyelim; Çavdarhisar ilçemizde çok geniş alana yayılmış bir medeniyet bulunmaktadır. Amfi tiyatrosuyla, dünyada bilinen ilk borsasıyla, en sağlam şekilde korunmuş Zeus Tapınağı'yla iki bin yıldır ayakta kalmayı başarmış antik dünyanın ilklerindendir. Ben, izin verirsiniz yüce heyetinize -ilk defa herhâlde göreceksiniz- Aizanoi'yi de göstermek istiyorum: Evet, bu bir şehir; Efes'ten tarihi yaklaşık olarak dört yüz, beş yüz yıl daha gerilere gitmektedir.

Ayrıca, daha önce çok gündeme gelmeyen Seyitömer Höyüğü en az Göbeklitepe kadar tarihin akışına yön vermektedir; kazıkça medeniyetlere ulaşılmakta, Erken Tunç Çağı, Roma, Helenistik Çağı, Frig yerleşimleri ve Asur kalıntıları görülmektedir. Bu vesileyle, kazıların süresini on iki aya çıkaran, millileşmemizi sağlayan, kazıları Dumlupınar Üniversitesine devreden Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğüne teşekkür ediyorum. Buradan Kültür ve Turizm Bakanımızdan bir talepte bulunuyorum: İllere kaplıca sertifikası veriliyorsa, puanlama yapıyorsa Kütahya mutlaka 100 üzerinden 100 puanı hak ediyordur. Aizanoi ve Seyitömer gibi kültürel miraslara sahip Kütahya'mızın da Mezopotamya gibi bölgesel kültür, turizm ve termal markası ilan edilmesini bekliyoruz.

Sevgili milletvekilleri, Antalya'ya giderken, İzmir'e giderken bu antik kente, bu tarihî, şifalı, kuruluşun ve kurtuluşun şehri Kütahya'ya bir uğrayın, bu şehirde tarihi yaşayın, bu şehirde huzuru bulun, bu şehirde şifayı arayın.

Değerli milletvekilleri, 15 Temmuz hain ve kanlı işgal girişiminin 5'inci yılında şehitlerimizi rahmetle yâd ediyorum, gazilerimize sağlıklı bir ömür diliyorum. Genel Başkanımızın ifade ettiği gibi, kim, hangi karanlık senaryodan ilhamını alırsa alsın üzerinde yaşadığımız vatan toprakları tarih boyunca Türk milletinin kanıyla mühürlenmiştir. 15 Temmuz kalkışmasına karışan kim varsa, bu hain teşebbüse kim ortak olmuşsa, ismi, unvanı, mevkisi ne olursa olsun Türk askeri değildir, asla da olmamıştır. 15 Temmuz, insanın işgale karşı kahramanca direnişidir. Türk milleti ihanete geçit vermemiştir, Allah'ın izniyle sonsuza kadar da vermeyecektir.

Değerli milletvekilleri, kurban paylaşmak demektir, bayram kavuşmak demektir. Sevgimizi ve varlığımızı paylaştığımız, milletçe sarıldığımız bir Kurban Bayramı diliyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle sözlerime son verirken Gazi Meclisinizi ve yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Batman Milletvekili Sayın Necdet İpekyüz.

Buyurunuz Sayın İpekyüz. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, turizm teşvikiyle ilgili hazırlanan yasa teklifi tekrar bir torba yasa ve şu anda da Plan ve Bütçe Komisyonunda son görüşmeleri yapılmakta olan bir torba yasa var. Meclis tekrar bir yasama dönemini sona getirecek, bayram tatiline çıkıyor.

Bu torba yasalarla artık Meclis çalışamaz hâle geldi, çünkü herhangi bir etki analizi yapılmamakta, ihtiyaçlar belirlenmemekte ve ne olduğunu kimse bilmemekte. Nedir bilinen? İktidar partisinin çoğunlukla elini kaldırıp uygulamaya sokması. Ve giderek her getirilen torba yasa ne oldu? Daha da yaşamımızı zorlaştırmakta, kısıtlamaları getirmekte. Nasıl? Büyük çoğunluk için bir kısıtlama getirmekte. Büyük çoğunluk yerine bir azınlığı zenginleştirmeye doymuyorlar, ranta doymuyorlar, tercihlerini sadece o yönde kullanıyorlar. Peki, bununla mı? Hayır. Bir de yasaklar, engeller ve kendilerince meşru olan şeyi hoşgörüle, kendilerince meşru olmayan şeyi tümüyle reddedilmekte.

Turizm teşvikiyle ilgili konuya girmeden önce tekrar birkaç maddeye girmek istiyorum. Arkadaşlarımız da dile getirdi, birçok şey Anayasa'ya aykırı olarak uygulanmakta, Anayasa'ya aykırı olarak yürürlüğe sokulmaktadır. Nasıl? Tümüyle "Ben bilirim, ben isterim..." Ve bütün tartışmalarda parmaklar kalktığında sanki çoğunluğun aldığı kararlar geçerlidir, doğrudur, ki zaman zaman Anayasa Mahkemesi de reddedilmekte, kararları hiçe sayılmaktadır.

Arkadaşlar, turizmle ilgili konuşmamızda bölgeler arası eşitsizlikten, bölgeler arası sıkıntılardan söz ederken de Batman Milletvekili olarak bir konuya değinmek istiyorum. Bugün Grup Başkan Vekilimiz sevgili Beştaş konuşmasında -grup adına konuşma yaparken- şuna değindi, Zilan katliamının 91'inci yıl dönümüne. "Zilan" denilen yer Van bölgesinde, o dönem 15 bin kişinin katledildiği, Zilan Deresi'nin doğduğu, "Geliye Zilan" denilen bölge, Kürtçe "...^(x) kara gün diye anımsanıyor ve Batman'la ilişkisine gelince yüz elli yıl önce, yüz yetmiş yıl önce bir kısım insanlar Van'ın eteklerinden kalkıp Batman'ın -şu anda Batman, tabii, o dönemde Batman değil- "Kozluk (Hezo)" denilen bölgesine gelip yerleşiyorlar ve köylerden birinin ismi de Zilan. Niçin bunu söyledim? Arkadaşlar, yirmi bir gündür Batman'ın 9 köyünde -sonra 8 diye açıklandı- içme suyu yok, elektrik yok; içme suyu ve elektrik yok. Zilan'dan bugün farklı bir Zilan'a geldik ve elektriğin olmamasının nedenine çeşitli bahaneler uyduruluyor ama su temel insan hakkıdır, su olmazsa olmazdır. Bir taraftan "Pandemiyle mücadele, fiziksel mesafe, maske, hijyen" diyeceksiniz, bir taraftan içme suyu olmayacak ve ne oldu biliyor musunuz? Yirmi gündür... 21'inci yüzyılda önceki gün akşam saatlerinde İsa Üke, 16 yaşındaki bir genç boğularak yaşamını yitirdi. Peki, niçin boğuldu? Arpayı harmanlamak için, yellemek için çalışırken her tarafı toz olmuştu ve Zilan köyü -deyim yerindeyse- deresi, akan çayıyla, kanallıyla, yakındaki barajıyla suyun içinde susuz olduğu için kanala girdi ve boğuldu ve ambulans da yetişemedi. Şimdi, İsa Üke'nin boğulması, yaşamını yitirmesi bir kaza mı, cinayet mi? Peki, yirmi bir gündür su yoksa... Olayı nereye getiriyorum, yerel yönetimlere getiriyorum şimdi; az önce kayyumlardan söz edildi. O kentin Valisi atanmış ama o kentin seçilmiş görevde değil, makamı işgal edilmiş, kayyum oturuyor. Yirmi bir gündür, o kenti yöneten Vali -yeri geldiğinde de kendisine "Belediye Başkan Vekiliyim" diyor- bir sormaz mı, ya, bu 9 köyde içme suyu olmayan insanlar nasıl yaşıyor? Kim inanacak ona? Ve hâlâ taziye gitmemiş. Bugün buraya çıkmadan sordum, yaşamını yitirenlerin acısı da paylaşılmıyor çünkü gittiğinde "Sen neredeydin?" denilecek. İşte, arkadaşlar, kayyum ile seçilmişlerin arasındaki fark budur, nokta; bu bilinsin. Kimse, seçilmişlerin yerini atanmışlar tutamaz, tuttuğu zaman da gidip bakamaz, haklının yanında yer alamaz.

Şimdi, turizmle ilişkisi, arkadaşlar, bir ülkede turizmin gelişebilmesi için, turizmin önünün açılabilmesi için dünyada huzura, barışa ve gelişmelere bakılır. Bir yerde demokrasi kaybediyorsa, huzur kalmıyorsa, şiddet ortamı egemenleşiyorsa, otoriterleşme artıyorsa turizm gelirleri kısa süreli artsa bile giderek özelliğini yitirir. Niçin? Arkadaşlar, bu teşvik paketi getirilmiş Komisyonla tartışılmış, birçok maddeyi ilgilendiriyor fakat kabaca baktığımızda, bir, kayyumlar atanıyordu; şimdi kayyum atanmayan yerler için -deyim yerindeyse- yerel yönetimlerin elleri kolları bağlanıp, yetkileri alınıp, yetkileri merkeze bağlanıp bütün her şey "Biz biliriz."e dönüşüyor, orada yerel yönetimler sembolik bir tarza dönüştürülüyor ama şunu da yapmayı unutmuyorlar: "Su getireceksin, çöp toplayacaksın, kanalı döşeyeceksin." Para pul işine gelince "Ben Ankara'dan halledeceğim, Bakanlıktan." Başka? "Ben ruhsatı vereceğim." Bugüne kadar yerel yönetimler çeşitli ruhsatlar veriyordu turizm konusunda, işletmeler, plajlar, küçük işletmeler hakkında. Onlar merkeze gelecek ve bu merkeze verilen yetki yetmiyormuş gibi, ayrıca "Çeşitli kurullar oluşturulup onun parası da merkeze yatırılacak." deniliyor.

Peki, arkadaşlar, yerel yönetimlerden söz edilirken, yerel esnaf ne durumda? Hiç. Çünkü tercih hep büyükten yana; siz "turizmcı" dediğinizde büyük devasa tatil köyleri, büyük oteller, beş yıldızlı, şatafatlı mekânlar, lüks içinde yaşayanları düşünüyorsunuz ve yurt dışından gelip yeşil yeşil dolar harcayanları, sadece kum ve sahili düşünüyorsunuz. Peki, orada incik boncuk satanı, peki, orada kafe işleteni, orada bahçede gül diken, bahçıvanlık yapanı, garsonu, emek harcayanı? Görmüyorsunuz. Uçaktan veya karadan gelen yolcuyu alıp minibüsüne bindiren, taksiye bindirip götürüp getireni? Onu da düşünmüyorsunuz. Sadece kendi gözünüzde onlara bir tercih yaratmak.

Biz, "İş ve Aş Buluşmaları"yla ilişkili Antalya'ya gittik geçtiğimiz ay; kafe işletmecileri perişan düzeydeydi, tekrar burada söylemişim, restoranlar, işletmeler şunu diyor: "Açıldığı gibi ilk iş, elektrik şirketleri geldi 'Paranızı ödemiyorsanız, elektriğinizi keseceğiz.' İlk iş 'Doğal gazınızı ödemiyorsanız, doğal gazınızı keseceğiz.' Siz, böyle mi turizmi geliştireceksiniz? Sizin gözünüzdeki turizm geliştirmesi... Hedefiniz 35 milyarlık bir gelirdi, tutturamadığınız için tümüyle bir keyfiyete dönüştürdünüz ve ne yaptınız arkadaşlar? Pandemi döneminde turizmi bile kullanmaya kalktınız. Geçtiğimiz yıl verilerle oynadınız sanki sahilde

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

virüs yokmuş gibi ve insanların gelmesini istediniz, insanlar yine gelmedi.

Arkadaşlar, hâlâ aşı oranları tartışılıyor, "Aşılar yapalım." deniliyor. Aşı gelecek mi, gelmeyecek mi, güvensizlik ortadayken bizler sizin yapmadığınızı yapıyoruz; bütün arkadaşlarla gece gündüz Kürtçe, Zazaca, Arapça "Aşı olun." çağrılarını yapıyoruz aşı oranları yükselsin diye. Dışişleri Bakanı yurt dışında turizm adına şunu konuştu: "Turistin göreceği yerdeki herkes aşılanacak." Peki, turistin görmediği yer ne olacak? Orada çalışan ne olacak? Bunlarla ilgili bir düşünce yok. Siz böyle yaptığınız sürece gitmez.

Şimdi, yerel yönetimleri görmüyorsunuz, peki, demokratik kitle örgütleri var mı? Sivil toplum örgütleri var mı? Onlar da yok, onlara da danışmıyorsunuz çünkü onlar size itiraz edecekler; itiraz edecekleri için Meclise çağırıyorsunuz, komisyona çağırıyorsunuz, valiliklere de çağırıyorsunuz. Şu anda ne yapıyorsunuz? Çıkaracağınız bu torba yasada -gelen yasa teklifinde- daha önce uzmanların, demokratik kitle örgütlerinin, sivil toplum örgütlerinin çeşitli uzmanlıklara göre derecelendirme yapacakları yetkiyi onlardan alıyorsunuz, valilere veriyorsunuz. Bu mu sizin bakış açınız? Bu mu insanların geleceğiyle ilgili belirleyeceği kararları almak? Hani "27'nci Dönem" diyordunuz, hani "Cumhurbaşkanlığı sistemi" diyordunuz; "Yeni sistemde yerel güçlenecek, yereller özerkleşecek." diyordunuz. Hiç de alakası yok. Size ait olan şeyleri merkezde tutmaya çalışıyorsunuz, size ait olan şeylerde otoriterleşmeye çalışıyorsunuz; size karşı çıkanlara ise tümüyle "Terör, terör..." deyip kapatmaya çalışıyorsunuz. Bunları artık kimse yemek istemiyor ama bir yaptığınız şey var: Tekçilik ve tekelleşme. Nasıl ki marketlerde tekelleşme yapıyorsunuz, nasıl ki müteahhitlerde tekelleşme yapıyorsunuz, nasıl ki yönetimde tekelleşme yapıyorsunuz, nasıl ki birçok şeyde "Tek ben bilirim, tek dil..." her şeye bakıyorsanız, şimdi de otellerde bir tekelleşmeye gidiyorsunuz ve Bakan zaten bir şirket sahibi. Küçük butik oteller, küçük işletmeler... Turizm denilince bölgeler arası eşitsizlik yok.

Bakın, arkadaşlar, "İş ve Aş Buluşmaları"nda gezdiğimiz yerlerden biri Van'dı. Van'a gittiğimizde... Van, son dönemdeki en büyük gelirini turizmden, İran'dan sağlıyordu. İran ile Van arası her gün mültecilere göz yumanlar... Yürüyerek geliyorlar, kimi zaman minibüste kimi zaman kışın donarak yaşamlarını yitiriyorlar. Van ile İran arasındaki minibüs hatları çalışmıyor, neden? Arkadaşlar, Kapıköy Sınır Kapısı kapalı ama insanlar İran'dan uçağa biniyor, Antalya'ya gidiyor, İstanbul'a gidiyor ama Van'a ilişkin bir düzenleme yok. Az önce konuştum, yine kapı kapalı. Peki, yani bu nasıl bir turizm teşviki olacak? Siz nasıl bunu düzenleyeceksiniz? Siz sadece sahili mi düşünüyorsunuz? Yani sizin turizm anlayışınız nedir?

Beton, biraz önce Sur'dan söz edildi. Ya, siz gelin, bakın Hasankeyfe; içiniz ağlar, yüreğiniz yanar. Siz bunu yaptığınız zaman, sizin gördüğünüz turizm "yeşil" dediğiniz paranın dışında bir şey değil. Neden yeşil diyorum? Ya, ormanları -düzenleme getirmişsiniz- yaktığınız yetmiyor, ormanları söndürmeye gitmiyorsunuz, söndürmeye gidenlere engel oluyorsunuz, bir taraftan da siz ormanları maden ocaklarına peşkeş çekecek düzeye getiriyorsunuz. Mersin'e gittik, taş ocakları için ormanları yok ediyorsunuz, Karadeniz'de yine öyle. Siz yeşili yok ediyorsunuz, yeşille ilgili geleceğiniz yok. Ormanları yok ederken, şimdi, bu torba yasa teklifinde bir de bir şey daha getiriliyor. Lüks cadılar için ormanlık alan kullanılabilir ve bunu Bakanlık belirleyecek, çöpü belediye toplayacak, oranın temizliğini yapacak, hizmet götüreceksin, yetkiyi Bakanlık verecek. Ya, yerel yönetimlerle, seçilmişlerle -bu kim olursa olsun- siz iş birliği yapmadığınız sürece, yapmadığınız sürece idare edemezsiniz, idare edemediğiniz gibi, siz ileriye de gidemezsiniz.

Bir diğeri, ya, arkadaşlar daha bir ay önce birçok konuda pandemide biz şunu söyledik, ne dedik? "Ya, esnaf perişan, yoksul perişan, gerçekten asgari ücretle çalışanlar perişan, öğrenciler perişan; kadınlar, emekliler ve hiçbir geliri olmayanlar perişan.

Birçok ödemeyi faizle yaptınız, çiftçilerle ilgili faizle yaptınız, esnafla ilgili faizle yaptınız ama burada turizmle ilgili yapılandırdık, geçtiğimiz yıl da bu yıl da faizsiz erteleme. Şimdi, bunu yapanlar, hedefi tutturmaya çalışanlar insanların kaynağını hiç düşünmediği gibi, yoksulluğu geliştiriyorlar ve daha da yoksulluğa neden oluyorlar. Yerel yönetimlerdeki bu yetkilerden biri de arkadaşlar, şöyle yapıyor: Yerel yönetimlere geçmişte bir yetki vermişler -işte plajla ilgili küçük işletmelerin- şimdi bunların hepsi alınıyor. Geldiğimiz aşamada çalışanlar hiç yok, küçük yerler yok, esnaf yok; sadece büyük, büyük dedikleri alanları düşünüyorlar ve büyük alanları, işte kimi zaman golf sahasına, lüks çadırlara, otellere, tatil köylerine açıyorlar. Peki, bölgeler arası eşitsizlik? Yok. Peki, insanların tarihine sahip çıkma? Yok. Kültürüne sahip çıkma? Yok. Sadece kendi kurumlarını düşünüyorlar.

Hani "yerli, millî" deniyor ya, "yerli, millî..." Arkadaşlar, 39 metreden daha büyük yatı olanlar gelip başka bir bayrakla -ki Türkiye'nin 3 tarafı denizlerle çevrili- burada işletmecilik yapabilecekler, çalışabilecekler. 39 metreden büyük olmadığı için -yani öyle milim milim hesaplanmış- gelin, yapın. Hani uçak yapılıyordu? Hani özel araba yapılıyordu? Hani uçan araba yapılıyordu? Hâlâ 39 metreden büyük şeyiniz yoksa bunu abartmaya gerek yok, bunu konuşmaya gerek yok. Siz birilerine ortam yaratıyorsunuz, tercihiniz sermayeden yana, tercihiniz yurttaşın zararına. "Teşvik" dediğiniz şey kendi yandaşlarınıza teşviktir ama başkalarına engeldir, başkalarına barajlar yapmaktır, önlemektir, tümüyle yasaklar getirmektir.

Ne yapılıyor? Arkadaşlar, bir diğer yapılan şeyi -çok şaşıracaksınız- bakın size göstereyim. Bakanlar normalde çevreyi korur, yeşili korur, geleceği korur, insanların sorunlarına eğilir. Şöyle -biraz küçük, büyütemedim- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ilan vermiş, 6 milyon 68 bin liradan ihale başlamış, "Açık artırma ile satılacak, gelin, girin." Ya, çevreyle ilgili, şehircilikle ilgili bir Bakanın çevreyi koruması, doğayla ilgili, ekolojiyle ilgili konuşması lazım; ilan veriyor ya, ilan, satılık ilanı veriyor. Özelleştire özelleştire memlekette yer bırakmadınız ve bu özelleştirmeler yağmaya dönüştü çünkü size para yetmiyor, yetmiyor. Borçlandırma da yurttaş değil, yarara değil... Az önce ben söz ettim elektrikle ilgili, 3 milyar elektrik şirketlerine verdiniz, pandemi döneminde zarar ediyorlar. Batman'ın 8 köyü yirmi bir gündür susuz ve İsa Üke öldü, yaşamını yitirdi. Kalkmışlar, bugün suyu bırakmışlar. Neden? Çünkü gelen giden, taziye için. Siz böyle yaptığınız sürece hiçbir yeri geliştiremezsiniz.

Bir diğer konu arkadaşlar, siz gerçekten bölgeler arası eşitsizliği gidermek istiyorsanız, turizm konusunda gelişmeler istiyorsanız yapacağınız konulardan biri de barışla ilgili, güvenle ilgili değil, güven geliştirici politikalar geliştirmeniz lazım. Bu güven geliştirici politikalarından biri de ana dili meselesi, gündeme getirildiğinde hep karşı çıkıyorsunuz. Ben az önce okudum, İstanbul'da dağıtılan broşürlerde -28 tane dilde broşür dağıtılıyor- bir tane Kürtçe broşür yok ve biz biliyoruz Kürdistan Bölgesel Yönetimi'nde, Karadeniz dâhil, Akdeniz dâhil birçok yere gelen giden insan var ve Türkiye'nin Kürdistan Bölgesel Yönetimi'yle ilişkisinde sadece petrol veya gıda değil, turizm de ciddi bir şekilde etki alanına girmekte, gerek sağlık alanında gerek birçok alanda. Peki, bununla ilgili niye bir düzenleme yapmıyorsunuz? Orada refleksleriniz ortaya çıkıyor. Eğer gerçekten samimiyseniz, gerçekten bu işe inanıyorsanız bununla ilgili de bir düzenleme yapmanız lazım ama sizin yaptığınız şey, sadece özelleştirmeye ilgili çalışıyor. Niçin bunu söylüyorum?

Arkadaşlar, az önce Bakanlığın şeyini söyledim. Yani birçok kurum geçmişte şunu söylerdi: Hangi bakanlıkta çalışıyorsan "Sizin eğitim tesisiniz var mı, sosyal tesisiniz var mı?" Ve tutun, Millî Eğitim Bakanlığından, Sağlık Bakanlığından, Orman Bakanlığından, Tarım Bakanlığından -ki bakanlıkların ismi değişiyor- birçok yerde sosyal tesisler ve eğitim tesisleri açılırdı ve bu sosyal eğitim tesislerinde kimi zaman insanlar, oradan başka lüks yerlere gidemeyenler yararlanırlardı veya gerçekten eğitimler verilirdi. Hoş, zaten eğitimden vazgeçtiniz, ne liyakat var ne eğitim var, her şeyi kendiniz yapıyorsunuz. Arkadaşlar, daha geçtiğimiz hafta Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle 18 tane sosyal amaçlı yapılan, eğitim tesisi olarak kullanılabilir 18 tane yerin satışı, özelleştirilmesi, kiraya verilmesi, işletmesinin başka yere verilmesi kararı bir sabah çıktı. Ya, siz böyle mi turizm

teşvikinden söz edeceksiniz? Siz turizmi kendinize yetmiyor diye düşünüp birçok emekçinin yararlanabileceği alanları satmakla mı düşünüyorsunuz? Marmaris'te, Kuşadası'nda, Seferihisar'da, Manavgat'ta, Didim'de, Gökçeada'da, Beşiktaş'ta, Boğaz'da yer satarak mı, yer kiraya vererek mi düşünüyorsunuz? Sadece kafanız buna mı çalışıyor? Siz böyle yaptığınız sürece, biz her seferinde "Ya, saraydan, sermayeden, savaştan yana bir tercihte bulunuyorsunuz." dediğimizde kıyamet kopuyor ama para oraya gidiyor. Para yurttaşla gitmiyor, para bölgelere gitmiyor, para yoksula gitmiyor; para Türkiye'nin geleceğiyle ilgili endişesi, kaygısı olanlara gitmiyor. Para size gidiyor, "siz" dediğim belli bir azınlığa gidiyor, tekelleşmeyi düşünen iktidara gidiyor ve doymuyorsunuz, doymuyorsunuz. Ya, "Biz bize yeteriz." diyorsunuz, inanın biz size yetemiyoruz, yetemiyoruz. Yani, siz böyle devam ettiğiniz sürece hiçbir yerden de çıkmazsınız.

Bir diğeri... Arkadaşlar, hep katılımdan, hep eşitlikten söz ediliyordu. Ve bu eşitlik ve katılımdan zaten -az önce söyledim- yerel yönetimlerin yetkisi alınıyor, kayyumlar atanıyor, birçok muhalif sese, muhalif derneklere, sivil toplum örgütlerine itirazlar getiriliyor, hiçbir görüşü alınmıyor. Bir taraftan da isimlerinde çeşitli vakıflar olan, çeşitli kurumlar olan kurumları, her şeyi Cumhurbaşkanlığı yetkisine veriyorsunuz. Cumhurbaşkanı atar, Cumhurbaşkanı belirler, Cumhurbaşkanı kişi sayısını, maaşını, denetimini her şeyden muaf tutuluyor. Sayıştaydan muaf tutuluyor, bütünüyle oraya veriliyor. Şimdi, burada Yunus Emre Vakfı var; ya, kaç kişi atanacak, kaç kişi çalışacak, nasıl olacak hiç belli değil. Tümüyle Cumhurbaşkanlığına verilmiş ve buna, bize Meclise, Parlamente'ya parmaklarımızı kaldırıp onay vermemiz isteniyor. Böyle bir onay olur mu? Ya, bu Cumhurbaşkanı neymiş? Sadece bu Parlamente'da bizim çıkardığımız kararlarla atacağı imzalara zamanı yetmez, yirmi dört saat imza atmasına yetmez. Ya, bu ne "Superman"miş ki bu kadar yetkiyi veriyoruz ona. Hani, yetki paylaşılacaktı, hani yetki yerele verilecekti, hani yetki her tarafta eşit dağıtılacaktı. Hiçbir yerde yok çünkü kaygı var, korku var, giderek kaybetme korkusuyla beraber korkuyu yaymaya çalışıyorlar. Ve bu da yetmiyor, bütün yasaları giderek bütün yasama organını işlevsiz hâle getirip kendi lehleri ve tercihleri konusunda değiştirmeye kalkıyorlar. Bundan bir an önce vazgeçmek lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı).

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bunu yapmadığımız sürece Türkiye'de değil ki bir teşvik, siz teşvik değil, tümüyle yasakları, kısıtlamaları getirirsiniz sadece kendi lehinize olan şeyleri düşünürsünüz. Teşvik vermek istiyorsanız, teşvikten yana olmak istiyorsanız, çoğunluktan yana olun. Çoğunluktan yana olmak demek, asgari ücretten vergi almamak demektir, emeklinin yanında olmaktır, emekliye 2 bin liradan fazla gelir sağlamaktır. Eğer çoğunluktan yanaysanız gelin, emeklilerle beraber yaşlılık aylığı alanlara da 2 bin lira para verelim. Devlet madem "Yaşlısınız, bakıma muhtaçsınız." diyor, gelin, onlara da o parayı verelim. Çoğunluk olmak, tercihinizi vatandaşın yana kullanmak istiyorsanız barıştan, demokrasiden, özgürlükten yana olun; teşvik budur, bunu yaptığınız sürece kendi önünüzü de memleketin önünü de açarsınız, bunu yapmazsanız da biz geldiğimizde buna talibiz, yapmaya hazırız.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Çetin Osman Budak.

Buyurunuz Sayın Budak. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine söz almış bulunmaktayım. Bununla ilgili hem partimizin hem turizm bölgelerinin hem de şahsımın görüşlerini sizlerle paylaşacağım.

Değerli arkadaşlar, turizm, Türkiye'de planlı bir şekilde 1970'li yıllarda başladı. Aynı zamanda, ülke Kıbrıs Barış Harekâtı'yla birlikte mücadele ederken bir taraftan da planlı kalkınmayla ilgili turizm yatırımlarının startını verdi. 74 yılıydı ve bu turizm yatırımları Antalya'nın Kemer bölgesinde, altyapısıyla, üstyapısıyla, telekomünikasyonu, her şeyiyle planlanmış ve 20 bin turiste hitap edecek yatak kapasitesiyle dört dörtlük bir planlamaydı. Tabii birçok şey ülkede 70'li yılların sonuna doğru gelişti ve 80 darbesi, arkasından üç yıl darbeye yönetilmiş bir ülke ve arkasından Anavatan Partisinin gelmesiyle tahsislerin hızlı bir şekilde hayata geçirilmesi söz konusu oldu ve Kemer ilk yapılanan bölgedir. Türkiye'de ilk yapılanan, planlı bir şekilde turizmin kalkınmasındaki ilk bölgedir.

O dönemde, Cumhuriyet Halk Partisi iktidarı döneminde, planlama anlayışıyla turizm yatırımları hayata geçirilmek üzere planlanmış ve 1980'den sonra da tahsisler verilmiş, özellikle de yine, Kemer bölgesi çok hızlı bir şekilde kalkındı. Tabii ki bununla birlikte Antalya da hızlı bir şekilde kalkınmaya başladı.

O dönemde, 20 bin yatak kapasitesiyle yapılmış bir planlama, değişik bölgelerde -orman arazileri, hazine arazileri- tahsisler verilerek şu anda 150 bin yatak kapasitesine ulaşmış bir bölgeden bahsediyoruz. Yani planlama, buralarda devreye giriyor, siz eğer planlamazsanız daha sonra çevre sorunlarıyla boğuşmak zorunda kalırsınız. Sadece Turizmi Teşvik Kanunu'ndaki değişikliklerle de bunu çözmeniz imkânsız.

Bakın, turizm çok kırılgan bir sektördür fakat Türkiye'nin de göz bebeğidir, Türkiye'de doğrudan döviz kazandıran tek sektördür. İşte, 2019 yılında ülkeye 35,5 milyar dolar döviz kazandıran sektörden bahsediyoruz. Aynı zamanda da sayıyla ölçüyoruz, aslında sayı değil. Yani burada, nicelik değil, nitelik son derece önemli. Yirmi yıllık iktidarınızda bir türlü şu nitelik meselesini masaya yatırmadınız. Tek yönlü gelişen bir turizm, sahillere yüklenmiş bir turizm; aynı zamanda, örnek vermek gerekirse, Antalya, Muğla, Aydın bölgesinde inanılmaz bir nüfus yoğunluğu, kentin yüz ölçümü artık o nüfusu kaldıramaz duruma gelmiş.

Sezonun en yüksek olduğu dönemde, Antalya'da, ortalama 1 milyon nüfusa daha bakmak durumunda kalan bir yerel yönetimden de bahsetmek lazım. Muğla'da da aynı şekilde. Bodrum Belediye Başkanı isyan ediyor, "Sezon geldiği zaman benim nüfusum bu kadar ama üstüne 1 milyon kişiye daha hizmet vermek durumundayım, bu konuda bana en ufak bir destek de gelmiyor, hatta normal bütçelerimizin bile çok altında rakamlarla biz belediyeyi döndürmek durumunda kalıyoruz." diyor.

Şimdi, Antalya'nın nüfusu 2,5 milyon, ortalama 1 milyon da yaz aylarında nüfus yüklemesi oluyor. Şimdi, burada, o kentten, gelecekte, bundan sonraki gelecekte siz nasıl gelir bekleyeceksiniz, döviz bekleyeceksiniz? Onun için altyapı yatırımlarıyla ilgili siz, özellikle, bu destekleri vermelisiniz ki Turizm Bakanlığı olarak, örneğin, arıtma tesislerinin yapımını üstlenebilirsiniz. Arıtma tesislerinin yapımını üstlendiniz, borçlandırın yine belediyeyi, "Yirmi beş senede geri öde bana." deyin. Bunları planlamadan siz üstyapıya durmadan birtakım yeni kararlar alarak, işte bir yerde 100 bin dönümlük arazinin üzerine Dubaili, bilmem nereli, "Dünyanın en zengin insanlarını buraya getireceğiz, çok pahalı turizm yapacağız." dersiniz aynı zamanda yine Antalya sahillerinde mera olan bir bölgeye, 3.200 dönümlük bir alana "Ben 3 golf oteli ve bunun yanına da golf sahası yapacağım." dersiniz yine, turizmi dar bir alana, deniz kıyılarına hapsetmiş olursunuz; bu kentlerin kaldıramayacağı nüfusları buraya yüklemiş olursunuz ve niteliği de böylece artıramazsınız.

Şimdi, 2003 yılında Türkiye'deki kişi başına ortalama turizm geliri 850-900 dolardı arkadaşlar. 2019 Türkiye'nin en çok turist aldığı yıl -2019 yılı, pandemiden önceki yıl- kişi başına ortalama turizm geliri 666 dolar, nereden nereye. Eğer o kaliteyi

sürdürebilmiş olsaydık, 2000'li yılların başı, 90'lı yılların ortalarındaki kaliteyi devam ettirmiş olsaydık, 2019 yılında artı 8 ila 12 milyar dolar arasında ülkemize daha fazla gelir, daha fazla döviz gelecekti. Şimdi bunu da böyle değerlendirdikten sonra, bu Teşvik Kanunu'yla ilgili -biraz sonra maddelere geçeceğim, o maddelerde de değineceğim sizlere- çevre ve turizm ilişkisini de burada göz ardı etmemek lazım.

Şimdi, dönüyorsunuz, Antalya'da ya da Muğla'da ya da Aydın'da ya da turizm destinasyonlarının olduğu ilçelerde, çevreyle ilgili birtakım konularda son derece duyarsızsınız. Antalya ve Muğla'da, eğer uçakla oralara giderseniz arkadaşlar, başınızı aşağıya doğru çevirin, o dağlar sanki harpten çıkmış gibidir; her yer mermer ocakları, taş ocakları. E, şimdi, bu kente siz turist getirmek istiyorsunuz bir taraftan, bir taraftan maden ruhsatı vermek istiyorsunuz. Karar verin, turizm mi yoksa başka gelirler mi, madencilik gibi? Eğer bunları, madenleri, siz ekonomiyi kazandırmak istiyorsanız, bu vahşi madencilik de ortadan kaldırıncı çünkü turizm sürdürülebilir olmalıdır, böyle giderse biz turizmi sürdüremeyiz.

Örnek vermek gerekirse, son günlerde medyada da sıklıkla duyuyoruz, on yıldır Saros Körfezi'ne bir liman yapılmak isteniyor. Şimdi, kol bükülerek, Saros Körfezi'nde bir liman yapılması isteği ortaya çıktı ve hızlandı. Pekî, Kuzey Ege'nin incisi, dünyada örneği olmayan Saros Körfezi'ne bu limanı neden yapıyorsunuz? Efendim, işte, BOTAS'ın doğal gaz aktarma limanı olacakmış. Yer mi yok? Bakın, İstanbul'da 80'li yıllarda, 90'lı yıllarda, Kemerburgaz'da, Şile'de turizm yapılıyordu, Erdek'te turizm yapılıyordu, Mudanya'da turizm yapılıyordu; Marmara'yı bitirdiniz.

Dibimizdeki 10 milyon nüfuslu komşu, 10-15 milyon arasında turist alan bir ülkeden bahsediyoruz; dibimizde ve onların sezonu da çok kısa, Karadeniz'e kıyısı var 2 şehirde, 10-15 milyar dolar da gelir elde ediyor. Bunlar örnek olmalı. İstanbul medeniyetlerin beşiği, İstanbul 3 büyük imparatorluğa başkentlik yapmış bir kent; turizmde siz eğer sadece kıyılara yüklenirseniz, sizin oradaki 3 imparatorluğa başkentlik yapmış tarihinizi, sanatınızı, kültürünüzü yok edersene ve yağma zihniyetiyle buraları talan ederseniz, yarın turizmden bahsedemeyiz.

Arkadaşlar, altyapıyla ilgili... Bakın, artık bu sahil kentleri, sahil turizmi ilçeleri, destinasyonları yükü taşıyamaz durumda. Ya sayıya yükleneceksiniz, bugünkü durumu yaşayacağız ya da niteliğe yöneleceksiniz, bunun için de alternatif turizm şarttır. Alternatif turizmi de sırayla söyleyeyim: İnanılmaz bir tarih var, sadece Göbeklitepe, tanıtımını yapın sadece Göbeklitepe Türkiye'ye 10 milyon turist getirir, Urfa'daki Göbeklitepe. Bunun dışında Karadeniz kıyıları... Geçtiğimiz günlerde ekonomi masasıyla Trabzon, Giresun, Ordu seyahatinde turizmi de konuştuk. Tabii orada en çok çay ve fındık konuşuluyor, orada da çok büyük yıkım var, şimdi konumuz değil ama arkadaşlarımız orada tekrar, yarın bir ziyarete gidiyorlar -hatta Mecliste de arkadaşlar var, biraz sonra ayrılacaklar- yine oraya çalışmaya gidecekler ama şunu söyleyeyim, Trabzon'a 2019 yılında 650 bin Arap turist gelmiş. Bunun dışında Irak'tan gelenler de var, Dubai'den gelenler de var, Birleşik Arap Emirlikleri'nden, efendim Suudi Arabistan'dan gelen var, şu anda 50 bini bile bulamıyorlar. Pandeminin etkisi olabilir ama altyapıyla ilgili maalesef Karadeniz'de, Trabzon'da, Giresun'da, Ordu'da en ufak bir yatırım yok, yatırım yapmadan gelir elde edemezsiniz. Aynı zamanda bir projeden de bahsedeceğim, bizim kırsalımız, Karadeniz'in kırsalı, Karadeniz'in yaylaları, Ege'nin yaylaları, Akdeniz'in yaylaları turizm için son derece elverişli. Yayla turizmiyle ilgili burada çok önemli girişimlerde bulunulabilir ama bir kanun yok. "Kırsal turizm kanunu" adında bir kanunumuz yok. Efendim, biz teşvikle ilgili sürekli değişiklikler yapıp belli, adrese teslim birtakım yatırımları yaparken bunları da değerlendirmek lazım.

Fiyatlarla ilgili bugün bir turizmci arkadaşla konuştum "Antalya'daki beş yıldızlı otel ortalaması nedir?" dedim "40 doları geçmez." dedi; çok kötü, çok hazin. Her şey dâhil, ultra her şey dâhil; yeme, içme, efendim aklınıza gelen her şey dâhil 40 dolar, yazıktır.

Şimdi, yine, millî gelirdeki paya baktım, 2003 yılı ile 2019 yılı arasında; 2003 yılında Türkiye'nin gayrisafi millî hasılasının 4,4'ü turizmden elde ediliyormuş, en iyi yıl olan 2019'da da 4,6, bir arpa boyu yol katedilememiş. Bu politikalarla, bu rakamların geriye düşme ihtimali de son derece yüksektir.

Son iki yılda, değerli arkadaşlar, pandemi döneminde sektörün borçlarına da baktık: 2 milyar 100 milyon dolar daha borçlanmış sektör. Bakın, 2016 yılında Rusya'yla olan uçak krizinden dolayı sektör inanılmaz borçlanmıştı dolayısıyla kentin bütün faktörlerini etkilemişti. Nedir bu bütün faktörler? Efendim, turizmde çalışan emekçiler işlerinden olmuştu ve bu, ders olmadı bize. İki pazara sırtını dayamış bir ülkede bir pazar, dış politikadaki hatalardan dolayı aksadığı zaman turizminiz çöküyor; bu da yanlış, bu da sürdürülebilir değil.

Efendim, çalışanların kısa çalışma ödeneğiyle ilgili -bakın, burada bir uyarı yapıyorum- 30 Haziranda sona gelindi, şu kanun teklifine bir madde eklenebilirdi çünkü Cumhurbaşkanının da yetkisi kalmamıştı. Bir madde eklenebilir ve de uzatılabilir. Şimdi, duyacaksınız, yakın bir zamanda inanılmaz bir işçi kıyımı olacak. Zaten geçen sene hiçbir kuruş gelir olmadı, herkes köyüne döndü, aç bılaç bir senesini geçirdi. Sezon açıldı, bu sene bir ümit vardı, çalışanlar şu anda maalesef işlerini kaybettiler ve yüzde 30 kayıp olduğunu da tespit ettik.

Aynı zamanda esnaf, değerli arkadaşlar, turizm bölgelerinde esnaf bitik, bitti. Esnafa destek yok, o esnaflar sadece turizme çalışıyorlardı. İşte, bu esnafın içinde lokantalar var, kafeler var, efendim barlar var, incik boncuk satan yerler, hediyeelik eşya satan yerler var; bunların tamamı bitmiş durumda.

Evet değerli arkadaşlar, süremiz de pek daraldı. Ben, teklifle ilgili çekincelerimizi de sizlere burada kısaca anlatacağım, sonra konuşmamı tamamlayacağım.

Teklifin 1'inci maddesinde "Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri" tanımında yapılan değişiklik, tarihî ve kültürel yerlere doğal yerler de ekleniyor; turizm merkezlerinin tanımında yapılan değişiklik orman alanları da dâhil, devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin Cumhurbaşkanı kararıyla turizm merkezi ilan edilebilmesine olanak sağlanıyor. Teklifle, orman alanlarını turizm yatırımlarına açıyorsunuz, kamusal mülk olarak anılan da Kültür ve Turizm Bakanlığı eliyle özelleştirilmesinin önünü açıyorsunuz. Toplam orman alanlarımız iktidarınız süresince her geçen yıl azalıyor, Küresel Orman İzleme Örgütünün hazırladığı verilere göre, 2001-2018 yılları arasında, Türkiye'de, ağaçla kaplı toplam alanın yüzde 4,1'ini yani 461 hektarını kaybetmişiz. Eskiden cezalar caydırıcı olmadığı için rantçılar gözlerine kestirdikleri alanları -geçen gün Marmaris'te olduğu gibi, yakından takip ediyoruz, çok büyük şüphe vardır- ormanları yakıyordu. Görmek isteyenler Bodrum'daki denize kıyısı olan yamaçlara baksınlar, hangi yangınların sonrasında oralara hangi oteller yapılmış, rahatlıkla görebilirler.

Şimdi, bu teklifle aslında bunlara hiç gerek kalmıyor. Ormanlarımızı bir anlamda böyle koruyabiliriz çünkü artık Turizm Bakanlığı yetkiyi aldı, buralara isterse tahsis yapabilecekler. Bütün doğal felaketlere, rant hırsına, taş ve mermer ocaklarına, imar katliamlarına rağmen hâlâ turizm kentlerimizde yüksek miktarda orman alanı var. Bunu da burada böylece söylemiş olayım.

Teklifin 2'nci maddesinde "Bakanlık tarafından kurulacak turizm hizmetleri yönetim birliklerine zorunlu üye olacak yatırımcıların -bu son derece önemli- aidat ödemelerine ilişkin esaslar Bakanlıkça belirlenir." deniyor. Şimdi, geçen yıl çok mücadele ettik, dedik ki: Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı'na pay alınacak, bu paylar kentlere de bölünsün. Eyvallah, bu payları alın, kentlere de bölün. Oradaki hem yerel yönetimlere hem sivil toplum örgütlerine buradan bir pay verin, olmadı merkeze alalım; güzel. Şimdi, arkasından bir kanun daha "konaklama vergisi" adı altında bir yük daha yüklendi. Dedik ki: Bu konaklama vergisi dünyanın her yerinde turizmin gelirinin elde edildiği yere bunun ciddi bir kısmı verilir, siz onu da merkeze

aldınız. Şimdi, artık herkesten de -yerel yönetimlerin uhdesinde olan bütün turizm yatırımlarını- yani 8 bin küsur tane belediye belgeliden de bu paraları alacaksınız, onlara belge alma zorunluluğu getiriyorsunuz ve belgeleri almazlarsa da ellerindeki yetkileri yani otel ruhsatlarının iptaline karar veriyorsunuz. Ha, burada şu yapılabilir: Sayın Turizm Bakanıyla kendi taleplerinin üzerine bir toplantı yaptık, dedik ki: Yani hiç olmazsa küçükleri burada ayırın yani bunları koruyun, 50 odaya kadar bunları yapmayın, bu yasadaki noktaları yapmayın. Fakat, anlaşılıyor ki yani bu kanun olduğu gibi geçirilmek isteniyor.

Teklifin 4'üncü maddesi Bakanlığa, devlete ait yerleri ücretsiz günübirlik tesisler yapma olanağı veriyor. Bakın arkadaşlar, daha önce bu hikâyeyi gördük biz. Daha önce böyle günübirlik alanlar, günübirlik tesis alanları, kamp alanları, karavan alanları bir süre sonra tahsis değişikliği yapılarak konaklama tesisi oldu, otel oldu. Antalya'da örnekleri var bunun, 3.500 yataklı otel yapıldı Antalya'da. Günübirlik alanlar değiştirilerek 3.500 yataklı otel yapıldı Antalya'da. O yüzden bunun bir tehlike olduğunu düşünüyorum.

Yine teklifin 6'ncı maddesi -burası da son derece önemli- Mera Kanunu meselesi. Mera Kanunu'nda -bana söylenen oydu Sayın Bakanla yaptığımız toplantıda- "Eğer zaruri bir sebep varsa Turizm Bakanlığına tahsis edilebilir." deniyor. Fakat, burada da şunu açıkça söylemek istiyorum -biraz önce değindim- Antalya Manavgat Çayı'nın denize döküldüğü yerde 10 bin dönümlük bir mera alanı var. Denize kıyısı olan 3.200 dönümlük alanda 3 golf sahası, 1 büyük golf sahası yapılmak isteniyor. Bu kanun o kanundur; bu kanun değişikliği orası için yapılmış, adrese teslim kanun değişikliğidir arkadaşlar. O yüzden, sadece bir alana yapılmasına rağmen meralarla ilgili ülkede inanılmaz bir daralma var iken, hayvancılık bu durumda iken Mera Kanunu'na bu maddeyi sokmak aslında hayvancılığa bir darbe dahadır. İstenilen yerde merayla ilgili turizm alanı ya da turizm merkezi ilan edilip burada turizm tesisi yapılabilir.

Teklifin 10'uncu ve 23'üncü maddeleriyle, boyları 39 metre ve üzerinde olan yabancı bayraklı yatlar Türkiye'de işlem yapılabilir. Biz Sayın Bakana bunu da söyledik, "Çıkarın bunu." dedik. Teşviki böyle büyük büyük yatırımlara getireceğinize en azından yatçılık turizmine yatırım yapmak isteyenlere ucuz kredi bulun, teşvikleri artırın, yat turizmi Türkiye'de gelişsin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Devamla) – Niye yabancı bandıralı, yabancı bayraklı yatlara bu imkânı sağlıyorsunuz? Yani bu da anlaşılır gibi değil.

Yine, teklifin 11'inci maddesinde, Bakanlığın denetim yetkisinin özel denetim firmalarına aktarılması söz konusu. Bakanlığın elemanları yetmiyor mu? Yani taşra teşkilatları var, ilçeler var, il teşkilatları var Turizm Bakanlığının. Yine burada bir kaynak aktarımı söz konusu olabilir. Aynı zamanda turizm sektörüne bir dördüncü yük daha böylece getirilmiş oluyor burada.

Sektöre çok yüksek para cezaları getiriliyor. Bu para cezaları caydırmaktan çok cezalandırmak gibi gözüküyor.

Ve "Ne yapmalı?"yı biraz önce söyledim. Ne yapmalı? Bu şekilde teşvik yasalarıyla turizmin sürdürülebilir olması, turizmin önünün açılması mümkün değildir.

Dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.31

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 21.43

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Enez KAPLAN (Tekirdağ)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 102'nci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

255 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şahısları adına İstanbul Milletvekili Sayın Gökân Zeybek konuşacaktır.

Buyurunuz Sayın Zeybek. (CHP sıralarından alkışlar)

GÖKÂN ZEYBEK (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

255 sıra sayılı Kanun Teklifi ne getiriyor? Bu kanun teklifiyle, yerel yönetimlerin yetkileri ve gelirleri merkeze kaydırılmakta; yerel yönetimler, turizm faaliyetlerinde saf dışı bırakılmaktadır. Nasıl mı? Turizm işletmeleri sektörün kendi doğal sorunları yanında çeşitli olumsuz koşullara maruz kalarak inişli çıkışlı bir süreçte ayakta kalmaya çalışmaktadır; bu koşulların kimi işletmelerde daha etkili olduğu ve kırılganlıklara yol açtığı da görülmektedir.

Turizm işletmelerinin kırılganlık içinde olduğu bu dönem itibarıyla sorunları, başta pandemi olmak üzere mevsimsel dalgalanmalar, turist tercihiindeki ani değişimler, yasa ve mevzuat sorunları, ekonomik sorunlar, güvenlik sorunları, politik sorunlar ve rekabetçi baskılar olarak sıralayabiliriz.

Siyasi sorunların başında siyasi iktidarın turizm sektörüne bakış açısı belirleyici olmuştur. AKP iktidarlarının turizm sektörüne bakış açısı hep sorunlu olmuştur. Özellikle son yerel seçimlerin ardından, başta Cumhuriyet Halk Partili belediyeler olmak üzere muhalefet partilerinin kazandığı turizm ağırlıklı ilçelerle ilgili AKP "Bu ilçelerdeki belediyelerin yetkilerini nasıl kısıtlayacağım?" arayışına girmiştir. O nedenle, AKP'nin getirmiş olduğu bu Turizmi Teşvik Yasa Teklifi aynı zamanda yerel yönetimlerin seçim sonuçlarının bir intikam yasasıdır.

Burada yeni tanımlar getiriliyor. Basit konaklama, turizm işletme belgesi, turizm belgesi, turizm merkezleri, belediye belgeli turizm işletmelerinin belgeleri iptal edilerek Turizm Bakanlığına bağlanması gibi kimi kararlara baktığımızda bu kararlar aracılığıyla yerel yönetimlerin yetkilerinin merkeze alındığını ve bakanlıklara kaydırıldığını görebiliyoruz.

Hazırlanan kanun teklifinde, Turizm Teşvik Kanunu ve diğer kanunlarda yer alan teşvik tedbirleri ile istisna, muafiyet ve haklardan yararlanabilmek için Kültür ve Turizm Bakanlığından turizm yatırım belgesi ve turizm işletme belgesi alma zorunluluğu getiriyor. Zaten ellerinde bu belge olan yatırımcılar için yeni bir ek külfet anlamına geliyor. Belgeli yatırımların Bakanlıkça belirlenen süreler içinde tamamlanarak işletmeye açılması ve Bakanlıktan turizm işletme belgesi almaları zorunlu oluyor. Teklif ayrıca, Bakanlık tarafından turizm işletme belgesi iptal edilen konaklama işletmelerinin, iptal kararının tebliğ tarihinden itibaren bir yıl içinde turizm işletme belgesi almasını da zorunlu hâle getiriyor.

İktidar partisi AKP açısından bu kanun teklifinin ana hedeflerinden biriye yerel yönetimlerin elinde bulunan turizm tesislerini ve yine, yerel yönetimlerde bulunan turizmle ilgili bazı yetkileri Kültür ve Turizm Bakanlığı aracılığıyla merkezi yönetime almaktır. Küçük pansiyonlardan plaj işletmesine, deniz turizmi yapan tüm işletmelerden tur teknelerine kadar pek çok alandaki yetkiyi doğrudan doğruya Bakanlık kendi eline almak istiyor.

AKP daha önce de muhalif belediyelerin yönetiminde olan kentlerde turizm gelirlerini ele geçirmek için, belediye gelirlerini kısıtlamak için, Muğla'da olduğu gibi, MUÇEV Turizm Ticaret Limited Şirketi eliyle, Çevre ve Şehircilik Bakanlığından

yapılan tahsislerle, valilik onaylarıyla da turizm yatırımlarını yandaşlarına âdeta peşkeş çekerek yerel yönetimlere paralel belediyeçilik işletmesi kuruyor. Şimdi, AKP, getirilen bu yasa teklifiyle birlikte, Bakanlık eliyle MUÇEV modelini tüm kıyı kentlere yaymakta ve belediyelerin turizm faaliyetlerinden elde ettikleri gelirleri olabildiğince zayıflatmaya çalışmaktadır.

Yine, teklifin yasalaşması hâlinde kültür, turizm ve koruma gelişim bölgeleri ile turizm merkezlerinde yol, bakım, içme suyu, kanalizasyon yapım, bakımı, her türlü altyapı ve üstyapıya ilişkin belediye hizmetlerinin tamamını belediyelere verirken, buralarla ilgili turizm bölge yönetim merkezleri oluşturarak, âdeta yeniden bir arkabahçeye dönüştürerek külfeti yeniden belediyelerin sırtına yüklüyor; gelirleri ve arpalıkları için de yandaşlarını ve eski milletvekillerini atayacak yeni kurumlar oluşturuyor.

Teklifle, turizm bölgesi ve merkezlerinin dışında, denize kıyısı olan ilçelerde, millî parklarda konaklama tesislerinin Bakanlıkça tahsis edilmesi sağlanmak isteniyor. Daha önce belediyeler eliyle yapılmış olan kimi uygulamalar da -yine burada görüyoruz ki- tek yetkili olarak Bakanlığa alınıyor.

Yine, Orman Bakanlığı tarafından tahsisi yapılmış olan orman bölgelerindeki turizm yetkisi de turizm tesislerini tahsis yetkisi de... Orman Bakanlığı burada baypas ediliyor. Orman Bakanlığının içinde vatan, millet ve orman sevgisiyle dolu bürokrasinin dinamizmi ve karşı duruşu belli ki engel görülüyor. Şimdi, bütün yetki Orman Bakanlığından alınıyor. Orman alanları da Turizm Bakanlığı eliyle "turistik yatırım" adı altında ranta ve imara açılıyor.

Bu yasanın ismi ne arkadaşlar? Turizm Teşvik Yasası. Bu yasa, tek kelimeyle, turizmi ve turizm yatırımcısını cezalandırma yasasıdır. Getirdikleri hükümlerin tamamı turizm yatırımcısını sopayla hizaya sokma ve "Onu yapmazsan, bunu ödemezsen, dediğimi yapmazsan ben senin elindeki yetkiyi, tahsisi iptal ederim, tesisini kapatırım ve seni bundan önce başkalarına yaptığım gibi aynı sona mahkûm ederim." diyen bir yasadır.

Şimdi, Sayın Bakan diyor ki: "Bu yasanın acilen çıkması lazım." Niye bu yasanın acilen çıkması lazım? Türk turizmi, tarihinin en karanlık ve sıkıntılı dönemini yaşıyor. Turistik işletmelerde, kıyı sahil şeritlerinde doluluk oranları yüzde 50, şehir otellerinde ise neredeyse yüzde 30'ları aşabilmiş değil. Pandemi süresince çok yoğun biçimde ekonomik sıkıntı çeken sektöre bu yasa teklifiyle birlikte yeni ek yükler getiriliyor, yeni vergiler getiriliyor.

Türk ekonomisinin üretiminde kullandığı yüksek miktardaki ithal ara mallar ve enerjideki yüksek maliyeti karşılamada kullanılan turizmin üzerine bu denli acımasızca gidilmesi, gerçekten, ülkeyi yöneten iktidarın ülkenin gerçek emekçilerini ve turizm yatırımcısını anlamadığını ve onlarla görüşerek bu yasayı hazırlamadığını bize gösteriyor.

Kanunun 2'nci maddesinin son fıkrasında yapılan düzenlemeyle "Turizm Hizmetleri Yönetim Birlikleri" adı altında oluşan Birlik de, tekrar söylüyorum, yeniden Adalet ve Kalkınma Partisinin eski kadrolarına yeni arpalıklar yaratma girişimidir.

Türkiye'de 10 milyondan fazla işsiz var. Bütün bu yetmezmiş gibi bu yasayı hazırlayanlar turistik tesislerde çalışan yabancı sayısının sınırını kaldıracak bir düzenlemeyi de utanmadan teklifin içine koyacak kadar kendi milletinden habersiz, kendi ülkesindeki işsiz gençlerden bihaberdirler.

Yine, bu yasada ormanlar başta olmak üzere, doğal alanlar "turizm yatırımı" adı altında büyük bir yağma ve talana açılmaktadır. Orman alanlarının içine yapılacak olan "lüks çadır turizmi" adı altındaki yatırımlar da yine geçmişte hepimizin gördüğü gibi, bir müddet sonra kalıcı yapılara, sonrasında "imar barışı" adı altındaki ucube yasalarla da sonsuza kadar bu kaçak yapıları yapan kişiler tarafından bir hak hâline dönüşmektedir.

Kıyılar, plajlar, ormanlar, köy tüzel kişiliğinin kullanımında olan alanlar Bakanlığın yetkisiyle, "turizm teşvik" kavramı adı altında, tüm yetki merkeze getirilerek bu bölgelerde, özellikle kırsal köy yapılanması içinde köylülerin uzun süredir kullandığı kimi yatırımlar da bir yasayla ellerinden alınmaktadır.

Değerli arkadaşlar, tüm dünyada turizm sektörü doğal alanları uluslararası koruma programlarına alarak gelen turistlere çevresel duyarlılığı önemli bir turistik ürün olarak pazarlarken geçmiş yılların artık rağbet görmeyen vizyonuyla doğa alanlarını turizm gerekçesiyle turizm alanı ilan etmek, değişen dünyada, çok sınırlı sayıda sadece AKP iktidarı ve bir kesim dışında kimsenin kabul etmeyeceği bir yatırım gerekçesidir.

Yine -sürem de hızlı geçiyor- otlaklar, meralar ve kışlakları imara açıyorsunuz, turizm yatırımcısının imarına açıyorsunuz. Etin kilosunun kaç para olduğundan haberi olmayanlar, sütün 1 litresinin kaç para olduğunu bilmeyenler, Türkiye'deki mera ve kışlakların iktidarınız döneminde azalmasındaki temel eksikliği çözemeyenler, şimdi, buralarla ilgili de yasal düzenlemeyle kışlak ve meraların üzerindeki baskıyı da artırıyor.

Yine, bu teklifte, 1926 yılında geçmiş olan Kabotaj Yasası'nı delecek olan bir metin var. Boyları 39 metrenin üzerindeki yatların Türk karasularında ticari faaliyette bulunmasına izin veren bir düzenlemeyi getiriyorsunuz; Lozan'ı delmeye çalışıyorsunuz, Kabotaj Yasası'nı delmeye çalışıyorsunuz, Anayasa'ya karşı anayasal suç işliyorsunuz.

Ne diyor Kabotaj Yasası değerli arkadaşlar? Nisan 1926 tarihli 815 sayılı Yasa: "Türkiye sahillerinin bir noktasından diğerine emtia ve yolcu alıp nakletmek ve sahillerde limanlar dahilinde veya beyinde cer ve kılavuzluk ve her hangi mahiyette olursa olsun bilcümle liman hizmetini ifa etmek yalnız Türkiye sancağını hamil sefaî ve merakibe munhasırdır."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

GÖKAN ZEYBEK (Devamla) – Yani Türk karasularında yalnızca Türkiye Cumhuriyeti menşeli gemiler hareket edebilir diyor. Bunu delmeye çalışıyorsunuz, Lozan'ı delmeye çalışıyorsunuz, Nisan 1926 tarihli, 1 Temmuzda yürürlüğe giren Kabotaj Yasası'nı delmeye çalışıyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, kabotaj hakkına sahip çıkma, emperyalizme ve sömürgecilğe karşı denizden bir başkaldırıdır demektir çünkü limanlar ve karasularının fiilî ve hukuki olarak ülke topraklarından hiçbir farkı yoktur.

Gerek bu yasa teklifi gerekse bu yasa teklifinin arkasındaki zihniyeti açık olarak şöyle tarif edebiliriz: Turizmi teşvik eden bir yasa teklifi değil, turizmi ve Türk turizm yatırımcısını sopayla hizaya getirmeye çalışan antidemokratik bir yasa teklifidir diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahısları adına söz sırası Antalya Milletvekili Sayın Atay Uslu'nun.

Buyurun Sayın Uslu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ATAY USLU (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, turizmin ekonomiye kattığı katma değeri, oluşturduğu istihdamı, ilişkili olduğu sektörlerle katkısını, refaha katkısını hepimiz biliyoruz. Turizm ülkeler için önemli olduğu kadar dünyamız için de önemlidir çünkü turizm dünyanın en büyük barış projesidir. "Gelin tanış olalım, işi kolay kılalım, sevelim, sevelelim. Dünya kimseye kalmaz." der Yunus Emre. Yunus'un ifadeleriyle turizm tanışmaya, işleri kolay kılmaya bir vesiledir.

Saygıdeğer milletvekilleri, pandemi, turizmi hem dünyada hem de ülkemizde çok fazla etkilemiştir; dünyada ve Türkiye'de artan turizm ivmesi kesintiye uğramıştır. Ülkemize 2002 yılında 13 milyon ziyaretçi gelirken 2017 yılında bu sayı 38 milyona, 2019 yılında da 52 milyona çıkmıştır, maalesef, tabii ki 2020 yılında dünyayı saran Covid-19 pandemisi nedeniyle ülkemize 16 milyon kişi, 16 milyon turist gelebilmiştir. Salgından dolayı turizm sektörünün içinde bulunduğu olumsuzlukların

azaltılması amacıyla Hükümetimiz tarafından bir dizi paket hazırlanmış ve sektörün hizmetine, emrine sunulmuştur. Vergi ve istihdam teşvikleri vardır, konaklama ve yeme içme sektöründe KDV oranları yüzde 8'den yüzde 1'e düşürülmüştür, kısa çalışma ödeneği desteği sağlanmıştır, arazi kullanım bedelleri ertelenmiştir, kredi destekleri verilmiştir, seyahat acentelerine, konaklama tesislerine, tur operatörlerine, turist rehberlerine cazip koşullarda kredi sağlanmıştır. Yine, Kredi Garanti Fonu kefaletiyle bankalarımız tarafından sektöre 10 milyar doların üzerinde kredi sağlanmıştır. Yine, Hükümetimizin aldığı tedbirlerden bir tanesi de Güvenli Turizm Sertifikasyon Programı'dır. Bu program başarıyla yürütülmüş ve bu süreçte turizme ciddi katkılar sağlamıştır.

Saygıdeğer milletvekilleri, bugün hem aşılamayla hem aldığımız önlemlerle hem de destekler sayesinde turizmde ivme yukarıya doğru dönmüştür. Yıl sonu itibarıyla 25 milyon turist, 20 milyar dolar gelir bekliyoruz. Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan pandemi sürecinde sektörün taleplerini bire bir takip etmiştir, uluslararası alanda ikili görüşmeler yapmış, turizm için önemli kararlar ve adımlar atmıştır. Yine Turizm Bakanımız Sayın Mehmet Nuri Ersoy, Dışişleri Bakanımız Sayın Mevlüt Çavuşoğlu bu süreçte, âdeta mekik diplomasisiyle, uçuşların açılması, turizmin açılması için çok yoğun mesai sarf etmiştir; Bakanlarımıza teşekkür ediyoruz. Antalya'daki büyükelçiler toplantısı, Rusya ve Avrupalı muhataplarla sürekli görüşmeler sonuç vermiştir. Bugün, 12 Temmuz itibarıyla ülkemize gelen turist sayısı 8 milyona yaklaşmıştır. Antalya Gazipaşa, Milas-Bodrum, Dalaman, İzmir Adnan Menderes Havalimanlarında hem aylık hem yıllık bazda sayılar da artmaktadır, sayıların ivmesi de artmaktadır.

Değerli milletvekilleri, turizmin başkenti Antalya. Antalya, bizim şehrimiz. Antalya'mız, denizi, kumu, güneşi kadar tarihî ve doğal güzellikleri, kültürel yapıları, kültür rotaları, antik kentleri, lüks otelleri, doğayla iç içe konaklama tesisleriyle dünyanın farklı ülkelerinden birçok turiste ev sahipliği yapmaktadır. Bugün, tatil destinasyonları içerisinde Antalya Havalimanı, dünyada en çok turist geldiği havalimanlarından biri olmuştur bu ay. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Antalya Havalimanı'na ortalama günlük 300 uçak inmeye başlamıştır yani her üç dakikada 1 uçak inmekte ve Antalya misafirlerini ağırlamaktadır. Kültür ve Turizm Bakanlığımızın, Dışişleri Bakanlığımızın, Sağlık Bakanlığımızın çalışmaları sayesinde Rusya Hükümeti tarafından kapatılan uçuş trafiği 22 Haziranda açıldı. Son yirmi iki günde yani 22 Hazirandan bugüne kadar Antalya'ya gelen uçak sayısı 1.500, gelen turist sayısı 400 bin olmuştur. Her gün 100 uçak ve 30 bine yakın Rus turist gelmektedir. Antalya'ya gelen turist sayısı bugün itibarıyla toplamda 2,5 milyona yaklaşmıştır. Antalya ve Türkiye turizmde önemli bir tercihtir. Bakın, bir uçuş yasağı vardı; uçuş yasağının kaldırılmasıyla ilgili teşebbüsler, çalışmalar yapıldı, denildi ki: "Uçuş yasağı kalkacak." Bu karar alındıktan iki gün sonra, bir gün sonra uçuşlar başladı. Uçuşların başladığı ilk gün, düşünabiliyor musunuz, yirmi dört saat sonra 30 uçakla 7.500 turist Antalya'ya geldi yani bu, bizim sektörümüzün, turizm sektörümüzün gücünü gösteriyor, kalitesini gösteriyor, Türkiye'nin cazibesini de gösteriyor. Aynı hareketliliği ören yerlerinde de görüyoruz; Phaselis, Olimpos, Patara gibi ören yerlerimizdeki ziyaretçi sayısı pandemi öncesi döneme ulaşmıştır arkadaşlar. Bu, esnaf için çok önemlidir.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Marmaris'te ne?

ATAY USLU (Devamla) – Patara demişken, Patara Yılı kapsamında bölgede ciddi restorasyon çalışmaları yapıyoruz; Patara Plajı, Likya Meclisi, antik tiyatro, sütunlu yol, Neron Deniz Feneri, şehir kapısında restorasyon çalışmalarımız devam ediyor. Sultan Abdülhamit Han Telsiz Telgraf Müzesi çalışmaları devam ediyor. Kaş Patara'yı görmediyseniz mutlaka görmenizi tavsiye ediyorum.

Antalya için şunu söyleyebilirim: Kış sezonu için de önümüzdeki sezon için de ümitliyiz çünkü kongre ve etkinlik turizmi için rezervasyonlar kabul edilmeye başlandı. İnşallah kışın da yüksek rakamlara ulaşacağız.

İç turizmde de büyük bir hareketlilik var, haziranla beraber bu başladı. Bir taraftan tabii ki yaz tatili, öbür taraftan Kurban Bayramı tatili; dolayısıyla, turizm tesislerinde doluluk oranı yüzde 100'lere ulaştı. 10 milyondan fazla yurttaşımızın tatil için seyahat etmesini bekliyoruz. Arkadaşlar, bu da çok önemli bir rakamdır. AK PARTİ'nin Türkiye'yi getirdiği bir noktadır, 10 milyondan fazla vatandaşımız turizm hizmetinden faydalıyor.

Sayın milletvekilleri, 2023 yılı için 75 milyon turist, 65 milyar dolar hedefimiz var. Bunu inşallah Cumhurbaşkanımızın liderliğinde gerçekleştireceğiz. Bir yandan turizmi on iki aya yaymaya çalışıyoruz, bir yandan turizmi ülkenin geneline yaymaya çalışıyoruz, diğer yandan altyapılarla, üstyapılarla turizmi geliştirmek için her türlü çalışmayı yapıyoruz. Bu çalışmaları yaparken de yasal ve mevzuat çalışmaları da yapıyoruz. Sektörle yan yana geliyoruz, taleplerini dinliyoruz, onların taleplerini teklife çeviriyoruz. Bu teklif de onlardan bir tanesidir. Rahmetli Turgut Özal, ileri öngörüsüyle 1980'li yıllarda Turizmi Teşvik Kanunu'nu çıkarmıştır. Bu kanun sayesinde turizmde çok ciddi yatırımlar gerçekleştirdik, çok ciddi adımlar gerçekleştirdik. Bu vesileyle Turgut Özal'ı rahmetle bir kez daha anıyorum.

Bugün bu kanunda bazı maddeleri değiştiriyoruz çünkü bazı maddelerin turizmin hızlı gelişimi karşısında uygulanma kabiliyeti azalmıştır, bazı maddelerin turizm sektörünün gelişen ve değişen ihtiyaçları karşısında yetersiz kaldığını gördük, bunları gidermek için bir çalışma yaptık.

Şunu net ifade edeyim: Bu kanun teklifinin hiçbir yerinde belediyelerin ve yerel yönetimlerin yetkileri azaltılmıyor. Bu kanun teklifinin hiçbir yerinde yerel yönetimlerin gelirleri de azaltılmıyor. Bu teklifin hiçbir yerinde Cumhurbaşkanımıza yeni ve özel bir yetki verilmiyor. Bu teklifin hiçbir yerinde doğa harikası hiçbir plaj ve kıyı paralı hâle getirilmiyor, tersine ücretsiz gününbirlik alanlarıyla halkın lehine düzenlemeler yapılıyor. Bu teklifin hiçbir yerinde korunan alanlarla ilgili yeni bir düzenleme yok. Okusaydınız bunların hepsini gördüğünüz arkadaşlar.

Bakın ne yapılıyor biliyor musunuz? Bir kere, tanımla ilgili tespitler yapıyoruz. Zaten turizm bölgeleri ilan etme yetkisi Cumhurbaşkanına ait, Cumhurbaşkanının yetkilerinde değişiklik ve artış yok, tanımla net hâle getirdik.

İkincisi, turizm hizmetleri yönetim birliği kuruyoruz. Bu birlik de Bakanlıkça adına tahsis yapılan yatırımcıların katılımıyla olacak.

Üçüncü bir konu, turizm işletme belgesi. Arkadaşlar, burada da yaptığımız iş, belediyelerin yetkilerini almak değil. Belediyeler yine iş yeri ve çalışma izinlerini verecek. Biraz önce bir sayın milletvekili "Artık verilmeyecek." dedi. Verilecek. Verildikten sonra konaklama konusunda da Turizm Bakanlığı yetkisini kullanacak. Bunu neden yaptık? Bakın, CİMER'e veya başka kurumlara otellerle ilgili, konaklama tesisleriyle ilgili gelen şikâyetlerin yüzde 60-70'i belediye belgeli. Turizm Bakanlığı oraya gidip herhangi bir işlem yapamıyor. Bundan sonra Turizm Bakanlığı gidecek orada işlem yapacak. Bugüne kadar belediye belgeli olan işletmelerin hepsine de otomatik olarak, başvuru durumunda, herhangi bir evrak istenmeden yalnızca bir dilekçeyle basit konaklama tesisi belgesi vereceğiz.

Değerli arkadaşlar, lüks kampçılık turizmini mevzuata kazandırıyoruz. Ama bakın, o maddede çok özel konular var. O maddeyi düzenlerken ne dedik? Temelsiz ahşap platformu, doğal ekosisteme uygunluk, çevre dostu malzeme, kalıcı olmayan yapı, doğal çevreyle uyum. Bakın, bu terimleri özenle bu maddeye dercettik; bunları görmek lazım.

Başka bir konu, tabii ki mera vasfıyla ilgili. Asla Mera Kanunu'nda bir değişiklik yok, tek bir hüküm yok. Yalnızca yaptığımız, mera vasıflı taşınmazların tahsisi konusunda, ot bedeli yatırımcı tarafından ödenecek. Daha önce Turizm Bakanlığı ödüyordu, sonra yatırımcıdan alıyordu, bürokratik bir işlemdi, biz bunu kaldırıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Kaldırın tümünden, meraları da kapatın.

ATAY USLU (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ATAY USLU (Devamla) – Bir milletvekili Manavgat'la ilgili bahsetti arkadaşlar. Bu kanunun içinde Manavgat'la ilgili gizli bir husus yok. Manavgat'ta bahsedilen alan zaten turizm bölgesi ilan edildi bu kanundan önce, üç yıl, dört yıl önce ilan edilmiş bir yer. Yani ilan edilmiş yerle ilgili tekrar bu kanunun içinde herhangi bir hüküm yok.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Çeşme Alaçatı var bu kanunun içinde.

ATAY USLU (Devamla) – Gerçekten okursanız bunları fark edeceksiniz. Denetim yetkisi herhangi bir kuruluşla aktarılmıyor, başka teşkilatından bu konuda destek alınıyor. Jeotermal kaynaklı alanların turizm amaçlı kullanımında Turizm Bakanlığına yetkiler veriliyor.

Son bir konu Yunus Emre Vakfı; bu çok önemli bir konu. Yunus Emre Vakfı, Türkçe öğreniminden kültür sanata, Türkoloji çalışmalarından geleneksel sporlara kadar birçok konuda 50 ülkede faaliyet yapıyor. Yunus Emre Vakfının yönetimi, yürütme organı tarafından dendi ki: "Biz daha çok ülkede Türkçe öğretmek istiyoruz. Bu konuda eleman ihtiyacımız var." Yürütmenin böyle bir talebi oldu, bu kanunun içine bu talebi de dercettik, inşallah Yunus Emre Enstitüsü de farklı ülkelerde yeni enstitüler ve yeni merkezler açacak. Bakın, 2021 yılı için enstitünün hedefi şu: Kanada'nın Toronto, Arjantin'in Buenos Aires, Özbekistan'ın Taşkent, Endonezya'nın Jakarta, Nijerya'nın Abuja, Etiyopya'nın Addis Ababa, Umman'ın Maskat, Hindistan'ın Yeni Delhi merkezlerinde yeni merkezler açacaklar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ATAY USLU (Devamla) – Bitirdim Başkanım.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Konuşsun Özgür Bey, konuşsun. Dinleyelim, konuşsun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bitti, bitti. Bitti Başkanım.

ORHAN SÜMER (Adana) – Çok önemli, devam et o zaman.

BAŞKAN – Tamamlayın efendim.

ATAY USLU (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın milletvekilleri, bu kanun teklifi 2023 turizm hedeflerine ulaşılması için önemlidir. Katkı koyan Komisyon üyelerimize, milletvekillerimize, Bakanlık ve turizm sektörü temsilcilerine teşekkür ediyoruz.

Genel kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İç Tüzük'ün 72'nci maddesine göre verilmiş bir önerge vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

255 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine İç Tüzük'ün 72'nci maddesi gereğince devam edilmesini arz ve teklif ederiz.

Özgür Özel

Manisa

Orhan Sümer

Adana

Gökhan Zeybek

İstanbul

Erkan Aydın

Bursa

Bedri Serter

İzmir

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yoklama talebimiz var.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunmadan önce yoklama talebi var, bunu yerine getireceğim.

Sayın Özel, Sayın Sümer, Sayın Yalım, Sayın Budak, Sayın Zeybek, Sayın Özdemir, Sayın Ünsal, Sayın Hakverdi, Sayın Barut, Sayın Yeşil, Sayın Yıldız, Sayın Aydın, Sayın Emir, Sayın Gök, Sayın Tanal, Sayın Sındır, Sayın Şevkin, Sayın Emecan, Sayın Şahin, Sayın Aydınlık, Sayın Gündoğdu.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Fuat Köktaş? Yok.

Serkan Bayram? Yok.

Ayşe Keşir? Burada.

Belgin Uygur? Burada.

Semra Kaplan Kıvırcık? Burada.

Yakup Taş? Burada.

Radiye Sezer Katırcıoğlu? Burada.

Hüseyin Yayman? Burada.

Fehmi Küpçü?

Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.12

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 22.24

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Enez KAPLAN (Tekirdağ)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 102'nci Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – 255 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerindeki görüşmelerin devamı hususunda İç Tüzük'ün 72'nci maddesine göre verilmiş önergenin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)
BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Antalya Milletvekili Atay Uslu ve 23 Milletvekilinin Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3517) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 255) (Devam)

BAŞKAN – Görüşmelere devam önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

255 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi, soru cevap işlemine başlıyoruz.

Buyurunuz Sayın Şevkin...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Demokrasinin içselleştirilmesi için basının özgür ve eşit olması büyük önem taşımaktadır. Ne yazık ki iktidarın hasmane ve kindar tutumu tüm kamu kurumlarına sirayet etmiş durumdadır. Öyle ki baskı, sansür ve sindirme politikalarına rağmen halkın haber alma politikaları için varını yoğunu ortaya koyan Sözcü, Korkusuz, Cumhuriyet, BirGün ve Evrensel gazeteleri Basın İlan Kurumunun keyfi ilan kesme cezalarıyla karşı karşıya kalıyor. Bu da yetmezmiş gibi Cumhurbaşkanlığı, Meclis Genel Sekreterliğinin her ne hikmetse tasarruf tedbirlerinden muaf tutulduğu kararla kamu kurum ve kuruluşlarına hiçbir şekilde gazete alımı yapılmayacak. Dolayısıyla kültürden tasarruf olur mu diye soruyorum. İtibardan tasarruf etmeyenler saraylara, 120 binden fazla makam aracı kullanıp park hâlinde bile yazın soğuk, kışın sıcak klimayı çalıştıranlar, pandemi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Girgin...

Sayın Kılıç...

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

12 Temmuz 1932, Türk Dil Kurumu kuruldu. Güzel Türkçemizin korunması, geliştirilmesi ve yaşatılması çok önemlidir. Azınlık durumunda yaşanan yerlerde ve zamanlarda Türkçemiz yok olma tehlikesiyle yüz yüze kalmıştır. Türkçemiz kadar diğer bütün diller de önemlidir ve korunup yaşatılmalıdır çünkü inancımıza göre lisanlar Allah'ın kalemleridir. Dil kültürün zarfıdır. UNESCO verilerine göre dünyada 2.500 dil yok olma tehlikesiyle karşı karşıyadır. 1950'den bu yana 250'den fazla dil kaybolmuştur. Diller toplumlar için stratejik bir rol oynar, bu sebeple dillerin yeri doldurulamaz. Kur'an'ın dili Arapça olup ezanımız ve ibadet dilimiz de Arapça'dır. Türkçe dâhil başka dillerle ibadet yapılamaz. Ancak, bütün dualarımızı başka bütün dillerde yapabiliriz. İnancımız budur.

BAŞKAN – Sayın Sümer...

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Enerji şirketlerinin milyonlarca liralık borçları tek kalemde silinirken vatandaşların borçları ise enerji şirketleri tarafından anında tahsil edilmek isteniyor. Dicle Elektrik Şirketi Batman'ın Kozluk ilçesinin Yeniçağlar köyü ve Bacak mezarısıyla, Karpuzlu, Samanyolu, Dövecik, Parmakkapı, Taşlıdere ve Eskice köylerine su sağlayan dinamların elektrikliğini ödenmeyen borç gerekçesiyle kesmiştir. 23 Haziranda yapılan kesinti sonrası 8 köyde binlerce insan, hayvan ve tarımsal alanlar susuz kalmıştır. Yandaş elektrik şirketlerinin vergi borçlarını milletimize ödeten AKP iktidarı, iş vatandaşımızın 3 kuruşluk faturasına gelince vatandaşı canıyla malıyla ödemek zorunda bırakıyor. Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında millete canıyla malıyla bedel ödeten bu iktidardan ve rantıye sisteminden mutlaka hesap soracağız.

BAŞKAN – Sayın Zeybek...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Birleşik Krallık üyesi ülkelerde Fransa, İspanya, ABD, Japonya, Çin gibi ülkelerde Covid salgını ve aşılama bilgilerimizin güvensizliği yüzünden kırmızı listeye dâhil edilmiş bulunuyoruz. Sağlık Bakanlığının yayınladığı belge ve bilgilerin dünya tarafından kabul edilmemesi yüzünden Türk turizmi 2021 yılında da olağanüstü kayıplar yaşamaktadır. Turizmi teşvik yasasının içine Sağlık Bakanlığının açıklayacağı verilerin güvenilirliğinin sağlanmasıyla ilgili bir maddeyi koymayı düşünüyor musunuz?

Şehir otellerinde kısa çalışma ödeneğinin kaldırılması yüzünden bayram öncesinde binlerce emekçi ve işçi işsiz kalmıştır ve bu bayrama ödeneksizlikten ve maaştan yoksun girmektedir. Teşvik yasasının içine emekçiler için bir madde koymayı düşünüyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın Nuhoğlu...

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Galatasaray Spor Kulübümüze Atina Havaalanı'nda yapılan muameleyi şiddetle kınıyor, geri dönme kararı veren yöneticileri kutluyorum. Yunanistan hâlâ devlet olma özelliğine kavuşamamış, çete anlayışıyla davranan bir yönetime sahip olduğu için Batı Trakya'daki soydaşlarımızı da sürekli rahatsız etmektedir. Yunan Hükûmeti, İskeçe Türk Birliğinin resmî statüsünü geri vermeyi reddederek Batı Trakya Türkleri'nin etnik Türk kimliğini bir kez daha inkâr etmiştir. Sözüm Yunan Hükûmetinedir: Galatasaray Kulübüne yapılan muamele bir ezikliğin yansımasıdır ve onlara yakışır. Ama şunu bilmelisiniz ki: Batı Trakya'daki azınlık Türk'tür, asla yalnız ve çaresiz değildir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Batı Trakya Türklerinin haklarını gasbetmekten vazgeçin ve Türk kimliklerine saygı duyun.

BAŞKAN – Sayın Filiz...

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye Turizm Stratejisi 2023 Belgesi'nde turizm sektöründeki karar verme süreçlerinde merkezî, yerel, sivil aktörlerin beraber çalışmasının ve iş birliği içinde olmasının sağlandığı yönetim mekanizmalarının işler kılınması, turizm planlamasının bütüncül planlama yaklaşımıyla merkezî, yerel yönetimlerin eş güdümü sağlanarak yönetsel organizasyonun birlikte ele alınmasından bahsedilirken bu teklifte niçin tüm yetki Bakanlığa veriliyor? Seçim bölgem Gaziantep'in Yavuzeli ilçesi işsizliğin ve yoksulluğun en yoğun olduğu bir ilçemizdir. Bu ilçenin sınırları içinde Fırat Nehri üzerinde doğa harikası Rumkale'nin UNESCO'nun Kültürel Miras Listesi'ne alınması hâlinde oluşacak turizm hareketiyle ilçede hayat canlanacak, Yavuzeli için gelir ve istihdam kaynağı olacaktır. Kültür ve Turizm Bakanımıza sormak istiyorum: Rumkale'nin UNESCO Kültürel Miras Listesi'ne dâhil edilmesi yönünde girişim yapılmadıysa girişim yapmayı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kasap...

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bir il düşünün -Turizmi Teşvik Yasasını çıkardığımız bugünlerde- yıllardır turizm enformasyon bürosu yok, turizm enformasyon bürosu yok Sayın Başkanım. Sayın Bakana buradan seslenmek istiyorum: Bu şehirde turizm enformasyon bürosu olmadan turist nerede hareket edecek, nereye gidecek? Termal su kaynakları var ancak yeterli yapılaşma yok, ulaşım imkânları yok, uçağın uçmadığı, yüksek hızlı trenin olmadığı bir il. Ayrıca da tarihî Frig Vadisi doğal sit alanında Kral Midas Mağaraları'nın olduğu bölgede hektarlarca araziye ÇED olumlu raporu verip maden çıkarılmasına izin vermek hiçbir şekilde yakışmıyor. Tekrar söylüyorum, turizm enformasyon bürosu gibi basit bir bürosu bile olmayan bir ilde siz turizm teşvikinden ne şekilde faydalanacaksınız?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Hakverdi...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Genel Kurulla bir hususu paylaşmak istiyorum. 2013 yılında Ankara Mamak ilçesinde cami-cemevi projesi hayata geçirilmek istendi. O dönem mahalle halkı bu projeye karşı çıktı ama buna rağmen bir dayatmayla sekiz yıl önce temelleri atılmıştı. Bir hafta boyunca kolluk kuvvetleri ile mahalle halkı karşı karşıya getirildi ve bir hafta boyunca mahalleye gaz bombası yağdı ve yüzlerce gözaltı yapıldı. O zaman proje sahibine biz yine "FETÖ" diyorduk, siz de "hoca efendi" diyordunuz. 2017 yılında hoca efendinizin projesinden "FETÖ projesi" diye geç de olsa vazgeçildi. Bina beş yıldır atıl duruyor. Mahalle halkı buranın sağlık merkezi olarak açılmasını istiyor. İktidar bu çağrıya kulak vermeli ve en azından halktan özür mahiyetinde talebe duyarlı olmalı diyorum. Buranın sağlık merkezi olması için gereken adımlar atılmalıdır.

BAŞKAN – Sayın Ünsal...

SERVET ÜNSAL (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Pandemi nedeniyle esnaf, çiftçi, emekli, işçi, tüm vatandaşlarımız maddi sıkıntı içinde. İktidarın gerekli destek ve yardımları vermediğini aylardır söylüyoruz. Ancak saray hükümeti her adımıyla halktan ne kadar kopuk olduğunu gösteriyor. Biz "Yardım verin." derken ne yaptılar? Elektrik ve doğal gazı zam yaptılar, vatandaşla dalga geçiriyorlar âdeta. Bu arada Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez bir açıklama yaptı, ne dedi? Elektrik ve doğal gaz zammını savundu, "Bu zamların ekonomiyle ilgisi yok." dedi. Sayın Bakan, hangi ülkede yaşıyorsunuz? Milyonlarca insanın aklıyla dalga mı geçiriyorsunuz? Ekonominin hâline baktığımızda, ekonomiyle ilgisi olmayan tek şeyin saray olduğunu herkes görüyor.

Hafta sonu Çaycuma'daydım. Çaycuma'da yer alan iki bin yedi yüz yıllık Tios Antik Kenti için imar feda edildi. Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu, Karadeniz'e sıfır noktada bulunan 62 dönümlük alanın 56 dönümünün sit derecesini 1'den 3'e düşürdü. Hazineye ait olan alanda konut yapılacağı iddia ediliyor. AKP ülkenin her alanını talan etmeye devam ediyor; ayıptır, yazıktır, günahıdır.

BAŞKAN – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, Mardin, turizmin cazibe merkezidir. Sayın Başkanım, Nusaybin Sınır Kapısı kapalıdır. Nusaybin Sınır Kapısı aslında Orta Doğu'nun kapısıdır. Nusaybin Sınır Kapısı'nın açılmasının Türkiye turizmi açısından faydası olmaz mı? Nusaybin'in 2 tane suyu var, beyaz su, siyah su; 2 tane kapısı var, kara yolu, demir yolu. Tarihiyle, kültürüyle, turizmiyle bilinen Nusaybin Sınır Kapısı'nın turizm açısından faydası yok mu? Acaba komisyonun bu Nusaybin Sınır Kapısı'nın açılmasındaki görüşleri nedir? Nusaybin turizm kapısının açılmasının turizme katkısı olmaz mı? Eğer kapı açılırsa ülkemize bunun faydası olmaz mı? Oradaki halk perişan, Mardinliler perişan, turizmin başkenti olan Mardin'in Nusaybin kapısı neden kapalıdır? Allah rızası için buna bir açıklık getirin.

BAŞKAN – Sayın Kenanoğlu...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, geçen hafta Urfa'daydım. Tabii, Urfa'ya giden herkes gibi ben de Göbeklitepe'yi ziyaret ettim. Göbeklitepe ziyaretimde biraz sohbet edince o tarlanın eski sahibi Mahmut Yıldız ve ailesine verilen sözlerin tutulmadığı şikâyeti, sitemi iletili. Orada, Cumhurbaşkanı söz vermiş, "öncelik sizin" diye bir vefa borcu anlamında. Çünkü Göbeklitepe'nin keşfedilmesinde bu ailenin faktörü var, rolü var, onlar bir şekilde gayret ettiler müzeye malzemelerin götürülmesinde. Ancak, buna rağmen aileye verilen sözler de tutulmamış ve bu aileye de çok tepkisel bir yaklaşım var. Çünkü ziyaretimde oradaki görevlilere sorduğumda çok tepkisel bir yaklaşımla dile getirdiler. Ben, bu konunun dikkate alınmasını, verilen sözlerin tutulmasını talep ediyorum.

BAŞKAN - Son olarak Sayın Aygun...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – 11 Temmuz Pazar Günü Bosna Hersek'teki Srebrenitsa Katliamı'nı anma programı için Saraybosna'ya gittik, gitmeden önce de Saraybosna Büyükelçimizi aradım, dedim ki: "Sayın Büyükelçim, oraya geleceğiz -görevlendirme yazımız Dışişleri Bakanından size gelecek- bize nasıl yardımcı olabilirsiniz?" Dedi ki bana: "Sayın Vekilim, aracımız yok, tüm araçlarımızı Bakanlığa tahsis ettik." "O zaman araç kiralayabilir miyiz?" dedim. Evet, kiralamada yardımcı oldular, otel, konaklamada yardımcı oldular ama ilginç olan şu: Büyükelçiliğin, muhalefet partisinin vekillerini o şekilde bırakmasını ben manidar görüyorum. Çünkü Cumhuriyet Halk Partisi ve Millet İttifakı'nın iktidarında önce muhalefete sahip çıkılması gerekiyor. Çünkü siz dış ülkeye gidiyorsunuz ve Dışişleri Bakanlığının yazısıyla ulaşıyor fakat Büyükelçinin yapmış olduğu o tavır -yüzüne aynen söyledim- kınıyorum.

BAŞKAN – Sayın Komisyon...

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Teşekkür ederiz Sayın Başkan.

Sorular ve genel değerlendirmelerle ilgili notlarımız var. Tabii, öncelikle Anayasa'ya aykırılık iddiası Komisyonumuzda da beyan edildi, değerlendirildi ve bu konuda Anayasa'ya aykırı olmadığına ilişkin kanaat orada da belirtildi. Kaldı ki zaten Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı da ilk teklifle birlikte bunları değerlendiriyor.

Dünden bugüne Türkiye turizmi çok önemli mesafeler almıştır. 2001 yılında 11,5 milyon olan turist sayısı 2019'da 52 milyonu bulmuştur. Tabii, 2020 pandemi süreci bütün dünyada olduğu gibi, ülkemizde de etkili olmuştur. Turizm geliri ise 9,4 milyar dolardan 34,5 milyar dolara 2019 itibarıyla çıktığı bir süreci yaşamıştık. 2021'le birlikte şimdi şu anda büyük bir ivme kazanan turizmimiz inşallah, 2023 hedeflerine ulaşma konusunda bu kanunla, bu desteklerle, bu çalışmalarla birlikte önemli mesafe alacaktır.

Sayın Zeybek bir soru yöneltti. Şu anda, Birleşik Krallık hariç rakip ülkelerin çoğundan rezervasyonlar var ve sayıdığı ülkelerden de rezervasyonlar var.

Tabii, turizm emekçileri sıkıntı yaşadı, Hükümetimizin verdiği desteklere rağmen sıkıntılar yaşadı, pandemi döneminin getirdiği sıkıntıları bunlar. Onlara da diğerleri gibi destekler verildi. Turizmin hareketlenmesiyle birlikte inşallah onların da problemleri tamamen çözülmüş olacak.

Bu yetki konusu niye Bakanlığa veriliyor gibi ifadeler hem konuşmalarda geçti hem de sorularda var. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Türkiye'nin turizm alanındaki projelerini, programlarını bütüncül olarak ele al ve bu politikayı oluşturan Bakanlık. Bu

kanunun aslında temel hedefi de turizme bütüncül bir bakış açısıyla Türkiye turizminin altyapısının daha da güçlenmesini sağlamak ve Türk turizminin hedeflere daha da ulaşması konusunda ortada engeller varsa bunları kaldırmak. Aslında yerel yönetimlerin –yerel yönetimlerden gelen bir arkadaşınız olarak söylüyorum- yetkilerinde bir azalma falan söz konusu değil, sadece denetimle ilgili sorumluluğu Bakanlık bu bütüncül bakış açısıyla ortaya koyuyor. Atay Bey de konuşurken buna değindi; kurumlarımıza yapılan şikâyetlerde gerek CİMER gerek diğer Bakanlık şikâyetlerinde en çok belediye belgeli tesislerle ilgili şikâyetler geliyor, hatta -şuraya not almıştım- 1 Temmuz ile 8 Temmuz arasında yedi günde CİMER'e yapılan 25 şikâyetin 14'ü belediye belgeli tesislerle ilgili. Dolayısıyla bu denetim yetkisinin Bakanlık tarafından gerçekleştirilmesiyle inşallah bu tesislerimiz de gereken standarda kavuşmuş olacak. Belediye belgeli 8.656 konaklama tesisi var, yatak kapasitesi 577.402; Bakanlık belgeli ise 4.251 tesis var, 1 milyon 20 bin 985 yatak kapasiteli. Bu kapasite farkına rağmen şikâyetlerin çoğu -o diğer- belediye belgeli tesislerden geliyor maalesef; bunun giderilmesini arzu ediyoruz.

Turizm enformasyon bürolarıyla ilgili bir değerlendirme yapıldı. Tabii, şu anda gerek rehberler gerek acenteler gerekse dijital tanıtımlar, imkânlar bu konuda zaten yüzde 90 kapasiteyi taşımaya başladı. Bununla ilgili değerlendirmeleri aktaracağız.

Yine, Sayın Filiz'in UNESCO müracaatıyla ilgili, Rumkale'yle ilgili –yanılmıyorsa- bir değerlendirmesi oldu, sorusu oldu. UNESCO'da şu anda kalıcı listede 18 eserimizle ilgili teklifimiz var, 83 de yedek listeye alınan tesislerimiz var, eserlerimiz var, Rumkale de yedek listenin içinde -şimdi arkadaşlarımız o bilgiyi verdiler- bunun da takibi Bakanlık olarak yapılmış oluyor.

Tabii, Sayın Tanal'ın Nusaybin Sınır Kapısı'yla ilgili temennisi yerinde. Biz de, sınır kapılarının tamamen açılmasını ve böylece sınır kapılarında hem ticaretin hem de turizmin Türkiye'ye katkı yapar şekle gelmesini arzu ediyoruz ama -gerek savaşlar gerek güvenlik nedeniyle, Cilvegözü Sınır Kapısı'ndan yapılan ticaretin ve hareketliliğin- inşallah önümüzdeki süreçlerde güvenliğin sağlanmasıyla birlikte aynı şekilde oranın da açılması dileğimizdir.

Değerli arkadaşlar, orman varlığının tehdit edildiğini, yerel yönetimlerin zayıflatıldığını arkadaşlarımız eleştirirken ifade ettiler. Doğrusu, maddeler dikkatli bir şekilde incelendiğinde evet, varlıklarımızın değerlendirilmesi söz konusu ama bunların tehdidiyle ilgili bir şey söz konusu değil. Yerel yönetimlerin inşaat izni, işletme belgesi ruhsatı, iş yeri açma ruhsatı verilmesiyle ilgili sorumlulukları devam ediyor. Gerek cadır gerek karavan turizmi konusunda da aynı yetkileri, denetim yetkileri ve aynı şekilde iş yeri açma ve ruhsatlandırma yetkileri devam ediyor. Burada, Bakanlığa verdiğimiz sorumluluk denetim yetkisi, dolayısıyla bu alanda bir problem olacağını düşünmüyoruz.

Turizm hizmetleri yönetim birliği konusunda Bakanlıkça tahsisi yapılan yatırımcılarla ilgili bir birlik kurulması söz konusu. Bunun da altyapı yatırımlarına katılım konusunda turizme fayda sağlayacağını düşünüyoruz.

Gökân Bey -sanıyorum- Komisyon'da bu yabancı işçi çalıştırma maddesinin çıkarıldığını hatırlıyorsunuz. O konuda aslında çok bir yenilik getirilmiyordu ama Komisyon'da o madde çıkarıldı. Böylece yabancı işçi kontenjanıyla ilgili bir madde şu anda teklifte yer almamakta.

Jeotermal kaynakçılık, yatçılıkla ilgili uluslararası rekabet açısından ve turizm ülkeleriyle rekabet edebilmemiz için teklifte bu konuda bir istisna getiriliyor; büyük yatlar, mega yatlarla ilgili.

Özel firmalara denetim yetkisi konusu konuşuldu; böyle bir yetki teklifte yok. Sadece, gerek görürse bakanlık, valilik eliyle, onlarla birlikte denetim yapılabilir. Bu konuda özel firmalara denetim yetkisi verilmesi diye bir konu bu teklifte yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Mera Kanunu'yla ilgili, meraların aleyhine bir madde bu teklifte yok; onu da belirtmek istiyorum.

Turizm Tanıtım Geliştirme Ajansı her ilde turizmin gelişmesiyle ilgili değerlendirme yapıyor, çalışma yapıyor. “Van ilinde turizmin gelişmesi konusunda çalışma yapılmalı.” vurgusu vardı, Van iliyle ilgili de çalışma yapılıyor; bunu da belirtmek istiyorum.

Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz, başarılar diliyoruz.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 16'nı maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerinde söz isteyen İYİ Parti Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Hayrettin Nuhoğlu.

Buyurun Sayın Nuhoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde söz aldım, selamlarımı sunarım.

Son dönemlerin en stratejik sektörlerinden biri olan turizm, ülkemizin sahip olduğu kültürel miras ve doğal güzellikler yanında coğrafi konumu ve Türk konukseverliği sayesinde ilerlemekte olsa da ekonomik olarak hak ettiği payı alamamaktadır. Çok kırılğan bir sektör olması dolayısıyla son sekiz senede dört önemli kriz dönemi yaşanmıştır. Bu krizlerin sonuncusu bütün dünyayı etkileyen pandemidir; diğer üçü ise AKP iktidarlarının yönetimdeki beceriksizliklerden ve uygulamış olduğu yanlış politikalarından kaynaklanmıştır. Gerçi pandemi dönemindeki krizin sorumlusu da AKP hükümetidir. Tedbirler zamanında uygulamaya konulmamış, bu yüzden salgının etkileri uzun sürmüştür. Anlattıkları başarı hikâyelerine yandaşlardan başka inanan da kalmamıştır. Diğer taraftan, ülkeyi kendi şirketleri gibi gören bir anlayış ve Anayasa gibi temel hukuk ilkelerini önemsemeyen, her şeyi sadece kendileri ve yandaşları açısından para kazanma aracı gören bu iktidarın keyfî uygulamaları sonucu güven ve huzur ortamı bozulmuş, ülkenin imajı olumsuz yönde değişmiş, bu durumdan turizm sektörü de etkilenmiştir.

Bu kanun teklifinin aceleyle düzenlenmesi ve komisyondan da aceleyle, gece yarısına kadar çalışarak geçirilmiş olmasına rağmen üç aydan fazla bir süre bekletilme sebebinin henüz bilmiyoruz ama kısa süre sonra yeni bir düzenleme yapma ihtiyacı doğuracağını öngörüyoruz. Nitekim Mayıs 2019'da Mecliste değiştirilen 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu'nun üzerinden henüz iki yıl geçmeden bu teklif getirilmiştir. Şunu da belirtmeliyim ki, turizmi teşvik amaçlı gibi gösterilerek hazineye ait taşınmaz mallardan jeotermal kaynaklara kadar birçok konuyu bünyesine alan bir torba kanun şaibe kokar. Kimse yadırgamasın, önceki torba kanun tekliflerinde benzer gayretleri çokça gördüğümüz için burada da şaibe aranması haklı bir tutumdur.

Maden ve jeotermal kaynaklarla ilgili daha önce verilmiş olan ruhsatların iptal edilmesi, bedellerin uzlaşmayla ödenecek olması, uzlaşmayı yapacak olanlar açısından şaibeli bir durum yaratacaktır. Turizm amaçlı yapılaşma ve kamu arazilerinin turizm işletmelerine tahsisi, turizmde pazarlamanın planlamasıyla yakından ilişkilidir. Ortaya çıkacak tesis ve yatak arzı, turizmi pazarlayan seyahat acentelerinin verileriyle uyumlu olmalıdır. Bu kanundan en çok etkilenecek olan konaklama ve seyahat acenteleri kuruluşlarıdır; bu iki kuruluş, teklifin Meclise sunulmasıyla bilgi sahibi olduklarını ifade etmişlerdir. Önceden hiçbir görüşme yapılmamasını eksiklik olarak görmekteyiz.

Teklifte yer alan, belediye belgeli konaklama işletmelerine, turizm işletme belgesi alma zorunluluğu getirilmesi standartlar ve denetim bütünlüğü açısından doğru gibi görünse de bu işletmeleri hak kaybına uğratacaktır. Diğer taraftan, meralar,

ayllar, kışlaklar, ormanlar ve kıyıların yağmalanmasına yol açması dolayısıyla Anayasa ihlalini doğurmaktadır. Turizm payının ödenmemesi durumundaki cezaların tahsilinde, vergi ve SGK primi gibi kamu alacaklarından farklı bir yaptırım uygulamasının da Anayasa'ya aykırı olacağını düşünmekteyiz. Ormanların betonlaşmasına ve hayvancılıkla ilgili alanların daralmasına yol açması bakımından da bazı kanunlarla açıkça çeliştiğini söylemeliyim.

Torbada yer alan, Yunus Emre Vakfıyla ilgili düzenlemede partili Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine uyarlama amaçlansa da bizim dikkat çektiğimiz husus, daha önce yaşanan ve ağır bedeller ödenen FETÖ'den boşalan yurt dışı alanın başka cemaatler tarafından doldurulma ihtimaline yol açmasıdır.

Değerli milletvekilleri, Külliye'de hazırlanan ve genellikle iktidar partisi milletvekilleri tarafından bile kapsamı tam bilinmeyen, Komisyona getirilmiş olan bu kanun teklifinin sektörün ihtiyaçlarına cevap verebilmesi için Komisyonda büyük gayret gösterdik. İYİ Parti olarak geneli ve maddeler üzerinde verdiğimiz 13 önerge oy çokluğuyla reddedildi. Anlaşılabileceği gibi, sektör temsilcileri, meslek odaları, sivil toplum kuruluşları, akademik çevreler ve belediyeler dışlanarak hazırlanmış olan bu kanun teklifi oy çokluğuyla buradan geçse bile turizm sektöründeki paydaşların beklentilerine cevap veremeyecektir.

Sonuç olarak, içinde çelişkilerin ve şaibe ihtimalinin olduğu, Anayasa'nın ihlal edildiği, sektör paydaşlarının ve belediyelerin dışlandığı, tali komisyonlarda görüşülmeden esas komisyonda oy çokluğuyla kabul edilen ve Genel Kurula getirilen bu kanun teklifine karşı olduğumuzu ifade ediyorum.

Değerli milletvekilleri, turizm sektöründe sıkıntı içerisinde kıvranan bütün yatırımcılar çare aramaktadır, onların ayakta kalması için Hükümetin duyarlı olması gerekir. Sektörün kredi borcu çok artmıştır. Zengin edilen yandaş müteahhitlerin vergi borçları kararnameyle silinirken, biz turizmcinin borçları silinsin demiyoruz, sabitlenerek bir yıl ertelensin istiyoruz. Döviz cinsinden kredi borcu olanların borçları da enflasyon oranına göre hesaplanıp Türk lirası cinsine çevrilerek ödenmesi sağlanmalıdır, sektördeki yatırımcıların diğer istekleri de dikkate alınmalıdır. Vergi indirimi istisnası, SGK primi ve işveren payı istisnası, enerji fiyatlarında indirim ve istihdam için yeni teşvikler sağlanmalıdır.

Değerli milletvekilleri, son on yılda dünyadaki turist sayısı yüzde 48 arttı fakat Türkiye'nin pazardan aldığı pay değişmedi. On yıl öncesine göre Türkiye'de tatil yapmak döviz kuruna bağlı olarak ucuzlamış, turist başına düşen gelir de düşmüştür. Turizm sektörünün pandemiden sonra çeşitliliğin ve harcamaların artacağı, sürelerin kısılacağı bir döneme girerek pazar büyüklüğünün 2 trilyon doları bulacağı öngörülmektedir. Bu pazardaki Türkiye'nin payı en az yüzde 5'e çıkmalı ve 100 milyar dolara ulaşmalıdır. Hak ettiğimiz bu payı alabilmek için yenilikçi, çağı yakalayan sektörel gelişim sağlanmalıdır. Sektörde tutunmaya çalışan bütün paydaşların özenle korunması ve desteklenmesi gerekir. Bu konuda ayrımcılık yapılmamalıdır. Sektördeki yatırımcılarla beraber ortak akılla planlamalar yapılırsa niteliğe odaklanmak mümkün olabilir ve hizmet kalitesi gelişir. Son yıllarda çok haksız şekilde sürekli artan vergi yükü sektörde yatırım yapanları pişman ettirmekle kalmamakta, yeni yatırımcıları da soğutmaktadır. İktidarın takip ettiği yanlış politikalar bir zihniyet meselesidir; bunun değişmesi kendi içinde mümkün görünmemektedir. İktidarın değişmesi lazımdır. İktidarın değişmesiyle birlikte gelecek olan İYİ Parti iktidarında haksız vergiler dâhil bütün engeller sona erecek ve sektörün beklediği altyapı eksikliklerinin tamamı giderilecektir.

"Turizm" denilince akla sadece deniz, kum, güneş gelmeyecek; çeşitlendirilip yılın tamamına yayılacak, şehir ve kırsal kesimi kapsayacak şekilde geliştirilecektir. Kısaca, turizmcî kendini yalnız hissetmeyecek, devlet iyi günde de zor günde de onların yanında olacaktır.

Değerli arkadaşlar, bu kürsüde biraz önce konuşan teklif sahibi Antalya Milletvekili teklifin maddelerini savunurken Antalya'da yapılan toplantıdan dolayı Dışişleri Bakanına övgüler yağdırdı. Bu vesileyle hatırlatmak istiyorum: 17 Haziranda Antalya'da yapılan toplantıya katılan Sırp lider Dodik adına bizim PTT Genel Müdürlüğü hatıra pulu bastırdı. Bu Dodik Srebrenitsa'da yapılan katliamı kabul etmeyen birisidir. Hem orada katledilen kardeşlerimize rahmet dileyeceksiniz hem de katillerin başına hatıra pulu bastıracaksınız. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HAYRETTİN NUHOĞLU (Devamla) – Bu büyük hatayı Türk milleti kabul etmiyor, böyle vicdansızlık olmaz. Dışişleri Bakanı bu yanlışlığı düzeltmek için ne yapmıştır? PTT Genel Müdürlüğüne pulu iptal kararı aldrıp Dodik'e bildirmiş midir? Derhâl yapmalıdır bunları, aksi hâlde bu yapılan hiçbir zaman unutulmayacaktır.

Değerli milletvekilleri, partili Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte turizm dâhil her alanda tıkanan devlet çarkının, yaklaşmakta olan seçimlerle birlikte değişeceğine olan inancımı belirtiyor, yaklaşan Kurban Bayramı'nın Türk milletine, İslam âlemine ve bütün insanlığa sağlık ve huzur getirmesini diliyor, saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Abdurrahman Başkan.

Buyurunuz Sayın Başkan. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ABDURRAHMAN BAŞKAN (Antalya) – Sayın Başkan, Gazi Meclisimizin değerli milletvekilleri ve televizyonları başında bizleri izleyen aziz Türk milleti; 255 sıra sayılı Turizmi Teşvik Kanunu Teklifi'nin birinci bölümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde onlarca iş koluyla doğrudan ve bir o kadarıyla da dolaylı ilişkisi bulunan turizm sektörünün istihdama katkısı son on yılda 5 milyon çalışan artarak 16 milyona ulaşmıştır. Yalnızca bu rakam bile turizm sektörünün ülkemiz açısından hayati önemini ve ekonominin vazgeçilmez lokomotiflerinden biri olduğunu göstermektedir. Bu vesileyle, son yıllarda ülkemizin turizm sektöründe gösterdiği büyük ilerlemenin artarak devam etmesi için Kültür ve Turizm Bakanlığınca yürütülen çalışmaları memnuniyetle takip etmekteyiz. Turizm, yalnızca bugünün konusu ve faaliyet alanı değildir. Turizm merkezlerimizi koruyup gelecek nesillere taşımak başta devletimiz olmak üzere bu ülkenin her ferdi için önemli bir görevidir. Bu sebeple turizm konusunda sürdürülebilirliği inşa etmek önceliğimiz olmalıdır.

Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli Beyefendi, 24 Haziran 2018'de Türk milletine ilan ettiği seçim beyannamemizde "Turizm sektöründeki başıboşluğu gidermek ve yapısal sorunları çözmek için başta Turizmi Teşvik Kanunu, İş Kanunu, Kıyı Kanunu olmak üzere sektörle ilgili diğer kanunlardaki değişiklikleri de kapsayan bir turizm çerçeve kanunu ivedilikle çıkarılmalıdır. Kamu ve özel sektör iş birliğiyle yeni bir turizm strateji belgesi ve turizm eylem planı hazırlanarak uygulamaya konmalıdır." diyerek görüşmekte olduğumuz bu kanunu âdeta işaret etmiştir.

Bu çerçevede, görüşmekte olduğumuz 255 sıra sayılı Kanun Teklifi'yle, kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezleri ile bu bölge ve merkezlerin dışında olmakla birlikte, denize kıyısı olan ilçelerde 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu gereğince tespit ve ilan edilen yerleri konaklama içeren tesislerin yapılması amacıyla yatırımcılara tahsis etme konusunda münhasıran Kültür ve Turizm Bakanlığının yetkili kılınması amaçlanmıştır. Bu yerlerde lüks çadır, çadır ve karavan alanı yapılması ve işletilmesi amacıyla ilgili kurumlarca yapılacak kiralamar saklı tutulmuştur. Böylece, uygulamada ilgili bakanlıkların mevzuattan kaynaklanan yetkileri kullanılırken turizm amaçlı kullanılmak ve turistik tesislere imkân vermek üzere konaklama tesisleri yapılmasının sağlanması, Kültür ve Turizm Bakanlığının kontrolü ve denetimi dışında turizm kullanımlarının oluşmasının engellenmesi de öngörülmektedir.

Sürdürülebilir turizmin kesintisiz bir şekilde devam edebilmesi için gerekli unsurlardan biri de turizm sektöründe belirli bir standardın getirilmesidir. Bugün görüştüğümüz kanun bu standartların sağlanması için birtakım önemli değişiklikler öngörmektedir. Örnek vermek gerekirse turizm tesislerinin Kültür ve Turizm Bakanlığının denetimi ve kontrolü altında olmasını sağlamak amacıyla konaklama tesislerinin ve plaj işletmelerinin Bakanlıktan Turizm İşletmesi Belgesi almaları zorunluluğu getirilmektedir. Benzer şekilde, kruvaziyer limanı, yat limanı, çekek yeri, rıhtım ve iskele gibi deniz turizm tesisleri işletmelerinin Kültür ve Turizm Bakanlığından Turizm İşletmesi Belgesi almaları zorunluluğu da getirilmektedir. Bu belgenin alınmaması hâlinde para cezası yaptırımı öngörülmektedir. Vermiş olduğumuz bu iki örnek standartların sağlanması konusunda Bakanlığın ne kadar hassas olduğunun bariz bir göstergesidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz bu kanun Turizmi Teşvik Kanunu olduğu için konuşmamın bu bölümünde seçim bölgesi olan Antalya'ya da değinmek istiyorum. Hepimizin bildiği üzere Antalya'mız her ne kadar "güneşin başkenti" olarak adlandırılıp ünlense de 640 kilometrelik eşsiz sahillerinin yanı sıra doğal güzellikleri, tarihî dokusu ve kültürel yapısıyla da deniz-kum-güneş üçlemesine alternatif olarak turizmin diğer birçok dalında da adından söz ettirmektedir. Bunların başında ekoturizm, doğa turizmi, kültür turizmi, spor turizmi, inanç turizmi, kongre turizmi, mağara turizmi, kamp ve karavan turizmi ve pek bilinmesi de kış turizmi gelmektedir. Tüm bu turizm odaklarını göz önüne getirdiğimizde Antalya'mızın kendisine atfedilen "turizmin başkenti" unvanını fazlasıyla hak ettiğini gururla söyleyebiliriz.

Yeşil ve mavinin buluştuğu Antalya'mızı koronavirüs pandemisine rağmen 2020 yılında 3 milyon 444 bin turist ziyaret etmişken, Antalya'mıza gelen turist sayısı 2021 yılı Ocak ayından bugüne kadar 2 milyonu aşarak geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 256 oranında artmıştır. Bu başarılı artışın 2 nedeni vardır: Bunlardan birincisi diplomatik açıdan yaptığı hamlelerle yabancı turistlerin ülkemize gelmesini sağlayan kıymetli hemşehrimiz, Sayın Dışişleri Bakanımız Mevlüt Çavuşoğlu. İkincisi ise pandemi döneminde Antalyalı esnafımız adına kendilerini ziyaret ettiğim ve desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen, çözüm odaklı yaklaşımlarıyla esnafımızın yanında olan Sayın İçişleri Bakanımız Süleyman Soylu ve Kültür ve Turizm Bakanımız Mehmet Nuri Ersoy olmuştur. Bir kez daha bu kürsüden sizlerin huzuruna Antalyalı hemşehrilerim adına kendilerine teşekkürlerimi sunuyorum. İnaniyorum ki 4 mevsim turizmin yaşadığı güzel şehrimiz alınan pandemi tedbirleri ve aşı bilincinin yaygınlaşmasıyla eski günlerine tekrar kavuşacak ve turizmde yeni bir rekora imza atacaktır. Bunun için Antalyalı işletmecilerimiz ve turizm çalışanlarımız üzerlerine düşeni layıkıyla yapmaya hazırlardır. Milattan önceden başlayarak tarih boyunca birçok büyük medeniyete ev sahipliği yapmış olan Antalya'mız, Olimpos, Aspendos, Patara başta olmak üzere Akdeniz kıyısının en korunaklı ve en büyük antik kentlerini de bünyesinde barındırmaktadır. Büyük İskender'in de dediği gibi "Sizi öyle bir yere götüreceğim ki sırtınızı karlı dağlara yaslayacak, ayaklarınızı ılık sulara sokacaksınız." İşte burası Phaselis'tir.

Bunun yanı sıra, Anadolu Selçuklu Devleti'nin Alanya'yı fethetmesi sonucunda büyük Türk milletinin vatan toprağının en önemli ve güzide bir parçası olmuş ve kadim Türk şehirlerinden biri hâline gelmiştir.

Tabii ki Antalya'mızı çekim merkezi yapan sadece bunlar değildir elbette. Antalya'mız yüksek tesis ve hizmet kalitesine sahip olmasıyla, birçok Süper Lig takımı başta olmak üzere, Avrupa'nın birçok spor kulübüne kamp yapma olanağı sağlaması dışında, başta golf, tenis gibi sporun da her alanında düzenlenen turnuvalara ev sahipliği yapmaktadır.

Antalya'mızın bir diğer özelliği de sağlık turizmi noktasında son yıllarda adını oldukça sık duyurmasıdır. Buna en büyük katkıyı da ülkemizde ilk yüz naklini ve ilk çift kol naklini başarılı bir şekilde gerçekleştiren şehrimizin gururu Akdeniz Üniversitemizin Tıp Fakültesi sağlamıştır.

Antalya'mızda turizm sezonunun mayısta açılıp eylülde bitmediğinin ve yılın on iki ayı boyunca devam ettiğinin en güzel örneği kongre turizmidir. Şehrimizde gerçekleştirilen kongre, sempozyum, toplantı gibi etkinlikler Antalya'mızda sürdürülen diğer turizm faaliyetlerinin geliştirilerek yaygınlaştırılmasına katkı sağlamaktadır. Geçtiğimiz ay düzenlenen ve Sayın Cumhurbaşkanımızın ev sahibi olduğu ve açılış konuşmasını yaptığı, dünyanın çeşitli ülkelerinden 11 devlet başkanı, 41 dışişleri bakanının yanı sıra 100'den fazla üst düzey katılımcının bir araya geldiği Antalya Diploması Forumu bu konudaki en güzel örneklerden biri olmuştur.

Değerli milletvekilleri, sözlerime son vermeden önce, geçtiğimiz hafta sonu gerçekleştirilen ve altı yüz altmış yıldır devam etmekte olan, Türk kültüründe önemli bir yeri olan ve Dualı Çayır'da gerçekleştirilen Tarihî Kırkpınar Yağlı Güreşleri'ni 2 defa üst üste olmak üzere 4 defa kazanarak altın kemeri Antalya'mıza getiren Korkuteli Belediyesimizin sporcusu, güreşçimiz Ali Gürbüz kardeşimi bu kürsüden tebrik ediyorum. İnşallah seneye de kazanarak altın kemerin ebedî sahibi olmasını gönülden temenni ediyorum.

Bu vesileyle yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyor, Turizmi Teşvik Kanunu'nda yapılan değişikliklerin başta Antalya'mız olmak üzere tüm turizm bölgelerimize ve turizm çalışanlarımıza hayırlar getirmesini diliyorum.

15 Temmuzda vatan uğruna kurban verdiğimiz tüm şehitlerimizi rahmetle, minnetle anıyor; mübarek Kurban Bayramı'nızı tebrik ediyorum.

Saygılarımla. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Bitlis Milletvekili Sayın Mahmut Celadet Gaydalı.

Buyurunuz Sayın Gaydalı. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, görüşülmekte olan 255 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerine partim ve grubum adına söz almış bulunmaktayım. Sizleri ve kamuoyunu saygıyla selamlarım.

Değerli milletvekilleri, 30 Mart 2021 tarihinde Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna sevk edilen Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi görüşmeleri 1 Nisan 2021 tarihinde başlamıştır. İlk teklif metninde 32 maddeden oluşan kanun teklifi, Komisyon çalışmaları süresince 31 maddeye düşürülmüştür. Çıkarılan madde, turizm sektöründe otel ve deniz araçlarında yabancı personelin sınırsız sayıda çalıştırılmasını öngörmekteydi. Özellikle turizm ve otelcilik ile denizcilik gibi alanlarda eğitilmiş bireyler yetiştiren fakültelerden kişilerin, bu kontenjanları kullanması gerekir. Bu nedenle doğru bulmadığımız bu maddenin kanun teklifi metninden çıkarılması isabetli bir karar olmuştur.

Kanun teklifinin 31 madde olmasına rağmen hemen bitirilmeye çalışılması yasama kalitesi açısından büyük bir eksiklik. Bakınız, mart ayında görüşülen bir teklifin üzerinden neredeyse dört ay geçmesine rağmen ancak Genel Kurul gündemine alınabilmiştir. Dolayısıyla, böyle aceleci davranmaya gerek yok. Önemli olan, kaliteli bir yasama faaliyetini yürütebilmektir.

Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'yle, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu, 492 sayılı Harçlar Kanunu, 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu ve 5653 sayılı Yunus Emre Vakfı Kanunu'yla birlikte 5 ayrı kanunda değişiklik yapılması öngörülmektedir.

27'nci Dönem itibarıyla Turizmi Teşvik Kanunu'nda 2'nci defa bir düzenleme yapılmaktadır. Kanun teklifiyle 17 Mayıs 2019 tarihinde Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda görüşülen ve 23 Mayıs tarihinde yürürlüğe giren Turizmi

Teşvik Kanunu'nun bazı maddeleri, bugün görüşülen Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'yle yeniden ele alınmaktadır. Anlaşılmaktadır ki emek meslek örgütleri ve sektörde hizmet veren işletmelerle görüşülmeden hazırlanan bu tarz kanun teklifleri daha sonra yeniden Meclis gündemine gelmekte ve değiştirilmektedir.

Kanun teklifi bütünüyle ele alındığında, ne doğa adına ne turizm işletmeleri adına olumlu sayılabilecek düzenlemelere yer verildiğini ne de ülke turizmi açısından yeni bir soluk getirdiğini söylemek mümkün değildir.

Teklifte yer alan maddelerde, geneli itibarıyla, ormanlık alanların tahsisi, işletmecilere getirilen belge zorunluluğu, işletmelere uygulanacak uyarma ve para cezaları, yabancı gemilerin iç sulardaki ticari faaliyetlerine ilişkin imtiyazı ve bunu düzenleyen harç cetveli gibi hususlar ele alınmaktadır.

Dünyamız özellikle iklim krizi ve küresel ısınma cenderesinde can çekişirken sermaye lehine yeni orman katliamlarına yol açabilecek düzenlemelere yer verilmesi, bu kanun teklifinin tümüne karşı çıkmak için yeterli bir nedendir. Bugüne kadar iklim krizinin önüne geçebilmek adına birçok uluslararası anlaşma yapılmış ve birtakım önlemler alınması hususu belirtilmiştir. İklim değişikliğinin su, toprak ve sağlık açısından ciddi sorunlar yaratacağı bir gerçektir. Daha dün Akdeniz Parlamenter Asamblesinde görüştüğümüz çevre, iklim ve hidrojeoloji alanındaki bilim insanlarının sunumlarında alınan önlemlerin 2030 hedeflerini karşılamaktan uzak olduğuna vurgu yapılmış ve daha geniş, kapsamlı, ciddi önlemler alınması önerilmiştir.

Öte yandan, kanun teklifi, yerel yönetimlerin yetki ve sorumluluk alanlarına giren tüm iş ve eylemleri merkezde toplamakta, tüm yetkiler Kültür ve Turizm Bakanlığına devredilmektedir. Katılımcı ve çoğulcu bir yaklaşımdan uzaktır.

Ayrıca, Yunus Emre Vakfıyla ilgili düzenlemeler öngören 27, 28 ve 29'uncu maddeler kanun teklifinin hazırlanış amacına uymamaktadır. 27'nci maddeyle, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine uyum sağlamak adına "müsteşar" ibaresi "bakan yardımcısı" olarak değiştirilmektedir. Bu durum dahi Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine detaylı ve kapsamlı bir çalışma yapılmadan geçildiğini göstermektedir. Aradan üç yıl geçmesine rağmen hâlâ birçok yasa yeni hükümet sistemiyle entegre edilememiştir.

Yine, kanun teklifi mera, yaylak ve kışlakların turizm amacıyla talan edilmesinin önünü açmaktadır. Aslında önünü açmaktan çok bugüne kadar yapılan alanları meşrulaştıracaktır.

Değerli milletvekilleri, esas itibarıyla hiçbir düzenleme bizi turizm ile doğa arasında seçim yapmak durumunda bırakmamalıdır. Doğaya, ekosisteme, tarihi dokulara ve insanlığın ortak kültürel mirasına zarar vermeden, toplumun geçim kaynaklarını ve yaşam alanlarını yok etmeden, toplumsal müştereklerimiz olan plaj ve kumsalları sermayeye teslim etmeden, sahilleri betona gömmekten turizm yapmak hem mümkün hem de gereklidir. Sadece turizm için değil, iktidarın tüm ekolojik yaklaşımları sermayenin lehine, doğanın aleyhine sonuçlanıyor.

Rize'nin İkizdere ilçesi İşkencedere Vadisi'nde yapılacak olan taş ocağına karşı bölge halkının verdiği mücadelede devletin jandarması sermaye sahiplerinin bekliliğini yapıyor. Bunun gibi onlarca örnek var. Nerede doğa ve yaşam alanını korumak için bir mücadele varsa halkı korumakla sorumlu insanlar sermayenin korumalığını yapıyor, halka saldırıyor.

Yıllardır Bitlis ilinde yapılan, şimdi de Mersin'de devam eden orman katliamlarının adı hep aynı oldu "orman gençleştirme" veya sudan bahaneler. Bir avuç patronun kârı için doğal yaşam, inşaat, beton ve madencilik tehdidiyle karşı karşıya bulunmaktadır. Kanun teklifinde de yine hedef ormanlar olmuştur.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifinin 6'ncı maddesi üzerine özel bir başlık açmak isterim. Komisyon görüşmelerinde mera, yaylak ve kışlakların amaç dışı kullanılmasıyla ilgili olarak Bakan Yardımcısı somut bir örnek istemişti, ben de somut bir örnek vermiştim, "Bitlis ili Ahlat ilçesi Karmuç -Yeniköprü- köyü ve köy merasıyla Çarho piknik alanı Okçuluk Vakfına tahsis edildi." demiştim. Bu hususu dile getirirken özellikle okçuluk sporunun yapılmasına karşı olmadığımızı fakat seçilecek yerin toplumun ortak malı olan alanlar değil, daha kıraç alanlar olması gerektiğini vurguladım. Fakat özellikle bu hususu gündeme getirmemle birlikte Okçular Vakfı Başkanı beni arayarak müfterilikle itham etmiş ve "İki hayvanın otlaması mı önemli, yoksa böylesi bir tesisin kurulması mı önemli?" diye hadsiz bir çıkış yapmıştır. Bizim için halkın o iki hayvanının otlaması sizin gösteriş uğruna milyonlar dökerek senede bir veya iki defa kullandığınız etkinliklerden çok daha önemlidir. Sanki söz konusu tesisi bu beyefendi Bitlis'e ve Bitlislilere lütfetmiş, bahsetmiş de bizler eleştiriye muğulmuşuz havasına girmiştir. Bu zihniyetin aslında mera ve yaylaklar hususunda neler düşündüğünü yorumlamak çok kolay.

Bir de Bitlis'in önemli hususlarından birinden bahsetmek istiyorum. Bugün aldığım yoğun telefonlar bana, Bitlis'in bilhassa Hizan ve Güroymak ilçelerinde kadın doğum uzmanı doktorların bulunmaması, uzak dağ köylerinden gelen vatandaşlarımızın çok zor günler geçirmelerine sebep olmaktadır. Bu ihtiyaç bir an önce giderilmelidir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Aydın Milletvekili Sayın Hüseyin Yıldız.

Buyurun Sayın Yıldız. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, 2015'ten beri Turizm Komisyonundayım; bu, herhâlde 7'nci teşvik kanunu olarak önümüze geliyor. Tabii ki biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak Türkiye'yi turizm açısından daha ileriye götürmemiz gerektiğinin inancını taşıyoruz. Nasıl 2002'de geldiğinizde aynı dönemde İspanya'yla aynı sıradayken, 2019'da İspanya 120-125 milyar dolar ciro yaparken Türkiye'nin en yüksek cirosu 34,5 milyar dolarda kaldı. Peki, bu turizm teşvik kanunlarıyla ilgili mi bu? Değil arkadaşlar her şeyden önce.

En önemli sorun şu: Şimdi, Turizm Bakanının yaptığı şeyleri diğer bakanlar da bozuyor. Ben size bir örnek vereyim, sadece kendi bölgemde, Aydın Didim'de Turizm Bakanı bir çalışma yaptı, yaklaşık 3 bin dönümden fazla alanı kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi ilan etti. Oradaki Büyükşehir Belediye Başkanımız, ilçe Belediye Başkanı sivil toplum örgütleriyle geldiler, orada bir imar çalışması yaptılar; yüzde 10 ve artı 2 kat. Orada bütün o bölgeyi planlandılar, imarını geçirdiler, Çevre ve Şehircilik Bakanı onayladı; bütün Didimliler, Aydınlılar olarak sevindik. Doğru mu? Doğru. Destekledik mi? Destekledik. Sayın Bakan Yardımcımız burada. Aradan daha altı ay geçmeden bir yazı geliyor Özelleştirme İdaresi Başkanından arkadaşlar. Aynı bölgenin -şurası- denize sıfır olan bölgelerini seçmişler şu şekilde, Özelleştirme İdaresi Başkanı imar durumunu yüzde 50 artırıyor, yüzde 50 arkadaşlar, yüzde 10'dan yüzde 50'ye çıkarıyor; 2 katlı yeri 5 kata çıkarıyor. Peki, arkadaşlar, yüzde 50 imarını artırıyorsa, 5 kata çıkarıyorsa; Özelleştirme İdaresi Başkanı bu bölgeyi sattığı zaman -Turizm Bakan Yardımcımız burada, Komisyon Başkanımız burada- diğer yerleri, yüzde 10 olan yerleri yapma şansına karşı mı? Peki, on dokuz yıldan beri tek başınıza iktidarda değil misiniz? O zaman sizin Turizm Bakanınızın, Çevre ve Şehircilik Bakanınızın yaptığı planda Özelleştirme İdaresi Başkanı bir anda, bir gecede rant için imar değişikliğine gidiyor.

Değerli arkadaşlar, tek başına olan AK PARTİ iktidarının en büyük sorunu, bakanların arasındaki olumsuzlukları göz önünde tutmamız gerekiyor. Yani bugün Turizm Bakanının getirdiği bu kanun teklifinde yarın Özelleştirme İdaresi Başkanı imar durumunu tekrar alıp yüzde 500 artırabilir, 2 katlık yeri 10 kata çıkarabilir çünkü onda da yetki var.

Söz konusu şu arkadaşlar: Gerçekten biz turizmi ileriye götürmek istiyor muyuz? Biz 1,5 trilyonluk bir pastada 120

milyar, 150 milyara doğru gidebilir miyiz? Evet, gidebiliriz. Bu yatırımları AK PARTİ yapmadı; bu yatırımları Türkiye Cumhuriyeti'ndeki iş adamları yapmış. Devlet, Turizm Bakanı ve diğer bakanlıklar bunun önünü açacaklar. Bu müşteriyi nasıl getireceğiz buraya? "Nitelikli" dediğimiz turisti nasıl Türkiye'ye getireceğiz, mesele burada başlıyor.

Şimdi, değerli arkadaşlar, gerçekten biz turizmi iyi yapmak istiyorsak her şeyden önce... Defalarca gündeme getirdik. Değerli arkadaşlar, İller Bankası nüfus oranına göre pay ödüyor. Ben size soruyorum Sayın Bakan Yardımcım: Sizin sırtınıza 200 kilo yük bindirsem götürebilir misiniz? Mümkün mü? Değil arkadaşlar. Şimdi, Didim kışın 80 bin nüfusluk yer, yazın 700-800 bin misafir ağırlıyoruz. Peki, İller Bankasından gelen parayla, o parayla, o kadroyla biz Didim'deki çöpleri bile toplayamayız. İşte, sizin yapmanız gereken şey, gerçekten turizmi ileriye götürmek istiyorsanız birinci şart şu: Nüfus oranına göre değil, konut sayısına göre İller Bankasından pay vermeniz lazım, kadroları aynı şekilde vermeniz lazım; bir.

İki: Bana göre Türkiye'nin en büyük müteahhidi Karayolları. Karayolları, uzun vadede o belediyelerin altyapılarını ve yollarını yapmak zorunda. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı veya Turizm Bakanlığının uzun vadeli kredilere altyapı yapmak zorunluluğu var arkadaşlar, aynı zamanda arıtma yapmak zorunluluğu var. Şimdi, siz bunları yapmadıktan sonra bu kanunu çıkarsak ne olur, çıkarmasak ne olur. Hiçbir faydası olur mu? Olmaz değerli arkadaşlar. Türkiye'de, turizmde 75 milyar dolar hedef koydunuz. Burada biz her zaman şunu söylüyoruz: Bu şekilde giderse siz 75 milyar dolara değil, 50 milyar dolara bile ulaşamazsınız.

Değerli arkadaşlar, bugün Avrupa'ya gittiğimiz zaman görüyoruz ki insanlar ilk önce nereyi tercih ediyorlar biliyor musunuz? 10 milyonluk Yunanistan'ı, İtalya'yı, İspanya'yı, eğer orada yerler dolarsa Türkiye'yi tercih ediyorlar. Bunun sebebini AK PARTİ iktidarı kendine sormalıdır "Biz nerede hata yapıyoruz?" diye. Bu ülke hepimizin arkadaşlar, burada amaç sizi eleştirmek değil, gerçekleri size anlatıyoruz, size yol gösteriyoruz.

Ben size bir örnek vereyim: Yunus Emre Vakfıyla ilgili demin AK PARTİ Antalya Milletvekilimiz çok güzel söyledi, dedi ki: "Yunus Emre Vakfı 50 ülkede faaliyet gösteriyor arkadaşlar." 2015 yılında Turizm Bakanı Mahir Ünal'la beraber Almanya'ya gitmiştik, Berlin Fuarı'na. Heyette HDP'den Altan Tan, MHP'den -herhâlde- Baki Bey vardı. Fuardan sonra Berlin'deki Yunus Emre Vakfına gittik arkadaşlar -tabii, biz Bakanla gittiğimiz için herhâlde bizi AK PARTİ'nin milletvekilleri zannettiler- orada bir baktım 16-17 kişi çalışıyordu, dediler ki: "Sayın Cumhurbaşkanımız bu binayı 3 milyon euroya aldı. 1,5 milyon euro da para harcadık. Burada 16 kişi varız. Biz burada bir siyasi parti için camileri, onları, bunları geziyoruz; iyi bir yere getiriyoruz partiyi." Ve inanın ki oradaki 16 çalışanın yüzde 99,9'u FETÖ yandaşıydı; "hoca efendi" diyorlardı.

İki gün sonra 15 Temmuz değil mi arkadaşlar? Şimdi, siz bu vakfa -TÜRSAB'a, Turizm Bakanlığına vermeniz gerekirken- tekrar ayrı bir tarikat grubunu atamaya çalışıyorsunuz değerli arkadaşlar. 50 ülkeden bahsetti -ben demedim, AK PARTİ'li milletvekili söyledi- ve her ilde de bu vakıf var değerli arkadaşlar. Bizim, bu vakfa atamaları Turizm Bakanlığı veya TÜRSAB üyelerinden yapmamız gerekiyor yani Türkiye Cumhuriyeti'nin, reklamını yapması gerekiyor. Acentelere versek daha büyük faydası olacak ama maalesef yine bu kanun teklifine göre, Cumhurbaşkanını atamasını yapacak ve orayı yine -bilmiyorum ama inşallah olmaz- ben inanıyorum ki diğer tarikatların eline teslim edecekler.

Değerli arkadaşlar, Türkiye'de de çalışanın, memurun, işçinin tatil yapma hakkı var değil mi? Adamlar yıllarca bir kurumda çalışmış, bir sosyal tesis yapılmış deniz kenarında, yazın olduğu zaman da gidip orada uygun fiyatla tatil yapıyor; uygun fiyatla, değil mi arkadaşlar? Şimdi, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi var, 18 tane sosyal tesis özelleştiriliyor. Değerli arkadaşlar, özelleştiriliyor ama nasıl özelleştiriliyor biliyor musunuz? Özelleştirme İdaresi bunların imar durumunu en az 10 kata çıkararak, 2 kat müsaadeli olan yerleri 20 kata çıkararak yine bu ihaleler yapılacak ve bu, turizmin sonunu getirir değerli arkadaşlar. 84 milyonun hakkı; o, çalışan işçilerin, emeklilerin, memurun hakkı birilerine verilecek. Değerli arkadaşlar, hani işçiden yanaydık. Avrupa'nın insanı emekli olduktan sonra "Ben nerede tatil yapacağım?" diye düşünürken benim insanım emekli olduktan sonra "Ben nasıl iş bulacağım?" diye ikinci işe başlamaya çalışıyor. Biz bu şartlarda bu sosyal tesisleri özelleştirirsek, inanın ki arkadaşlar, o işçilerin, o memurların hiçbir yere gidip tatil yapma şansları yok, gerçekten yok.

Şimdi, ikinci bir duruma geelim: Türk Hava Yolları, Anadolu Jet Ulaştırma Bakanlığına bağlı. Sayın Bakan Yardımcım, siz de biliyorsunuz, Ulaştırma Bakanlığında Türk Hava Yolları, Anadolu Jet'in ne işi var ya? 2015'ten beri bağıryorum burada, iktidardasınız; bunun Ulaştırma Bakanlığında değil, Turizm Bakanlığında bağlanması gerekiyor değerli arkadaşlar. Ben İngiltere'ye gittim bundan yedi sene önce, haftanın bir günü... Londra'da 4 tane havaalanı var. Her havaalanından İspanya'ya 4 tane uçak kalkıyor, günde 16 tane uçak; 20 paunt...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜSEYİN YILDIZ (Devamla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Yıldız.

HÜSEYİN YILDIZ (Devamla) – İngilizler -haftalık alıyor, aylık almıyor onlar- hafta sonu biniyor, aldığı o haftalığını gidip İspanya'da harcıyor, parayı bırakıyor, pazar günü dönüş yapıyor. Ben Türkiye'ye gelmek için çarşamba gününü beklemek zorundayım, 380 paunda İstanbul aktarmalı İzmir'e geliyorum. İşte, bu sorunları çözmemiz gerekir; gerçekten turizmi ileri götürmek istiyorsak bu sorunları gündeme getirip bu kanunları çıkarmamız lazım. Yoksa bu teşvikle ne yaparsak yapaalım, turizmin önünü açmıyoruz, maalesef ki maalesef hiçbir zaman ileri de götüremeyeceğiz. Bir zihniyet değişikliğine gitmemiz gerekiyor. İnşallah, Millet İttifakı'nın zamanında göreceksiniz, bu hedeflere ulaşacağız; Türkiye Cumhuriyeti'ni 100 milyar, 120 milyar dolara kadar getireceğiz.

Hepinize saygılarımı sunuyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahsi adına Denizli Milletvekili Sayın Yasin Öztürk.

Buyurunuz Sayın Öztürk. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin aleyhine şahsım adına söz almış bulunmaktayım, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ'sinin kanun teklifini hazırlayan ekibini defalarca tebrik ettim, yine ediyorum; gerekçeli metinleri çok başarılı. Bazen şüpheye düşmüyorum değilim, acaba kanun teklifine yönelik eleştirilerimi ortaya koyarken haksızlık mı yapıyorum diye. Kanun teklifi başta turizm sektörünü geliştirmek, yabancı sermayenin ülkemize gelmesini sağlamak, yerli yatırımcılarımızın sunduğu hizmet kalitesini artırmak, yeni istihdam sahaları açmak ve ülke ekonomisine katma değer yaratmak gibi hepimizin sonuna kadar arkasında duracağı gerekçelerle hazırlanmış; amenna ama her zamanki gibi, maddelere geçilince gerçek maksat hasıl oluyor, niyetler maddeler içinde görülüyor. Teklifte, turizmi teşvik edici herhangi bir düzenleme yapılmadığı gibi, mevcut işletmelerin sürdürülebilirliğini engelleyecek, üstelik de kriz döneminde kiralama, tahsis, harç ve cezalar gibi ilave maddi yükümlülükler getiriliyor. Yani gerekçe sadece işin makyaj kısmı ve ne yazık ki ülkemiz makyajla süslenmiş bu görüntünün hayaliyle kandırılıyor. AK PARTİ'si "Ülkemizin çeşitli bölgelerinde turizmi geliştireceğiz." diye söylemde mi bulunmuş? Hemen rant ve talan ekonomisi devreye girmiş; sahillerimiz, orman alanlarımız, mera ve otlaklarımız, akarsu ve iç sularımız, eşsiz güzellikteki tabiat varlıklarımız, mesire alanlarımız katledilmiş; Kültür ve Turizm Bakanlığının yetki alanları genişletilmiş, bu uygulama yandaş şirketlere tahsis veya hibe yoluyla devredilen alanların tahribatına yol açmış; "Doğa turizmini geliştireceğiz." denilmiş, turizmi bırakın, enerji ve

maden yatırımlarına verilen izinler yüzünden doğa bırakılmamış, tabiat rant uğruna katledilmiş.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde turizm ve turist denilince akla nedense yabancı müşteriler geliyor, bütün hesaplamalar yurt dışı kaynaklı gelecek turistler üzerinden yapılıyor. Oysaki, bizim ayrıca bir iç turistimiz var, bir de tatil yapma imkânı olmayan ama ihtiyacı olan vatandaşlarımız; mesela memurlarımız, mesela asgari ücretle çalışanlarımız, mesela emeklilerimiz. Beş yıldızlı otelleri, tatil köylerini geçtik, pansiyonlarda, apart otellerde çekirdek ailesiyle birlikte en azından bir hafta tatil yapabilmek bu insanların da hakkı ancak ne yazık ki değil otelde kalmak, otele varabilmek için ulaşım parasını denkleştirebilmek bile bu kesimler için, memurlarımız için, asgari ücretlilerimiz için, emeklilerimiz için artık bir lüks, bir hayal oldu. Geçmiş iktidarlar memurların aileleriyle birlikte tatil yapabilmeleri için eğitim kampları, sosyal tesisler inşa etmişler. Peki, AK PARTİ'si ne yaptı? Hazinesindeki her sıkışıklıkta kamunun elinde bulunan lojmanları, eğitim kamplarını ve sosyal tesisleri satışa çıkardı. Buraları kimler aldı, kimlere peşkeş çekildi, o ayrı ve üzerinde uzun uzun söz alınması gereken bir konu. Hazine yine sıkışık, tamtakır kuru bakır. Nereden anlıyoruz? Cumhurbaşkanımızın aldığı kararlardan. Birincisi, tasarruf tedbirleri kapsamında memurların kullanımına sunulmak üzere lojman, sosyal tesis, kamp yapılmayacak. İkincisi, kamu kurumlarına ait çoğu Ege ve Akdeniz sahillerindeki yüzlerce dönüm arazi üzerinde kurulu eğitim kampı ve sosyal tesis de Cumhurbaşkanının kararıyla özelleştirilecek yani satılacak. Bu tesislerin arasında gazilerin ve şehit yakınlarının da sıkça kullandığı Jandarmaya ait Antalya Manavgat'ta denize sıfır askerî tesisler var. Şehit yakınını, gazisini düşünmeyen devlet memurunun tatilini mi düşünür? Söze gelince şehit yakınlarımız, gazilerimiz baş tacı. Devlet memurumuz da fedakârdır, az maaşla yetinmeyi bilir, sesini çıkarmaz. Cumhurbaşkanını da Emekli Sandığına tabi bir kamu görevlisi hem de 1'inci sırada şahsı geliyor. Kendi gazisine, kendi astına tatil hakkını tanımazken Marmaris Okluk Koyu'nda binlerce ağacı kestirerek, hazine den milyarlarca lira aktararak yüzlerce odalık dinlenme sarayı yaptırınca milletin de memurun da zoruna gidiyor

Değerli milletvekilleri, bir de malum, Turizm Bakanımız var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

YAŞIN ÖZTÜRK (Devamla) – Hani, yeni sistemde sektörü ve sorunları bildiği için, duayen kabul edildiği için Meclis dışından atanan Turizm Bakanımız var ya, bu konuda ülke turizminin hedeflerine değil ama kendi hedeflerine katkısı tartışılmaz. Sayın Bakanın sahip olduğu Ersoy Otelcilik Bodrum Hilton Türkbükü'nü satın aldı. Satış nasıl oldu? Aslında Bakan Bey'in şirketi doğrudan oteli satın almadı. Şirket Azerbaycan merkezli ISR Holdinge bağlı ISR Turizmi satın aldı. Otel de şirketin olunca Hilton Türkbükü, Sayın Bakanın şirketi Ersoy Otelcilik'e geçti. Rekabet Kurumu da satın almaya yönelik başvuruya bir çırpıda izin verince işlem tamamlandı. Merkezi Antalya olan Ersoy Otelcilik bu satın almayla birlikte otel sayısını 3'e çıkardı. Hâlâ Voyage Otel Belek ve Maxx Royal Kemer otelleriyle beraber hizmet veren şirket Hiltonla Bodrum'u da faaliyet alanına geçirmiş oldu. Bakan Bey turizm yatırımlarından para kazanma işini iyi biliyor, keşke bu tecrübesini ülke turizmine de katkı vererek yapabilse.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına söz sırası Hatay Milletvekili Sayın Hüseyin Yayman'da.

Buyurun Sayın Yayman. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. Ekranları başında bizi izleyen vatandaşlarımıza da saygılarımı, sevgilerimi gönderiyorum.

Bugün, tabii, çok tarihî bir gün. Gerçekten, Türk turizmi için reform niteliğinde, devrim niteliğinde bir kanunu görüşmekteyiz ve alt komisyonda yapılan çok değerli çalışmalar neticesinde, inşallah, bugün Türk turizmini 2023'e, 2030'a ve 2053'e taşıyacak dev adımların atıldığı bir gündeyiz, bir gecedeyiz.

CAVİT ARI (Antalya) – Hangi maddesiyle?

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – Anlatayım, müsaade edin.

CAVİT ARI (Antalya) – Anlayalım biz de.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - Değerli milletvekilleri, Türk turizminin yapısal sorunları var. Gerçekten, bugün, Türkiye turizmi, Türk turizmi gelen turist sayısı bakımından dünyada ilk 10'da, gelir bakımından ise 13'üncü sıradadır. Rahmetli Turgut Özal'a atfen anlatılan bir anekdot vardır. 1980'li yılların başında Türkiye'deki turizm belgeli beş yıldızlı otel sayısı, yatak sayısı Rodos Adası'nın dahi gerisinde idi ve bugün geldiğimiz noktada, Türkiye gerçekten dünyanın en büyük turizm ülkelerinden bir tanesi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Yasakları da siz icat ettiniz.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - Bunu bir rakamla şöyle ifade etmek lazım: Bakın, değerli milletvekilleri, burada delilli, ispatlı konuşmak lazım. 2002 yılında Türkiye'ye gelen turist sayısı bakımından Türkiye dünyada 13'üncü sıradaydı, bugün ise gerçekten dünyada 6'ncı sırada.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Gerçekten mi!

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - Türkiye, gerçekten, deniziyle, dağlarıyla, yaylalarıyla dünyanın en önemli turizm destinasyonlarından birine sahip. Ben, 64'üncü ve 65'inci Hükümet zamanlarında Kültür ve Turizm Bakan Yardımcılığı yaptım. Bizim turizmimizin birkaç problemi var ve bu yasa bu problemleri ortadan kaldıracak.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Hasankeyf'e bak, Hasankeyf'e.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - Bir tanesi, turizmin çeşitlendirilmesi.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Patara'nın kumunu bile çaldınız.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - Deniz-kum-güneş turizminde Türkiye dünyanın en önemli ülkelerinden bir tanesi ama bunun yanında, yayla turizmi, sağlık turizmi, spor turizmi, kültür turizmi, inanç turizmi konularında, gerçekten, bu yasayla beraber turizmin hem tüm Türkiye'ye yayılması hem yatak kapasitesinin artırılması hem yeni çekim alanlarının oluşturulması hem de turizmin sadece bir mevsimsel faaliyet olmaktan çıkarılıp bütün on iki ayı kapsar hâle getirilmesi çok çok önemliydi.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Betona gömdünüz, betona.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - Biz, buna, bir, pazarın çeşitlendirilmesi; iki, faaliyetlerin çeşitlendirilmesi olarak bakıyoruz. Bu yasa, bir kere, en başta turizm faaliyetlerinde bir standardizasyonu getiriyor. Bundan sonra turizm faaliyeti ve turist faaliyeti yapan herkes için Kültür ve Turizm Bakanlığının bir turizm belgesi getirilmesi zorunluluktaki. Biz, bunu aslında müzelerde yaşadık. Mazide her müzenin kendi faaliyeti vardı, ticari işletmesi vardı. Bu, merkezî hâle getirildi ve bugün, gerçekten, müzelerimiz satış reyonlarıyla, müze kafeleriyle Türkiye'nin yüz akı hâline geldi. Hatay Arkeoloji Müzesini, Göbeklitepe'yi, İstanbul Arkeoloji Müzesini herkesin görmesini isteriz.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) - Keşke Hasankeyf'i de isteseydiniz.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - O zaman da bu çok eleştirildi ama gerçekten bundan Türkiye kazandı, turizmciler kazandı, milletimiz kazandı. Birincisi bu; bu standardizasyon gelecek.

İkincisi: Turizmde, turizm faaliyetinde yeni tanımlar getirildi. Artık, geçmişteki geleneksel dönemin turizm anlayışı yerine Türk turizmini küresel rekabette ileri götürecek çok tarihî adımlar atılıyor. Ben bu vesileyle Sayın Bakanımıza, ekibine, Bakan

Yardımcılarımıza ve emeği geçen tüm arkadaşlara teşekkür ediyorum.

Biz bu Mecliste Tanıtım Ajansı ile ilgili de bir kanun çıkardığımızda, yine çok ciddi eleştiriler getirildi ama bu eleştirilerin geçen bir buçuk senede dahi altının boş olduğu ortaya çıktı.

Bir diğer önemli husus: Burada, benim Bakan Yardımcılığı yaptığım dönemde de Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile ayrı problemler olurdu, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile ayrı problemler olurdu, Tarım Bakanlığı ile ayrı problemler olurdu. Yani önemli bir kırtasiyecilik vardı; görev, yetki ve sorumluluk bakımından önemli ihtilaflar vardı.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Peki, halkın çıkarı ne, halkın?

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – İşte, bu yasa teklifi, Kültür ve Turizm Bakanlığını tam yetkili hâle getirerek kültür ve turizm faaliyetlerinin, bir, hızlandırılması; iki, rasyonel bir biçimde ilerlemesi ve “Bugün git, yarın gel.” anlayışının ortadan kaldırılmasını sağlıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – Diğer bakımdan -aslında burada ifade etmek istemem ama- bir anlamda kaçak göçek yapılan turizm faaliyetlerinin Bakanlık denetimi altında, Bakanlığın sorumluluğu altında yapılması gibi, bence çok ilerici, çok devrimci bir düzenlemeyi getiriyor.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Onu da güncelleyin, onu da.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – Her alanda olduğu gibi Türkiye'nin hedefleri var; şehircilikte olduğu gibi, kalkınmada olduğu gibi, ekonomide olduğu gibi turizmde de Türkiye'nin 2023 hedefi var, 2030 hedefi var. Türkiye, dünyanın en büyük turizm ülkesi.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Gölge etmeyin, başka ihsan istemem!

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – Türkiye, dünyanın açık hava müzesi yani bir taraftan Mardin, bir taraftan Hatay, diğer taraftan Diyarbakır, diğer taraftan Amasya...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Otellere çöküyorlar, marinalara çöküyorlar.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – ...buralar gerçekten kültür turizmi bakımından çok çok önemli. Aynı şekilde Gaziantep, aynı şekilde Adana, aynı şekilde Kahramanmaraş...

ORHAN SÜMER (Adana) – Adana'yı sayma Sayın Yayman. Adana sahillerinde bir tane otel yok, Karataş kumluklarında, orayı sayma.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – ...buralarda bizim kültür turizmini, inanç turizmini geliştirmemiz gerekiyor. Diğer taraftan ise Türkiye gerçekten deniz-kum-güneş turizminde dünyanın en önemli ülkelerinden bir tanesi, Antalya dünya turizminin başkenti ve pandemiye rağmen...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – Son kez...

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – Sayın Başkanım, gerçekten iyi niyetinize çok teşekkür ederim.

Burada karamsar olmaya gerek yok. Türkiye'nin turizmde bir tecrübesi var, bir pratiği var.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Denizleri kirlettiniz. Marmara'nın vebali var.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Biz karamsar değiliz; siz, karabasansınız, karabasan.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – Ve bu pratik, bu kanun ele alınırken bütün paydaşlarla, bütün sivil toplum kuruluşlarıyla çok önemli mütalaalar, müzakereler yapıldı ve bunun sonucunda burada bir ortak akıl oluştu. Bu ortak akıl, Türk turizmini, biraz önce ifade ettiğim gibi, küresel rekabette gerçekten ileri taşıyacak, onu 2030 hedeflerine taşıyacak.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Turizmi katlediyorsunuz.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – Türkiye'nin bacasız sanayisi olan turizmi daha ileri götürecek çok tarihî bir düzenlemeyle karşı karşıyayız.

Bu vesileyle yüce heyetinizi bir kez daha saygıyla selamlıyorum. Kanunumuzun hayırlı uğurlu olmasını diliyorum. Emeği geçenlere teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, Değerli Başkanım...

BAŞKAN – Sisteme girmişsiniz efendim, size söz vereceğim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sistem değil, olay şu: Sayın hatibe ben teşekkür ederim.

BAŞKAN – Size 60'a göre yerinizden söz vereceğim efendim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Türkiye'de inanç turizmi...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Başkanım, böyle bir usul yok. Mahmut Bey...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yerinden söz verecekmış.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yerimden mi?

BAŞKAN – Sayın Tanal, ben söz vereceğim size.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki efendim.

BAŞKAN – Şimdi, soru-cevap işlemi yok.

60'a göre sayın vekillere söz vereceğim.

Sayın Taşkın...

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

38.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, turizm sektörüne yapılan yatırımlara ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sorum Komisyon Başkanımıza olacak. Ülkemizde 50'den fazla iş koluyla doğrudan ilişkisi bulunan ve “bacasız sanayi” olarak adlandırabileceğimiz turizm sektörünün gelişimi insanımız için çok önemlidir. Ülkemize önemli katma değer üreten turizmde 2002 yılından bugüne kadar AK PARTİ iktidarımız döneminde çok önemli mesafeler alınmıştır. Bu kapsamda turizm sektörüne yapılan yatırım miktarı, tesis ve yatak sayısı ile elde edilen döviz miktarındaki artış oranları ve rakamları nelerdir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Şevkin...

39.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, Ziraat Bankasının verdiği kredilere ilişkin açıklaması

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ziraat Bankası, Demirörene 750 milyon dolar, Turkcell'in Virgin Adaları'ndaki şirketine çoğunluk hissesi Türklere kalması iddiasıyla 1 milyar 637 milyon, Simit Sarayına en az 500 milyon dolar ödemiş, futbol kulüplerinin borcunu kapatmaya

çabalarmış ve bugüne kadar verdiği kredilerin geri ödenip ödenmediğine dair herhangi bir açıklama yapmaktan kaçınmıştır. Ziraat Bankasına kredi borcunu ödeyemediği için jandarma eşliğinde çiftçilerin traktörüne, ahırdaki ineğine el konulmakta, KOBİ'ler borç yükü altında ezilmekte, esnaf çaresiz kepenk indirmektedir.

Elinizi vicdanınıza koyun ve yandaş şirketlerin değil, öğrencilerin KYK'lerini, çiftçilerin borcunu, esnaf ve KOBİ'lerin borcunu silmeyle uğraşın.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kılıç...

40.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, yerel yönetimlerin yetkilerine ilişkin açıklaması

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sorum şu: Kanunda yapılan düzenlemeyle jeotermal kaynak arama ve işletme ruhsatı konusundaki yerel yönetimlerin yetkileri artmakta mı, azalmakta mıdır?

İkinci sorum: Kültür ve Turizm Bakanlığına planlama yetkisi verilerek yerel yönetimlerin yetkileri kısıtlanıyor mu?

Kahramanmaraş'ımız kültür, tarih ve doğa şehri, şiir ve edebiyatın başkentidir. Hititliler, Asurlular, Medler, Persler, Kapadokyalılar, Komageneliler, Romalılar, Bizanslılar, Abbasiler, Eyyubiler, Timurlular, Selçuklular, Dulkadiroğulları, Osmanlılar ilimizin toprakları üzerinde hüküm sürmüşlerdir. Şu anda da cumhuriyet dönemini idrak ediyoruz. Kahramanmaraş Müzimizde ve sahamızdaki birçok eser ve kalıntı bu gelip geçenlerin izlerini taşımaktadır. Barajlar, göller, yaylalar bir değil her yerinde var, kayak merkezimiz görenlerin beğenisini almaktadır. İçmece ılcaları, vardır şifalı suları, emsallerinden de önde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Filiz...

41.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, tütün üreticilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

TÜİK'in 2020 yıl sonu verilerine göre tütün ihracatı yüzde 3,8 azalırken ithalatı yüzde 11 oranında artış gösterdi. Buna göre piyasada çoğunluğu ithal olan tütünün karşısında yerli üreticinin sırtına yüzde 40'lık ÖTV ve yüzde 18'lik KDV yükü binmektedir. İçinde bulunduğumuz ekonomik sıkıntılar sebebiyle vatandaşlarımız yerli tütün alıp sarma sigara içmektedir. Tütün üretiminden geçimini sağlayan üreticilerin yeni düzenlemeyle altı ay içerisinde kooperatif kurmaları ve Bakanlıktan yetki belgesi almaları, aksi takdirde üç yıldan altı yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılacakları hükmü getirilmiştir. Adıyaman'da tütün üreticilerinin süre uzatımı ve vergilerin yüzde 10 ile 20 bandına çekilmesi talepleriyle gerçekleştirdikleri eylemleri sonucunda 10 üretici tutuklanmıştır. Tütün üreticilerimizin geçim sıkıntılarını göz önüne alarak mağduriyetlerinin ivedilikle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tanal...

42.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa ile Cizre'ye ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Cizre ilçemiz turizm ve kültür açısından çok önemli bir ilçemizdir. Cizre ilçemizde tüm şehrin yani ilçenin ortasından geçen Dicle Nehri vardır, Dicle Nehri Cizre'nin tam ortasından geçmekte. Ancak Cizre'nin tüm lağımları Dicle Nehri'ne akmaktadır. Bu çerçevede, böyle, çevresel kalitenin olmadığı, suların koktuğu, pis lağım sularının aktığı bir yer turizm açısından nasıl olur, buraya turist gelir mi? Şu anda karşımızda yürütme organında bulunan kamu görevlileri var. Yani Cizre'deki pis lağım suları daha ne zamana kadar bu Dicle Nehri'ne akıtılacak?

Biraz önceki, Sayın Hüseyin Yayman'la ilgili konu da şu: Kültür ve inanç turizmi açısından tüm şehirleri sayarken Şanlıurfa'yı saymaması doğrusu bizi üzmüştür. Bu konuda açıklama bekliyoruz.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Cevap vermem lazım efendim.

BAŞKAN – Sayın Kaboğlu...

43.- İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu'nun, Anayasa'ya uygunluk denetimine ilişkin açıklaması

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Komisyon Başkanına: Biraz önce yaptığı açıklamada yasa önerisinin Anayasa'ya uygunluğu konusunu yasama uzmanlarına incelettiklerini ve Anayasa'ya uygun olduğunu onların saptadıklarını beyan etti, bu beyanla aslında bizim Anayasa'ya aykırılık tezimizi doğrulamış oldu çünkü bu yetki sadece Türkiye Büyük Millet Meclisine, komisyona ait bir yetkidir, münhasır bir yetkidir -tıpkı yasa önerisinde olduğu gibi- bu hem ön incelemeyi kapsamına alır hem de önerinin Anayasa'nın sözüne ve özüne uygunluk denetimini kapsamına alır; bu yapılmamıştır, bu yapılmadığı için Anayasa madde 11'e de aykırılık oluşmuştur. Kaldı ki bu yasa bir torba yasaydı, bunu haydi haydi yapmak gerekirdi. Artı, bu bir Türkiye yasası, dolayısıyla daha güçlü bir nedenle bunu yapmak gerekirdi. Yapılmadığına göre komisyon...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özkan...

44.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Yunanistan'ın Galatasaray Spor Kulübüne gösterdiği tavırlı uygulamayı kabul etmediklerine ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Yunan gümrük personeli ve emniyet güçlerinin diplomatik uygulama dışına çıkarak Galatasaray Takımı'mıza karşı gösterdikleri tavırlı uygulama ve davranışı asla kabul etmiyoruz. Türk Bayrağı'nı büyük gururla formasında taşıyan, Avrupa'da Türkiye'yi defalarca temsil eden Galatasaray teknik ekibine ve futbolcularımıza karşı sergilenen küstahça üslup ve yapılan bu insan haklarına aykırı muamele için Yunan makamı ve yetkililerinden ülkemiz adına özür bekliyoruz. Yunan makamlarının sporun ruhuna yakışmayan bu tutumunu kınıyor, Galatasaray Kulübü'müzün yanında olduğumuzu belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Yayman...

45.- Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'ın, turizmin siyasetüstü bir mesele olduğuna ilişkin açıklaması

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Doğru, Şanlıurfa'yı saymadım; peygamberler şehri ve Göbeklitepe'yle dünya arkeoloji tarihini, literatürünü gerçekten değiştiren bir yer. Şanlıurfa'yı da sayıyoruz, Cizre'yi de sayıyoruz. Biraz önce de dile getirdim, Türkiye dünyanın açık hava müzesidir ve bizim hem kültürümüz hem tarihimiz hem Anadolu coğrafyasının bir hikâyesi olması bağlamında, dolayısıyla Türkiye çok çok önemli. Kapadokya'yı bile saymaya gerek yok, şimdi yanımda Mücahit Bey oturuyor. Şimdi, tabii, Osmaniye'den, Kastabala'dan bahsetmemek olmaz. Tabii, yine, Hattuşaş'ı, Anadolu'yu baştan başa gerçekten saymak lazım, bu çok çok önemli.

Aslında, turizmin bir anlamda siyasetüstü olduğunu da ortaya koyuyor buradaki görüşmeler. Turizm bir bacasız sanayi, bizim Hükümetimiz de turizme bir gelir getirici faaliyet olarak değil...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Koç, buyurunuz.

46.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Ağrı'nın Türkiye'nin en yoksul kenti olduğuna ilişkin açıklaması

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ağrı ili Türkiye'nin en yoksul kentidir, bunun sebebi AKP Hükümetidir. Ağrı ili Türkiye'nin en yoksul kentidir, bunun sebebi AKP Hükümetidir. Ağrı ili Türkiye'nin en yoksul kentidir, bunun sebebi AKP Hükümetidir. Ağrı ili Türkiye'nin en yoksul kentidir, bunun sebebi AKP Hükümetidir. Ağrı ili Türkiye'nin en yoksul kentidir, bunun sebebi AKP Hükümetidir. Ağrı ili Türkiye'nin en yoksul kentidir, bunun sebebi AKP Hükümetidir. Ağrı ili Türkiye'nin en yoksul kentidir, bunun sebebi AKP Hükümetidir. Ağrı ili Türkiye'nin en yoksul kentidir, bunun sebebi AKP Hükümetidir. Ağrı ili Türkiye'nin en yoksul kentidir, bunun sebebi AKP Hükümetidir. Ağrı ili Türkiye'nin en yoksul kentidir, bunun sebebi AKP Hükümetidir.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bant takıldı!

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Ağrı ili Türkiye'nin en yoksul kentidir, bunun sebebi AKP Hükümetidir. Ağrı ili Türkiye'nin en yoksul kentidir, bunun sebebi AKP Hükümetidir. (HDP sıralarından alkışlar)

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Antalya Milletvekili Atay Uslu ve 23 Milletvekilinin Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3517) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 255) (Devam)

BAŞKAN – Birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, bir soru sorduk, sorularımıza cevap verilmedi.

BAŞKAN – Şimdi, birinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bir soruya cevap versin, Cizre lağım akıyor ya!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 1'inci madde üzerinde 3 önerge vardır, ilk okutacağım 2 önerge aynı mahiyettedir. Bu önergeleri okutup birlikte işleme alacağım:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 255 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Gökhan Zeybek
İstanbul
İbrahim Özden Kaboğlu
İstanbul
Aziz Aydınlik
Şanlıurfa

Orhan Sümer
Adana
Ali Şeker
İstanbul

Çetin Osman Budak
Antalya
Hasan Baltacı
Kastamonu

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Oya Ersoy
İstanbul
Erol Katircioğlu
İstanbul

Kemal Peköz
Adana
Hüda Kaya
İstanbul

Sait Dede
Hakkâri
Serpil Kemalbay Pekgözegü
İzmir

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın İbrahim Özden Kaboğlu.

Buyurun Sayın Kaboğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Hocam, çok alkış aldın yani ona göre bir konuşma yaparsın.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hocam, çok alkış aldınız.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler.

Sayın Başkan, Divan, değerli üyeler; evet, çok alkış çünkü çok önemli bir yasa. Bu, Türkiye yasası değerli vekiller. Ülkesini seven herkes bu yasayı dikkatle dinler, konuşur ve Anayasa üzerine içtiği ant gereği oyunu kullanır

Şimdi, bakın, burada biz Anayasa'ya aykırı olduğunu öne sürdük ve bunu Sayın Başkan, Komisyon Başkanı biraz önceki açıklamasıyla teyit etti. Anayasa'ya uygunluk incelemesini Komisyon olarak yapmadık, tartışmadık ve gerekçe göstermeden bu reddedildi.

Şimdi, 1'inci madde, bu yasanın 1'inci maddesi; bakın, (b) ve (c) bentleri, "Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri: Turizm hareketleri ve faaliyetleri yönünden önem taşıyan veya doğal, tarihî ve kültürel değerlerin yoğun olarak yer aldığı, korunması ve geliştirilmesinde kamu yararı bulunan yerlerde, koruma, kullanma dengesi gözetilerek sektörel kalkınmanın sağlanması ve turizm sektörünün plânlı ve kontrollü gelişiminin sağlanması amacıyla yeri, mevkii ve sınırları Cumhurbaşkanlığı kararıyla tespit ve ilân edilen alanları."

Şimdi, böyle bir madde bizim Anayasa'mız gereğince yazılamaz. Böyle bir madde, Anayasa'nın diğer maddelerini bir yana bırakalım, sadece madde 169 fıkra üç gereği yazılamaz. Madde 169 fıkra üç neyi öngörüyor? "Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez. Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz; münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz."

Sayın vekiller, bu madde aslında Türkiye Büyük Millet Meclisinin asli ve genel yetkisini bile sınırlandırmaktadır. Türkiye Büyük Millet Meclisinin asli ve genel yetkisini sınırlandıran bu kadar katı bir başka Anayasa maddesi bulunmamaktadır. Bu maddeye karşın, bırakın burada yasama tasarrufumuzu sınırlandırmamasını, ifade özgürlüğümüzü bile sınırlandırıyor. Böyle bir madde karşısında, siz, doğal alanları, ormanlık alanları sadece Cumhurbaşkanının gerekçesiz kararıyla nasıl turizme açarsınız, nasıl tesislere, yatırımlara açarsınız? Üstelik bunlar, kamu ihalesine tabi olmadan Cumhurbaşkanlığı istediği alanı ve artı, turizm merkezleri, bunun dışında kalan... Bakın, "Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri" bununla yetinmiyor madde "Turizm Merkezleri: Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri dışında kalmakla birlikte, bu bölgelerin niteliğini taşıyan, turizm hareketleri

ve faaliyetleri açısından öncelikle geliştirilmesinde kamu yararı bulunan orman vasıflı olanlar dâhil Hazine taşınmazları ile tescilli mümkün olan Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerde yeri, mevki ve sınırları Cumhurbaşkanlığı kararıyla tespit ve ilân edilen alanları..." O zaman siz, bütün Türkiye'yi, bakın, kamu yararı... Biz, Anayasa'ya aykırılık öne sürdüğümüz sırada belirttiğimiz üzere; sadece tarıma elverişli araziler, kıyılar, ormanlar ve yaylalar, meralar, kışlaklar kamu yararı gözetilen yerlerdir, yoksa, turizm, bu alanlar karşısında koruma görmez; turizm, sadece parasal nitelik taşıyan yatırımları ifade eder. Bu bakımdan, bu iki bent kesinlikle çıkarılmalıdır, çıkarılmaz ise açıkça Anayasa'ya aykırılık teşkil etmektedir.

Öyle ki bu bentlerin yazılması, (b) ve (c) fıkralarının yazılması, aslında bırakın çevresel etki değerlendirmesini, bırakın sürdürülebilir gelişmeyi, "sürdürülebilir turizm" kavramına da aykırıdır. Evet, on yıl boyunca ormanlara turistleri sokarak, tesisler yaparak oraları tahrip edersiniz, belki bol miktarda, yüksek miktarda para da kazanabilirsiniz ama on yıl sonra "sürdürülebilir turizm" kavramı da ortada kalmaz.

Bu nedenle, esasen bu, Anayasa madde 169'un koruduğu alan, tıpkı Anayasa madde 63'ün koruduğu gibi, tıpkı madde 43 ve devamının koruduğu gibi, 56'ncı madde çerçevesinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Çok teşekkür ederim.

Madde 56'nın öngördüğü, devlete yüklediği doğal alanları, çevresel dengeyi;

1) Bozulmasını önlemek,

2) Korumak,

3) Geliştirmek şeklindeki üçlü yükümlülüğü ihlal etmektedir.

Dolayısıyla, burada, bu yasal düzenlemeyle sadece 169'un yasakladığı alanı ihlal ediyor değiliz, aynı zamanda, Anayasa'nın 56'ncı maddesinin öngördüğü güvenceleri de ihlal etmektedir. Özellikle ormanlık alanda ve doğal alanda geçerli olan ekolojik dengenin bozulması Anayasa madde 13'ün güvence altına aldığı "ölçülülük" ilkesine aykırıdır ve 13'ün güvence altına aldığı hakkın özüne dokunma yasağına da aykırıdır.

Öyle ki Cumhurbaşkanlığı bazı bölgeleri âdeta, sadece bir kararla derebeylik bölgeleri olarak ilan edebilecektir.

Dikkatinize sunarım.

Teşekkür ederim. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Başkan, buyurunuz.

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Şimdi, teşekkür ediyoruz.

Tabii, elimde Komisyon raporumuz var. Bu teklifle ilgili Komisyon raporumuzda, teklifin geneli üzerindeki görüşmelere geçilmeden önce teklifin, Anayasa'nın 127'nci maddesinde yer alan "yerinden yönetim" ilkesine aykırılık iddiasıyla, önergeyle Anayasa'ya aykırılık iddiasında bulunuldu. İç Tüzük'ün 38'inci maddesine göre öncelikle görüşüldü, değerlendirildi ve Anayasa'ya aykırılık görüşmelerinde milletvekilleri, Komisyon üyeleri görüşlerini beyan ettiler. Yapılan oylama sonucunda Anayasa'ya aykırılık önergesi oy çokluğuyla reddedildi.

Ayrıca, Anayasa'ya aykırı olup olmadığını her birim, teklifin verildiği her aşamada zaten kendiliğinden de değerlendirmek durumundadır. "Anayasa'ya aykırılığını zaten Sayın Başkan ikrar etti." gibi bir ifade kullandı Kaboğlu Hocamız; bunu kendisine hiç yakıştıramadığını da ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bizim sorumuza niye cevap vermiyorsunuz Başkan? Turizmden bahsediyoruz, Cizre'deki olanlardan bahsetmiyorsunuz...

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Erol Katircioğlu.

Buyurunuz Sayın Katircioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu 1'inci madde üzerinde ben de konuşma yapmak üzere çıktım. Şimdi, doğrusunu isterseniz, bu madde, Turizmi Teşvik Kanunu'nun 3'üncü maddesini değiştirmek amacıyla yazılmış, 3'üncü maddenin bazı bentleri değiştirilmiş ve böylelikle daha kavramsal bir değişikliğe işaret eden bir madde.

Değerli arkadaşlar, fakat ben, doğrusunu isterseniz, bu maddenin ima ettiği konularla ilgili birkaç şey söyleyeceğim ama Sayın Kaboğlu'nun -ki Anayasa hukuku konusunda çok değer verdiğim bir arkadaşımızdır- iddialarının ciddiye alınması gerektiğini düşünerek ben de birkaç şey söyleyeceğim.

Şimdi, bir kere, bu maddenin içinde, dediğim gibi, bentlerle ilgili bir tanımsal sanki bir açıklama, değişiklik öngörüyor fakat içeriğine baktığımız zaman, esasında çok önemli değişiklikler ima ediyor. Nedir bunlar? Bir tanesi, mesela, kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgelerinin oluşturulması meselesinde kamu yararı öngörülerek sektörel kalkınmanın sağlanması ve gelişmenin sağlanması konusunda belli bölgelerin oluşturulması amacını söylüyor. Şimdi, değerli arkadaşlar, bu madde, evet, olabilir bir madde belki yani böyle bir maddeye ihtiyacınız olabilir ama değerli arkadaşlar, bu maddenin ima ettiği şey Cumhurbaşkanlığı kararıyla gerçekleşmesi gerektiği.

Şimdi, ikinci olarak da turizm merkezleriyle ilgili olarak benzer bir kavramsal değişim var. Orada da yine "kamu yararı" kavramını koymuşlar ama orman vasıflı alanların turizm bölgesi içine alınması biçiminde bir ekleme yapmışlar fakat değerli arkadaşlar, bu ekleme çok önemsiz bir ekleme değil. Yani Turizmi Teşvik Kanunu'ndaki maddenin aynısına bakarsanız orada orman meselesinin bu maddeyle işin içine katılmasıyla birlikte bence farklı bir anlam kazanıyor. Ve yine, bu da değerli arkadaşlar, Cumhurbaşkanlığı kararıyla yürürlüğe girecek.

Şimdi, doğrusu Anayasa'ya aykırı olup olmadığını bilemem ama şunu biliyorum ve bunu defalarca bu Mecliste söyledim: Arkadaşlar, Cumhurbaşkanlığı böyle bir karar veremez yani fiilen veremez, dünya böyle bir dünya değil arkadaşlar. Bir kişi hangi bölgenin kültür ve turizm bölgesi olacağına karar veremez. Sayın Cumhurbaşkanlığı bu tür kararları vermeyi çok seviyor, nitekim, Kanal İstanbul gibi bir karar da vermiş gibi gözüküyor. Arkadaşlar, olmaz yani bir kişi 85 milyon insanın hayatlarını etkileyecek olan bir konuda tek başına karar veremez. Bu, tabiata da aykırıdır, doğrusunu isterseniz yaşadığımız döneme de aykırıdır. Yani daha katılcı taleplerin yükseldiği bir Türkiye'de, siz, tek başına bir insanın bu türden projelere karar verebileceğini yaşıyorsunuz buraya.

Değerli arkadaşlar, ben hakikaten bunu anlamakta zorlanıyorum. Yani "Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi" diyorsunuz, anlıyorum bunu fakat Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi büyük bir başarısızlık arkadaşlar, bunu niye görmüyorsunuz? Büyük bir başarısızlık ve başarısızlığın asıl sebebi de demin söylediğim şey yani bir kişi 85 milyon insanın hayatını etkileyecek kararları veremez, verirse yanlış verir. Bunun birçok örnekleri var ama işte, bize kalan süre içinde bunları anlatmam pek mümkün değil. Dolayısıyla da ben bu maddenin ve bu maddeye ruhunu veren bakış açısının yanlışlığını söylemek istiyorum ve dolayısıyla da bu kanun teklifinin –eğer geçerse– ben de Anayasa Mahkemesinden dönebileceği düşüncesindeyim ama burada size yapılabilecek

bir şey yok çünkü siz buna çok inandınız, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin mükemmel bir sistem olduğuna ve her şeyin böyle yönlendirilmesi gerektiğine inandınız.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ne oluyor ya? Ya, böyle bir şey olabilir mi gerçekten?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, kimse dinlemiyor orada, etrafı çevrilmiş durumda. Kime anlatıyor şimdi hatip?

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Ya, söylesenize... Ne anlatıyorum hakikaten?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ya, gerçekten ya...

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – İyi geceler.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Hocam...

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Ama baksanıza arkadaşlar, bu olmaz arkadaşlar, bu olur mu Allah aşkına ya! (CHP ve HDP sıralarından alkışlar) Yani yapmayın bunu ya, yapmayın bunu!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Ya, hatip Genel Kurula hitap eder.

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Yani bunu defalarca yapıyorsunuz, olmaz ama bu. Biz burada niye konuşuyoruz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Olmaz tabii canım ya, böyle bir şey olabilir mi?

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Ya, hatip Genel Kurula hitap eder, biz dinliyoruz.

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Ya, biz burada niye konuşuyoruz arkadaşlar?

BAŞKAN – Hocam, Sayın Katircioğlu, buyurun.

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Tabii ki oranın duyması için konuşuyoruz aynı zamanda. Ya, yapmayın ya!

Teşekkür ediyorum Başkanım. (HDP sıralarından alkışlar)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Pürdikkat dinliyoruz sizi.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Hocam, boş verin ya!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Ya, can kulağıyla dinliyoruz biz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Böyle bir şey olmaz!

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

47.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, vücut diliyle hatibi küçük gören veya itiraz eden Bakan Yardımcısının Başkan tarafından uyarılması ve Parlamento adabına uygun bir tavır içinde görüşmeleri izlemesi gerektiğini hatırlattığına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şimdi, Sayın Başkanım, birincisi, son anda ortaya çıkan durum da doğru değil, hatip konuşurken onu dinlemesi gereken Komisyonun o şekilde meşgul edilmesi ama bir başka husus var. Sizden rica edeceğim, isim vermeyeceğim çünkü biz ilkesel olarak hiçbirimiz bürokrasiyle uğraşmayız, onlar devletin bürokratlarıdır ama bürokrasi de... On yıldır, on bir yıldır buradayız, büyüklerimizden gördüğümüz bir şey var; bakanlar milletvekiliyken polemik yaparlar, cevap verirler ama bürokratlar, bakan yardımcılar -eskiden müsteşarlar, yardımcılar, genel müdürler- hatip konuşurken kesinlikle vücut dilleriyle "Hadi canım, öyle mi?" gülmek, itiraz etmek, konuşanı alkışlamak; bunlar Türkiye'nin bürokrasi geleneğinde de yok, Mecliste de bu tip davranışları asla hoş görmeyiz. Ben o vücut diliyle hatibi küçük gören veya...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - ...itiraz eden Bakan Yardımcısının sizin tarafınızdan uyarılmasını ve Parlamento adabına uygun bir tavır içinde görüşmeleri izlemesi gerektiğini hatırlatıyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Beştaş.

48.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, hatip kürsüdeyken Bakan Yardımcısının ve bürokratların oturduğu bölümde Meclisin vakarına yakışmayan davranışları kabul etmediklerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Yani şunu söyleyeyim: Sayın Katircioğlu kürsüdeyken hakikaten yani o bölümde, Bakan Yardımcısının ve bürokratların oturduğu bölümde, dinleme hâli bir tarafa yani bir tartışma, bir şey konuşuluyor. Orada ciddiye alınmayan milletvekiline açıkçası - söylemek istemiyorum ama- "Ya, istediğin kadar anlat, biz nasıl olsa burada çözüyoruz." vücut dilinden, hareketlerden... Yani bunu kabul edilemez buluyoruz biz de ve hatibimiz en son artık dayanamadık, normalde kürsüde olduğu müddetçe kesinlikle öyle bir tepki vermeyiz. Son beş saniyede artık öyle bir hâle geldi ki zaten ayakta, konuşuyorlar, tartışıyorlar yani burada milletvekili bir şey söylüyor, eleştiriyor ya da bir görüşü var. Bunu biz kabul etmiyoruz yani burada bu Meclisin... Tamam, kendileri için önemli olmayabilir ama halkın gözü, kulağı burada. Bu yasa ve diğer bütün...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Efendim, biz hatibi dinliyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ve sadece bu yasa için değil, bütün yasal düzenlemelerde de yani yasa koyucunun gerekli hassasiyeti ve saygıyı göstermesi gerekiyor. Biz kendi şahsımız adına burada oturmuyoruz, milyonlarca insanı temsil ediyoruz. Burada, bu tutumu kesinlikle kabul etmiyoruz, reddediyoruz ve çok talihsiz, Meclisin vakarına yakışmayan davranışlar bütünü olarak nitelendirdiğimizi de ifade etmek istiyorum. Çok görüşmek istiyorlarsa iktidar grubu vekilleri dışarı çıkarlar, ara verilir, sonra sohbet ederler yani hatip kürsüdeyken orada derin bir sohbe dalınması kesinlikle şık değildir. Ya, orada bir grup oturmuş konuşuyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Ya ama biz burada pürdikkat dinliyoruz. Oyu da biz vereceğiz. Bunu da tasvip etmiyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Siz dinliyorsunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkan, Bülent Bey'den sonra yoklama...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Dinlemiyorlar.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – O harekete de tasvip etmiyoruz ama oyu biz kullanacağız, biz dinliyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Size demedim.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ama oyu biz kullanacağız, orası önemli değil, oyu biz kullanacağız.

BAŞKAN – Sayın Turan...

49.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel ile Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, Meclis adabı açısından, usulü açısından hepimiz biliriz ki bu tartışmaların büyük çoğunluğu Komisyon'da yapılır. Komisyon'da vekillerimizin kanaatleri tartışılır uzun uzun, hatta süresiz tartışılır. Genel Kurul'da kural hatibin Genel Kurula konuşmasıdır. Bizim grubumuz Sayın Katırcıoğlu'nu hatta pürdikkat, keyifle dinliyorduk. Bir saygısızlık kastımız da yoktu. Ancak doğal olarak zaman zaman Komisyon üyesi arkadaşlarımız, Komisyon Başkanına notları iletirler, önergeyle ilgili tartışmalar yaparlar. Konuyu bu kadar tolere etmek lazım diye düşünüyorum. Başkanımızın bu konudaki devlet adabı, duruşu bellidir. Başından beri zaten dikkatli davranmaya çalışıyor ama arada bir vekillerimizin konuya ilişkin, kanuna ilişkin evrak vermesinin, soru sormasının, önerge tartışmasının olağan karşılanması lazım diye düşünüyorum. Onun dışında bürokratlara ilişkin, sizin de biraz fazla -ne derler- sert ifadelerle ortaya koyduğunuz gerçeklik şudur ki: İç Tüzük'te zaten bir maddede tüm ilgililerin, vekillerin nasıl davranacağı, bürokrasinin nasıl davranacağı ifade edilmiş durumda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bürokratlarımızın bu konuda konuşma hakkı, benzer talepleri vesair olmayacağı ortadadır. Tüm vekillerimizin, bürokratlarımızın Tüzük'e uygun davranmasının yasama çalışmalarına fayda sağlayacağı kanaatindeyim Sayın Başkanım.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Antalya Milletvekili Atay Uslu ve 23 Milletvekilinin Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3517) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 255) (Devam)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Yoklama talebimiz var efendim.

BAŞKAN – Yoklama talebiniz var.

Sayın Özel, Sayın Sümer, Sayın Özdemir, Sayın Ünsal, Sayın Şeker, Sayın Tanal, Sayın Şahin, Sayın Hakverdi, Sayın Kaboğlu, Sayın Baltacı, Sayın Arı, Sayın Yıldız, Sayın Süllü, Sayın Şevkin, Sayın Kasap, Sayın İslam, Sayın Başevirgen, Sayın Bakırlioğlu, Sayın Zeybek, Sayın Sertel.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, bu Cizre çok mu önemsiz? Niye Cizre için bir dakika Sayın Başkan cevap vermiyor?

BAŞKAN – Oylamadan sonra efendim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Cizre çok önemli.

BAŞKAN – Lütfen... Lütfen... Oylamadan sonra efendim.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Antalya Milletvekili Atay Uslu ve 23 Milletvekilinin Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3517) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 255) (Devam)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın Başkan, Sayın Tanal cevap bekliyor sizden efendim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Tüm Cizreliler cevap bekliyor, ben Cizreliler adına söylüyorum Sayın Başkanım.

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Tabii, Cizre, medeniyetimiz, kültürümüz, tarihimiz açısından gerçekten çok önemli bir şehrimiz. Ben de Cizre'yi eskiden beri çok severim ve takip de ederim. Hatta orada Kültür ve Turizm Bakanlığımızın Abdülhamit Han dönemi eserlerinden Hamidiye Külliyesi'nin restorasyonunu yaptığını, bir müzeyi de hayata geçirmekte olduğunu biliyorum.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Kırmızı Medrese'de Başkan.

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Elbette bir yerleşim yerinin gerçekten "şehir" kavramına uygun olması için altyapısının mutlaka tamamlanması lazım. Eğer lağım suları Dicle Nehri'ne akıyorsa bu doğru değil, bir an önce bunların bitirilmesini diliyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Milletvekilleriniz var, sorun. Ben yalan mı söylüyorum? Akıyorsa, gayet rahat sorun Şırnak vekillerinize. Cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulundu. Turist gelir mi oraya Sayın Başkanım? Gelmez ki turist.

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesiyle değiştirilen 2634 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Yasin Öztürk

Denizli

Aylin Cesur

Isparta

Feridun Bahşi

Antalya

Dursun Ataş

Kayseri

İmam Hüseyin Filiz

Gaziantep

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Gaziantep Milletvekili Sayın İmam Hüseyin Filiz.

Buyurun Sayın Filiz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 255 sıra sayılı Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesiyle ilgili olarak İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bu maddeyle 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu'nun 3'üncü maddesinin birinci fıkrasında değişiklik yapılarak mevzuatta bulunan birtakım tanımlar yeniden düzenlenmektedir. Yine, bu maddeyle tanımlanan kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezlerinin yerleri, mevkilleri ve sınırlarının belirlenmesi Cumhurbaşkanlığına bırakılmaktadır ki Cumhurbaşkanına bu yetkinin verilmesinin nedenini anlamak mümkün değildir. Ayrıca, bu maddeyle 2634 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin (d) bendine ilave edilen "kamu yararı bulunan orman vasıflı olanlar dâhil" ifadesiyle sık sık yangınlar çıkan denize nazır orman arazilerinin "kamu yararı" adı altında yapılaşmaya açılması konusunda endişelerimiz vardır; ormanlarımız tehdit altındadır, yanlış yapılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, turizm sektöründe yerelden yönetilme, sorumluluk ve yetkilerin paylaşılması anlayışı, dünya genelinde ve ülkemizde yıllarını turizme adanmış sektör mensupları tarafından benimsenirken, yetkilerin tamamen merkeze alındığı yeni oluşturulan ve kurumsal yapılanma sürecinde olan Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansına çok fazla yetkilerin verildiği bu teklifi doğru bulmuyoruz. Elbette merkezden koordinasyon ve genel planlama yapılmalıdır ancak yerelin yok sayıldığı bir anlayış da olmamalıdır.

Kültür ve Turizm Bakanlığının tek yetkili olması sonucu "ben yaptım oldu" anlayışı hâkim olacağından, rant ekonomisi anlayışına hizmet edeceği; sahillerimizin, orman alanlarının, mera ve otlak alanlarının, eşsiz güzellikteki tabiat varlıklarının talan edilmesi gibi turizme ve ülkeye telafisi mümkün olmayan kalıcı zararlar verilecektir, yapılan yanlıştır.

Turizm bölgelerinde planların ve projelerin yapılmasında yerel yönetimler, ilgili meslek odaları, ilgili sivil toplum örgütleri ve yöredeki üniversiteleri için içine katarak yetkiler ve sorumluluklar paylaşılmalıdır. Daha ideal olanı projelerin sahiplenilmesi ve halkımızın maksimum yararı elde edebilmesi için halkın görüşüne de başvurulmasıdır.

Değerli milletvekilleri, teklif yasalasınca Kültür ve Turizm Bakanlığı belgelendirmede de tek yetkili olacağından burada da sorunlar yaşanacaktır. 9 Temmuz 2021 tarihi itibarıyla belediye belgeli konaklama tesis sayısı 8.731 olup Bakanlığın 12 bölgede sınıflandırdığı binlerce tesisin bu teklif uyarınca belgelendirilmesi gerekecektir. Gerekli sayıda personel istihdamı yapılmadan ve belgelendirme iş ve işlemleri konusunda görev yapacak personellerin eğitimi tamamlanmadan bu düzenlemenin sağlıklı bir şekilde uygulanabileceğini zannetmiyorum.

Değerli milletvekilleri, Bakanlık, Türkiye'ye 2023 yılında "70 milyon turist 70 milyar dolar" hedefini ortaya koyarken turist sayısı üzerinden slogan oluştursa da yıllar içinde görülmüştür ki ziyaretçi sayısının artışı gelirleri aynı oranda artırmamaktadır. Turizmden daha fazla gelir elde edebilmek için yılın on iki ayına yayılan bir turizm sektörü yaratılmalı, kitlesel turizmin yanında bireysel turizm geliştirilmeli, yüksek konaklama harcaması yapan ve uzun süreli konaklayan turistlerin ilgisi çekilerek ucuz konaklamanın aksine butik otelcilik teşvik edilmelidir. Kaliteli turist çekmenin en önemli yolu nitelikli iş gücüyle verilen nitelikli hizmetten geçmektedir. Bunun için de turizm meslek liseleri yanında üniversitelerin ilgili birimlerinin sayısı ihtiyaca göre belirlenmeli, birkaç yabancı dil bilen nitelikli mezunlar verilmesi sağlanmalıdır. Bu amaçla Kültür ve Turizm Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, üniversiteler ve sektör arasında uygulamalı eğitim için bir koordinasyon gerçekleştirilmelidir. 2020-2021 akademik yılında üniversitelerin turizmle ilgili bölümlerine yerleşen lisans düzeyinde 4.174, ön lisans düzeyinde ise 11.652 olmak üzere toplam 15.826 öğrenci kaydolmuştur ancak teklifte öğrencilerin mezuniyetlerinde çalışma sorunlarının çözümüne yer verilmemiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Devamla) - Turizm işletmelerinde mesela yüzde 50 oranında eğitilmiş personel çalıştırılması, yüzde 20'ye çıkarılan yabancı personel sayısının eskiden olduğu gibi yüzde 10'da tutulması gençlerimizin işsizliğine çare olacaktır.

Değerli milletvekilleri, dış turizm yanında iç turizme gereken önem verilmeli, özellikle gelir seviyesi düşük olan insanların turizmden faydalanması için sosyal turizme destek sağlanmalıdır; sadece parası olanlar değil, olmayanlara da imkânlar sağlanmalıdır.

Değerli milletvekilleri, sektörde çalışan iş gücü incelendiğinde büyük çapta niteliksiz iş gücü, düşük ücretler, yiyecek içecek işletmeleri ile konaklama işletmeleri arasında iş gücü akışkanlığının yüksek olması, çalışma saatlerinin uzunluğu ve uygunsuzluğu, düşük iş tatmini ve mevsimsellik olması işletmelerde verimliliği ve hizmetin kalitesini etkilemektedir. Bu bakımdan, Bakanlık sektörde çalışanların hakları açısından gecikmeden gerekli düzenlemeleri yapmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Devamla) – Başkanım, az bir şey kaldı.

Değerli milletvekilleri, adı "teşvik kanunu" olmasına rağmen bu teklifte teşvikten hiçbir eser olmadığı gibi sektörün şu anda mevcut kredilerine yapılandırma, KDV oranı, sicil affı, kayıt dışı faaliyetler gibi sorunlarının nasıl çözüleceği ele alınmamıştır. İYİ Parti iktidarında turizmin sorunları bütüncül olarak ele alınarak turizmde sürdürülebilirliğin sağlanacağını belirtiyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, 2'nci madde üzerinde 4 önerge vardır. İlk okutacağım 3 önerge aynı mahiyettedir, bu önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 255 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Oya Ersoy

İstanbul

Kemal Peköz

Adana

Serpil Kemalbay Pekközeği

İzmir

Abdullah Koç

Ağrı

Hüda Kaya

İstanbul

Sait Dede

Hakkâri

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Gökhan Zeybek

İstanbul

Hasan Baltacı

Kastamonu

Ali Şeker

Orhan Sümer

Adana

İbrahim Özden Kaboğlu

İstanbul

Ahmet Vehbi Bakırlioğlu

Çetin Osman Budak

Antalya

Aziz Aydınlik

Şanlıurfa

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Feridun Bahşı
Antalya
Hayrettin Nuhoglu
İstanbul

Yasin Öztürk
Denizli
İmam Hüseyin Filiz
Gaziantep

Hasan Subaşı
Antalya
Aylin Cesur
Isparta

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Katılmıyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Cizre meselesinde son cümlemi söyleyeyim. Şimdi bilgi aldım.

BAŞKAN - Buyursunlar efendim.

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – 150 milyon liralık bir...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Olmaz. Usule aykırı, bu aşamada beyan yapamazsınız. Usule aykırı, sonra isteyin.

BAŞKAN - Sayın Başkanım, sonra olur değil mi?

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Ben geleyim bana söylesin Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Tanal, maşallahın var senin.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Ağrı Milletvekili Sayın Abdullah Koç.

Buyurun Sayın Koç. (HDP sıralarından alkışlar)

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) - Sayın Başkan, değerli halkımız; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, yargının gerçek anlamda bir tahakküm altında olduğunu herkes yargının uygulamalarıyla maalesef çok net bir şekilde yaşamakta. Peki, yargının, tahakkümü altında olduğu kurumlar hangileridir? Bir tanesi saray denetimidir; yargı, sarayın denetimindedir. Diğer bir denetim mekanizması, Bahçeli, Soylu ve bunun yanındaki güçlerdir. Ama en son merhalede başka bir denetim mekanizmasının da olduğunu maalesef son günlerde öğrenmiş bulunmaktayız. Diyanet İşleri Başkanlığının da yargı üzerinde çok ciddi bir şekilde etkisi olduğunu öğreniyoruz değerli arkadaşlar.

Bakın, İstanbul'da 3 Temmuzda Demokratik İslam Kongresi ve Din Alimleri Derneği üyelerine karşı bir operasyon başlatıldı. Bu operasyonda 28 din âlimi gözaltına alındı ve 9'u tutuklandı. Peki, bunların yaşları neydi? Bunların yaşları 70 ve üzerindeydi. 70 yaş üzerinde olan bu din âlimleri gözaltına alındılar ve tutuklandılar. Gerekçe olarak da "Diyanet hutbesini neden okumadınız? Namazı, duayı neden Kürtçe yapıyorsunuz ve okuyorsunuz?" dendi. Kürt'ün tarihini, kültürünü, varlığını, coğrafyasını yok ettiniz, yok etmeye çalışıyorsunuz, şimdi de inancına el atıyorsunuz. Yeryüzünde Kürt'e dair ne varsa yok etmeye çalışıyorsunuz. Peki, sizlere soruyorum: Kürtler neden Diyanet İşleri Başkanına inansın?

Bu Diyanetin bütçesi bir devlet bütçesi kadar; işi parayla, din işlerinden neredeyse uzaklaşmış durumda. Sarayın ve milliyetçiliğin kısılcıncıdır Diyanet İşleri Başkanlığı. Hutbelerde sürekli Kürtlere hakaretlere varan söylemler, bir halkın varlığını inkâr eden, Türk-İslam çizgisini hâkim kılan bir anlayış, bir halkın varlığını, dilini tanımayan yani Allah'ın emrine karşı çıkan bir kurumdan bahsediyoruz. Zulme karşı sessiz kalan bir Diyanet İşleri Başkanlığı var. Bakın, Silopi'de 14 Aralık 2015 tarihinde sokak ortasında öldürülen Taybet İnan'ın cansız bedenini sokak ortasında bekletildi, buna karşı Diyanet İşleri Başkanlığının bir sözü oldu mu? Dine karşı uygun mu değil mi, bir sözü oldu mu? Roboski'de onlarca insan katledildi, buna karşı Diyanet İşleri Başkanlığının bir sözü oldu mu? 7 Eylül 2015 tarihinde Cizre'de zırhlı bir araçtan açılan ateş sonucunda hayatını kaybeden 10 yaşındaki Cemile Cizir Çağırğa'nın cesedi sokağa çıkma yasağı nedeniyle çürümesin diye buzdolabında bekletildi, buna karşı Diyanet İşleri Başkanlığının bir sözü oldu mu, buna dair bir kelimesi oldu mu? Kürt çocuklarının kemikleri kaldırımlara gömüldü, buna karşı Din İşlerinin, Diyanet İşleri Başkanlığının bir sözü oldu mu, buna karşı bir kelamı oldu mu? Bütün bunlardan dolayı ve buna benzer onlarca, yüzlerce, binlerce hak ihlali oldu, bu hak ihlallerine karşı -Kürtlerin olduğu coğrafyalarda yaşandı- buna dair Diyanet İşleri Başkanlığının bir sözü oldu mu değerli arkadaşlar?

Peki sizlere soruyorum: Kürtler bütün bunlar olurken sizin arkanızda nasıl namaz kılsın? Sizin hutbenize nasıl inansın? İnanmasını bekleyebilir misiniz? Bu halktan neyi bekliyorsunuz? Bu halkın tarihini yok ediyorsunuz, bu halkın coğrafyasını yok ediyorsunuz, bu halkın bütün tarih gerçeklerini yok ediyorsunuz, yok sayıyorsunuz, dilini yok sayıyorsunuz, şimdi de gelmişsiniz inancına el atıyorsunuz. Biz buna izin vermeyiz, bundan emin olun. Bu halk buna izin vermeyecek, bu halk buna karşı duracak.

HDP'nin içinde olduğu bir iktidarda bütün inançlar özgürlüğüne mutlak bir surette kavuşacak, bunda hiç kimsenin kuşkusu olmasın. (HDP sıralarından alkışlar)

Peki bu Diyanet İşleri Başkanlığı kimin vergileriyle dini vecibelerini yerine getiriyor? Bakın, bizim vergilerimizle bunları yapıyor. Her şeyi bitiriniz, bu sefer de inancımıza el atıyorsunuz, buna kesinlikle izin vermeyeceğiz. Bu kürsüde bütün halklarımıza sesleniyorum değerli arkadaşlar, bakın, kendi adıma, ailem adına, halkım adına ve bütün halklar adına hakkımı size helal etmiyorum. Bu vergilerle beraber, bu vergilerimize rağmen bu kadar duyarsız kalan bir kuruma hakkımızı helal etmiyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerindeki ikinci konuşmacı Manisa Milletvekili Sayın Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu.

Buyurunuz Sayın Bakırlıoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

AHMET VEBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Değerli milletvekilleri, 255 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

Değerli milletvekilleri, bu maddeyle kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri için uygulanan devlet yardımlarının turizm merkezlerinde de uygulanması önerisi getirilmiştir. Bununla birlikte, kanun kapsamındaki bölge ve merkezlerde alanın yönetimi, sosyal ve teknik altyapının gerçekleştirilmesi ve işletilmesi amacıyla yatırımcıların da katılımıyla, Bakanlık tarafından turizm hizmetleri yönetim birlikleri kurulması öngörülmüştür. Yeni altyapı giderleri yerel yönetimlere yüklenmekte ancak yerel yönetimler gelirden alıkoymaktadır. Bir yanda yerel yönetimler yok sayılmakta, diğer taraftan da yerel yönetimlere altyapı, ulaşım gibi giderler yıklanmakta yani tokmağı siz tutacaksınız, davulu belediyenin sırtına yükleyeceksiniz.

Değerli milletvekilleri, bu tam anlamıyla belediyeleri ve belediyelerin denetleme mekanizmasını saf dışı bırakma, gelirlerden alıkoyma meselesidir. Yetkileri merkezde, hatta tek elde toplama gayretinizle hem yerel yönetimlere, hem de turizme ihanet ediyorsunuz. Oysa, olması gereken çok yönlü düşünme ve tüm paydaşların bu sürece katılımıyla bir yol haritası belirlemektir. Düşünebiliyor musunuz, eğer bu madde kanunlaşır, konaklama tesisleri ve plajlar belgelerini belediyelerden değil Kültür ve Turizm Bakanlığından alacaklar, belediyeler âdeta konu mankeni konumuna gelecekler. Bu teklifin, ziyaretçi başına turizm geliri dünya ortalamasının neredeyse yarısı kadar olan ülkemizin turizmine hiçbir getirisi olmayacaktır.

Değerli milletvekilleri, bu elimdeki fotoğrafta gördüğünüz BAĞIMSIZ MADEN-İŞ'in Genel Başkanı Tahir Çetin. 43 yaşındaydı, 3 çocuğu vardı. Genel Başkan dediğime bakmayın, öyle bildiğimiz sendikacılar gibi kendine tahsis edilmiş lüks

makam araçları yoktu, emekli maaşıyla geçimini sağlamaya, 3 çocuğunun nafakasını çıkartmaya çalışıyordu.

Değerli milletvekilleri, bu fotoğrafta gördüğünüz Ali Faik; 26 yaşındaydı, yirmi yıl önce bir maden kazasında babasını kaybetmişti. Ali Faik ve Çetin Başkan cuma günü Ankara'dan yola çıktılar ve Kırkağaç yakınlarında trafik kazasında vefat ettiler. Bu fotoğrafları size gösterdim çünkü bu fotoğrafları, bu haberi, bu ölüm haberini ne yazık ki yandaş medyada ve merkez medyada takip edemediniz. Evet, bir trafik kazasıydı ama ölüm sebebi uykusuzluk ve yorgunluktu. Uykusuzdular ve yorgundular çünkü Ankara'da, Ankara girişinde polis tarafından Ankara'ya girmeleri engellendi, dört gün boyunca soğuk betonun üzerinde yatmak durumunda kaldılar ve bu şekilde evlerine giderken kaza geçirirler.

Değerli milletvekilleri, Tahir Başkan ve Ali Faik hak arama mücadelesinin 2 önemli aktörü, 2 önemli figürüdür. Uyar mağdurlarının sesi olmuşlardır, nefesi olmuşlardır. Soma'daki Uyar mağdurları -888 kişidir bunlar- yaklaşık on iki yıldan beri hak arama mücadelesi vermektedirler. Hazreti Ali "Haksızlığa karşı susarsanız hakkınızla birlikte şerefınızı de kaybedersiniz." diye buyurur. Uyar Madencilik mağdurları hem haklarının hem de şereflerinin peşinde yıllardır koşmakta. Eylemler yaptılar, basın açıklamaları yaptılar, Ankara'ya defalarca gitmek istediler, yolda durduruldular. Günlerce beton üzerinde, çadırlarda, olumsuz hava şartlarında eylemlerini sürdürdüler. Kaymakamla karşı karşıya geldiler, valiyle karşı karşıya geldiler, jandarmayla, polisle karşı karşıya geldiler. İşin tuhafı ne biliyor musunuz? Karşı karşıya geldikleri polis, jandarma, kaymakam, vali, hepsi de bu insanlara "Haklısınız." dedi, hepsi de bu insanlara "Haklısınız." dedi. Bu insanlara sözler verildi; Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Özlem Zengin bu insanlara söz verdi, Adalet ve Kalkınma Partisinin İçişleri Bakanı Sayın Süleyman Soylu bu insanlara söz verdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Devamla) – "15 Ocağa kadar sizin mağduriyetleriniz giderilecek." denildi; aradan zaman geçti, sözler tutulmadı. Aslına bakarsanız bundan on iki yıl önce bu mağduriyetin giderilmesi için ilk söz veren o günkü Başbakan, bugünkü Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'dı. Bunca söze rağmen bu sözler tutulmadı, bu insanlar yıllarca mücadele ettiler, "Ölmek var, dönmek yok." dediler ancak ne yazık ki 2 yoldaşımız bu yolda canlarından oldular.

Değerli milletvekilleri, TKİ'nin 2 tane termik santralden tam 1,5 milyar lira alacağı var, 1,5 milyar lira. Bu 888 işçinin alacağı yalnızca 25 milyon lira, yalnızca 25 milyon lira. Önümüz bayram ve bu insanlar gariban insanlar, bu insanların çoklukları çocukları var, bu insanların borçları var, kredi borçları var ve çözüm için adres Türkiye Büyük Millet Meclisi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Toparlayın.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Devamla) – Daha önce yaklaşık 2.800 maden işçisinin, Soma'da Soma AŞ'nin mağdur ettiği maden işçilerinin hakları bu yüce Meclis tarafından verildi, şimdi sıra bu 888 kardeşimizde. Ben bu konuda Meclisimize güveniyorum, inisiyatif alacağını düşünüyorum ve bu mağduriyetin bir an önce giderileceğini düşünüyorum ve yitirdiğimiz bu 2 yoldaşımızı, bu 2 emekçimizi bir kere daha rahmetle anıyorum.

Bu duygularla Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde üçüncü konuşmacı Antalya Milletvekili Sayın Hasan Subaşı.

Buyurunuz Sayın Subaşı. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

255 sıra sayılı Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi hakkında partim adına söz almış bulunuyorum.

Değerli arkadaşlar, turizmi geliştirmek ancak topyekûn yerel yönetimlerle, yerel halkla, yerel esnafla, katkı ve katılımıla mümkündür. Cumhurbaşkanı allameicihan olsa turizmi tek başına geliştirme konusunda yanına Turizm Bakanını da alarak hiçbir şeyi çözüme kavuşturamaz. Turizmin mutlaka yerel yönetimlerle, yerel halkla birlikte geliştirilmesi hatta öğrenilmesi gerekir.

Birçok konuşmacı Antalya'nın turizmin merkezi, başkenti olduğundan söz etti; sadece Antalya değil, ülkemizin dört bir tarafında çok değerli turizm hazinelerinin olduğunu biliyoruz. Turizmin en önemli kaynağı olarak kültür, tarih, çevre, doğa, deniz ve yaylalarımızı sayabiliriz ama Antalya örneği çok verildi ve iktidar mensubu Antalyalı milletvekili arkadaşlarımız da Antalya'nın ormanlarını, doğasını, tarihini, çevresini öve öve bitiremediler; çok doğrudur, haklılar. Gerçekten Antalya'nın tarihi, kültürel değerleri, denizi, kıyıları ve ormanları övmekle bitirilemez ama bugünkü Antalya'nın ben size bir fotoğrafını çekmek istiyorum. Antalya'nın ormanlarında 1.019 -ki geçtiğimiz yıllardaki rakamla söylüyorum- tane maden ocağı ruhsatı verilmiştir. Bunların hepsi faaliyete geçtiğinde hemen hemen ormanlarımızın yarısının tahrip olacağını söyleyebilirim. Yine son günlerde, ilk defa, Antalya'da bir kömür madenine, linyit madenine de ruhsat verilmiştir. 400 dönüm alanda başlanmasına rağmen, ÇED'ten korunmak adına 1.972 hektarlık bir alan tahsis edilmiştir ki bu Korkuteli'nin 6 tane yaylasının, 2-3 tane de köyünün tarımının ve hayvancılığının yok olması demektir. Hani Antalya'ya turizmin başkenti diyoruz ya, ormanları da çok değerli diye tanımlıyoruz ama ormanlarımız bu şekilde heba olmaktadır.

Yine geçenlerde bir soru önergesi vermiştim, Finike, Demre, Kaş ve Kalkan yolu konusunda. Ne Finike'de ne Demre'de ne de Kaş'ta bu 4 şeritli yolu isteyen hiç kimse yoktur. Hem halk hem belediyeler karşı çıkmışlardır bu yola ihtiyacımız yok diye çünkü yüzlerce dönüm birinci sınıf narenciye alanını, tarım toprağını heba ettiği gibi Demre ve Kaş bölgesinde de 11 arkeolojik sit alanından geçmek suretiyle tarihimizi de tahrip etmektedir.

Şimdi, Demre'nin limanı yarım kalmış "Ödenek yok." denirken yine birçok bölgemizde yarım kalmış yollarımız tamamlanmazken, halkın istemediği bu 4 şeritli yolun yapımına ihtiyaç yokken yapılması çabasını da anlamak mümkün değildir.

Değerli arkadaşlarım, neyi teşvik ettiğimiz bu kanunda belirsizdir. Bu kanunda Cumhurbaşkanlığına ve Turizm Bakanlığına turizmle ilgili neredeyse bütün yetkileri veriyoruz ama bir taraftan da yerel yönetimleri tümenden kaldırıyoruz. İzin ve belge verme yetkilerini de kaldırmak suretiyle, ayrıca, birlik kurma yetkilerini de özel sektöre veriyoruz ve ona da, altyapı birlikleri kurulmasına da Turizm Bakanlığının izniyle onay veriyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HASAN SUBAŞI (Devamla) – Oysa, Anayasa'nın 127'nci maddesi, bu birliklerin kurulması için belediyeleri görevlendirmiştir ve belediyelere de altyapı hizmetleri için orantılı ödenek verilmesini, gelir sağlamasını merkezî yönetime bir yükümlülük olarak vermiştir ve Anayasa'mıza baktığımız zaman -ama hemen hemen her hükmünün her kanunda, yine bu kanunda da ihlal edildiğini görüyoruz- "Çevreyi korumak da -56'ncı maddede- devletin görevidir." derken yanında "vatandaş" da yazmıştır. Mademki devlet ormanlarımızı ve çevreyi korumakta hem bigâne kalmakta hem de tahrip etmesine katkı sağlamakta, halk olarak biz bunları korumakta kararlı olmalıyız diye düşünüyorum ve görevimizdir diye düşünüyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 255 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin çerçeve 2'nci maddesiyle değiştirilen 2634 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin son fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"Bakanlıkça uygun görülen kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgelerinde alanın bütüncül bir anlayışla korunmasının, geliştirilmesinin, sosyal ve teknik altyapının gerçekleştirilmesinin ve işletilmesinin özel sektör işbirliği ile sağlanması amacıyla, Bakanlık tarafından adına tahsis yapılanların katılımıyla turizm hizmetleri yönetim birlikleri kurulmasında Bakanlık yetkilidir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir."

Bülent Turan
Çanakkale
Ahmet Kılıç
Bursa

Ramazan Can
Kırıkkale
Erkan Akçay
Manisa
Ahmet Özdemir
Kahramanmaraş

Çiğdem Erdoğan Atabek
Sakarya
Mücahit Durmuşoğlu
Osmaniye

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle turizm hizmetleri yönetim birlikleri kurulmasında sadece Bakanlık tarafından adına tahsis yapılan yatırımcıların katılımı aranacağı hususuna açıklık getirilmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

Sayın Başkanım, bir izahatınız olacaktı.

Buyurunuz.

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Cizre iliyle ilgili bilgi de aldık burada tekrar çünkü boşlukta kalmasın diye soru. 150 milyon liralık bir projenin İller Bankası eliyle hazırlanmış bir program içinde hayata geçirilmesi için çalışma yürütülmeye başlanmış. En kısa sürede tamamlanması dileğimizdir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başlanmamış efendim. Orhan Bey daha dün geldi...

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Projesi yapılmış yani yer tespiti yapılıyormuş, çalışılıyormuş.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Orhan Bey yanımdaydı ama gerçekten...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 3'üncü madde üzerinde 4 önerge vardır. İlk okutacağım 2 önerge aynı mahiyettedir, bu önergeleri okutup birlikte işleme alacağız.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 255 sıra sayılı Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Gökhan Zeybek
İstanbul
Hasan Baltacı
Kastamonu
İbrahim Özden Kaboğlu
İstanbul

Orhan Sümer
Adana
Aziz Aydınlik
Şanlıurfa

Ali Şeker
İstanbul
Çetin Osman Budak
Antalya

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Feridun Bahşi
Antalya
İmam Hüseyin Filiz
Gaziantep

Hüseyin Örs
Trabzon
Aylin Cesur
Isparta

Yasin Öztürk
Denizli

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Gökhan Zeybek.

Buyurunuz Sayın Zeybek. (CHP sıralarından alkışlar)

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Biraz önce oyladığımız 2'nci maddenin son paragrafından ne çıkarıldı, AK PARTİ Grubu ne öneri verdi? "Birliğe zorunlu üye olacak yatırımcılar, aidat ödenmesine ilişkin esaslar, Birliğin gelir ve giderleri ile bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir." Ne dedik biz burada? Daha bir saat önce konuşurken, bir arpalık yaratmaya çalışıyorsunuz, burada oluşacak olan geliri buralarda görev yapamayan yandaşlarınıza gelecekte bir ekmek kapısı olarak düşünüyorsunuz dedik, düzenlediler.

Şimdi 3'üncü maddeyle ilgili bir değişiklik önergesi daha geliyor. Aslında, bakın değerli arkadaşlar, sayın milletvekilleri - Komisyonunda neyi söylediysek, neyin üzerinde durduysak- bu yasanın oluşmasına, Komisyon gündemine gelmesine katkı sunan milletvekillerinin ve Komisyon üyelerinin dahi, biraz önce burada yaşanan kaos da gösteriyor ki bu yasa içlerine sinmiş değil.

Buradan iddia ediyorum... Şimdi 3'üncü maddeyle ilgili de değişiklik önergesi var. Biz hep, küçük işletmelerle, oda sayısı belli bir sayının altında olan işletmelerle ilgili, Turizm Bakanlığından yetki alınmasıyla ilgili, Anadolu'nun 2 bin, 3 bin nüfuslu bir ilçesindeki tesislerle ilgili düzenlemeyi gelin madde metnine ilave edelim dedik. Şimdi AKP bu öneriyi getiriyor ama altına da başka bir madde ekliyor; hıfzıssıhha kurulları ve içkili yerler krokisine dâhil olmayla ilgili düzenleme getiriyor. Bu da yanlış; getirdiğiniz önerinin de uygulama şansı olmayacak, birbiriyle paralel iş yapan insanlardan mesafeye uyanlar ya da uymayanlar arasında adaletsizlik yaratacaksınız. Geçmişte Turizm Bakanlığından işletme ruhsatı almış olanların bu işletme yerlerini devrettiklerinde oluşacak olan sıkıntıları asla öngörmüyorsunuz. Şimdi bu yasanın nisan ayında Komisyona gelip bugün Türkiye

Büyük Millet Meclisine gelmesinin altında yatan sakat düşünce, bu yasanın arkasında Otelciler Birliği yok, bu yasanın arkasında TÜRSAB yok, bu yasanın arkasında yerel yönetimler yok, turizmin paydaşları yok, acenteler yok. Bakanlık buraya bir yasa teklifi getiriyor, ilgili milletvekilleri bunun altına imza atıyorlar. Şimdi bazı değişiklikler yapılıyor. İddia ediyorum, 2021 yılı sonu gelmeden bu yasanın bazı maddelerini değiştirmek için yeni bir teklifle bizim karşımıza geleceksiniz. Sizi üç ay Komisyonda tutan bu yasanın Meclis gündemine gelmesini engelleyen sıkıntılar giderilemedi ve bunları siz de gideremeyeceksiniz.

Şimdi, söz açılmışken, tabii, Türkiye'yi dolaşıyoruz değerli arkadaşlar, Türkiye'nin her coğrafyasına gidiyoruz. Erzurum'a gittik geçen hafta, Erzurum Aşkale Topalcavuş köyü; baya büyük bir köy, insanlar yaşıyor, yaz kış yaşıyor, okulu var. Topalcavuş köyünün içinde kanalizasyon açıktan akıyor. Biz gittiğimiz için, Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleri, derhâl, Erzurum Büyükşehir Belediyesi yetkilileri haberdar oldular "Tamam, sorunun farkındayız." dediler, ama biz ayrıldık, bir hafta geçti, köy muhtarlığına haber gelmiş "Cumhuriyet Halk Partisi milletvekillerini ağırlamayı biliyorsanız, gelsinler, kanalizasyon sorunuzu çözünler." Bu ayıp. Buradan Aşkale Belediyesini de Erzurum Büyükşehir Belediyesi Atık Su Dairesini de uyarıyorum: Topalcavuş köyünün kanalizasyon meselesini çözünüz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Öyle demez bizim Başkan.

GÖKAN ZEYBEK (Devamla) – Başka bir yer, Trabzon Beşikdüzü. Trabzon Beşikdüzü'nde dolguyu nereye yapacaklar? Öyle ya inşaatlar yapılıyor, dolguyu denize yapacaklar. Hangi denize yapacaklar? Beşikdüzü Sahili'nde insanların en fazla gittiği, Beşikdüzü'nün en güzel koyuna dolgu yapacaklar.

SALİH CORA (Trabzon) – Sahil tahkimatı yapıyorlar.

GÖKAN ZEYBEK (Devamla) – Evet, sahil tahkimatı değil, orada...

Şimdi, değerli arkadaşlar, buradan uyarıyorum: Beşikdüzü Sahili'ndeki endemik yapıyı, oradaki balıkların yumurtlama alanlarını, bütün bunları bozmak için yapmış olduğunuz o mendirekin arkasındaki alanı oradaki tesislere kadar doldurma fikrinden vazgeçiniz. Cumhuriyet Halk Partisi heyeti olarak gittik, ekonomi masası olarak Trabzon'u dolaştık bir...

SALİH CORA (Trabzon) – Ne söylediler size? Biz sorunuz varsa onu sahada...

GÖKAN ZEYBEK (Devamla) – Evet, şimdi buradan söylüyorum: Bir yanlış varsa düzeltsinler, bir an önce bu yanlıştan vazgeçsinler.

Şimdi, başka bir şey daha var. Değerli arkadaşlar, bu yasa Türkiye'yi 2023 yılına kadar turizmde çağ atlatacak bir yasaysa turizmin kan ağladığı 2021 yılının Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz aylarında niye biz bu yasayı üç ay beklettik Komisyonda?

Sayın Yayman burada dedi ki: "Yaylaklar ve kışlakları biz, on iki aya yaymak için, turizme açıyoruz."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yenikapı'yı da Mustafa Başkan doldurmuştu herhâlde, burada oturuyor.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

GÖKAN ZEYBEK (Devamla) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; yaylaklar ve kışlaklar otel yapılsın diye değil; göçerlerin, Türkmenlerin, Karakeçililerin, Sarıkeçililerin hayvanları kışın kışlağa insin, yazın yaylağa çıksın, otlasın diye buralar tanımlanmıştır ve korunması gereken alanlardır. Yani bizim hayvanlarımızın, ağırlıklı olarak küçükbaş hayvanlarımızın kullanacağı, korunması gereken yaylaklar ve kışlaklarımızdaki alanları bile ranta açmaya çalışıyorsunuz. Elinizi lütfen bu alandan çekin.

Tekrar söylüyorum: Bu yasa teklifinin içinde otelciler yok, bu yasa teklifinin arkasında seyahat acenteleri yok, TÜRSAB yok, taksici yok, deniz otobüsçüleri yok, deniz işletmecileri yok; bir avuç çıkar grubu var ve bu yasa teklifinin içinde ceza, zam, ceza, ceza, ceza var. Bu yasa Turizmi Teşvik Yasası değil, olsa olsa turizmi sopayla öldürme yasasıdır.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerindeki ikinci konuşmacı Trabzon Milletvekili Sayın Hüseyin Örs.

Buyurunuz Sayın Örs. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun teklifinin 3'üncü maddesi üzerinde söz aldım. Genel Kurul saygılarımla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bu gece bizim için yani biz Trabzonlular için, bordo-mavi renklere gönül veren Trabzonspor taraftarları için güzel bir geceydi; bunu sizinle paylaşmak istiyorum. TFF U19 Gelişim Ligi'nde Trabzonspor'umuz bu akşam 1-0 galip gelerek şampiyon oldu. (İYİ Parti, AK PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar) Bu gençlerimizi Meclisten, bu kürsüden kutluyorum. Yönetici, teknik heyet, taraftar ve futbolcularımıza teşekkür ediyorum. Mücadele edecekleri UEFA Gençlik Ligi'nde de başarılar diliyorum.

Değerli arkadaşlar, getirilen kanun teklifinin gerekçesini okudum. Yaklaşık iki buçuk sayfalık genel gerekçede, ülkemizin turizm açısından sahip olduğu potansiyele değinilip hizmet kalitesinde dünyadaki rakiplerinin önünde yer aldığı ifade edilmiş. Orta vadeli planda turizm gelirlerinin cari açığın azaltılmasına katkı sağlanmıştır. Gerekçede, kanun teklifinin, sektörü geliştirmeye, yabancı sermayenin ülkemize gelmesine ve yerli yatırımcılarımızın sunduğu hizmet kalitesinin artırılmasını sağlamaya, yeni istihdam yaratmaya ve ülke ekonomisine katma değer yaratmaya yönelik hazırlandığı ifade edilmiş. Çok güzel bu ifadeler. Oysaki AK PARTİ iktidarının uygulamış olduğu politikaların yarattığı makro ve mikro sorunlar nedeniyle ülke ekonomisinin onarılmaz zararlar gördüğü bir dönemde Türk turizmi tutarsız politikalarla dolaylı her geçen gün daha da geriye gitmektedir. Bunu da görmezden gelemeyiz.

Değerli arkadaşlar, teklife baktığımızda, turizmin geleceğiyle ilgili, eğitim, AR-GE, salgın sonrası turizm gibi konularda hiçbir düzenlemenin olmadığını görüyoruz.

Yine, birçok gencimizi ilgilendiren –bana bu konuda çok mail gelmişti- turizm öğrencilerinin turizm kurumlarında staj yapma sorununun çözümüne ilişkin bir düzenleme de maalesef yok.

Bir de adına teşvik yasası denilen bu yasa değişikliği teklifinin neresinde teşvik var, bunu da gerçekten merak ediyorum.

Teklifte yer alan, koruma alanlarının tek bir ana yatırımcıya tahsis edilmesinde, ön izin verilmesinde inisiyatifin tamamen Sayın Cumhurbaşkanına verilmesinin nedeni nedir, onu da merak ediyorum. Sayın Cumhurbaşkanının bu işlerle uğraşması ne derece doğrudur? Sayın Cumhurbaşkanı herhangi bir turizm alanının bir yatırımcıya tahsis edilmesi işine bakacaksa yahu Kültür ve Turizm Bakanlığı neye bakacaktır, bunu da sormak istiyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, değerli arkadaşlar; teklifin 3'üncü maddesinde 2634 sayılı Kanun'un 5'inci maddesinde değişiklikler gidilerek konaklama ve plaj işletmelerinin belgelendirilmesi ve diğer işlemlere ilişkin düzenlemeler yapılmıştır. Aynı maddeye eklenen başka bir hükümle beş yıldızlı otel ve tatil köylerine, müşterilerine yönelik transfer hizmeti verme imkânı getirilmek istenmişti. Ancak Komisyon görüşmeleri sırasında biz buna ısrarlı bir şekilde karşı çıktık ve bu karşı çıkmamız sonucu ilgili düzenleme de teklif metninden çıkarılmıştır.

Maddenin birinci fıkrasında, turizm teşvik tedbirleriyle istisna muafiyet haklarından yararlanmak için turizm yatırım belgesi veya işletmesi belgesi alma zorunluluğu getirilmiştir. Bu zorunluluk gereğince 2'nci maddede kurulan turizm hizmetleri

yönetim birliklerine üye olma zorunluluğu ayrıca pekiştirilmiştir. Yetkili idare olan belediyeler tarafından iş yeri açma ve çalışma ruhsatı verilen konaklama işletmelerine ise bir yıl içinde turizm işletme belgesi alma zorunluluğu getirilmiştir.

Maddenin beşinci fıkrasında kamu kurum ve kuruluşlarının misafirhaneleri, vilayetler evi ve orduevleri için turizm işletme belgesi alma zorunluluğu olmadığı ifade edilirken belediye iştiraklerinin zorunlu olup olmadığına ilişkin muğlaklık ortadan kaldırılmış ve zorunlu olmadıkları belirtilmiştir.

Maddenin dokuzuncu fıkrasında "Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi ve turizm merkezlerinde bulunan konaklama tesislerinin tür veya kullanım kararı değişikliği ile kapasite artışı durumlarında yatırımcıdan sosyal ve teknik ve benzeri alt yapıya katılım payı istenir." hükmü getirilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) – Çok özür dilerim, bitiriyorum Sayın Başkan.

Mevcut kapasitesinde artırımı gitmeyi planlayan işletmelere yeni bir altyapı hizmeti sunmadan, mevcut altyapıya sırf kapasite artışı yapıldığı ya da tesisin türünde değişikliğe gidilmesi nedeniyle katılım payı talep edileceği ifade edilmektedir.

Değerli arkadaşlar, çok az bir sürem kaldı, bu süre zarfında biraz evvelki hatibin Beşikdüzü'yle ilgili söylemiş olduğu kısma ben de değinmek istiyorum. Gerçekten biraz önce Cumhuriyet Halk Partisi adına konuşan hatibimizin söylemiş olduğu konuyla ilgili ben de görüşümü ifade edeyim. Ben de dün değil evvelki gün aynı bölgeyi ziyaret ettim.

SALİH CORA (Trabzon) – Senden önce de ben gittim.

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) – Trabzon Milletvekilimiz Sevgili Salih kardeşim de bizden önce gitmiş, sağ olsun, ziyaret etmiş. Gerçekten orada bir çevre katliamı yapılıyor, Beşikdüzü'nde o güzel limanın, beraber gittiğimiz, oturduğumuz, çay içtiğimiz, insanların faydalandığı o sosyal alanın deniz dolgusuyla öldürülmesine herhâlde Salih kardeşimin de gönlü el vermez diyorum. Bence bu projeden bir an önce vazgeçilmeli, Beşikdüzü sahili Beşikdüzülülerin ve tüm Trabzonluların hizmetinde yaşamalıdır diyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 255 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin işlenecek hükmünün ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere "Belediyeler tarafından işyeri açma ve çalışma ruhsatı almayan işletmelere turizm işletme belgesi verilmez." fıkrasının eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Hüda Kaya

İstanbul

Kemal Peköz

Adana

Oya Ersoy

İstanbul

Hasan Özgüneş

Şirnak

Sait Dede

Hakkâri

Serpil Kemalbay Pekgözegü

İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Katılmıyoruz

Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen İzmir Milletvekili Sayın Serpil Kemalbay.

Buyurunuz Sayın Kemalbay. (HDP sıralarından alkışlar)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sayın Başkan, sayın vekiller; tek adam rejimi ülkeyi bir şirket gibi yönetmek istiyor. Dolayısıyla, ülkeyi bir şirket gibi yönetme amacına uygun bir Kültür ve Turizm Bakanlığı var. Bakan özel bir turizm şirketinin patronudur ve patron dostu politikalar doğrudan patron eliyle yürürlüğe konuluyor. Kamu yararına göre değil, turizm alanında tüm düzenlemeler turizm patronlarının ihtiyacına göre düzenleniyor. Sektörde denetimsizlik ve güvencesizlik pandemiyle beraber turizm emekçileri için kölelik koşullarını yaratırken bu torbanın içerisinde turizm emekçileriyle ilgili en ufak bir şey bulunmuyor.

Ben 3'üncü madde üzerine konuşuyorum. HDP'li belediyelerin kayyumlar, valiler, kaymakamlar eliyle gasbı ne kadar antidemokratik, faşist öze sahipse batıda diğer muhalefet partilerinin yönetimindeki belediyelerin yetkilerine el konması, Ankara'dan ambargo konmasına maruz kalması da o kadar merkezîyetçi, antidemokratik ve faşist bir öze sahiptir. Dolayısıyla bu maddeyle plajlar ve konaklama tesisleri iş yeri açma ve çalıştırma yetkisi almış olsalar dahi, Bakanlığın verdiği turizm işletme belgesi alma zorunluluğu getirilmesiyle yerel yönetimlerin tasarruflarına el konmuş oluyor. Yerel yönetimleri baypas eden bir kanun teklifiyle karşı karşıya oluyoruz. Belediyeler tarafından düzenlenen iş yeri açma ve çalıştırma ruhsatlarının yürürlükten kaldırılacağı anlamına geliyor.

Belediyenin hüküm ve tasarrufları 4'üncü maddede daha açık bir şekilde ele alınıyor, belediyelerin elinden alınıyor. Her ne kadar burada konuşan hatip tarafından belediyelerin hiçbir yetkisinin ortadan kalkmadığı belirtilse de 4'üncü maddede "Bakanlıktan turizm işletmesi belgesi alınmasını müteakip, başka bir işleme gerek kalmaksızın onbeş gün içinde bu tesisler için işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilir." denmektedir yani böylelikle belediyenin hüküm ve tasarrufu ortadan kaldırılmış oluyor. 4'üncü madde her ne kadar lüks çadır alanlarını içeren bir madde olsa da söz konusu hüküm genel anlamda tüm alanlara uygulanabilir ki AKP'nin uygulayacağını da biliyoruz. Bu nedenle 3'üncü madde yeniden düzenlenmelidir. Hüküm karmaşası meydana gelmemesi için bu düzenleme yapılmalı, yerel yönetimler için sorun oluşturan kısımlar ortadan kaldırılmalıdır.

Yasada aynı zamanda turizm işletmesi belgesi olmayan işletmelerin faaliyete açılmayacağı öngörülmektedir. Şimdi, Covid-19 pandemisi turizm sektörünü bu kadar vurmuşken küçük ölçekli işletmelere ekstra maliyetler yükleyecek bu tasarruflardan da uzak durulması gerektiğini düşünüyoruz.

Şimdi, bayram yaklaşıyor, Türkiye'de büyük bir ekonomik kriz de var; işsizlik, yoksulluk had safhada, 10 milyonu aşkın işsiz var; kadın işsizliği kangrenleşti, gençler evden çıkamıyor. Bu kadar derin sorunlar var ve bayram ikramiyeleri açıklandı. Senede 2 kez verilen bayram ikramiyelerinin bu zam koşullarında, bu enflasyon koşullarında son derece yetersiz olduğunu düşünüyorum ve o nedenle verdiğimiz kanun teklifini burada bir kez daha hatırlatmak istiyorum. Bakın, son üç yılda elektriğe yüzde 97, doğal gazla yüzde 93, ayçiçek yağına yüzde 108, mercimeğe yüzde 94, salçaya yüzde 82 zam geldi, âdeta bir zam yağmuruyla karşı karşıyayız. Temel ihtiyaçlara yapılan bu zamlar bir kere geri alınmalıdır. Asgari ücrette de senede sadece bir kere zam yapıldığı ve asgari ücretin de açlık sınırı altında olduğunu düşündüğümüz zaman bu zamların, enflasyonun toplumu ne kadar büyük bir buhrana soktuğu ortadadır.

Şimdi, bayram yaklaşırken, enflasyon da maaşları böylesine eritmişken bayram ikramiyelerinin Türkiye'de milyonlarca emekli ve yaşlılık aylığıyla geçinen yurttaşlarımızın ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurunuz efendim.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (Devamla) – Teşekkürler.

Derin ekonomik kriz koşullarında yüksek enflasyon ve rekor zamlara karşılık, bu şartlar altında yapılan bayram ikramiyesi zammı yetersizdir. Ayrıca, sadece emeklilere bu bayram ikramiyesi verilmektedir. O yüzden, yaşlılık aylığı alanlara ve emeklilere en az 2 bin lira olmak üzere bu düzenleme yapılmalı ve emekli bayram ikramiyelerinin en az 2 bin liranın üzerinde olması gerekmektedir diye düşünüyoruz. Torbaya bunun konulmasının daha anlamlı ve daha önemli olacağını ve yaşlıların, emeklilerin nefes alması için bir fırsat olacağını düşünüyoruz.

Teşekkürler. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 255 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin çerçeve 3'üncü maddesiyle değiştirilen 2634 sayılı Kanun'un 5'inci maddesine yedinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"Butik oteller ve özel konaklama tesisleri hariç oda sayısı onbeş ve altında olan turizm işletmesi belgeli konaklama işletmeleri ile turizm işletmesi belgeli plaj işletmeleri 19 uncu madde hariç bu Kanuna, 24/4/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzısıhha Kanununun 178 inci maddesine, 5/1/1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 61 inci maddesine ve 8/6/1942 tarihli ve 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İhisarı Kanununun 9 uncu maddesine tabidir. Ancak bu işletmeler için 4250 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasındaki mesafe şartı aranır."

Bülent Turan

Çanakkale

Ahmet Özdemir

Kahramanmaraş

Erkan Akçay

Manisa

Mücahit Durmuşoğlu

Osmaniye

Çiğdem Erdoğan Atabek

Sakarya

Ramazan Can

Kırıkkale

Ahmet Kılıç

Bursa

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

Önergeyle turizm işletmesi belgesi plaj işletmeleri ile butik oteller ve özel konaklama tesisleri hariç oda sayısı on beş ve altında olan turizm işletmesi belgeli konaklama işletmelerinin basit konaklama turizm işletmesi belgeli tesislerin alkol satışını düzenleyen mevzuat hükümlerine tabi olmasına yönelik düzenleme yapılmaktadır. Mevzubahis olan plaj işletmeleri ile konaklama işletmelerine verilecek olan turizm işletmesi belgelerinin diğer turizm işletmesi belgelerinden ayrılması hususunda uygulamada mevzuat yönünden doğacak muhtemel tereddütlerin giderilmesi amacıyla ayırıcı ibarenin kullanılması öngörülmektedir.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 01.15

SEKİZİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 01.16

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Enez KAPLAN (Tekirdağ)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 102'nci Birleşiminin Sekizinci Oturumunu açıyorum.

255 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir iş bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 14 Temmuz 2021 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 01.17